

Vilniaus universitetas
Filologijos fakultetas
Vertimo žodžiu programa

Ana Novikaitė-Mikuckienė

**Fakultatyvusis implikavimas ir eksplikavimas Europos Parlamento narių kalbų
sinchroniniame vertime iš lietuvių kalbos į anglų kalbą**

Magistro darbas

Darbo vadovas
prof. Jonė Grigaliūnienė

Vilnius, 2025

Vilnius University
Faculty of Philology
Interpretation Programme

Ana Novikaitė-Mikuckienė

**Optional Implication and Explication in the Simultaneous Interpretation of
Speeches by Members of the European Parliament from Lithuanian into English**

Master Thesis

Thesis advisor:
Prof. Jonė Grigaliūnienė

Vilnius, 2025

ANOTACIJA

Darbe analizuojamas fakultatyvusis implikavimas ir fakultatyvusis eksplikavimas Europos Parlamento (EP) narių kalbų sinchroniniame vertime iš lietuvių kalbos į anglų kalbą siekiant nustatyti, kuris iš šių reiškinių yra būdingesnis tokiam vertimui, ir kokiais veiksmais jie dažniau pasireiškia. Siekiant šio tikslo darbe analizuojamas lygiagretusis tekstynas, kurį sudaro iš EP komitetų posėdžių įrašų surinkti EP narių pasisakymai lietuvių kalba ir jų atitinkamas sinchroninis vertimas į anglų kalbą.

Raktiniai žodžiai: fakultatyvusis implikavimas, fakultatyvusis eksplikavimas, sinchroninis vertimas, vertimas į negimtąją kalbą

ABSTRACT

The thesis analyses optional implicitation and explicitation in the simultaneous interpretation of the speeches in Lithuanian made by the Lithuanian members of the European Parliament (MEPs). The aim of the thesis is to determine which one is most prevalent – optional implicitation or optional explicitation – in the respective context and to identify the most common manifestations of the both phenomena. The analysis is based on the parallel corpus consisting of the speeches in Lithuanian by the MEPs and their simultaneous interpretation into English retrieved from the streaming records of the EP committee meetings.

Keywords: optional implicitation, optional explicitation, simultaneous interpretation, retour

TURINYS

IŽANGA	2
1. TEORINĖ APŽVALGA.....	4
1.1. Požiūrio į sinchroninį vertimą iš gimtosios kalbos į aktyviąją užsienio kalbą raida.....	4
1.2. Sinchroninio vertimo iš A kalbos į B kalbą ypatumai ir iššūkiai	5
1.3. Eksplikavimas ir implikavimas verčiant žodžiu	7
1.3.1. Fakultatyvusis eksplikavimas.....	8
1.3.2. Fakultatyvusis implikavimas	12
1.4. Europos Parlamento narių kalbų tempas ir vertimas	16
2. METODOLOGIJA	18
3. TIRIAMOJI DALIS.....	21
3.1. Kiekybinė fakultatyviojo implikavimo ir eksplikavimo veiksmų analizė	21
3.2. Kokybinė fakultatyviojo implikavimo ir eksplikavimo veiksmų analizė	23
3.2.1. Fakultatyviojo implikavimo veiksmai	24
3.2.2. Fakultatyviojo eksplikavimo veiksmai	32
4. REZULTATŲ APTARIMAS	40
IŠVADOS.....	43
LITERATŪRA IR ŠALTINIAI	45
1 PRIEDAS.....	48
2 PRIEDAS.....	170
SANTRAUKA.....	177
SUMMARY	178

IŽANGA

Vertimas žodžiu – tai palyginti naujas mokslinių tyrimų objektas. Pačios veiklos atgarsiai mus siekia net iš senovės laikų – įvairiuose istoriniuose šaltiniuose esama pavyzdžių, kai skirtingų tautų atstovams susikalbėti padėdavo užsienio kalbą mokėję asmenys. Deja, neįmanoma vertinti tų laikų vertimo ir jo įtakos istorijos raidai, nes nebuvo techninių priemonių vertimui žodžiu įrašyti. Vėliau dėl techninės pažangos atsiradus galimybei įrašyti sakininę kalbą ir sinchroniniam vertimui, atsirado ir galimybė tyrinėti šią veiklą.

Šio darbo objektas – **fakultatyvusis implikavimas ir eksplikavimas** – yra vienas iš vertimo veiklų (tiek raštu, tiek žodžiu) būdingų reiškinių. Pirmą kartą apie jį praėjusio šimtmečio viduryje kalbėjo Vinay ir Darbelnet, teigdami, kad eksplikavimas – tai vertimo būdas, kai įvardijama tai, kas originalo tekste lieka numanyta, bet neišsakyta žodžiais, nes yra suprantama iš konteksto ar situacijos (Darbutaitė, 2017, 51). Atitinkamai, galima būtų daryti prielaidą, kad implikavimas – tai vertimo būdas, kai vertime lieka numanoma tai, kas originalo tekste yra išsakyta žodžiais, nes yra suprantama iš konteksto ar situacijos. Vis dėlto, kyla klausimas: suprantama kam – kalbėtojai, vertėjui ar klausytojui (adresatui)? Net retrospektyvūs tyrimai rodo, kad vertėjams kartais būna sunku įvardyti, kodėl sinchroniniame vertime eksplikavo ar implikavo tam tikrą mintį. Priežastys gali būti įvairios: žodyno trūkumas, pragmatinis poreikis patikslinti / generalizuoti mintį vertime, noras stilistiškai patraukliai pateikti verčiamą mintį vertimo kalba ir t.t. Vėliau atsiranda žymiai daugiau eksplikavimo ir implikavimo apibrėžčių atsižvelgiant į mokslinio tyrimo kryptį. Vien apibrėžčių gausa rodo šio probleminio klausimo ištyrimo svarbą, nes implikavimas ir eksplikavimas iš dalies lemia originalios žinutės perteikimo tikslumą ir originalios kalbos, kaip įvykio, tikslą.

Tikslas: nustatyti, ar profesionaliame EP parlamento narių kalbų sinchroniniame vertime iš lietuvių į anglų kalbą vyrauja fakultatyvusis implikavimas ar eksplikavimas.

Uždaviniai:

1. Apžvelgti literatūrą ir tyrimus eksplikavimo ir implikavimo klausimu verčiant iš gimtosios į užsienio kalbą.
2. Aptarti vertimo žodžiu kaip įvykio kontekstą verčiant Europos Parlamento narių pasisakymus oficialiuose komitetų posėdžiuose.
3. Nustatyti fakultatyviojo implikavimo ir eksplikavimo atvejus Europos Parlamento narių pasisakymų sinchroniniame vertime iš lietuvių kalbos į anglų kalbą.

4. Išanalizuoti fakultatyviojo implikavimo ir eksplikavimo veiksmus verčiant iš lietuvių kalbos į anglų kalbą.
5. Aptarti nustatytas fakultatyviojo implikavimo ir eksplikavimo tendencijas Europos Parlamento narių pasisakymų sinchroniniame vertime iš lietuvių kalbos į anglų kalbą.

Tyrimo naujumas: analizuojamas sinchroninis vertimas iš lietuvių kalbos į anglų kalbą, tiriant fakultatyviuosius (ne kalbų sisteminių skirtumų nulemtus) implikavimo ir eksplikavimo atvejus, laikantis požiūrio, kad vertėjas gali versti ne tik į gimtąją, bet ir į užsienio kalbą, ypač kai verčia ES institucijose į B kalbą akredituoti vertėjai žodžiu.

Tyrimas yra **aktualus**, nes pagal Europos Parlamento darbo tvarkos taisyklių 146 straipsnį „visi Parlamento nariai turi teisę Parlamente kalbėti pasirinktomis oficialiosiomis kalbomis.“ (Europos Parlamento darbo tvarkos taisyklės 2023), o šiai teisei užtikrinti būtinas vertimas. Nors gali būti ir esama Lietuvos Respublikos atstovų Europos Parlamente, kurie pasisako anglų kalba, gebėjimas pasisakyti anglų kalba neturėtų būti lemiamas veiksnys renkant EP narius ar EP nariams priimant sprendimą pasisakyti užsienio, o ne gimtąją kalbą, nes vertėjų žodžiu užduotis ir yra padėti posėdžių dalyviams ne tik suprasti kitus, bet ir būti suprastiems.

1. TEORINĖ APŽVALGA

1.1. Požiūrio į sinchroninį vertimą iš gimtosios kalbos į aktyviają užsienio kalbą raida

Lietuvai įstojus į Europos Sąjungą 2004 metais, ne tik valstybei, bet ir daugybei savo sričių profesionalų Lietuvoje, dirbančių Europos Sąjungos institucijų kontekste, prasidėjo naujas laikotarpis. Vertėjai žodžiu nėra išimtis, nes padidėjo poreikis versti ne tik iš užsienio kalbos, bet ir iš gimtosios kalbos, kad vertimo paslaugos gavėjai ne tik galėtų suprasti, kas sakoma, bet ir patys būtų suprasti. Verta pastebėti, kad poreikis gauti vertimo į užsienio (B) kalbą paslaugą auga ne tik instituciniame kontekste, bet ir kitose srityse. Pavyzdžiui, dabartiniame globaliame pasaulyje lietuvių kalba vykstančiose konferencijose, verslo susitikimuose dalyvauja užsienio svečių ar pranešėjų. Jiems taip pat aktualu suprasti, apie ką kalbama renginyje, kad galėtų įsitraukti į diskusiją.

Šio darbo tikslais tikslinga apibrėžti, kas yra „gimtoji“ ir „aktyvioji“ kalba. Tam tikromis situacijomis gimtoji kalba gali būti tiek pat ar mažiau aktyvi nei, pavyzdžiui, antroji gimtoji ar gyvenant ilgą laiką kitoje šalyje įsisavinta užsienio kalba. Dėl to sąvokos „gimtoji kalba“ ir „aktyvioji kalba“ negali būti laikomos lygiavertėmis. Gile (2005, 2) skiria gimtąją kalbą (toliau – A kalbą) nuo aktyviosios užsienio kalbos (toliau – B kalba), į kurią vertėjas žodžiu taip pat gali versti. Šiame darbe bus laikomasi šio požiūrio.

Minėtas poreikis ne tik suprasti, bet ir būti supraustiems lėmė tai, kad pasikeitė iki tol Vakarų Europoje neginčijama laikyta nuostata, jog vertėjas gali versti tik į gimtąją kalbą. Dėl vertimo žodžiu kryptingumo ir vertimo į B kalbą pagrįstumo jau nuo XX a. vidurio diskutuoja įvairūs mokslininkai, tiriantys vertimo žodžiu tematiką. Palaipsniui susiformavo du skirtingi požiūriai ir, atitinkamai, dvi mokyklos – Paryžiaus ir rusiškoji. Paryžiaus mokyklos atstovai, tokie kaip D. Seleskovitch, M. Lederer, teigė, kad vertėjas pakankamai lanksčiai ir užtikrintai gali versti tik į gimtąją kalbą (pvz., 1968 metais apie tai rašė D. Seleskovitch, o 1989 metais D. Seleskovitch ir M. Lederer net minėjo, kad vertimas į B kalbą turėtų būti pašalintas iš vertėjų žodžiu rengimo programų) (Gumul 2017a, 312). Žinoma, galima daryti prielaidą, kad palankias sąlygas Paryžiaus mokyklai susiformuoti sudarė galimybė Vakarų Europoje samdyti vertėjus, verčiančius tik į savo gimtąją kalbą.

Sovietų Sąjungoje buvo vadovautasi kitomis prielaidomis vertimo žodžiu kryptingumo atžvilgiu. Šios mokyklos atstovai, pvz., Denissenko 1979 metais teigė, kad verčiant į B kalbą, vertėjui yra lengviau suprasti sakinį tekstą gimtąja kalba, todėl jis gali skirti daugiau dėmesio performulavimui (Gile 2005, 1). Šį požiūrį vėliau atitinkamai perėmė ir Rytų Europos šalys, kuriose vertėjai buvo ir yra rengiami versti ir į B kalbą (de la Iglesia 2019, 93).

Praktinėje plotmėje atsiradęs poreikis versti į B kalbą lėmė tai, kad 2007 metais viena iš žymiausių Prancūzų mokyklos atstovų M. Lederer jau laikėsi nuosaikesnės pozicijos. Savo darbe ji pripažįsta, kad tarptautinėje arenoje atsirandant „mažosioms“ kalbos, vienintelė išeitis yra pripažinti vertimą į B kalbą priimtinu, nes retas vertėjas galėtų kompetentingai versti į savo gimtąją kalbą iš suomių, slovākų kalbos ir pan. (Lederer 2007, 8). Be to, pastebėta, kad į B kalbą verčiama ne tik iš buvusių Sovietų Sąjungos respublikų kalbų, bet ir iš Azijos bei mažiau pasaulyje paplitusių kalbų (Tryuk 2023, 54).

Tarptautinių organizacijų ir institucijų – tokių kaip NATO, Jungtinės Tautos (JT) ir ES – kontekste taip pat priimtinas vertimas į B kalbą. Pavyzdžiui, NATO vertimo žodžių tarnybos puslapyje nurodoma, kad be dviejų oficialių organizacijos kalbų (anglų ir prancūzų), pagal poreikį gali būti pasitelkiami ir kitų kalbų vertėjai, pvz., ukrainiečių, arabų ar rusų. Sėkmingai išlaikius atitinkamą egzaminą, vertėjui yra leidžiama teikti sinchroninio vertimo paslaugą ne tik į A kalbą, bet ir į B kalbą (NATO Vertimo žodžių tarnyba n. d.).

Nors JT vertėjai verčia tik į savo *pagrindinę* (arba gimtąją) kalbą, išimtis yra taikoma arabų kalbai ir kinų kalbai, t.y. vertėjams, kuriems šios kalbos yra gimtosios, leidžiama versti į B kalbą (JT Generalinės asamblėjos ir konferencijų organizavimo departamentas n. d.). Europos Sąjungos institucijų kontekste sinchroninis vertimas iš A kalbos į B kalbą (angl. *retour*) yra pripažįstamas, 2024–2025 ir 2025–2026 metų vertimo kalbų kombinacijų sąraše (Europos Sąjungos Tarpinstitucinio vertimo raštu ir žodžiu komiteto Vertimo žodžiu vykdomasis komitetas, n. d.).

Besivystanti vertimo žodžių praktika ir mokslinėje plotmėje kintantis požiūris į vertimą iš A kalbos į B kalbą sudaro prielaidą tirti šią vertimo kryptį. Nors prieš vertimą iš A kalbos į B kategoriškai pasisakydavę Prancūzų mokyklos atstovai ilgainiui pripažino šios vertimo krypties pagrįstumą, kelis dešimtmečius vykusį mokslinę polemiką buvo grindžiama sunkumais, su kuriais susiduria vertėjas sinchroninio vertimo iš A kalbos į B kalbą metu. Atitinkamai, šio darbo tikslais svarbu aptarti sinchroninio vertimo iš A kalbos į B kalbą ypatumus ir iššūkius.

1.2. Sinchroninio vertimo iš A kalbos į B kalbą ypatumai ir iššūkiai

Sinchroninis vertimas yra sudėtingas procesas, siejamas su daugybe probleminių aspektų, tokių kaip klaidos, praleidimai, triukšmas, techninės sąlygos, kalbėtojo greitis, kalbėtojo tarimas, sintaksinis originalo kalbos sudėtingumas (Gile 1997, 170). Pasiūlęs sinchroninio vertimo pastangų modelį (angl. *Effort Model*) praėjusio šimtmečio aštuntajame dešimtmetyje ir iškėlęs „akrobato lyno hipotezę“ (angl. *Tightrope Hypothesis*) (šį termino vertimą savo daktaro disertacijoje vartojo D. Mankauskienė (2018,

59), 2005 metais D. Gile jį papildomai ištyrė ir patikslino, atsižvelgdamas į atsiradusį poreikį modelį aptarti vertimo į B kalbą atžvilgiu.

Anot D. Gile (2005, 3) iškeltos hipotezės, sinchroninio vertimo pastangų modelis yra šiek tiek, nors ir nežymiai, sunkesnis verčiant į B kalbą: verčiant sinchroniniu būdu vyksta klausymas ir suvokimas (L), kalbėjimas (P), trumpalaikis įsiminimas (M) ir visų pastangų koordinavimas (C) esant ribotiems ištekliams, t.y. vertėjo apdorojimo pajėgumų ribai. Akrobato lyno hipotezė teigia, kad versdami sinchroniniu būdu, vertėjai dažnai dirba ties savo apdorojimo pajėgumų riba, kurią peržengus (ibid.), taip pat esant kliuviniams (kalbėtojo greitis, akcentas, pašalinis triukšmas, turinio prasme prisotinta kalba, skaitoma kalba ir t.t.) (Mankauskienė 2018, 6), atsiranda klaidų ir praleidimų. Galima būtų daryti prielaidą, kad, pavyzdžiui, toks kliuvinys kaip stiprus akcentas, lemiantis originalo kalbos suvokimą, turėtų būti mažiau aktualus verčiant iš A kalbos. Atitinkamai, sinchroninio vertimo procesas į B kalbą hipotetiškai turėtų būti net lengvesnis, jei nebūtų vertinami kiti veiksniai. Tokiu atveju L proceso daliai galėtų būti skiriama mažiau pastangų, todėl vertėjas nepasiektų apdorojimo pajėgumų ribos ir, atitinkamai, galėtų labiau susikonscentruoti į P dalį. Tokį požiūrį buvo išsakę ir pasisakiusieji už sinchroninio vertimo žodžiu į B kalbą pagrįstumą (Gile 2005, 1).

Tyrinėdamas pastangų modelio verčiant į B kalbą klausimą, D. Gile (2005, 3) teigia, kad verčiant tiek į A kalbą, tiek į B kalbą, L proceso dalis bet kuriuo atveju užima mažiau pastangų nei P dalis. Net jei verčiant į B kalbą L dalis tampa dar lengvesnė, minčiai performuluoti B kalba gali prireikti daugiau pastangų nei verčiant į A kalbą dėl tokių priežasčių kaip vertėjo turimas aktyvus leksinis bagažas (angl. *lexical availability*), vertėjo kalbinių raiškos priemonių bagažas B kalboje, gebėjimas suformuluoti sintaksiniu požiūriu priimtinus sakinius B kalba, nuo kalbos priklausantis sintaksinis lankstumas, informacijos perteikimo sintaksinėmis konstrukcijomis tankis ir t.t.

Atitinkamai, tiriant sinchroninio vertimo iš A kalbos į B kalbą aspektus, svarbu turėti omenyje, kad kalbos, sudarančios kalbų porą, skiriasi. Tai yra ne vien sisteminiai kalbų skirtumai, lemiantys privalomuosius pakeitimus (angl. *obligatory shifts*), bet ir kalbai būdingi diskurso konstravimo ir stilistikos ypatumai, lemiantys fakultatyvius pakeitimus (angl. *optional shifts*) (Murtisari 2016, 70). Apie tai savo darbe užsimena ir Gumul (2017a, 313), paminėdama Bartłomiejczyk (2004, 2006) atliktą tyrimą, parodžiusį, kad versdami iš anglų (B) kalbos į lenkų (A) kalbą, vertimo žodžiu studentai dažniau pateikia išvadą apie originalo mintį (angl. *inferencing*), taiko lygiagretųjį reformulavimą (angl. *parallel reformulation*), kodų keitimą (angl. *transcoding*), pridėjimą (angl. *addition*), įtraukia asmeninį požiūrį ir pasitelkia bendrąsias žinias. Minėtame tyrime, verčiant iš lenkų (A) kalbos į anglų (B) kalbą, studentų dažniau taikytos strategijos buvo aproksimavimas (angl. *approximation*), sintaksinė

transformacija, perfrazavimas ir vizualizavimas. Tai leidžia daryti prielaidą, kad verčiant sinchroniniu būdu iš lietuvių (A) kalbos į anglų (B) kalbą, vertėjai gali taikyti kitokias priemones nei taiko vertėjai versdami iš lenkų kalbos.

Šio darbo tikslas ir uždaviniai neapima išsamios anglų kalbos ir lietuvių kalbų skirtumų analizės. Atitinkamai, šio darbo objektas tiriamas atsižvelgiant į tai, kad šios kalbos priklauso skirtingoms grupėms, ir tai lemia jų morfologinius, gramatinius, sintaksinius ir kitus skirtumus. Be to, darbo objektas, t.y. fakultatyvusis eksplikavimas ir implikavimas, tiriamas kaip sinchroninio vertimo rezultato dalis, neanalizuojant už jo slypinčias sistemines priežastis (tokias kaip kalbų sistemų skirtumai).

1.3. Eksplikavimas ir implikavimas verčiant žodžiu

Implikavimo ir eksplikavimo apibrėžtis iš esmės lemia, koku požiūriu bus vadovaujama atliekant tiriamąjį darbą. Prieš pateikiant šių reiškinių apibrėžtis, taip pat aptariant implikavimo ir eksplikavimo tipus bei išskiriant šiam darbui aktualius fakultatyviojo implikavimo ir eksplikavimo tipus, svarbu aptarti skirtingus požiūrius į šiuos reiškinius. Be to, reikėtų paminėti, kad moksliniuose darbuose daugiau dėmesio yra skiriama eksplikavimui nei implikavimui. Kaip teigia Klaudy ir Karoly (2005, 1), implikavimas yra lyg eksplikavimo netikras brolis, apie kurį tik šiek tiek užsimenama, nagrinėjant eksplikavimo reiškinį.

Darbutaitė (2017) yra pateikusi skirtingų požiūrių į eksplikavimo reiškinį apžvalgą, iš kurios galima daryti išvadą, kad nėra galutinio susitarimo tarp to, ar eksplikavimas yra sąmoninga veikla, t.y. vertimo strategija. Autorė pateikia pavyzdžių, kad Vinay ir Darbelnet (1958/1995), Pym (2005) šį vertimo būdą vertino kaip procesą, kiti – kaip strategiją, metodą, būdą (pvz., Blum-Kulka (1986), Klaudy (1998), Gambier (2010), Lewicki (2011). Becher (2011), t.y. vėlesnis šaltinis, teigia, jog neaišku, ar šis reiškinys yra sąmoningas ar nesąmoningas. Galiausiai, pati autorė taip pat vertina eksplikavimą kaip galintį pasireikšti tiek sąmoningai, tiek nesąmoningai. Kalbėdami apie eksplikavimą, Klaudy ir Karoly (2005, 15) šį reiškinį aiškina kaip perkėlimo veiksmą (angl. *transfer operation*), kuris gali vykti tiek kaip nesąmoningas veiksmas, tiek kaip sąmoninga strategija grindžiamas veiksmas.

Šiame darbe nesiekama atsakyti į klausimą, ar eksplikavimas ir implikavimas yra sąmoningas ar nesąmoningas veiksmas. Atsakymui į šį klausimą gauti gali prireikti daugiadalykių, žymiai platesnės apimties tyrimų, pasitelkiant naujausias technologijas. Pavyzdžiui, Chen (2017) yra pritaikiusi krūvio vertinimo įrankį „NASA Task Load Index (NASA-TLX)“, labiau naudojamą sveikatos apsaugos srities tyrimuose (NASA 2010), kad įvertintų vertėjo patiriamą kognityvinį krūvį nuosekliojo vertimo metu.

Darbe aptariamieji implikavimo ir eksplikavimo veiksmai nėra vertinami pagal tai, ar jie buvo atlikti sąmoningai ar nesąmoningai. Sinchroniniame vertime tai gali būti daugiau ar mažiau

sąmoningas, nesąmoningas, tikslinis ar išmoktas, veiksmas. Dėl šios priežasties implikavimas ir eksplikavimas darbe vadinami „reiškiniais“ arba „veiksmiais“. Šiame aprašomojo žvalgomojo tipo tyrime bus siekiama apžvelgti neprivalomojo (t.y. kalbų sisteminių skirtumų nenulemtą) eksplikavimo ir implikavimo atvejus sinchroniniame vertime į B kalbą.

1.3.1. Fakultatyvusis eksplikavimas

Eksplikavimas – tai vienas labiausiai tyrinėjamų vertimo reiškinių. Išsamią eksplikavimo apibrėžties ir problematikos analizę savo studijoje, išleistoje 2017 metais, atliko Ewa Gumul. Savo darbe Gumul (2017 b, 42) mini, kad eksplikavimo apibrėžčių yra daug dėl didelio kiekio tyrimų, atliekamų eksplikavimo tema, ir jos priklauso nuo konkrečios tyrimo krypties (pavyzdžiui, ar analizuojami sisteminiai kalbų skirtumai, ar labiau kryptama į pragmatinės lingvistikos sritį). Kitas momentas, į kurį svarbu atsižvelgti parenkant apibrėžtį šiame darbe yra tai, kad analizuojamas vertimas žodžiu. Atitinkamai, gali būti naudojama apibrėžtis, kuri būtų tinkama vertimui žodžiu, nes šiuo atveju prasminis vienetas nebūtinai yra vienas žodis – tai gali būti garsas, žodis, žodžių junginys, sakiny ar net keli sakiniai.

Séguinot (1988, 108) siūlo eksplikavimą apibrėžti kaip pridėjimus vertime, kurių negalima paaiškinti struktūriniais, stilistiniais ar retoriniais dviejų kalbų skirtumais. Autorė taip pat pateikia metodinę rekomendaciją, kaip patikrinti, ar vertime buvo eksplikuota, t.y. ji siūlo patikrinti, ar buvo galimybė tiksliai išversti mažiau eksplikuojant – tokiu atveju laikytina, kad buvo pritaikytas eksplikavimas. Nors toks bendrojo pobūdžio metodinis įrankis galėtų būti teisingas, jei tyrėjas gerai susipažinęs ne tik su vertimo kontekstu, bet ir kalbėtojo intencija, jame slypi daugybė nežinomųjų. Be to, formaliomis priežastimis nepaaiškinamas pridėjimas nebūtinai yra eksplikavimas, nes eksplikavimas kaip tiriamas reiškiny turi būti susijęs su originalu, kad būtų vertinamas kaip toks. Be to, esama daugiau eksplikavimo formų nei vien pridėjimas, todėl, pavyzdžiui, atsižvelgdama į Klaudy ir Karoly (2005, 17) kategorijomis (fakultatyvusis semantinis, sintaksinis, diskurso lygmens, pragmatinis eksplikavimas / implikavimas) grindžiamą klasifikaciją, eksperimente, kuriame tyrė vertimo žodžiu studentus, Gumul (2017b, 67) eksplikavimą vertino pagal jo raiškos formą ir nustatė šiuos eksplikavimo veiksmus (pateikti pavyzdžiai paimti iš šio darbo tikslais Europos Parlamento narių kalbų ir jų sinchroninio vertimo iš lietuvių kalbos į anglų kalbą sudaryto lygiagrečiojo tekstyno):

1 lentelė. Fakultatyviojo eksplikavimo veiksmai

Nr.	Eksplikavimo veiksmas	Sutartinis žymėjimas	Pavyzdys
1.	Jungiamųjų žodžių pridėjimas	JUNG-PRIDEJ	<i>klausimas toks pakankamai įdomus, jis nėra vieningos nuomonės > the issue is rather interesting because there is no united opinion</i>
2.	Kohezinių ryšių stiprinimas (reikėtų pridėti, kad eksplikavimo atveju darytina prielaida, jog tai yra keitimas į konkretnesnę kategorijos kohezinę priemonę)	KOH-STIPR	ir tokiu atveju na atskirais atvejais valstybės narės > because sometimes the Member States
3.	Įvardžių keitimas tikriniu / bendriniu daiktavardžiu	IVARD - DAIKT	<i>siūlau mūsų komitetui > commend members of the Committee</i>
4.	Leksinių vienetų pakartojimas, dalinis pakartojimas perfrazuojant	LEKS-PAKART	<i>mes turim stengtis, kad per laikotarpį būtų panaudota > We should seek to use, to absorb</i>
5.	Eliptinių konstrukcijų išplėtimas	ELIPT-ISPLET	<i>Nes šitas pranešimas Europos Parlamente turi būti priimtas jau spalio mėnesio plenarinėje sesijoje, o kitą savaitę mūsų EMPL komitete. > This report has to be adopted at the October plenary session, and next week we'll have to adopt it in our EMPL Committee.</i>
6.	Pakaitalo keitimas daiktavardžiu, kuris buvo	PAKAIT-KEIT-DAIKT	<i>tai mes jų niekada neišspręsim > we will not be able to solve those</i>

	keičiamas pakaitalu originalo kalboje		<i>problems</i>
7.	Neprivalomojo jungtuko „that“ pridėjimas	THAT-PRIDEJ	<i>Lygiai taip pat manau, kad > I also think that</i>
8.	Daiktavardžio reikšmę patikslinančių būdvardžių, skaitvardžių pridėjimas	TIKSLIN-BUDV	<i>pasiruošti tom pasekmėm, kurios gali ištikti mūsų įmones > for any possible negative effects that our companies and workers may suffer from</i>
9.	Kalbėtojo poziciją aiškinančių įterpinių pridėjimas	POZIC-PRIDEJ	<i>Tai labai nukreiptų žmones apie tai apsispręsti > I believe that these standards could help people to decide</i>
10.	Diskurso žymiklių pridėjimas	DISKUR-PRIDEJ	<i>Sveikinu, Komisare > I would like to congratulate the new Commissioner</i>
11.	Tikrinio daiktavardžio pridėjimas prie bendrinio daiktavardžio ar pastarojo pakeitimas tikriniu daiktavardžiu, slapyvardžio ar pravardės keitimas vardu ir (ar) pavarde	TIKRIN-PRIDEJ	<i>ypatingas regionas dėl atominės elektrinės uždarymo > decommissioning of the nuclear power plant in Ignalina</i>
12.	Santrumpos pateikimas išplėstine forma	SANTR-ISPLET	<i>SODRA → Social Insurance Fund¹</i>
13.	Aiškinamųjų pastabų pridėjimas, aprašomųjų ekvivalentų pateikimas	PASTAB-PRIDEJ	<i>jokių tyrimų neatlieka > has not carried any studies in this respect</i>
14.	Pavyzdžių pridėjimas	PAVYZD-PRIDEJ	<i>nebausti sektoriaus už tai, kad jis išgyveno nelaimę > they already</i>

¹ Darbe sudarytame lygiagrečiajame tekстыne tokių atvejų nenustatyta, todėl pateiktas su juo nesusijęs pavyzdys.

			<i>suffer from some natural disasters and calamities</i>
15.	Žodžių junginio be veiksnio pakeitimas žodžių junginiu, kuriame įvardijamas veiksnys	BEVEIKS-VEIKS	<i>Tai tas persim-persikėlimas į kitą laikotarpį yra, manau, labai negeras dalykas. > I don't think that it is a good thing when we transfer funds from the previous period</i>
16.	Leksinių metaforų aiškinamasis vertimas arba metaforų keitimas artimomis ekvivalentiškoms metaforoms	METAF-AISK	<i>ją padaryti atpirkimo ožiu > cannot be just responsible for everything</i>
17.	Leksinis konkretizavimas	LEKS-KONKRET	<i>tai nebūtų geras dalykas > it would not be a very good mechanism</i>
18.	Reikšmės konkretizavimas	REIKSM-KONKRET	<i>poveikį <...> daro jautienai > affect our beef industry</i>
19.	Minties vieneto suskaidymas į kelis vienetus	MINT-SKAID	<i>Juk, pavyzdžiui, Baltijos šalyse jau beveik ar tikrai <u>apie pusę kiaulienos</u> pasigaminama savo poreikiui, kitą reikia atsivežti iš kitų šalių.> In the Baltic States we produce <u>only half of our pork</u> consumption. We have to <u>import the other fifty per cent of pork</u></i>

Verta pažymėti, kad panašu, jog išskirdama tokias eksplikavimo kategorijas Gumul (2017b) orientuojasi į raiškos formą, t.y. ne priežastį ar procesą. Toks požiūris iš esmės atitinka požiūrį, kurio nuspręsta laikytis šiame darbe, t.y. nagrinėti eksplikavimą ir implikavimą ne proceso, kuriame yra daug nežinomųjų, bet vertimo produkto atžvilgiu. Be to, minėtame tyrime Gumul (2017b) tyrė sinchroninį vertimą iš anglų kalbos į lenkų kalbą, todėl tokios eksplikavimo kategorijos bus patikrintos ir šiame

darbe, analizuojant eksplikavimą ir implikavimą sinchroniniame vertime iš lietuvių kalbos į anglų kalbą.

1.3.2. Fakultatyvusis implikavimas

Implikavimo apibrėžtis yra dar sudėtingesnė, nes, pavyzdžiui, praleidimas gali būti klaidingai priskirtas implikavimui ne dėl žmogiškosios klaidos, bet dėl to, kad tyrimuose ne visuomet žinomos kalbėtojo, vertėjo ir adresato turimos žinios, intencija ir lūkesčiai. Kita vertus, Klaudy ir Karoly (2005, 14) pateikia Vinay ir Darbelnet (1995, 344) pasiūlytą implikavimo apibrėžtį, kurioje teigiama, kad implikavimas – tai stilistinis vertimo būdas, kuriame tai, kas aiškiai išreiškiama originalo kalba lieka numanoma vertimo kalboje, atsižvelgiant į kontekstą ar minties perteikimo situaciją. Tai reiškia, kad praleidimo atveju atsirastų minties spraga, o implikavimo atveju minties spragos nebūtų – tai kas nepasakoma būtų numanoma, ir apie tai galima būtų spręsti pagal vertėjo pasirinktus pakeitimus. Be to, Bartłomiejczyk (2007) retrospektyvus tyrimas, kuriame vertimo žodžiu studentai komentavo jų patirtą procesą vertimo metu, parodė, kad strateginis, t.y. sąmoningas, praleidimas įvyksta tik tuomet, kai vertėjas nusprendžia praleisti tai, kas jau buvo išgirsta ir supраста; praleista informacija būtų perteklinė, nesvarbi, neįmanoma perkelti dėl kalbinių kultūrų skirtumų ar dėl stilistinių sumetimų. Atitinkamai, galima daryti prielaidą, kad jei, vertinant paviršiniu raiškos požiūriu, praleidimas nepakeičia originalo prasmės vieneto turinio, toks praleidimas gali būti laikomas implikavimu.

Mokslinėje literatūroje implikavimas aptariamas nedaug, nes teigiama, kad, esant galimybei, vertėjai linkę eksplikuoti dėl įvairių priežasčių, pavyzdžiui, siekiant išvengti komunikacinės rizikos, nors priduria, kad eksplikavimas kartais gali lemti didesnę komunikacinę riziką (Darbutaitė, 2017, 54). Vis dėlto, vien tam tikrų leksinių vienetų ar kitų elementų pridėjimas nebūtinai reiškia eksplikavimą ir net gali apsunkinti supratimą (Murtisari 2016, 77), todėl į tai svarbu atsižvelgti analizuojant vertimą net, jei tyrime orientuojamasi į vertimo produktą, o ne procesą. Kita vertus, apžvelgę įvairius eksplikavimo ir implikavimo vertime raštu ir žodžiu tyrimus, (Lapshinova-Koltunski, Polkläsener, ir Przybyl 2022, 15) prieina prie išvados, kad nors vertime raštu labiau linkstama eksplikuoti, vertime žodžiu, pavyzdžiui, kalbant apie diskurso jungiklius, pastebima tendencija implikuoti arba taikyti tikslus ekvivalentus. Savo tyrime jie taip pat pademonstruoja, kad ekvivalentiškumas ir implikavimas yra dažnesni vertime žodžiu nei raštu, nes tokie veiksmai (autoriai vadina juos strategijomis) palengvina kognityvinį procesą situacijose, kurioje patiriamas didelis krūvis ir vertėjai neturi daug laiko išsiplėsti. Svarbu paminėti, kad tyrėjai tiria ir tai, kiek perteikiama informacijos implikavimo ir

eksplikavimo atvejais kognityviniu požiūriu, todėl galima teigti, jog jie skiria implikavimą nuo praleidimo.

Fakultatyviojo implikavimo klasifikacija pagal raiškos formą, kuri būtų analogiška Gumul (2017b, 67) fakultatyviojo eksplikavimo klasifikacijai arba panaši į ją, mokslinėje literatūroje nėra siūloma. Pavyzdžiui, Becher (2011, 13) savo disertacijoje taiko bendresnio pobūdžio klasifikaciją (tiek eksplikavimo, tiek implikavimo atvejams): *su sąveika susiję pakeitimai* (angl. *interactional shifts*), t.y. pakeitimai, susiję su vertėjo numanymu apie tikėtiną autoriaus intenciją ir adresato išmanymą bei lūkestį; *koheziniai pakeitimai* (angl. *cohesive shifts*), įskaitant pakartojimus, papildomą įvardžių vartojimą; su semantinių santykių šifravimu susiję pakeitimai; *denotaciniai pakeitimai* (angl. *denotational shifts*), kuriems priskiriami pridėjimai, praleidimai, implikavimas ir eksplikavimas, pakeitimas, bet išsamiau pastarieji nėra aptariami.

Klaudy ir Karoly (2005, 16) savo darbe taiko opozicinį principą, išskirdami opozicines fakultatyviojo eksplikavimo / implikavimo priemonių poras: semantinis eksplikavimas – implikavimas (pvz., veiksmazodžių konkretizavimas – generalizavimas); sintaksinis eksplikavimas – implikavimas (pvz., žodžių junginių keitimas šalutiniais sakiniais, ir atvirkščiai); diskurso lygmens eksplikavimas – implikavimas (pvz., elementų pridėjimas siekiant pabrėžti mintį ir, atvirkščiai), pragmatinis eksplikavimas – implikavimas (pvz., institucinių, geografinių pavadinimų paaiškinimas, ir atvirkščiai).

Siekiant užtikrinti panašų dėmesį tiek eksplikavimui, tiek implikavimui šiame darbe, be to, atsižvelgiant į tai, kad Klaudy ir Karoly (2005, 16) savo tyrime laikosi opozicinio principo, šiame darbe E. Gumul (2017b:67) fakultatyviojo eksplikavimo klasifikacija pritaikyta fakultatyviojo implikavimo atvejams (pateikti pavyzdžiai paimti iš šio darbo tikslais Europos Parlamento narių kalbų ir jų sinchroninio vertimo iš lietuvių kalbos į anglų kalbą sudaryto lygiagrečiojo tekstyno):

2 lentelė. Fakultatyviojo implikavimo veiksmai

Nr.	Implikavimo veiksmas	Sutartinis žymėjimas	Pavyzdys
1.	Jungiamųjų žodžių praleidimas	JUNG-PRALEID	<i>Taip pat manau, kad > I think that</i>
2.	Kohezinių ryšių susilpninimas (reikėtų pridurti, kad implikavimo atveju darytina prielaida, jog tai yra keitimas į bendresnės kategorijos kohezinę	KOH-SILPN	<i>Juk, pavyzdžiui, Baltijos šalyse > In the Baltic States</i>

	priemonę)		
3.	Tikrinio / bendrinio daiktavardžio keitimas įvardžiu	DAIKTAV-IVARD	<i>turim šitą bėdą, šitą katastrofą įveikti > we need to work together to stop this</i>
4.	Leksinių vienetų praleidimas	LEKS-PRALEID	<i>laukiama paskutinio laiko, paskutinių metų, paskutinio mėnesio > we have the impression that we are waiting for the last year, the last month</i>
5.	Eliptinių konstrukcijų supaprastinimas	ELIPT-PAPR	<i>laikotarpio pabaigoj, o daugiausia, būtent plius du plius trys metai. Ir apie tai kalbam, kad ar neateina laikas tuos plius du plius trys atsisakyti, kad prasidės naujas > I'm talking about plus two, plus three years. The new period will start in twenty twenty-one <...></i>
6.	Daiktavardžio keitimas bendresnio pobūdžio pakaitalu	DAIKTAV-BENDR	<i>Vakar buvo pirmasis techninis trialogas. > Yesterday, we had the first one.</i>
7.	Neprivalomojo jungtuko „that“ praleidimas	THAT-PRALEID	<i>manau, kad tikrai pasiekėm > I think we have achieved</i>
8.	Daiktavardžio reikšmę patikslinančių būdvardžių, skaitvardžių praleidimas ar pakeitimas bendresniais	PATIKSL-PAKEIT	<i>kas buvo nebūdinga <u>septynioliktu tryliktu</u> laikotarpiu > in comparison with the previous period</i>
9.	Kalbėtojo poziciją aiškinančių įterpinių praleidimas	POZIC-PRALEID	<i>Tai, mano manymu, kad mes turėtumėm stengtis > We should work very hard</i>
10.	Diskurso žymiklių praleidimas	DISKUR-	<i>Iš tikrųjų nuo du tūkstančiai</i>

		PRALEID	<i>septintųjų metų veikiantis Europos globalizacijos fondas suteikė paramą ne vienam darbuotojui > The EF-e-EGF has been in operation since two thousand and seven, and it has helped lots of workers</i>
11.	Tikrinio daiktavardžio keitimas bendrinio daiktavardžiu	TIKR-BENDR	<i>NATO > the organisation²</i>
12.	Išplėstinio pavadinimo pakeitimas santrumpa	PAKEIT-SANTR	<i>vienintelis europinis Europos Sąjungos projektas – the only project of the EU</i>
13.	Aiškinamųjų žodžių, aprašomųjų ekvivalentų praleidimas	AISKIN-PRALEID	<i>Nes šitas pranešimas Europos Parlamente turi būti priimtas jau spalio mėnesio plenarinėje sesijoje“ > This report has to be adopted at the October plenary session</i>
14.	Pavyzdžių praleidimas	PAVYZD-PRALEID	<i>gamtai, tiek florai tame regione > to the nature in that region</i>
15.	Žodžių junginio, kuriame įvardijamas veiksnys, pakeitimas žodžių junginiu be veiksnio	VEIKS-BEVEIKS	<i>energetikos sektoriuje, energetikos na politikoje mes tikrai stokojam, labai stokojam solidarumo > energy sector, energy policy now lacks the solidarity</i>
16.	Metaforos pateikimas verčiant ne metaforą	METAF-PATEIK	<i>procesas yra prasidėjęs > the ball starts rolling</i>
17.	Leksinis generalizavimas	LEKS-	<i>dėl šito pranešimo > with</i>

² Darbe sudarytame lygiagrečiajame tekстыne tokių atvejų nenustatyta, todėl pateiktas su juo nesusijęs pavyzdys

		GENER	<i>regard to this document</i>
18.	Reikšmės generalizavimas	REIKSM- GENER	<i>Žemės ūkis ir miškininkystė yra šiuolaikinių klimato ir aplinkos problemų sprendimo dalis > these sectors cannot be just responsible for anything</i>
19.	Minties vienetų jungimas į vieną	MINT- JUNG	<i>patinka idėja, kad būtų šnekama apie tą vėžio raštingumą > I like the idea about cancer literacy</i>

Verta pažymėti, kad eksplikavimo veiksmų klasifikacija yra grindžiama Gumul (2017b) atliktu empiriniu tyrimu ir eksperimentu, todėl negali būti laikoma tinkama universaliai taikyti tiriant sinchroninio vertimo reiškinius. Šiame tyrime ji ir jos pagrindu sudaryta implikavimo veiksmų klasifikacija labiau laikoma gairėmis, pagal kurias mėginama išsamiau pažiūrėti į tai, kokio pobūdžio fakultatyvusis implikavimas ir eksplikavimas vyrauja šio tyrimo lygiagrečiajame tekстыne. Implikavimo veiksmų klasifikacija sudaryta opoziciniu principu šio tyrimo tikslais siekiant subalansuotai nustatyti ir išanalizuoti fakultatyviojo implikavimo veiksmus, skiriant jiems ne mažiau dėmesio nei fakultatyviajam eksplikavimui. Atitinkamai, daroma prielaida, kad nebūtinai visos išskirtos kategorijos bus nustatytos šiame darbe analizuojamame lygiagrečiajame tekстыne.

Tiriamąjoje darbo dalyje bus patikrinta, ar tokia hipotetinė implikavimo klasifikacija Gumul (2017b) empiriniu tyrimu grindžiamos eksplikavimo klasifikacijos pagrindu galima analizuojant implikavimo atvejus. Svarbu paminėti, kad šioje siūlomoje klasifikacijoje yra nemažai užsimenama apie praleidimą, taigi kyla rizika – ir tam tikras tyrimo apribojimas – kad kai kurie praleidimai gali būti daromi ne tikslingai, o būti vertimo klaidomis, nors ir pagal formą gali būti vertinami kaip implikavimo atvejai.

1.4. Europos Parlamento narių kalbų tempas ir vertimas

Tiriant verčiamąjį įvykį, būtina aptarti ir verčiamojo įvykio kontekstą, kuris turi didelės įtakos tyrimo validumui. Vienas iš mokslinėje literatūroje minimų aspektų, būdingų pasisakymams ES instituciniame kontekste, yra didelis kalbėjimo tempas, iš dalies dėl skaitomų pasisakymų (Seeber

2018, 76). Atlikti tyrimai rodo, kad kalbėjimo tempas turi įtakos vertimo kokybei, kai vertėjas pirmenybę teikia vertimo sklandumui ar vertimo tikslumui (Dailidėnaitė ir Noreikaitė 2017, 19) ir, atitinkamai, gali turėti įtaką sinchroninio vertimo tyrimo rezultatams.

Sinchroninio vertimo ES institucijose ir kalbų bei jų vertimų įrašų naudojimo tyrimuose atžvilgiu Bartłomiejczyk (2016, 17) užsimena apie du institucinius Europos Parlamento (EP) kontekstus: plenarinius posėdžius, kuriuose deklaruojamojo pobūdžio sprendimai (dažnai skaitomi) yra labiau skirti potencialių rinkėjų auditorijai EP narių valstybėse, ir labiau darbinio pobūdžio komitetų ir grupių posėdžius, kuriuose EP nariai diskutuoja dėl teisės aktų (komitetuose) ir sprendžia dėl strategijų (grupėse). Analizuodama ES institucijose verčiančių akredituotų vertėjų atsiliepimus, ji paminė, kad vertimas plenariniuose posėdžiuose susijęs su daugybe iššūkių: sudėtingesnės konstrukcijos, labiau būdingos rašytiniam tekstui, didelis kalbėjimo tempas dėl ribojamo sprendimo laiko.

Išsamūs kalbėjimo tempo tyrimai parodė, kad kiekvienoje kalboje tempas skiriasi (Seeber 2018, 77). Pavyzdžiui, anglakalbiams būdingas vidutinis kalbėjimo tempas yra nuo 150 iki 190 žodžių per minutę (žpm), o Europos Parlamento vertimo žodžių tekstyne (EPIC) nurodoma, kad prie plenarinių posėdžių mažo tempo kalbų priskiriamos kalbos, sudarančios iki 130 žpm, vidutinio tempo – iki 160 žpm, didelio tempo – daugiau nei 160 žpm. (Seeber 2018, 78). Lietuvių kalboje vidutinis tempas yra nuo 120 iki 140 žodžių per minutę (Kazlauskienė ir Veličkaitė 2003, 52).

Kalbant apie vertimą ES institucijose, kalbama apie situacinį kalbėjimo tempą. Jį lemia kalbėjimo aplinkybės (Kazlauskienė ir Veličkaitė 2003, 49). ES institucijų kontekste tai gali būti ribojamas sprendimų laikas, adresatas (kaip minėta, ar susirinkusi auditorija yra nacionalinė ar tarptautinė), kalbėjimo situacijos pobūdis (siekiama deklaruoti tam tikras idėjas ar diskutuoti, tartis, be kita ko reaguojant ir kitų pasisakančiųjų žodžius).

Atsižvelgiant į tai, kad EPIC nėra oficialių statistinių duomenų apie tai, koks yra pasisakančiųjų lietuvių kalba kalbėjimo tempas, priimtas sprendimas darbe analizuoti EP narių sprendimus komitetuose – daroma prielaida, kad EP komitetuose vyksta diskusijos, užduodami klausimai, išklausomi pranešimai, t.y. vyksta darbinio pobūdžio klausimų aptarimas. Darbe bus siekiama analizuoti kelių kalbėtojų sprendimus siekiant kuo mažesnės vienam kalbėtojui būdingų šnekamosios kalbos ypatybių įtakos rezultatams. Toliau pateikiamoje dalyje išsamiai aprašoma, kaip šiam darbui buvo formuojamas lygiagretusis tekstynas ir atliekama jo analizė.

2. METODOLOGIJA

Atsižvelgiant į darbo temą, iškeltą tikslą ir jam pasiekti skirtus uždavinius, tiriamojoje darbo dalyje renkamas ir analizuojamas Lietuvai atstovaujančių Europos Parlamento narių pasisakymų sinchroninis vertimas iš lietuvių kalbos į anglų kalbą viešai skelbiamuose Europos Parlamento komitetų posėdžių įrašuose.

Darbe nuspręsta analizuoti tik EP komitetų posėdžių įrašus dėl kelių praktinių priežasčių. Pirma, EP komitetų posėdžiai vyksta dažniau nei EP plenariniai posėdžiai. Pavyzdžiui, pagal oficialiai Europos Parlamento puslapyje pateikiamą transliacijų darbotvarkę 9-osios kadencijos laikotarpio 2019 m. rugsėjo mėnesį vyko 4 plenariniai posėdžiai ir net 113 EP komitetų posėdžių (Europos Parlamento multimedijos platformos transliacijų darbotvarkė 2025). Be to, kaip jau minėta I skyriaus 4 skirsnyje, EP plenariniams posėdžiams būdingas didelis kalbėjimo tempas, o iš anksto paruoštos kalbos greitas skaitymas pasisakymo metu turi didelės įtakos sinchroninio vertimo kokybei ir klaidų atsiradimui. Atitinkamai, nuspręsta analizuoti EP komitetų posėdžiuose įrašytų pasisakymų lietuvių kalba sinchroninį vertimą į anglų kalbą.

Vertimui analizuoti tinkamiausia tekstyno rūšis yra lygiagretusis tekstynas, kuriame lygiagrečiai išdėstomas tekstas ar pasisakymas originalo ir vertimo kalba (Grigaliūnienė 2019, 28). Pasisakymų ir jų atitinkamų vertimų įrašus nuspręsta rinkti atsitiktinės atrankos būdu siekiant apriboti individualiojo tempo ir minties raiškos ypatybių įtaką tyrimo rezultatams. Tekstynas sudarytas rankiniu būdu, peržiūrint įrašus, kuriuose lietuvių kalba nurodyta kaip viena iš vertimo kalbų, ir ieškant lietuviškųjų pasisakymų. Laiko ekonomijos ir labiau struktūruotos duomenų paieškos tikslais pasirinkta paieška apriboti 9-ąją Europos Parlamento (EP) kadenciją nuo 2019 iki 2024 m.

Tyrimui atlikti reikiamo lygiagrečiojo tekstyno rinkimo metu nustatyta, kad nors posėdžių įrašuose lietuvių kalba buvo nurodyta kaip viena iš vertimo kalbų ir į ją buvo verčiami visi pasisakymai, nebūtinai atitinkamame posėdyje buvo pasisakoma lietuvių kalba. Tai apsunkino analizei reikiamos medžiagos rinkimo procesą ir apribojo galimybes užtikrinti kuo didesnę pasisakančiųjų įvairiuose komitetuose skaičių. Dėl minėtų priežasčių lygiagretųjį tekstyną sudaro šių EP narių pasisakymai lietuvių kalba: Bronis Ropė (BR) (pasisakymai Žemės ūkio ir kaimo plėtros komitete (AGRI) ir Pramonės, mokslinių tyrimų ir energetikos komitete (ITRE) – 34 kalbos; Vilija Blinkevičiūtė (VB) (pasisakymai Užimtumo ir socialinių reikalų komitete (EMPL) ir Moterų teisių ir lyčių lygybės komitete (FEMM) – 5 kalbos; Juozas Olekas (JO) (pasisakymai Žemės ūkio ir kaimo plėtros komitete

(AGRI) – 5 kalbos; Aušra Seibutytė (Maldeikienė) (AS) (pasisakymas Moterų teisių ir lyčių lygybės komitete (FEMM)) – 1 kalba.

Tekstyno dydį riboja tai, kad Lietuvos atstovų, tiesiogiai pasisakančių gimtąja kalba, o ne užsienio kalba ar teikiant rašytines pastabas, yra nedaug lyginant su kitų – didesnių pagal gyventojų skaičių – valstybių deleguotais EP nariais. Atsižvelgus į anksčiau atliktus lygiagrečiojo tekstyno tyrimus vertimo srityje, pavyzdžiui, (Bartłomiejczyk ir Gumul 2024), taip pat į šio darbo apimtį, surinktos 2 valandos 01 minutė 44 sekundės įrašų lietuvių kalba ir jų vertimo į anglų kalbą įrašų, pradedant EP 9-osios kadencijos pirmaisiais posėdžiais. Įrašų šaltinis – Europos Parlamento srautinės transliacijos tinklalapis (Europos Parlamento multimedijos platformos transliacijų darbotvarkė 2025).

Įrašų atrankos metu didelis dėmesys skirtas tam, kad sinchroninis vertimas būtų daromas tiesiogiai iš lietuvių kalbos į anglų kalbą, t. y. kad tai nebūtų relinis vertimas, kai į anglų kalbą verčiama iš tarpinės kalbos. Vis dėlto, 3 kalbos (bendra trukmė – 10 minučių 8 sekundės) analizės metu atmestos kaip netinkamos tyrimo tikslais kilus įtarimų, kad vertimas buvo daromas iš tarpinės kalbos (vertimas mažai atitinka minties dėstymo originalo kalba tvarką, labiau panašus į apibendrinamąjį perpasakojimą nei į sinchroninį vertimą, taip pat vadovaujantis tam tikrais subjektyviais vertinimo kriterijais, tokiais kaip vertėjo akcentas, nebūdingas vertėjams iš lietuvių kalbos, ilgokos laukimo pauzės vertime, vertimo fone girdima ne originalo kalba, o tarpine kalba). Atitinkamai, galutinė analizuoto lygiagrečiojo tekstyno pasisakymų lietuvių kalba trukmė – **1 valanda 51 minutė 36 sekundės**. Trumpiausio pasisakymo trukmė – **56 sekundės**, ilgiausio – **6 minutės**. Vidutinė pasisakymo trukmė – **2 minutės 42 sekundės**.

Įrašai transkribuoti Europos Parlamento dirbtiniu intelektu (DI) grindžiamų daugiakalbių paslaugų puslapyje pateikiamu sakytinės kalbos pavertimo rašytine įrankiu (angl. *Speech-to-Text*). Transkribavus pasisakymą, kiekviena transkripcija peržiūrėta rankiniu būdu, peržiūros etape anotuojant vertimą. Anotavimui pasitelkta eksplikavimo ir implikavimo veiksmų kodifikacija, nurodyta, atitinkamai, 1 ir 2 lentelėje. Šiuo tyrimu nėra siekiama nustatyti originalo ar vertimo kalbos klivinių ar klaidų, fonetinių ar kalbos sklandumo aspektų (Mankauskienė 2018, 50), todėl pasirinktas transkribavimo tikslumas (angl. *granularity*) atitinka minimaliosios transkripcijos principą (Auer ir kt. 1998, 7). Atsižvelgiant į tyrimo tikslus, nuspręsta, kad lygiagrečiajame tekstyne naudojamoje transkripcijoje nebus perteikiamos dvejonės, pauzės, atokvėpiai, juokas, kiti paralingvistiniai aspektai ar garsiniai kalbos ypatumai. Tai būtų buvę aktualu, jei tyrimo objektas būtų implikavimo ar eksplikavimo procesas ar priežastys. Transkribuotoje kalboje taip pat perteikiami pasikartojimai,

pasitaismymai ir neužbaigti sakiniai. Skyrybos ženklai naudojami atsižvelgiant į intonaciją (Mankauskienė 2018, 50).

Analizės tikslais transkribuoti pasisakymai suskaidomi į teminius blokus, nes viena kalba gali apimti kelias potemes atsižvelgiant į kontekstą. Nors siūloma, kad teminiai blokai kalboje būtų atskiriami dvigubu pasvyruoju brūkšniu (//) (Monti ir kt. 2005, 6), analizės tikslais tekstai yra pateikiami lentelėse, todėl atskiri teminiai blokai yra pateikiami atskiroje lentelės eilutėje (žr. 1 priedą). Skaidymas sąlyginiais teminiais blokais grindžiamas tuo, kad sinchroniniame vertime verčiama ne pažodžiui ar po sakinį, bet perteikiant mintį kita kalba. Atitinkamai, fakultatyvusis eksplikavimas ir implikavimas taip pat gali apimti ne vien leksinį ar sintaksinį, bet ir semantinį lygį. Dėl šios priežasties analizuojamas išplėstinis reikšmės vienetas, apimantis leksinį, gramatinį, semantinį ir pragmatinį lygmenis (Grigaliūnienė 2019, 26).

Šio darbo objektas yra sinchroninis Europos Parlamento narių pasisakymų vertimas iš lietuvių kalbos į anglų kalbą. Verčiant į negimtąją kalbą (angl. *retour*), ypač EP instituciniame kontekste, vertimo klauso ne tik tikslinė auditorija, bet ir kiti vertėjai, kurie iš anglų kalbos verčia į nacionalines posėdžių dalyvių kalbas atsižvelgiant į posėdžio kalbų režimą, t.y. anglų kalba yra ir tarpinė kalba kitiems vertėjams atliekant relinį vertimą. Tai reiškia, kad šiame tyrime lyginant originalą ir vertimą bei vertinant tiriamuosius veiksmus, bus atsižvelgiama ir į kontekstą bei adresato pobūdį. Šią kokybinę tyrimo praktinės dalies analizę papildys ir kiekybinė analizė siekiant nustatyti, ar verčiant iš lietuvių kalbos į anglų kalbą vyrauja fakultatyvusis eksplikavimas ar implikavimas, ir kokie fakultatyviojo eksplikavimo ir implikavimo veiksmai (pagal 1 ir 2 lentelę) pasitaiko dažniausiai.

3. TIRIAMOJI DALIS

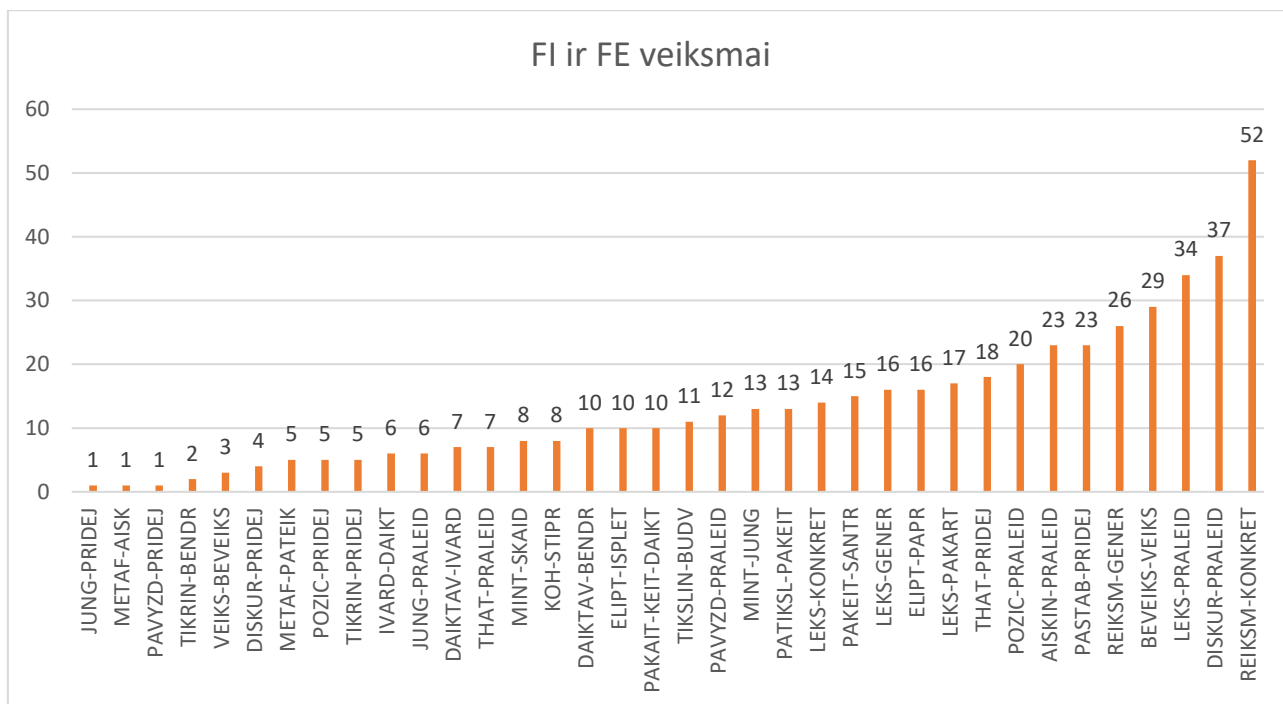
Sudarius EP narių pasisakymų komitetuose sinchroninio vertimo iš lietuvių kalbos į anglų kalbą lygiagrečiųjų tekstyną, atlikta jo kiekybinė ir kokybinė analizė fakultatyviojo implikavimo (FI) ir fakultatyviojo eksplikavimo (FE) veiksmų atžvilgiu. Įvertinus pasisakymų lietuvių kalba tempą, nustatyta, kad šiame tyrime kalbėjimo tempas nėra kliuvinys, nes visi pasisakymai atitinka lietuvių kalbai būdingą vidutinį tempą: didžiausias – 135 žpm, mažiausias – 95,51 žpm, vidurkis – 108,64 žpm.

3.1. Kiekybinė fakultatyviojo implikavimo ir eksplikavimo veiksmų analizė

Kiekybinė analizės dalis šiame tyrime skirta pateikti bendrą apžvalgą apie sinchroniniame vertime iš lietuvių kalbos į anglų kalbą vyraujančias FI ir FE tendencijas ES institucijų kontekste. Lygiagrečiojo tekstyno analizė parodė, kad jam būdingas didesnis FI (**261 atvejis**) nei FE (**213 atvejų**) veiksmų skaičius. Skirtumas nėra didelis, todėl galima teigti, kad EP vertėjai žodžių yra linkę taikyti tiek FI, tiek FE, pirmajam net teikiant didesnę pirmenybę. Tai iš esmės atitinka literatūroje išreikštus pastebėjimus, kad versdami žodžiu yra labiau linkę implikuoti nei eksplikuoti (Lapshinova-Koltunski ir kt. 2022, 15; Metsenaere ir Vandepitte 2017, 407).

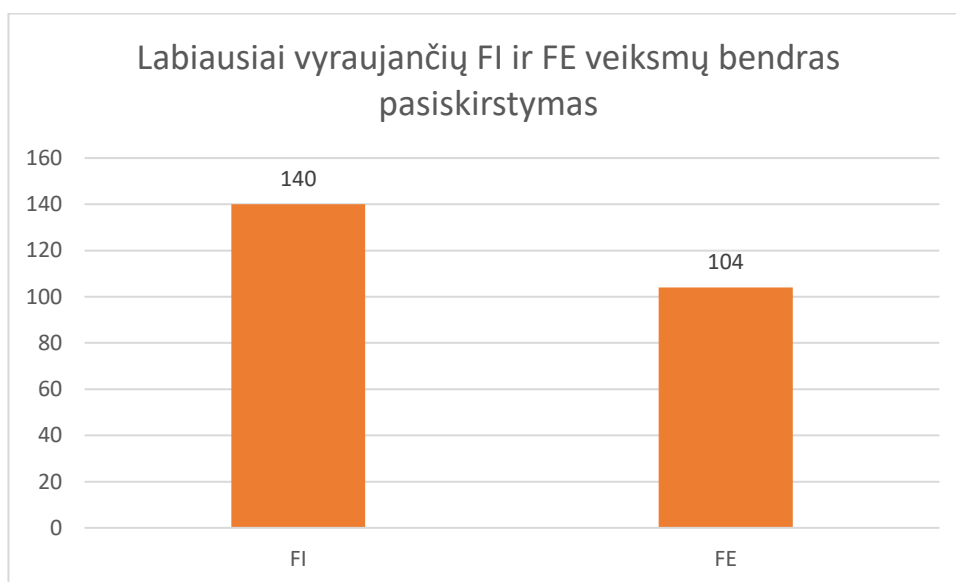
Taip pat siekta pažiūrėti į tai, kokio pobūdžio FI ir FE vyrauja šio darbo lygiagrečiajame tekстыne (žr. 1 pav.), taikant 1 ir 2 lentelėje naudojamą sutartinį žymėjimą. Įdomu tai, kad nors bendrai nustatyta daugiau implikavimo atvejų, FE priskiriamas reikšmės konkretizavimas (REIKSM-KONKRET) pasitaikė dažniausiai (58 kartai) tarp visų (FI ir FE) atvejų. Pastebėtina, kad antras pagal dažnumą yra FI priskiriamas diskurso žymiklių praleidimas (DISKUR-PRALEID) (37 kartai), o trečias – leksinis praleidimas (LEKS-PRALEID) (32 kartai). Vis dėlto, ketvirtoje vietoje pagal dažnumą vėl atsiranda FE priskiriamas veiksmas, kai konstrukcija be veiksnio išverčiama konstrukcija su veiksniumi (BEVEIKS-VEIKS) (29 kartai). Reikšmės generalizavimas (REIKSM-GENER) (FI) nustatytas 27 kartus, pastabų pridėjimas (PASTAB-PRIDEJ) (FE) – 24 kartus.

Minėti skaičiai ir pastebėjimai leidžia daryti prielaidą, jog profesionalių akredituotųjų ES institucijų vertėjų atliekamam sinchroniniam vertimui būdinga pusiausvyra tarp FI ir FE.

1 pav. FI ir FE veiksmi tyrimo tekстыne

Peržiūrėjus kiekybinius duomenis, galima pastebėti, kad iš nustatytų 488 FI ir FE veiksmų, daugiau pusė jų (244 atvejai) tenka 7 išskirtiems veiksams (REIKSM-KONKRET (FE), DISKUR-PRALEID (FI), LEKS-PRALEID (FI), BEVEIKS-VEIKS (FE), REIKSM-GENER (FI), PASTAB-PRIDEJ (FE), AISKIN-PRALEID (FI), POZIC-PRALEID (FI) (2 pav.). Likę nustatyti veiksmi (244) pasiskirsto per 28 išskirtas kategorijas.

2 pav. Vyraujančių FI ir FE veiksmų tyrimo tekстыne pasiskirstymas

Galima pastebėti, kad tekstyne vyrauja praleidimu grindžiami FI veiksmai: diskurso žymiklių praleidimas, leksinių vienetų praleidimas (pavyzdžiui, praleidžiant tam tikro dėstomo nebaigtinio sąrašo vieneta), aiškinimų praleidimas, autoriaus poziciją aiškinančių įterpinių praleidimas. Pažymėtina, kad analizuojant tekstyną nustatyti praleidimai, kurie buvo priskirti FI, nėra vertinami kaip vertėjo klaidos, nes laikytasi saugios pozicijos, kad jei esama tikimybės, jog darbo autoriaus vertinimu praleidimas gali būti labiau klaida nei FI, toks atvejis nebuvo įtraukiamas į analizuojamą imtį. FE atžvilgiu pastebėta tendencija taikyti reikšmės ir leksinį konkretizavimą, pridėti pastabų ir konstrukcijas be veiksnio pakeisti konstrukcijomis su veiksmiu. Apibendrinant kiekybinę analizę galima teigti, kad lygiagrečiajame tekstyne nustatyti FI veiksmai daugiausia sietini su diskurso ir pragmatiniu lygmeniu, o FE veiksmai – su leksiniu, semantiniu ir sintaksiniu lygmenimis.

3.2. Kokybinė fakultatyviojo implikavimo ir eksplikavimo veiksmų analizė

Kokybine FI ir FI veiksmų analize siekiama išanalizuoti ir apžvelgti tyrimo lygiagrečiajam tekstynui būdingiausių FI ir FE reiškinių pobūdį. Atsižvelgiant į tyrimo tikslą ir iškeltus uždavinius, skyreliuose apžvelgiami ir aptariami, atitinkamai, vyraujantys FI ir FE reiškiniai (žr. 1 ir 2 pav.), pateikiant jų pavyzdžius iš tekstyno. Kiekvieno poskyrio gale bendrai apžvelgiami kiti FI ir FE veiksmai, kurie nėra vyraujantys, ir kiti atvejai. Pavyzdžių numeracija pateikiama laužtiniuose skliaustuose ir atitinka 1 priede esančiose lygiagrečiojo tekstyno lentelėse taikomą numeraciją.

Svarbu paminėti, kad bandant priskirti tam tikrus nustatytus FI ir FE atvejus kategorijoms sunku išvengti tyrimo autorės iš dalies subjektyvaus vertinimo, nes ji nėra ES institucijų vertėja. Akredituotieji ES institucijų nuolatiniai ir laisvai samdomi vertėjai yra geriau susipažinę su vertimo kontekstu, pakankamai aiškus jų adresatas (delegatai, iš tarpinės kalbos verčiantys kiti vertėjai), žinomas vertimo tikslas (ne tik perteikti žinutę klausytojui sklandžia, tikslia ir taisyklinga kalba, bet ir suformuluoti tekstą vertimo kalba taip, kad vertėjams, verčiantiems iš tarpinės kalbos, žinutė būtų aiškiai suformuluota), kartu geriau numanomi adresato lūkesčiai. Pavyzdžiui, toliau pateiktame pavyzdyje autoriaus poziciją perteikiančių įterpinių praleidimo (POZIC-PRALEID) kategorijai priskirtas atvejis galėtų būti pagal formą vertinamas ir kaip jungtuko *jeigu* praleidimas (JUNG-PRALEID):

<p>1) ... <u>nu jeigu ne šimtas procentų, tai bent</u>
 aštuoniasdešimt devyniasdešimt
procentų... [1.5.3]</p>	... up to eighty per cent, at least [1.5.3]

Kalbėtojo žodžius galima būtų interpretuoti dvejopai: arba kaip retorinę priemonę, arba kaip pozicijos, lūkesčio išsakymą. Šiuo atveju kalbėtojas lyg ir apsisaugo nuo konkrečių skaičių pateikimo, bet vertėjas palieka tokį bandymą numanytą, praleisdamas mintį *jeigu ne.. tai*, bet gale pridedamas žodžius *at least* (bent), tokiu būdu implikuodamas, kad tai gali būti ir daugiau nei aštuoniasdešimt procentų. Tokiu atveju praleidžiama pasisakymo autoriaus pozicija lūkesčio atžvilgiu.

3.2.1. Fakultatyviojo implikavimo veiksmai

Sudarytam EP narių kalbų komitetuose sinchroninio vertimo iš lietuvių į anglų kalbą tekstynui būdingiausi FI veiksmai yra diskurso žymiklių praleidimas (DISKUR-PRALEID); kalbėtojo poziciją perteikiančių įterpinių praleidimas (POZIC-PRALEID), aiškinamųjų žodžių ir junginių praleidimas (AISKIN-PRALEID), leksinių vienetų praleidimas (LEKS-PRALEID) ir reikšmės generalizavimas (REIKSM-GENER). Toliau pateikiamas šių išskirtų kategorijų apžvalga pateikiant pavyzdžius iš tekstyno ir aptariant su kategorijomis perteiktais veiksmais susijusius vertimo aspektus.

3.2.1.1 Diskurso žymikliai ir kalbėtojo poziciją perteikiantys įterpiniai

Dažniausias FI veiksmas – **diskurso žymiklių praleidimas** – itin būdingas tyrimo tekстыne. Pastebėta, kad tekstyno pasisakymuose lietuvių kalba daug vartojamas modalumą reiškiantis prieveiksmis *iš tikrųjų*, itin dažnai vartojamas kalbėtojo BR, didžiojoje daugumoje atvejų nėra išverčiamas, pavyzdžiui:

2) <i>Iš tikrųjų</i> nuo du tūkstančiai septintųjų metų veikiantis Europos globalizacijos fondas...[2.1]	<i>The EF-e-EGF has been in operation since two thousand and seven...[2.1]</i>
3) <i>Iš tikrųjų</i> kiek aš suprantu, tai planavimas vyksta visos šalies mastu... [29.1]	<i>I gather that the plans are being drafted for the whole territory of Bulgaria... [29.1]</i>
4) <i>Tai iš tikrųjų</i> keletą yra dalykų, kurie jaudina į Komisijos pateiktas pasiūlymus, ir	<i>So, there are several proposals and one of them is the precautionary principles</i>

vienas iš principų, tai yra atsargumo principas... [12.2] *which matters in this case... [12.2]*

Kita vertus, tam tikrais atvejais vertėjai renkasi perteikti prievaismį *iš tikrųjų*. Tai gali vykti tiek sąmoningai, tiek nesąmoningai, bet jo perteikimas vertime padeda akcentuoti minties elementą, kuris buvo akcentuotas originale (5 pavyzdys) arba perteikti kalbėtojo minties tēkmę vertime (6 pavyzdys), pavyzdžiui:

- 5) *Iš tikrųjų mes, kaip ir buvo minėta, turim pateikti savo nuomonę... [12.2]* *we do have the right to submit our opinion... [12.2]*
- 6) *Iš tikrųjų komisaras pristatė labai svarbų dalyką... [23.1]* *Indeed, the Commissioner presented a very important act... [23.1]*

Verta pastebėti, kad kalbėtojo kalbėjimo tempas yra vidutinis, ne per greitas, todėl šiame kontekste negali būti vertinamas kaip vertimo kliuvinys, dėl kurio vertėjai galėtų būti linkę praleisti diskurso žymiklius. Kita vertus, nagrinėdamos daugialypę diskurso žymiklių funkciją lietuvių kalboje, Jasionytė-Mikučionienė, Ruskan, ir Šolienė (2020, 5) nurodo, kad diskurso žymikliai gali turėti tekstinę ir tarpasmeninę funkciją (t.y. padeda formuoti ryšį su adresatu), bet šnekamojoje kalboje jie nebūtinai turi reikšmę turinio prasme, nes daugeliu atveju pradeda kalbėtoju pelnyti daugiau laiko mintims spontaniškai formuluoti. Tai reikštų, kad vertime diskurso žymikliai ne visuomet privalo būti perteikiami, ypač tais atvejais, kai yra nukreipti ne į adresatą, ne į tekstą, t.y. turinį, o naudojami pragmatiškai, siekiant sklandesnės kalbos ir pelnyti daugiau laiko. Vertėjai žodžiu turi išlaikyti pusiausvyrą tarp to, kas verstina ir neverstina. Juo labiau, kad komunikacinė rizika gali padidėti ne vien neišvertus tam tikros originalo dalies, bet ir verčiant per daug originalo elementų, kuriuos kalbėtojas vartoja dėl asmeninių kalbėsenos ypatumų. Apie tokią riziką užsimena ir Murtisari (2016, 77), aptardama Heltai (2025) iškeltą mintį, kad tam tikrais atvejais vertime perteikiama eksplikitinė informacija gali apsunkinti vertimo supratimą. Turint omeny, kad ir anglų kalboje galima būtų parinkti diskurso žymiklių tokiai funkcijai atlikti (pvz., *well, you know, see*), tekstyne stebėtas implikavimas atitinka ir relevantiškumo principą, kai vertėjai turi tiksliai perteikti, eksplikuoti ar implikuoti siekdami optimaliai perteikti žinutę (Metsenaere ir Vandepitte 2017, 408).

Panašią situaciją galima stebėti ir kalbėtojo poziciją perteikiančių įterpinių atžvilgiu. Įdomu tai, kad tirdama eksplikavimą, E. Gumul išskyrė kalbėtojo poziciją perteikiančią įterpinį (angl. *hedge*) kaip atskirą kategoriją (Gumul 2017b, 83). Jasionytė-Mikučionienė, Ruskan, ir Šolienė (2020, 6),

pateikdamos intersubjektyvaus diskurso žymiklio, t.y. skirto užmegzti ryšį su adresatu, pavyzdį *aš manau* (angl. *I think*), suponuoja, kad tai nėra atskira kategorija, o labiau diskurso žymiklio pakategorė. Šio darbo tikslas nėra išsiaiškinti teorinę diskurso žymiklių kategorizaciją. Vis dėlto atsižvelgiant į tai, kad diskurso žymiklių praleidimas ir kalbėtojo poziciją perteikiančių įterpinių praleidimas (57 atvejai) sudaro beveik pusę visų FI atvejų, kalbėtojo poziciją perteikiančių įterpinių atvejį tikslinga aptarti šiame poskyryje.

Tyrimo tekстыne vertėjai yra linkę praleisti kalbėtojo poziciją perteikiančius įterpinius. Toliau pateikiamuose pavyzdžiuose galima pastebėti, kad daugiausia tai yra įterpinio funkciją atliekantis veiksmažodis „manau“ (šis veiksmažodis pagal funkciją gali būti priskiriamas įterpiniams (Akelaitis 2002, 5):

7) <i>Na, ir trečias dalykas, <u>manau</u>, kad labai svarbu</i> [11.4]	<i>And another thing which is very important...</i> [11.4]
8) <i>Todėl, <u>manau</u>, labai svarbu nustatyti minimalius standartus.</i> [22.1.4]	<i>Therefore, it is extremely important to have minimal standards...</i> [22.1.4]

Panašu, kad tokiais atvejais ir tokie įterpiniai labiau yra spontaniškos kalbos apraiškos, kai kalbėtojas siekia kalbėti sklandžiau, pelnyti daugiau laiko. Vis dėlto, žvelgiant opoziciniu požiūriu, t.y. pažiūrėjus, ar eksplikuojant pridedama kalbėtojo poziciją perteikiančių įterpinių (viso tekстыne nustatyti 5 tokie atvejai (1 pav.), galima pastebėti, kad tai taip pat daugiausia yra įterpinys „manau“ (angl. *I think*), pavyzdžiui:

9) <i>Tikriausiai kiekvienas čia esantis pasakytų...</i> [13.1]	<i><u>I think</u> everyone could say...</i> [13.1]
10) <i>Todėl šitie duomenys tikrai labai svarbūs</i> [35.1.4]	<i>So, <u>I think</u> this data is very, very important</i> [35.1.4]

Bet kuriuo atveju – ar tai būtų eksplikavimas, ar implikavimas – pati situacija (EP komitetų posėdžiai) numato, kad pasisakydami kalbėtojai reiškia savo nuomonę, todėl net nesant tokiam vertimo kliuviniui kaip kalbėtojo tempas, tokių įterpinių, atsižvelgiant į jų funkciją, verta atsisakyti turinio prasme reikšmingo minties vieneto perteikimo naudai, daugiau dėmesio skiriant minties performulavimui. Minties performulavimas nėra šio tyrimo objektas, tačiau net sudarant tekstyną pastebėta sunkumų taikant punktuaciją spontaniškai kalbai perteikti – originalo kalboje sakiniai yra labai ilgi, pasitaiko nesuderintų linksnių, neaiškių, prasmės neturinčių žodžių junginių. Atitinkamai,

vertėjams žodžiu kyla papildomų sunkumų suvokiant originalią mintį, tad jie performuluoja mintis (Dailidėnaitė ir Noreikaitė 2017, 12), o tam reikia daugiau pastangų, ir neversdami diskurso žymiklių bei kalbėtojo poziciją perteikiančių įterpinių, kai tai priimtina, didesnes pastangas vertėjai gali skirti paveikiam formulavimui.

3.2.1.2 Aiškinamųjų žodžių ir junginių praleidimas, leksinių vienetų praleidimas

Aiškinamųjų žodžių ir junginių praleidimas šiame tyrime vertintas kaip FI tik tuo atveju, jei buvo aišku, kad tai nėra praleidimas kaip vertimo klaida. Tiesa, verta paminėti, kad klasifikacija, kuria buvo naudojama analizuojant tekstyną, analizės metu pasirodė pernelyg detali tyrimo tikslais ir, pavyzdžiui, atsižvelgiant į pačią kalbą, kontekstą, taip pat į tyrimo autorės vertinimą, aiškinamųjų žodžių ir junginių praleidimui gali būti priskiriami tam tikri leksinių vienetų praleidimo atvejai.

Šiuose pavyzdžiuose nėra aiškos skirties tarp aiškinamojo žodžio praleidimo ir leksinio vieneto praleidimo kaip FI:

11) <i>Aš manau, kad mes rasime bendrą sutarimą ir dėl <u>EIGE biudžeto ataskaitos</u>. [7.9.1]</i>	<i>I believe we will be able to agree on them for, for the <u>budget report</u>. [7.9.1]</i>
12) <i>...turi spręsti ne vien sanglaudos fondai, turi spręsti <u>visi Europos Sąjungos fondai</u>... [25.4.2]</i>	<i>should be addressed not only by cohesion funds, but <u>all funds</u> [25.4.2]</i>

Kita vertus, 11 ir 12 pavyzdžius galima būtų vertinti ir kaip reikšmės generalizavimą (išsamiau su pavyzdžiais aptariamą 3.2.1.3 poskyryje). Vis dėlto, atsižvelgiant į tai, kad visos trys kategorijos patenka į vyraujančių kategorijų sąrašą (1 pav.), šio tyrimo tikslais priskyrimas konkrečiai iš šių kategorijų neturi lemiamo vaidmens rezultatų tikrumui.

Kalbant apie aiškinamųjų žodžių ir junginių praleidimą, ryškus būtent aiškinamųjų junginių praleidimas, padedantis sumažinti verčiant žodžiu patiriamą kognityvinę krūvį ir susitelkti į turinio prasme reikšmingus minties vienetus. Toliau pateikiamuose pavyzdžiuose galima pastebėti, kad sudėtingi aiškinimai to, kas jau buvo pasakyta, sukurtų papildomą krūvį vertėjui, kuriam svarbu būti suprastam ne tik auditorijos, bet ir kolegų vertėjų, verčiančių iš anglų kalbos kaip iš tarpinės:

13) <i>Ar jūs turite kokių savo pastebėjimų dėl normų, dėl skyrimų ar dėl <u>netvarkingo</u></i>	<i>Do you have any of your own insights, for the <u>budget report</u> about bad use of</i>

glifosato vartojimo žemės ūkyje – jis atsiranda būtent meduje kaip produktas.
[10.3.2]

glyphosate in agriculture? [10.3.2]

14) ...turi spręsti ne vien sanglaudos fondai, turi spręsti visi Europos Sąjungos fondai...
[25.4.2]

should be addressed not only by cohesion funds, but all funds [25.4.2]

15) Ir kitas dalykas dėl glifosato, kurį mes vis matome atsirandantį meduje. [10.2.5]

Yet another point is the glyphosate [10.2.5]

13 ir 14 pavyzdžiai paimti iš vienos kalbos siekiant pademonstruoti, kaip vertėjas taiko FI, kad ne tik sumažintų sau tenkantį krūvį, bet ir palengvintų žinutės supratimą tiek auditorijai, tiek kolegoms. Šioje posėdžio dalyje vyko glifosato naudojimo žemės ūkyje ir jo atsiradimo meduje klausimo aptarimas. Pranešėjai, kiti pasisakiusieji kalbėjo šia tema, todėl pertekliniai aiškinimai vertime liko nepaminėti, bet vertime esanti informacija nenukentėjo dėl tokio praleidimo, laikytino ne vertimo klaida, bet FI.

Dar keletas pavyzdžių, kuriuose klausytojui palengvinamas žinutės supratimas anglų kalba, ir kartu išvengiama perteklinio tos pačios minties kartojimo:

16) ... turėjo nulinis vaikų skurdas būt, nelikt vaikų skurdo... [13.6.2]

Poverty was supposed to be zero
[13.6.2]

17) ...turėtų būti taikomas atsargumo principas ir tais atvejais, jeigu nėra sutarimo, tai leidimas yra neišduodamas. Tai toks principas, kad, na, sprendimas būtų neigiamas. [12.3.2]

...the precautionary principles should apply, and in case no agreement is reached, authorization should not be granted [12.3.2]

16 pavyzdyje aiškinamasis žodžių junginys, o tiksliau sakiny, lieka neišverstas, nes iš esmės dar kartą apibendrina ir paaiškina mintį, išsakytą ankstesniame sakinyje. Toks praleidimas nelaikytinas vertimo klaida, nes padeda išvengti dalinio tos pačios minties kartojimo, ypač kai per posėdį iš anglų kalbos verčiama į kitas kalbas ir žinutė turi būti kuo aiškesnė.

Grįžtant prie leksinių vienetų praleidimo kategorijos, ji daugiausia buvo priskiriama atvejams, kai buvo praleidžiami tam tikro vardijamo nebaigtinio sąrašo elementai, kuriuos galima būtų

numanyti iš konteksto, arba kai tam tikri apibūdinamieji leksiniai vienetai praleidžiami, nes juos galima numanyti esant, pavyzdžiui:

18) <i>Ir manau, jog būtina skirti <u>tinkamą ir pakankamą finansavimą institutui</u>.... [7.9.5]</i>	<i>It is important that the institute receive, receives <u>sufficient financing</u> [7.9.5]</i>
19) <i>...lauksiu jūsų <u>nuomonių, minčių, pasvarstymų</u>... [12.7.4]</i>	<i>I would be glad to hear the <u>opinion</u> of all of the colleagues [12.7.4]</i>
20) <i>Tai būtų labai svarbi ta <u>statistika, informacija</u>... [35.1.2]</i>	<i>So it is very important to communicate this <u>information</u>... [35.1.2]</i>

Kaip ir aiškinamųjų junginių atveju, 18–20 pavyzdžiai rodo, kaip vertėjai palengvina žinutės suprantamumą, neapkraudami klausytojų pertekliniais leksiniais vienetais.

3.2.1.3 Reikšmės generalizavimas

Reikšmės generalizavimas taip pat yra vienas iš tekstyne vyraujančių FI veiksmų. Formos atžvilgiu jis pasireiškia per kelių leksinių vienetų junginio vertimą trumpesniu žodžių junginiu arba vienu leksiniu vienetu. Jis padeda ne tik sumažinti kognityvinį krūvį ir pačiam vertėjui, ir jo kolegoms, ir klausytojams, bet ir tam tikrais atvejais aiškiau perteikti mintį.

21–23 pavyzdžiuose galima pastebėti, kad reikšmės generalizavimas kartais net pageidautinas:

21) <i>Taip pat sakau, kad <u>biudžeto sritis</u> nėra išimtis. [7.3.2]</i>	<i>On the other hand, I also say that <u>budget</u> is no exception here... [7.3.2]</i>
22) <i>...kodėl beveik dvidešimt milijonų vaikų <u>Europos Sąjungos bendrijoje</u>... [13.3.1]</i>	<i>Why almost twenty million children in the <u>European Union</u> [13.3.1]</i>
23) <i>...gerai būtų, kad šitokiam pokalby dalyvautų ir <u>Komisijos narė</u>... [36.5.1]</i>	<i>we would very much like the <u>Commission</u> to participate in such discussions [36.5.1]</i>

Pavyzdžiui, 21 pavyzdyje dėl asimetrijos tarp lietuvių ir anglų kalbos žodžių junginį tikslinga versti *biudžeto sritis* (biudžeto klausimo, temos prasme) kaip *budget*, o ne tiesiogiai kaip *budget area* (t.y. biudžetą sudaranti sritis), kitaip viso junginio prasmė gali būti suvokta kitaip nei originale.

22 pavyzdyje galima pastebėti, kad generalizuojant reikšmę sumažinamas neaiškumas dėl geopolitinio darinio, apie kurį kalbama. 23 pavyzdyje reikšmė generalizuojama sumažinant komunikacinę riziką, ir vertime jau kreipiamasi ne į Komisijos narę kaip asmenį, bet bendrai kaip į Komisijos atstovą.

Dar vienas reikšmės generalizavimo atvejis susijęs su junginį sudarančiais tikriniais daiktavardžiais, kaip šiuose pavyzdžiuose:

24) ...kituose <u>Europos Parlamento</u> komitetuose... [7.8.2]	... other committees of <u>the Parliament</u> ... [7.8.2]
25) ...COVID pandemijos metu... [30.1.2]	... during the pandemic... [30.1.2]
26) ...Lietuvoj elektros kainos yra vienos iš didžiausių <u>Europos Sąjungoj</u> ... [34.1.1]	in my country, Lithuania, electricity prices are among the highest in <u>Europe</u> [34.1.1]

24–26 pavyzdžiuose galima pastebėti, kad vertime reikšmė generalizuojama neapsunkinant supratimo, nes numanoma, kad ES institucijų kontekste *Parlamento komitetai* (vertime: *committees of the Parliament*) yra EP komitetai, *Europos Sąjunga* kartais verčiama kaip *Europe*, o kadencijos, kurios įrašai naudoti tekstyne, viena aktualiausių temų buvo *COVID pandemija* (vertime: *the pandemic*).

Galima teigti, kad reikšmės generalizavimas tyrinėtame tekstyne yra pragmatinio pobūdžio. Juo išvengiama savaime suprantamos informacijos atkartojimo vertime, kai kalbėtojas tam tikrais atvejais gali vartoti platesnius, pilnus junginius ne tiek aiškesniam turiniui pateikti, bet vėlgi tam, kad turėtų daugiau laiko minčiai suformuluoti.

3.2.1.4 Kiti fakultatyviojo implikavimo veiksmai

Tiriant kitus FI veiksmus pastebėta, kad tyrimui naudota klasifikacija gali būti pernelyg detali atsižvelgiant į šio darbo tikslus. Tam tikri atvejai gali būti priskiriami FI, bet gali būti vertinami ir, pavyzdžiui, kaip performulavimas.

Vienas iš tokių pavyzdžių gali būti toks minties vienetų jungimas į vieną (MINT-JUNG):

27) <i>Ir kaip jinai, ar yra, reiškia, turėt omeny ar nėra turėt omeny?</i> [42.3.1]	<i>Should we take this into account?</i> [42.3.1]

27 pavyzdžio atvejį galima būtų vertinti dvejopai. Viena vertus, mintis originalia kalba suformuluota ir ištarta nerišliai, bet vertėjas puikiai išverčia ne tiek kiekvieną žodį, kiek pačią klausimo intenciją. Akivaizdu, kad pagrindinis vertėjo tikslas čia buvo performuluoti mintį, kad ji būtų aiški adresatui. Kita vertus, čia yra du minties vienetai „turėti omeny“ ir „neturėti omeny“, kurie tiesiog sujungiami.

Daiktavardžio reikšmę patikslinančių būdvardžių, skaitvardžių praleidimas ar pakeitimas bendresniais (PATIKSL-PAKEIT) taip pat paminėtinas FI veiksmas, nes pragmatiniu požiūriu padeda vertėjui išvengti ilgo visiems aiškaus skaitvardžio ar būdvardžio tarimo ir vietoje to susikoncentruoti į tolesnės minties vertimą, pavyzdžiui:

28) <i>Man taip pat labai džiugu, kad Jūs pasakėt, kad dabar nevėluojama keturioliktais dvidešimtais <u>kas buvo nebūdinga septynioliktų trylikų laikotarpiu</u>, kada nuolatos apmokėjimai vėluodavo. [1.2.5]</i>	<i>... you have said that there are no delays if we look at the period of fourteen-twenty <u>in comparison with the previous period</u>... [1.2.5]</i>
---	---

28 pavyzdys rodo, kad vertėjas gerai supranta, jog adresatui aiškus, kas yra tas ankstesnysis laikotarpis (vertime: *previous period*), ir išvengia komunikacinės rizikos, jei padarytų klaidą versdamas skaitvardžius. Tai ne tik padeda sumažinti vertėjui tenkantį krūvį, bet ir palengvinti adresatui savaime aiškos dalies klausimą. Verta pažymėti, kad tokį FI sąlygoja mažai kintantys veiksniai: adresatai, turinys ir situacija. Esant vertimo įvykiui, kuris vyksta tik vieną kartą, kai tiksliai neaiškos auditorijos turimos žinios ir kompetencijos, tokį pakeitimą sunku būtų priskirti FI, ir tai greičiausiai būtų vertėjo nenumatyto atvejo strategija, kai pateikiama apytikslė reikšmė (Dailidėnaitė ir Noreikaitė 2017, 12). Kitą vertus praleidimą kaip FI galima būtų vertinti sąlyginai, darant prielaidą, kad, pavyzdžiui, praleidimo atveju vertėjas sąmoningai atliko šį veiksmą. Vis dėlto paminėtame pavyzdyje stebimas aiškus FI atvejis.

Pragmatinio pobūdžio FI veiksmui galima būtų priskirti ir **išplėstinio pavadinimo pakeitimą santrumpa**. Atsižvelgiant į ES institucijų posėdžių auditorijos kompetenciją, tekстыne esančiose kalbose „Europos Sąjunga“ verčiama kaip *the EU*, *bendroji žemės ūkio politika – the CAP*, *Lyčių lygybės institutas – the EIGE*, *Europos globalizacijos fondas – the EGF*. Kartu gebėjimas pasitelkti santrumpas taip pat parodo vertėjų kompetencijas ir žinias, kai mažesnę kognityvinę krūvį sudaro santrumpos atgaminimas nei viso pavadinimo perteikimas vertime.

Kalbant apie kaip gaires naudotą FI klasifikaciją (2 lentelė), parengtą opoziciniu principu pagal E. Gumul (2007b) tyrime pateiktą klasifikaciją (1 lentelė), neprivalamojo jungtuko *that*

praleidimas nėra taikytinas šio tyrimo rėmuose, nes įeigu jungtukas *that* nevartojamas, neįmanoma įvertinti, ar jis numanytas, ar tiesiog nepavartotas. Labai rizikinga kaip FI vertinti ir jungtukų praleidimą dėl to, kad vertėjai performuluoja mintis nesistengdami perteikti originalios kalbos jungtukų lygmeniu.

Kita vertus, **kohezinių ryšių silpninimas** (KOH-SILPN) tam tikrais atvejais gali būti vertinamas dvejopai – arba kaip toks, arba kaip morfosintaksinis pakeitimas (Dailidėnaitė ir Noreikaitė (2017, 12), t.y. kaip minties skaidymas (t.y. FE) pagal šiame tyrime pasitelktą klasifikaciją, kaip šiuo atveju:

29) <i>Mums verkiant reikia didinti elektros gamybą, <u>tuo labiau kad</u> kalbam apie elektromobilius. [20.3.2]</i>	<i>We absolutely need to increase our energy productions. We speak about electric cars. [20.3.2]</i>
--	--

Viena vertus, gerokai susilpnėja ryšys tarp dviejų minties vienetų. Kita vertus, tai jau galėtų būti vertinama ir kaip minties skaidymas. Tam tikrais atvejais vertimas netenka stipresnių ryšių tarp minčių, asmeninės pozicijos pabrėžimo. Kalbant viso tekstyno mastu, pastebėta, kad vertimuose nėra modalinių prieveiksmių (pvz., *admittedly, reportedly, evidently, presumably*), kurie būtų labai paveikūs ir neužimtų didelių pastangų, ypač kai kalba yra emocišgesnė ir kalbėtojo asmeninės nuomonės perteikimas būtų labai aktualus.

Pateikti FI pavyzdžiai ir analizė parodė, kad bandymas išskirti smulkias FI klases ne visuomet pasiteisina, nes tam tikri atvejai gali būti vertinami įvairiai. Tai priklauso tiek nuo vertimo įvykio situacijos, tiek nuo tyrėjo subjektyvaus vertinimo. Nepaisant to, FI analizė lygiagrečiajame tekстыne parodė, kad vertėjai yra linkę taikyti diskurso lygmens, pragmatinį implikavimą atsižvelgdami į vertimo tikslą ir adresatą.

3.2.2. Fakultatyviojo eksplikavimo veiksmai

Lygiagrečiojo tekstyno analizės metu išskirti vyraujantys FE veiksmai: žodžių junginio be veiksnio pakeitimas žodžių junginiu su veiksmiu (BEVEIKS-VEIKS), pastabų pridėjimas (PASTAB-PRIDEJ), reikšmės konkretizavimas (REIKSM-KONKRET) ir leksinis konkretizavimas (LEKS-KONKRET). Skirtingai nei FI atveju, FE vyksta ne tik pragmatiniu ir semantiniu, bet ir sintaksiniu lygmeniu.

3.2.2.1 Junginių be veiksnio vertimas junginiu su veiksmiu

Tekstyno analizės metu pastebėta, kad lietuviškas konstrukcijas be veiksnio vertėjai buvo linkę versti konstrukcijomis su veiksmiu, įvardydami veiksnį, kurį galima buvo numanyti iš originalo kalbos, pavyzdžiui:

30) ... kada svarstēm, reiškia, dvidešimt pirmų dvidešimt septintų naują sanglaudos politiką, <u>buvo labai stipri diskusija</u>... [25.1.3]	...when we were discussing the new cohesion policy for twenty-one twenty-seven, <u>we spoke about</u>... [25.1.3]
31) <u>...reiktų kažkiek tai sukonkretinti ir apibrėžt</u>... [25.2.1]	<u>...we need to be more specific in the document</u>... [25.2.1]

Pateiktame 30 pavyzdyje galima pastebėti, kad vietoje to, kad išlaikytų originalią konstrukciją ir verstų kaip egzistencinį teiginį (*there was*), vertėjas pasirenka eksplikuoti nurodydamas veiksnį. 31 pavyzdyje pastebima, kad kalbama apie dokumentą, ir vertėjas ne tik eksplikuoja nurodydamas veiksnį, bet ir pridėdamas pastabą *in the document*.

Toks polinkis nurodyti veiksnį gali būti siejamas su skirtumais tarp lietuvių kalbos (fleksinė kalba, t. y. sintaksiniai santykiai daugiausia reiškiami galūnėmis) ir anglų kalbos (analitinė, t. y. sintaksiniai santykiai reiškiami žodžių tvarka sakinyje), kai pastarojoje pirmenybė teikiama veiksnio – tarinio – papildinio (angl. *subject – verb – object. S-V-O*) sintaksinei struktūrai. Žinoma, norint sakinį be veiksnio išversti sakiniu, kuriame įvardijamas veiksnys, būtina atsižvelgti ne tik į vertimo įvykio kontekstą ir temą, bet ir į kalbėtojo intenciją. Kalbėtojas, siekdamas tam tikro modalumo, santykio su adresatu, gali sąmoningai rinktis neįvardyti veiksnio. Tokiu atveju vertėjas, eksplikuodamas veiksnį, prisiima didesnę komunikacinę riziką, kaip šiuose pavyzdžiuose:

32) <i>Ir iš tos pasisakančiųjų susidarau nuomonę, kad iš tikrųjų <u>pakankamai kritikos ir nėra</u></i> [1.2.1]	<i>Although <u>you are not too critical</u> in your opinion, you have said that...</i> [1.2.1]
33) <i>Galbūt pradžiai reiktų pasiekti, kad tas principas atsirastų apskritai</i> [45.1.1]	<i><u>We</u> have to formulate the principle first...</i> [45.1.1]

32 pavyzdyje (pažymėtina, kad originalo kalboje mintis suformuluota nerišliai, pvz., „ir iš tos pasisakančiųjų susidarau nuomonę“) galima pastebėti, kad kalbėtojas vengia įvardyti, kas yra nepakankamai kritiškas, o vertėjas tai įvardija. Tokį atvejį galima būtų vertinti kaip gana didelę komunikacinę riziką, nes švelnesnė pozicija originale virsta tiesmukesne pozicija vertime. 33 pavyzdyje didesnė komunikacinė rizika kiltų, jei vertėjas nebūtų susipažinęs su tuo, kas lemia

aptariamo principo aptarimą. Vis dėlto vėliau kalboje paaiškėja, kad veiksnio įvardijimas nebuvo klaidingas.

3.2.2.2 Pastabų pridėjimas

FE veiksmams priskirtas pastabų pridėjimas priskirtinas diskurso lygmeniui, nes padeda adresatui susieti mintį su anksčiau išsakyta mintimi. Jeigu pastaba būtų pridedama nesant jos ryšiui su anksčiau išsakyta mintimi, tai būtų vertinama ne kaip FE, bet kaip naujos minties pridėjimas. 33 pavyzdyje prieš pastabą *I have just mentioned* kalbėtojas užduoda kelis retorinius klausimus, susijusius su dar anksčiau paminėtomis paslaugomis. Vertėjas vertime grąžina klausytoją prie kiek anksčiau minėtų paslaugų. Tai rodo, kad vertėjas apdairiai vengia komunikacinės rizikos: jei junginys *ir to negauna* būtų išverstas tiesiogiai *are not getting that*, vertimo teksto suvokimas būtų iškreiptas ir galėtų būti traktuojamas kaip *ir to nesupranta*. Net jei vertėjas būtų pavartojęs veiksmažodį *receive* vietoje *get*, šioje situacijoje vertėjas pasielgtų pagal atsargumo principą palikdamas tokį pridėjimą.

34) ... kodėl beveik dvidešimt milijonų
vaikų Europos Sąjungos bendrijoje,
turtingoje bendrijoje, gyvena skurde ir
to negauna? [13.3.2]

*Why almost twenty million children in
the European Union, in a very
wealthy community, are living in
poverty? And they are not getting
those basic services I have just
mentioned.... [13.3.2]*

35) ... bet pinigai, matyt, kažkur sugalvoti
tikrai, todėl galbūt tai yra pradiniai
pinigai... [14.3.3]

*but the financial envelope is still only
imaginary because we don't have
MFF until now ... [14.3.3]*

35 pavyzdys – tai aukštos vertėjo kompetencijos pavyzdys pridedant labai tikslią pastabą apie tai, kas pačioje kalboje konkrečiai paminėta nebuvo, bet apie ką buvo kalbama posėdžio metu. Šiuo atveju svarbu atkreipti dėmesį, kad siekiant atlikti išsamesnę tokių pastabų pridėjimo analizę, tai tikslinga daryti ne vien kalbos, bet ir platesnio įvykio – posėdžio – mastu. Tokiu atveju būtų galimybė tiksliau įvertinti, ar pastabos pridėjimas yra labiau šalutinės informacijos pridėjimas, ar eksplikavimas.

3.2.2.3 Reikšmės konkretizavimas

Tekstyne nustatyti reikšmės konkretizavimo veiksmai palengvina supratimą adresatui. Svarbu pažymėti, kad reikšmės konkretizavimas dažniausia skiriasi nuo leksinio konkretizavimo formos lygmeniu (konkretizuojant reikšmę žodis dažnai išverčiamas kaip reikšmę konkretizuojantis žodžių junginys, bet nebūtinai (pavyzdžiui, *daiktai* išverčiami kaip *chips* (1 priedo 23 lentelės [23.2.2] atvejis) t.y. *lustai*, ir tai jau būtų ne leksinis, o reikšmės konkretizavimas). Leksinis konkretizavimas atsiranda tuomet, kai pavartojamas konkretesnės reikšmės atitikmuo.

Reikšmės konkretizavimo veikslių pavyzdžiai:

36) ... <i>kodėl beveik dvidešimt milijonų vaikų Europos Sąjungos bendrijoje, turtingoje bendrijoje, gyvena skurde ir to negauna?</i> [13.3.2]	<i>Why almost twenty million children in the European Union, in a very wealthy community, are living in poverty? And they are not getting those basic <u>services</u> I have just <u>mentioned</u>....</i> [13.3.2]
37) <i>bet pinigai, matyt, kažkur sugalvoti tikrai, todėl galbūt tai yra pradiniai pinigai</i> [14.3.3]	<i>but the financial envelope is still only imaginary <u>because we don't have MFF until now</u> ...</i> [14.3.3]
38) ... <i>esam kažkur panaudoję <u>tikrai per pusę</u> visų keturioliktų ir dvidešimtų sanglaudos pinigų...</i> [1.3.1]	<i>... we have used <u>about fifty per cent</u> of cohesion funds for fourteen-twenty?....</i> [1.3.1]

36 pavyzdyje galima pastebėti, kad vertėjas pragmatiškai pridėdavo pastabą *I have just mentioned* (liet. *kurias ką tik minėjau*), grąžindamas adresatą prie paslaugų temos, kuri buvo aptariama prieš kelis sakinius. Be to, tame pačiame pavyzdyje galima pastebėti ir kitą FE – *to negauna* išverčiama kaip *they are not getting those basic services*, t.y. įvardis keičiamas daiktavardžiu (IVARD-DAIKT). Nors šiuo atveju vertėjas patiria didesnę krūvį nei galėtų versdamas pažodžiui – jis ne tik užtikrina minties tęstinumą, kartu palengvindamas supratimą adresatui, bet ir vartoja gerokai daugiau leksinių vienetų. Vis dėlto, tyrimo autorės nuomone tai pasiteisina, ir mintis yra žymiai aiškesnė klausytojui.

37 pavyzdyje esantis pastabos pridėjimas parodo itin gerą vertėjo gebėjimą ne tik sekti viso posėdžio diskusiją, bet ir jo kompetenciją bei ryžtą pridėti informaciją, kuri nėra anksčiau paminėta kalboje, bet yra minima posėdžio metu. Tai kartu rodo, jog norint tirti pridėjimo kaip FE reiškinių išsamiau, tikslinga neapsiriboti vienos kalbos ribomis, bet nagrinėti ir visą diskusijos kontekstą. Vis

dėlto, šio darbo apimtyje nenumatyta tokia išsami konkretaus vertimo įvykio platesniame posėdžio kontekste analizė, todėl apsiribojama tik pateiktais pastebėjimais.

38 pavyzdyje galima pastebėti polinkį versti *pusę* kaip *penkiasdešimt procentų*, t.y. konkretizuoti reikšmę. Galima būtų daryti prielaidą, kad šiuo atveju tai palengvina supratimą kitiems vertėjams, verčiantiems iš anglų kalbos, nes skaitvardis yra fonetiškai aiškesnis, lyginant su žodžiu daiktavardis *half*, be to, yra ir mato vienetas *per cent*, t.y. reikšmė konkretizuojama pavartojant skaitinę išraišką *fifty per cent*.

39–41 pavyzdžiuose galima pastebėti, kad vertėjas konkretizuoja reikšmę eksplikuodamas tai, kas numatyta, ir darydamas vertimą aiškesnį auditorijai nei būtų buvęs neeksplikuojant:

39) ... <i>kokį daro kiaulių maro poveikis šiandieną <u>jautienai</u></i> . [5.2.3]	... <i>the impact of swine fever already for <u>the beef sector</u></i> ... [5.2.3]
---	---

40) <i>ačiū ministrėm už <u>pristatytus prioritetus</u></i> [20.1.1]	<i>Thank you to the ministers for <u>the priorities of the French presidency</u></i> ... [20.1.1]
--	---

41) ... <i>Dievas turi daugiau darbų negu rūpintis <u>Maldeikienės</u> charakteriu</i> ... [26.4.3]	... <i>I am sure that the God has much more issues to deal than <u>my</u> health</i> [26.4.3]
---	--

Itin gerai pragmatinis eksplikavimo tikslas pastebimas 41 pavyzdyje. Kalbėtoja apie save kalba trečiuoju asmeniu, pasitelkdama tai kaip retorinę priemonę. Vis dėlto, tiek kolegoms vertėjams, tiek klausytojams galėtų kilti abejonių, kas yra tas įvardijamas asmuo. Taip pat atsižvelgus į tai, kad fonetiškai lietuviškos pavardės gali būti sunkiau suvokiamos auditorijai, supratimas apie ką kalbama būtų dar sunkesnis anglų kalboje. Vertėja šiuo atveju konkretizuoja reikšmę vietoje pavardės pavartodama įvardį.

41 pavyzdys demonstruoja ne tik itin paveikų FE, bet ir taikomos klasifikacijos apribojimus. Minėtoje klasifikacijoje daiktavardžio keitimas įvardžiu pagal formą galėtų būti vertinamas kaip FI (DAIKTAV-IVARD), t. y. visiškai priešingai. Vis dėlto, atsižvelgus į tokio veiksmo funkciją, tyrime nuspręsta priskirti tokį veiksmą eksplikavimui. Toks prieštaraujantis intuicijai reiškinys aptariamas ir Murtisari (2016, 7) darbe, nurodant kad pragmatiniu požiūriu eksplikavimui gali būti priskirta tai, kas pagal formą turėtų būti priskiriama implikavimui. Taigi, sunku teigti, kad ir originalioji klasifikacija būtų labai tiksli. Vis dėlto, nors šio darbo tikslas nėra parengti tikslią klasifikaciją ar

tikrinti esamą, verta atkreipti dėmesį, kad būtina atsižvelgti ne vien į formalią raišką, bet ir į patį kontekstą, ir net į kalbėtojų būdingus formulavimo ypatumus.

3.2.2.4 Leksinis konkretizavimas

Tarp kitų FE veiksmų, kuriuose reikėtų aptarti, yra leksinis konkretizavimas, kuris palengvina supratimą ir mažina vertėjo prisiimamą komunikacinę riziką. Toliau pateiktuose pavyzdžiuose galima pastebėti, kad taikant leksinį konkretizavimą palengvėja ne tik supratimas adresatams, bet palaikomas reikiamo registro žodynas atsižvelgiant į temą:

42) ...atlaisvint tuos <u>kelius</u> [24.4.1]	... to ensure that these <u>corridors</u> are open.... [24.4.1]
43) Sukurti sistemą, kad visi <u>tinklai</u> privalomai paskutinės dienos produktus priduotų [27.3.3]	make it a mandatory question so that <u>supermarkets</u> give away the, such waste ... [27.3.3]
44) ... dėkoju pranešėjui už pateiktą <u>dokumentą</u> ... [17.1.1]	... thank the rapporteur for the <u>draft</u> ... [17.1.1]

Kalbant apie leksinį konkretizavimą, pasitaikė atvejų, kai jį galima būtų vertinti ir kaip santrumpos pateikimą, pavyzdžiui, *Parlamentas* verčiamas kaip *EP* [12.7.2]. Pagal 2 lentelės klasifikaciją, tai galėtų būti vertinama ir kaip FI, tačiau šiuo atveju EP yra konkretesnis atitikmuo, taigi vertinamas kaip FE.

3.2.2.5 Kiti fakultatyviojo eksplikavimo veiksmai

Leksinis pakartojimas (LEKS-PAKART), kai pakartojamas leksinis vienetas ar įvyksta jo dalinis pakartojimas perfrazuojant taip pat galėtų būti priskiriamas labiau vyraujantiems FE veiksmams. Identiško leksinio vieneto pakartojimų nenustatyta, bet dalinis pakartojimas yra pakankamai dažna priemonė siekiant patikslinti tai, kas jau buvo išversta:

45) ... pradėtų nuolatinius tyrimus, ant kiek [1.11.1]	... start performing <u>analysis, surveys</u> ... [1.11.1]
46) ...skiriasi net iki trijų kartų... [9.2.2]	... differ three times, threefold... [9.2.2]

47) ... *pakeiskime pačią nuostatą...*[26.6.1] *the approach of the people, the mentality of the people towards cancer [26.6.1]*

Pastebėta, kad dalinis pakartojimas vyko tuomet, kai buvo mėginama prisitaikyti prie kalbėtojo minties srauto (47 pavyzdys), išvengti komunikacinės rizikos pateikiant tinkamesnį atitikmens variantą (45 pavyzdys) ar pateikti aiškesnį variantą (46 pavyzdys).

Dar vienas FE reiškiny, kurį verta paminėti, tai reikšmę patikslinančių būdvardžių ir skaitvardžių pridėjimas (TIKSLIN-BUDV).

48) *Tai yra tik liga. [26.9.3]* *This is just an ordinary disease. [26.9.3]*

49) *tuo ir baigėsi mūsų trialogas. [15.1.4]* *this was the end of the first trialogue. [15.1.4]*

50) *pasiruošti tom pasekmėm, kurios gali ištikti mūsų įmones...*[2.2.2] *for any possible negative effects that our companies and workers may suffer from [2.2.2]*

48 pavyzdys įdomus tuo, kad nors jį galima būtų vertinti tiesiog kaip pridėjimą (angl. *addition*), vis dėlto šiame tyrime jis vertintas kaip FE, nes mintis nepasikeičia, neatsiranda jokių papildomų atspalvių, tik sustiprinama originali mintis.

49 pavyzdyje galima matyti, kad nors pridedamas reikšmę patikslinantis skaitvardis, šiame tyrime jis taip pat nėra vertinamas kaip pridėjimas, nes apie būtent pirmąjį trilogą ir yra kalbama.

50 pavyzdyje pateiktą atvejį galima būtų vertinti ne kaip reikšmę patikslinančio būdvardžio pridėjimą, bet ir kaip reikšmės konkretizavimą. Tai parodo, kad tyrimui taikoma FE klasifikacija nėra visiškai aiški, nes tas pats atvejis gali būti vertinamas skirtingai.

Taip pat reikėtų aptarti ir neprivalomojo *that* pridėjimą (THAT-PRIDEJ). Daugiausia toks eksplikavimo reiškiny pasitaiko išreiškiant nuomonę per *I think that, I believe that*. Toks reiškiny stebėtas ir Gumul (2017b) tyrime. Panašu, kad darbe sudarytame ir naudotame tekstyne toks *that* pridėjimas greičiausiai buvo nesąmoningas bandymas padaryti kalbą sklandesnę ir pelnyti daugiau laiko tolesniam vertimui suformuluoti, kadangi vargu ar toks eksplikavimas galėtų padidinti vertėjo kognityvinį krūvį.

Nepaisant nustatytų klasifikacijos taikymo trūkumų, šiame darbe pristatytas tyrimas parodė, kad versdami iš lietuvių į anglų kalbą vertėjai žodžiu ES institucijų kontekste išlaiko pusiausvyrą tarp FI ir FE taikymo. Vis dėlto tam tikri atvejai galėjo likti nepastebėti dėl to, kad sudarytame

tekstyne buvo stebima nemažai performulavimo, kurio neįmanoma vertinti kaip FI ar FE. Taip pat būta praleidimų, kurie, nors iš esmės neiškreipė originalios žinutės prasmės, vis dėlto labiau laikytini vertimo klaidomis, nes buvo prarandamas tam tikras minties vienetas. Tolesniame skyriuje aptariami tyrimo rezultatai ir bendros tendencijos, kurias pavyko išvelgti šiame darbe.

4. REZULTATŲ APTARIMAS

Teorinės literatūros apžvalga ir sudaryto lygiagrečiojo tekstyno analizė parodė kelis svarbius paminėtinius aspektus, susijusius tiek su šio darbo objektu, t. y. fakultatyviuoju implikavimu ir fakultatyviuoju eksplikavimu, tiek su verčiamuoju įvykiu.

Tekstyno analizės metu prieita prie išvados, kad negalima teigti, jog verčiant iš lietuvių į anglų kalbą vyrauja tik fakultatyvusis implikavimas ar tik fakultatyvusis eksplikavimas. Nors ir buvo pastebėta tendencija taikyti fakultatyvųjį implikavimą, išvadas dėl jo vyravimo reikėtų daryti apdairiai dėl kelių priežasčių. Pirma, sudarytame ES parlamento narių pasisakymų komitetuose vertimo į anglų kalbą tekстыne tam tikrais atvejais stebėtas itin aktyvus performulavimas, dėl kurio neįmanoma įvertinti, ar tai buvo fakultatyvusis implikavimas, ar tiesiog tam tikrų leksinių vienetų, jungtukų praleidimas dėl to, kad žinutė iš esmės performuluojama. Be to, tyrime stebėti reiškiniai iš dalies patvirtina tai, ką kalbėdami apie EP narių ir vertėjų formuojamą kalbos žanrą, paminėjo Defrancq ir Plevoets (2022, 10): besiformuojančiame EP sakytiniame žargone atsiranda sustabarėjusių žodžių junginių kalbėtojo pozicijai išreikšti. Tokių atvejų esama ir sudarytame tekстыne esančiuose pasisakymuose lietuvių kalba (pavyzdžiui, *džiaugiuosi, kad; susidarau nuomonę, kad*). Vis dėlto vertimuose galima stebėti, kad tokie autoriaus poziciją perteikiantys junginiai, taip pat tam tikri diskurso žymikliai yra implikuojami. Tokio reiškinio negalima priskirti praleidimui (angl. *omission*), nes tai, kas sakoma, ir yra kalbėtojo pozicija.

EP saktinis žanras pasireiškia vertime ne tik per fakultatyvųjį implikavimą, bet ir per fakultatyvųjį eksplikavimą, pavyzdžiui, keičiant konstrukcijas be veiksnio konstrukcijomis su veiksmiu. Kaip mini Defrancq ir Plevoets (ten pat) kalbėdami, pavyzdžiui, apie plenarinių posėdžių kalbas, pozicija nurodant veikėją (angl. *directive stance*) išreiškiama tokiais junginiais kaip *we want to, we have to, we need to*. Šis reiškinys atsispindi ir analizės rezultatuose, kai veiksnys yra eksplikuojamas.

Taip pat verta aptarti šiame darbe taikytą metodiką. Nors nebuvo siekiama patikrinti Gumul (2017b) išskirtos klasifikacijos (1 lentelė) tinkamumo ar mėginti surasti pavyzdžių kiekvienai jos empiriniu būdu išskirtai kategorijai, vis dėlto pastebėta, kad tam tikrais atvejais buvo sudėtinga priskirti atvejį konkrečiai kategorijai. Tokia klasifikacija galėtų būti tinkama išskiriant ir išsamiai analizuojant konkrečią kategoriją. Vis dėlto tokio tyrimo kaip pateiktas šiame darbe tikslais tokia klasifikacija pasirodė pernelyg išsami ir būtų labiau tikslinga kalbėti apie Klaudy ir Karoly (2015, 17) minėtą fakultatyvųjį semantinį, sintaksinį, diskurso lygmens ir pragmatinį eksplikavimą ir implikavimą.

Kalbant apie semantinį lygmenį, jam galima būtų priskirti leksinį konkretizavimą ir generalizavimą, reikšmės konkretizavimą ir generalizavimą, taip pat leksinių vienetų pridėjimą ar

praleidimą. Tokie reiškiniai buvo vieni dažniausių. Vis dėlto reikėtų atkreipti dėmesį, jog skirtingai nei reikšmės generalizavimas, leksinis generalizavimas nėra tarp dažniausiai pasitaikiusių atvejų. Tai gali būti susiję su įvairiomis priežastimis: ES institucijose dirbantys vertėjai yra geriau susipažinę su vertimo kontekstu ir temomis, todėl geba parinkti tikslų ekvivalentą arba turi reikiamų kompetencijų reikšmei, leksiniam vienetui konkretizuoti. Kalbant apie reikšmės generalizavimą, jį galima būtų priskirti ne vien semantiniam, bet ir pragmatiniam lygmeniui. Tam tikrais atvejais priskyrimas pastarajam yra net labiau pateisinamas, nes dėl pragmatinių priežasčių (gali būti ir dėl besiformuojančio EP žargono) tam tikros retorinės priemonės, kurios numato konkretesnę reikšmę, yra mažiau tinkamos perteikti anglų kalboje konkrečioje verčiamojo įvykio situacijoje, pavyzdžiui: *Du, tris, keturis kartus?* > *What is the difference?* Tai padeda sumažinti ne tik kognityvinę krūvį, bet ir palengvinti žinutės suvokimą adresatui, taip pat pelnyti daugiau laiko tolesniam vertimui suformuluoti. Kita vertus, kaip minima Murtisari (2016, 74) su tam tikromis išlygomis, tam tikrų kalbų poroms ir vertimo kryptims gali būti būdingesnis implikavimas dėl vertimo kalbos stilistinių ypatumų.

Pragmatiniam lygmeniui taip pat priskirtini tokie fakultatyviojo eksplikavimo veiksmai kaip pastabų pridėjimas ir aiškinimų praleidimas atsižvelgiant į situaciją. Žinoma, išskiriant aiškinimų praleidimą lieka tam tikras pavojus, jog tai nebus fakultatyvusis implikavimas. Vis dėlto šiame tyrime buvo kiek įmanoma stengiamasi išskirti tik tuos atvejus, kurie darbo autorės subjektyviu vertinimu priskirtini fakultatyviajam implikavimui. Išplėstinių junginių, pavadinimų vertimas santrumpomis (*Europos Sąjunga* > *the EU*), taip pat tam tikri reikšmės generalizavimo atvejai (pavyzdžiui, *Europos Sąjunga* > *Europe*) taip pat gali būti priskiriamas pragmatiniam lygmeniui.

Sintaksiniam fakultatyviojo eksplikavimo lygmeniui priskirtinas konstrukcijos be veiksnio vertimas konstrukcija su veiksnium. Tai gali būti siejama su sisteminiiais kalbos skirtumais, kai anglų kalboje (ypač verčiant į anglų kalbą) pirmenybė teikiama S-V-O konstrukcijoms. Jungtукų praleidimas ar pridėjimas, eliptinių konstrukcijų pateikimas ar paprastinimas taip pat priskirtini sintaksiniam lygmeniui, nors jie nebuvo dažni. Jungtукų atžvilgiu buvo pakankamai sudėtinga nuspręsti, ar tai nėra formulavimas, todėl jų nustatyta labai nedaug – tik tais atvejais, kai vertimas visiškai atitiko originalą. Eliptinės konstrukcijos taip pat vertime buvo daugiau paprastinamos nei sudaromos, ir tai taip pat atitinka bendrą tendenciją kuo labiau sumažinti kognityvinę krūvį ir palengvinti vertimo suprantamumą adresatams (klausytojams ir kitiems vertėjams).

Išskirtinas diskurso lygmuo, kuriam šiame tyrime priskirti autoriaus poziciją perteikiantys junginiai, leksiniai vienetai, taip pat diskurso žymikliai. Pastebėta, kad vertėjai itin linkę implikuoti praleidžiant autoriaus poziciją perteikiančius elementus ir diskurso žymiklius. Viena vertus, tai padeda sumažinti vertėjui tenkantį krūvį formuluojant mintis vertimo kalba, palengvina krūvį

adresatui, iš dalies sumažina komunikacinę riziką. Kita vertus, netenkama tam tikro diskursą formuojančio elemento, juo labiau kad esama įvairių būdų autoriaus pozicijai išreikšti, pavyzdžiui, ne tik tiesiogiai išverčiant originalią konstrukciją, bet ir vartojant tokius prieviksnius kaip *admittedly*, *reportedly*, *apparently* ir t.t., padedančius išvengti ilgesnių ir sudėtingesnių sintaksinių konstrukcijų, kurios gali padidinti vertėjui tenkanti kognityvinę krūvį. Vis dėlto panašu, jog diskurso lygmeniu implikuojama ir pragmatiniais tikslais – vadovaujamasi prielaida, kad išsakydamas poziciją pasisakantysis arba jai pritaria, arba išsako savo poziciją, todėl versdami į anglų kalbą vertėjai praleidžia tokius diskurso lygmens vienetų, palengvindami užduotį vertėjams, atliekantiems relinę vertimą iš anglų kalbos į kitas kalbas. Tai rodo, kad analizuojant vertimo žodžių tekstynus į populiariausias tarpines kalbas, ES institucijų kontekste būtina atsižvelgti į tai, kad adresatas yra ne tik posėdžių salėje esantys klausytojai, bet ir kiti kolegos vertėjai. Adresato klausimą eksplikavimo vertime raštu atžvilgiu savo darbe aptaria ir Murtisari (2016, 77), tačiau ji teigia, kad nors adresatas (kurį ji vadina „skaitytoju“) yra svarbus veiksnys eksplikuojant, jis nėra pagrindinis. Vis dėlto šiame darbe pastebėta, kad, atsižvelgiant į tiriamąjį kontekstą, adresatas, ypač kai jį sudaro kelios skirtingos adresatų pakategorės, gali nulemti dažnesnį implikavimą siekiant užtikrinti sėkmingą komunikaciją, todėl jo vaidmuo gali būti svarbesnis nei numato Murtisari (ten pat).

Sudaryto ES parlamento narių pasisakymų lietuvių kalba ir jų vertimo į anglų kalbą lygiagrečiojo tekstyno analizė parodė, kad nors nustatyta daugiau fakultatyviojo implikavimo nei fakultatyviojo eksplikavimo atvejų, skirtumas tarp jų nėra itin didelis, kad galima būtų teigti, jog vyrauja fakultatyvusis implikavimas. Sąmoningai ar nesąmoningai operuodami abiem veiksmis, vertėjai siekia dvejopo tikslo: perteikti pranešimą kaip galutinį produktą tiesioginiams klausytojams ir kartu užtikrinti vertimo kaip produkto tinkamumą reliniam vertimui, t. y. vertimas iš lietuvių kalbos į anglų kalbą kartu yra tarpinis produktas, kuris dar nežymi komunikacijos pabaigos.

IŠVADOS

Šis darbas skirtas ištirti tyrimo objektą – **fakultatyvų implikavimą ir fakultatyvų eksplikavimą** – EP narių pasisakymų lietuvių kalba sinchroniniame vertime į anglų kalbą. Darbą sudarė teorinės literatūros apžvalga, metodikos apibrėžimas, lygiagrečiojo tekstyno sudarymas, tiriamoji dalis ir rezultatų aptarimas.

Teorinės literatūros apžvalga ir tekstyno analizė parodė, kad ši tema yra aktuali, nes galimybė pasisakyti gimtąja kalba ir pasikliauti vertėjais žodžiu EP kontekste pasiteisina – vertėjai ne tik perteikia pranešimą adresatams (tiesioginiams klausytojams ir kitiems vertėjams, atliekantiems relinį vertimą), bet ir daro tai aiškiai, atsižvelgdami į besiformuojantį EP žargoną, ir kartu mažindami adresatams tenkanti komunikacinę krūvį.

Darbe taikyta klasifikacija buvo grindžiama ankstesniu fakultatyviojo eksplikavimo tyrimu, kuris buvo atliekamas Lenkijoje su vertimo žodžiu studentais. Atitinkamai, fakultatyvusis implikavimas analizuotas pagal klasifikaciją, sudarytą opoziciniu principu tik šio darbo tikslais. Dėl šių priežasčių darbe pasirinkta kritiškai taikyti tokį analizės lygmenį sudarytam tekstynui, kad būtų išvengta šališkumo ir polinkio išskirti galimus rezultatus, kurie pateisintų tokią klasifikaciją.

Atsakant į iškeltą **tikslo** klausimą, ar EP parlamento narių kalbų sinchroniniame vertime iš lietuvių į anglų kalbą vyrauja fakultatyvusis implikavimas ar eksplikavimas, rezultatai rodo, kad nors yra nedidelis **polinkis labiau taikyti fakultatyvų implikavimą**, akredituotieji ES institucijų vertėjai žodžiu išlaiko balansą tarp fakultatyviojo implikavimo ir fakultatyviojo eksplikavimo. Tokia pusiausvyra padeda mažinti komunikacinę riziką ir kognityvinę krūvį.

Atsižvelgus į aptartus taikytos klasifikacijos apribojimus, vyraujančios tendencijos sugrupuotos į šiuos lygmenis: semantinį, sintaksinį, diskurso lygmens ir pragmatinį. Nepaisant metodikos apribojimų, ji padėjo giliau pažiūrėti į šiuos lygmenis ir parodė, kad **fakultatyvusis implikavimas** daugiausia vyksta:

- diskurso lygmeniu (praleidžiami diskurso žymikliai, autoriaus poziciją perteikiantys žodžiai ir junginiai) ir
- pragmatiniu lygmeniu (reikšmė generalizuojama, išplėstiniai organizacijų pavadinimai verčiami santrumpomis ar bendresniais atitikmenimis).

Kita vertus, **fakultatyvusis eksplikavimas** daugiau vyksta:

- semantiniu lygmeniu (reikšmė konkretizuojama, kartais pakartojami arba pakartojami iš dalies, pateikiant tikslesnių variantų) ir
- sintaksiniu lygmeniu (konstrukcijos be veiksnio verčiamos konstrukcijomis su veiksmu pagal S-V-O taisyklę).

Verta pažymėti, kad EP narių kalbų, sakytų lietuvių kalba, sinchroniniam vertimui į anglų kalbą itin būdingas performulavimas, todėl neretai sudėtinga vertinti tokius segmentus fakultatyviojo implikavimo ir eksplikavimo požiūriu. Taip pat pabrėžtina, kad šiuo darbu nebuvo siekiama įvertinti vertimo klaidų. Nepaisant to, galima būtų išskirti tokius pastebėjimus analizės pagrindų:

1. Fakultatyvusis implikavimas diskurso lygmeniu (pavyzdžiui, atsisakant perteklinių įterpinių „reiškia“ vertimo) padeda sumažinti kognityvinį krūvį ir palengvinti pranešimo suprantamumą adresatui. Vis dėlto tam tikrais atvejais dėl to vertime gali būti neperteiktas emocinis pasisakymo aspektas. Nors emocingų kalbų tokiame kontekste nėra daug, vis dėlto tekstyne pasitaikė kalbų su asmenine patirtimi grindžiamais argumentais, ir diskurso žymiklių perteikimas būtų labai vertingas.
2. Pastebėta, kad autoriaus poziciją perteikiančių junginių atsisakoma. Daugeliu atveju, kai tai yra dalykinis pasisakymas, toks praleidimas pasiteisina, nes vien pasisakymo faktas numato, kad kalbėtojas išsako savo poziciją.
3. Stebimas tam tikras šabloniškumas (pavyzdžiui, sukuriant konstrukcijas su veiksmiu arba pateikiant santrumpas vietoje viso junginio) verčiant iš lietuvių į anglų kalbą, ir ES institucijų kontekste jis pasiteisina, nes padeda aiškiai perteikti pranešimą, kuris dar ir turi būti išverstas iš tarpinės anglų kalbos į kitas kalbas.
4. Vertėjai palaiko pusiausvyrą tarp fakultatyviojo implikavimo ir fakultatyviojo eksplikavimo veiksmingai mažindami komunikacinę riziką, ypač įvertinus tai, kad jų verčiamas pranešimas tam tikrus klausytojus pasiekia ne tiesiogiai, o per tarpinę kalbą.
5. Tyrimas turėjo ir tam tikrų apribojimų kalbant apie darbo autorės kompetencijas, nes EP verčiantys vertėjai žodžiu yra labiau susipažinę su verčiamojo įvykio kontekstu, tema, adresatu, taip pat kolegų vertėjų lūkesčiais, neretai ir su kalbėtojo sakytinės kalbos formulavimo ypatumais. Tai suteikia jiems galimybę vienur kompetentingai konkretizuoti leksinius vienetų, kitur – generalizuoti reikšmę.

Šis darbas apsiriboja tik verčiamųjų įvykių konkrečiame (EP) kontekste tekstyno analize. Atsižvelgiant į tai, esama tikimybės, kad lygiagrečiųjų tekstynų, sudarytų iš sinchroninio vertimo į anglų kalbą, kai adresatą sudaro įvairesnė, nenuolatinė auditorija, analizės rezultatai gali būti kitokie. Šis darbas parodė, kad verta išsamiai tirti ne tik eksplikavimą, bet ir daugiau analizuoti implikavimą, ypač verčiant iš gimtosios kalbos į užsienio kalbą.

LITERATŪRA IR ŠALTINIAI

- Akelaitis, Gintautas. 2002. „Veiksmazodiniai pagrindinio dēmens formos įterpiniai.“ *Žmogus ir žodis* 1: 3–9. <https://www.lituanistika.lt/content/12814>.
- Auer, Peter, Elizabeth Couper-Kuhlen ir Christoph Meier. 1998. „A Transcription System for Conversation Analysis.“ *Linguistische Berichte* 173: 1–51
https://www.researchgate.net/publication/279625000_A_Transcription_System_for_Conversation_Analysis.
- Europos Parlamento darbo tvarkos taisyklės. 9-oji Europos Parlamento kadencija. 2023. Žiūrėta 2025 m. balandžio mėn. 14 d. https://www.europarl.europa.eu/doceo/document/RULES-9-2023-05-08-TOC_LT.html.
- Bartłomiejczyk, Magdalena. 2007. „Introspective methods in conference interpreting research.“ *Challenging Tasks for Psycholinguistics in the New Century. Proceedings of the 7th Congress of International Society of Applied Psycholinguistics*, sudarė Arabski Janusz. Oficyna Wydawnicza WW.
https://www.researchgate.net/publication/339553159_Introspective_methods_in_conference_interpreting_research.
- Bartłomiejczyk, Magdalena. 2016. „Face threats in interpreting: A pragmatic study of plenary debates in the European Parliament.“ *Interpreting* 20 (1): 150 – 154
<https://doi.org/10.1075/intp.00007.mon>.
- Bartłomiejczyk, Magdalena ir Ewa Gumul. 2024. „Disfluencies and directionality in simultaneous interpreting: A corpus study comparing into-B and into-A interpretations from the European Parliament.“ *The International Journal of Translation and Interpreting Research* 16 (1): 38–54.
<https://doi.org/10.12807/ti.116201.2024.a03>.
- Becher, Viktor. 2011. „Explicitation and implicitation in translation. A corpus-based study of English-German and German-English translations of business texts.“ *Daktaro disertacija, Hamburgo universitetas*.
- Chen, Sijia. 2017. „The construct of cognitive load in interpreting and its measurement.“ *Perspectives: Studies in Translatology* 25 (4): 640–657.
<https://doi.org/10.1080/0907676X.2016.1278026>.
- Dailidėnaitė, Alina, ir Viktorija Noreikaitė. 2017. „Kalbos tempo ir sinchroninio vertimo kokybės sąveika.“ *Vertimo studijos* 3: 9–22. <https://doi.org/10.15388/vertstud.2010.3.10585>.
- Darbutaitė, Rasa. 2017. „Probleminiai eksplikavimo vertime aspektai“. *Vertimo studijos* 6: 50–59.
<https://doi.org/10.15388/vertstud.2013.6.10544>.
- Defrancq Bart ir Plevoets Koen. 2022. „Ut interpres: linguistic convergence between orators and interpreters in the European Parliament.“ *Mediated discourse at the European Parliament: empirical investigations*, redagavo Marta Kajzer-Wietrzny, Adriano Ferraresi, Ilmari Ivaska ir Silvia Bernardini, 1–27. Berlynas: Language Science Press.
<https://doi.org/10.5281/zenodo.6977038>.
- Europos Parlamento multimedijos platformos transliacijų darbotvarkė. 2025. Žiūrėta 2025 m. sausio 25 d. <https://multimedia.europarl.europa.eu/lt/webstreaming?view=day>.

Europos Sąjungos Tarpinstitucinio vertimo raštu ir žodžiu komiteto Vertimo žodžiu vykdomasis komitetas. n.d. „Language profiles in demand with the EU interpreting services“.

https://europa.eu/interpretation/doc/language_profiles.pdf.

Gile, Daniel. 1997. „Conference Interpreting as a Cognitive Management Problem.“ *Cognitive Processes in Translation and Interpreting*, redagavo Joseph H. Danks, Gregory M. Shreve, Stephen B. Fountain ir Michael McBeath, 196–214. Thousand Oaks, CA: Sage Publications.

Gile, Daniel. 2005. „Directionality in conference interpreting: A cognitive view.“ *Communication and Cognition. Monographies* 38 (1): 9–26.

Grigaliūnienė, Jonė. 2019. „Corpora and Translation. Are Corpora Still an Academic Luxury?“ *Vertimo studijos* 12: 22–35. <https://doi.org/10.15388/VertStud.2019.2>.

Gumul, Ewa. 2017a. „Explicitation and directionality in simultaneous interpreting.“ *Linguistica Silesiana* 38: 311–329. <https://doi.org/10.24425/linsi.2017.117056>.

Gumul, Ewa. 2017b. *Explicitation in simultaneous interpreting: a study into explicating behaviour of trainee interpreters*. Katowice: Wydawnictwo Uniwersytetu Śląskiego.

Jasionytė-Mikučionienė, Erika, Anna Ruskan, ir Audronė Šolienė. 2020. „Diskurso žymikliai lietuvių kalboje: reikšmės ir funkcijų kaitos aspektai.“ *Lietuvių kalba* 14.

<https://etalpykla.lituanistika.lt/object/LT-LDB-0001:J.04~2020~1615453059814/J.04~2020~1615453059814.pdf>.

JT Generalinės asamblėjos ir konferencijų organizavimo departamentas. n. d. Žiūrėta 2025 m. balandžio mėn. 15 d. <https://www.un.org/dgacm/en/content/interpretation>.

Kazlauskienė, Asta, ir Kristina Veličkaitė. 2003. „Pastabos dėl lietuvių kalbėjimo tempo.“ *Acta Linguistica Lithuanica* 48: 49–57. <https://etalpykla.lituanistika.lt/object/LT-LDB-0001:J.04~2003~1367164520655/J.04~2003~1367164520655.pdf>.

Klaudy, Kinga, ir Krisztina Károly. 2005. „Implication in Translation: Empirical evidence for operational asymmetry in translation.“ *Across Languages and Cultures* 6 (1): 13–28. <https://doi.org/10.1556/acr.6.2005.1.2>.

la Iglesia, María Brander de. 2019. „Asymmetries in retour interpreting: an ethical approach to bidirectionality in interpreter education.“ *Traducción y sostenibilidad cultural: sustrato, fundamentos y aplicaciones*, redagavo Cristina Carrasco, María Cantarero Muñoz ir Coral Díez Carbajo, 1: 93–100. <https://doi.org/10.2307/j.ctvrdflts.29>.

Lapshinova-Koltunski, Ekaterina, Christina Polkläsener, ir Heike Przybyl. 2022. „Exploring Explicitation and Implication in Parallel Interpreting and Translation Corpora.“ *Prague Bulletin of Mathematical Linguistics* 119: 5–22. <https://doi.org/10.14712/00326585.020>.

Lederer, Marianne. 2007. „L'enseignement de l'interprétation : langues, savoirs, méthode.“ *Équivalences* 34 (91): 5–19. <https://doi.org/10.3406/equiv.2007.1315>.

Mankauskienė, Dalia. 2018. „Sinchroniam vertimui iš anglų kalbos į lietuvių kalbą būdingi klaviniai“. Daktaro disertacija, Vilniaus universitetas.

Metsenaere, Hinde De, ir Sonia Vandepitte. 2017. „Towards a Theoretical Foundation for Explicitation and Implication.“ *Trans-Kom. Journal of Translation and Technical Communication Research* 10(3): 385–419. https://www.trans-kom.eu/bd10nr03/trans-kom_10_03_07_De_Metsenaere_Vandepitte_Explicitation.20171221.pdf.

- Monti, Cristina, Claudio Bendazzoli, Annalisa Sandrelli, ir Mariachiara Russo. 2005. „Studying directionality in simultaneous interpreting through an electronic corpus: Epic (European Parliament Interpreting Corpus).“ *Meta (Canada)* 50 (4). <https://doi.org/10.7202/019850ar>.
- Murtisari, Elisabet Titik. 2016. „Explicitation in translation studies: the journey of an elusive concept“ *The International Journal of Translation and Interpreting Research* 8 (2): 64–81. <https://doi.org/10.12807/ti.108202.2016.a05>.
- NASA, Nacionalinė aeronautikos ir kosmoso administracija. 2010. NASA TLX: Task Load Index. *Planta Medica* 35 (04). <https://humansystems.arc.nasa.gov/groups/tlx/downloads/TLXScale.pdf>.
- NATO Vertimo žodžių tarnyba. n. d. Žiūrėta 2025 m. balandžio mėn. 15 d. <https://www.nato.int/cps/en/natohq/86888.htm>.
- Seeber, Kilian G. 2018. „Interpreting at the European Institutions: faster, higher, stronger.“ *CLINA: Revista Interdisciplinaria de Traducción, Interpretación y Comunicación Intercultural* 3 (2): 73–90. <https://doi.org/10.14201/clina2017327390>.
- Séguinot, Candace. 1988. „Pragmatics and the Explicitation Hypothesis.“ *TTR: traduction, terminologie, rédaction* 1 (2): 106–113. <https://doi.org/10.7202/037024ar>.
- Tryuk, Małgorzata. 2023. „La théorie interprétative de Danica Seleskovitch vingt ans après: La question de la direction en interprétation de conférence.“ *Miedzy Oryginalem a Przekładem* 29 (3): 51–68. <https://doi.org/10.12797/MOaP.29.2023.61.03>.

1 PRIEDAS

1.	BR REGI 20190903 LT.mp4	1. BR REGI 20190903 EN.mp4	Segm. Nr.	Atvejis	IMPL/EKSPL	TIPAS
1.1	Ačiū, pirmininke. Keletą minčių norėčiau išreikšti. <u>Iš tikrųjų, labai džiaugiuos</u> Jūsų gerai parengtu darbu ir sveikinu.	Thank you, Mr. Chairman. I'd like to express a number of ideas. <u>I'm also happy</u> about the work you have completed. I would like to congratulate you as well.	1.1.1	labai džiaugiuos Jūsų gerai parengtu darbu > I'm also happy about the work you have completed	IMPL	PATIKSL-PAKEIT
			1.1.2	Iš tikrųjų > <i>neišversta</i>	IMPL	DISKUR-PRALEID
1.2	Ir iš tos pasisakančiųjų susidarau nuomonę, kad <u>iš tikrųjų pakankamai kritikos ir nėra</u> . Man taip pat labai džiugu, kad <u>Jūs pasakėt, kad</u> dabar nevēluojama keturioliktais dvidešimtais kas buvo nebūdinga septynioliktų tryliktų laikotarpiu, kada nuolatos apmokėjimai vēluodavo.	Although <u>you are not too critical</u> in your opinion, you have said <u>that</u> there are no delays if we look at the period of fourteen-twenty in comparison with the previous period.	1.2.1	Ir iš tos pasisakančiųjų susidarau nuomonę, kad iš tikrųjų pakankamai kritikos ir nėra > Although you are not too critical in your opinion, you have said that	EKSPL	BEVEIKS-VEIKS
			1.2.2	Iš tikrųjų > <i>neišversta</i>	IMPL	DISKUR-PRALEID
			1.2.3	Ir iš tos pasisakančiųjų susidarau > Although you are not too critical in your opinion	EKSPL	KOH-STIPR
			1.2.4	kas buvo nebūdinga septynioliktų tryliktų laikotarpiu > in comparison with the previous period	IMPL	PATIKSL-PAKEIT
			1.2.5	Jūs pasakėt, kad > you have said <u>that</u>	EKSPL	THAT-PRIDEJ

1.3	Bet aš nežinau, galbūt Komisija galėtų tiksliau pasakyti, bet aš, kiek žinau, tai praktiškai šiuo metu mes esam kažkur panaudoję tikrai per pusę visų keturioliktų ir dvidešimtų sanglaudos pinigų. Tai reiškia, pagrindinius darbus, mes vis dėlto numatom ne laikotarpyje, laikotarpio pabaigoj, o <u>daugiausia, būtent plius du plius trys metai. Ir apie tai kalbam, kad ar neateina laikas tuos plius du plius trys atsisakyti, kad prasidės naujas laikotarpis dvidešimt pirmais metais, o mes dar iki dvidešimt trečių naudosis seno laikotarpio pinigus ir praktiškai naujo laikotarpio pinigų nebus.</u>	But maybe the Commission could provide us with clearer answer. As far as I know, so far we have used about fifty per cent of cohesion funds for fourteen-twenty, which seems to suggest that we will have the largest amount of works that should be carried out at the later period. <u>I'm talking about plus two, plus three years. The new period will start in twenty twenty-one and we will be using the funds from the <i>period</i>-previous period up to twenty-three.</u>	1.3.1	esam kažkur panaudoję tikrai per pusę visų keturioliktų ir dvidešimtų sanglaudos pinigų – we have used about fifty per cent of cohesion funds for fourteen-twenty	EKSPL	REIKSM-KONKRET
			1.3.2	<...> o daugiausia, būtent plius du plius trys metai. Ir apie tai kalbam, kad ar neateina laikas tuos plius du plius trys atsisakyti > I'm talking about plus two, plus three years.	IMPL	ELIPT-PAPR
1.5	Tai tas persim-persikėlimas į kitą laikotarpį <u>yra, manau, labai negeras dalykas</u> ir mes turim stengtis, kad per laikotarpį būtų <u>panaudota</u> nu įėjų ne šimtas procentų, tai bent aštuoniasdešimt devyniasdešimt procentų to	I don't think that it is a good thing when we transfer funds <u>from the previous period</u> . We should <u>seek to use, to absorb up</u> to eighty per cent, at least, <i>from</i> -of the funding from the current period. We should work very hard next year in	1.5.1.	Tai tas persim-persikėlimas į kitą laikotarpį yra, manau, labai negeras dalykas > I don't think that it is a good thing when we transfer funds from the previous period .	EKSPL	REIKSM-KONKRET
			1.5.2	būtų panaudota > to use, to		PASTAB-PRIDEJ
					EKSPL	LEKS-

	laikotarpio pinigų. Tai, mano manymu, kad mes turėtumėm stengtis, kad kitais metais padarytume maksimaliai didesnę įdirbį, kad dvidešimt pirm... kad būtų kuo didesnis procentas panaudotas pinigų, būtent keturioliktų dvidešimtų metų laikotarpio.	order to make sure that we absorb a larger percentage of funds from the current period.		absorb		PAKART
			1.5.3	nu jeigu ne šimtas procentų, tai bent aštuoniasdešimt devyniasdešimt procentų > up to eighty per cent, at least	IMPL	POZIC-PRALEID
			1.5.4	Tai, mano manymu , kad mes turėtumėm stengtis > We should work very hard	IMPL	POZIC-PRALEID
			1.5.5	būtent keturioliktų dvidešimtų metų laikotarpio > from the current period	IMPL	PATIKSL-PAKEIT
			1.5.6	Tai tas persim-persikėlimas į kitą laikotarpį yra, manau, labai negeras dalykas > I don't think that it is a good thing when we transfer funds	EKSPL	BEVEIKS-VEIKS
			1.5.7	yra, <u>manau</u> , labai negeras dalykas > I don't think <u>that</u> it is a good thing	EKSPL	THAT-PRIDEJ
1.6	Taip pat manau, kad, na, jau šie metai, ši vasara labai mus visus, turbūt mums, aiškiau pasidarė dėl klimato kaitos problemų ir jų didėjančių problemų. Tai, iš tikrųjų, manau, kad labai gera pradžia kiti metai	I think that the last summer has brought home ideas about climate change. Everyone understood what is going on and the time has come to draft serious projects and to start implementing them. We should not just be talking	1.6.1	Taip pat manau > I think that	IMPL	JUNG-PRALEID
			1.6.2	ši vasara > last summer	EKSPL	REIKSM-KONKRET
			1.6.3	numatyti naujus rimtus projektus , pasirinkti juos ir pradėti įgyvendinti > draft serious projects and to start implementing them	IMPL	PATIKSL-PAKEIT

	numatyti naujus rimtus projektus, pasirinkti juos ir pradėti įgyvendinti, kad iš tikrųjų ne tik kalbomės mes siekiam pusantrą, tenai ar dviejų procentų, bet ir realiais darbais ir realiais projektais, kad nueitų šitie dalykai.	about twenty per cent or a similar amount, but we should make sure that our words are followed by deeds.	1.6.4.	realiais darbais ir realiais projektais , kad nueitų šitie dalykai > that our words are followed by deeds	IMPL	DAIKTAV-BENDR
1.7.	Na ir trečias dalykas, ką noriu pasakyti apie savo regioną: tai ypatingas regionas dėl atominės elektrinės uždarymo.	Another point is decommissioning of the nuclear power plant in Ignalina.	1.7.1	Na ir trečias dalykas , kurį noriu pasakyti apie savo regioną > Another point is	IMPL	PATIKSL-PAKEIT
			1.7.2	ypatingas regionas dėl atominės elektrinės uždarymo > decommissioning of the nuclear power plant in Ignalina	EKSPL	TIKRIN-PRIDEJ
1.8.	Tai, kaip žinia, yra vienintelė euro vienintelis europinis Europos Sąjungos projektas, kur uždaroma Ignalinos atominė elektrinė. Ir, na, uždarymo darbai, lyg tai viskas ten technologija, techniniai dalykai sprendžiami normaliai.	This is the only project of the EU. The decommissioning work seems to be proceeding smoothly. I'm talking about the technical aspects.	1.8.1	vienintelis europinis Europos Sąjungos projektas > the only project of the EU“	IMPL	PAKEIT-SANTR
			1.8.2.	technologija, techniniai dalykai > technical aspects	IMPL	DAIKTAV-BENDR
1.9.	Bet ant kiek kyla, sakykim , pavojus tiek gyvenantiems žmonėms, tiek gamtai, tiek florai tame regione? Praktiškai Komisija jokių tyrimų neatlieka.	But there are some threats to local population, to the nature in that region, and the Commission has not carried out any studies in this respect.	1.9.1	Bet ant kiek kyla, sakykim , pavojus > But there are some threats	IMPL	DISKUR-PRALEID
			1.9.2	gamtai , tiek florai tame regione > to the nature in that region	IMPL	PAV-PRALEID
			1.9.3	Praktiškai Komisija jokių	IMPL	DISKUR-

				tyrimų neatlieka > the Commission has not carried out any studies in this respect		PRALEID
			1.9.4	jokių tyrimų neatlieka > „has not carried any studies in this respect	EKSPL	PASTAB-PRIDEJ
1.10.	Ir rengiamasi po dvejų metų, reiškia, ardyti reaktorių, tai praktiškai darbas, kuris bus daromas pirmą kartą pasaulyje be jokios patirties ir taip toliau.	There are plans to dismantle the reactor in two years' time. Such works will be performed for the first time in the world, but no studies, no proper studies have been carried out.	1.10.1	pirmą kartą pasaulyje be jokios patirties ir taip toliau > but no studies, no proper studies have been carried out	EKSPL	PASTAB-PRIDEJ
1.11	Tai aš tikrai manyčiau, aš siūlysiu, kad Komisija įsijungtų ir pradėtų nuolatinius tyrimus, ant kiek, reiškia, uždarant atominę elektrinę gali būti paveiktas regionas, regiono gyventojai, regiono gyvūnija, augmenija ir visa kita.	And I would like to suggest to the Commission to start performing analysis, surveys in order to assess the possible impact on the local population, the flora and fauna in the region.	1.11.1	pradėtų nuolatinius tyrimus, ant kiek > start performing analysis, surveys in order to	EKSPL	LEKS-PAKART
			1.11.2	gali būti paveiktas regionas, regiono gyventojai, regiono gyvūnija, augmenija ir visa kita > the possible impact on the local population, the flora and fauna in the region	IMPL	ELIPT-PAPR
1.12	Ir aš manau, kad tai labai svarbu, nes lygiagrečiai Europoj pakankamai daug atominių elektrinių, kurias reikės uždarinėti. Ir ant to projekto mes galim turėti pakankamai aiškią situaciją ir tada tą patirtį naudoti	This is highly important for the European Union because there are many nuclear power plants in the European Union which will have to be decommissioned in the future. Therefore, we have to have clear information about the	1.12.1	Ir aš manau , kad tai labai svarbu > This is highly important	IMPL	POZIC-PRALEID

	kitose šalyse ir galbūt net sukurti kažkokią tai sistemą, kažkokius specifinius projektus tiek kovojant su, sakykim, radiacijos plitimu, tiek poveikiu. Ačiū.	situation. And, later on, we will be able to apply the same practice in other countries. For instance, maybe we'll need measures in order to prevent <eee> the spread of radiation and other negative phenomena. Thank you.				
--	---	---	--	--	--	--

2.	VB EMPL 20190924 LT.mp4	VB EMPL 20190924 EN.mp4	Segm. Nr.	Atvejis	IMPL/EKSPL	TIPAS
2.1	Ačiū, pone Pirmininke, ir dėkoju Komisijos atstovei poniai Sukovei už Komisijos pateikto reglamento pakeitimo pateikimą mūsų komitetui. Iš tikrųjų nuo du tūkstančiai septintųjų metų veikiantis Europos globalizacijos fondas suteikė paramą ne vienam darbuotojui, netekusiam darbo, ir tikrai jis yra be galo pasiteisinęs.	Thank you, Madam Chair. And I would like to thank the, to thank Madam Suková, the Commission representative, for the explanations about the Commission proposal. The EF-e-EGF has been in operation since two thousand and seven, and it has helped lots of workers who were made redundant, and this fund works very well.	2.1.1	pateikimą mūsų komitetui > <i>neišversta</i>	IMPL	AIŠKIN- PRALEID
			2.1.2	Europos globalizacijos fondas > The EGF	IMPL	PAKEIT- SANTR
			2.1.3	Iš tikrųjų > <i>neišversta</i>	IMPL	DISKUR- PRALEID
			2.1.4	yra be galo pasiteisinęs > works very well	EKSPL	REIKSM- KONKRET
2.2	Ir mes toliau dirbame, pritaikydami prie besikeičiančių aplinkybių reglamentą. Ir aš tikiuosi, kad turėsime naujai veikiantį	And, of course, the situation changes, and we need to adjust the reg regulation, and I hope that we'll also have the new regulation by the end of next	2.2.1	<i>pridėtas</i> „of course“	EKSPL	DISKUR- PRIDEJ
			2.2.2	pasiruošti tom pasekmėm , kurios gali ištikti mūsų įmones > for any possible negative effects that our companies and workers may	EKSPL	TIKSLIN- BUDV

	kitų metų pabaigoje jau priimtą. Tačiau dabar, kaip Jūs ir pateikiate, mes turime kaip galint greičiau pasiruošti tom pasekmėm, kurios gali ištikti mūsų įmones ir jų darbuotojus dėl „breksit“, dėl „breksit“ be sutarties, nes tai gali paliesti ne vieną mūsų įmonę ir ne vieną mūsų darbuotoją.	year. As you explained very well, we have to do our utmost to prepare for any possible negative effects that our companies and workers may suffer from because of a no-deal Brexit, because the threat is real.		suffer from		
			2.2.3	gali ištikti <u>mūsų įmones ir jų darbuotojus</u> dėl „breksit“, dėl „breksit“ be sutarties, nes <u>tai gali paliesti ne vieną mūsų įmonę ir ne vieną mūsų darbuotoją</u> > prepare for any possible negative effects that our companies and workers may <egh> suffer from because of a no-deal Brexit, because the threat is real.	IMPL	ELIPT-PAPR
2.3	Ir todėl aš tikrai siūlau mūsų komitetui pritarti šiam pateiktam Komisijos siūlymui be pakeitimų. Ir jau išsiunčiau tokius prašymus ir aptariau tai su mūsų šešėliniais pranešėjais, kurie sutinka palaikyti šį pasiūlymą, nes mes iš tikrųjų turime labai mažai laiko. Nes šitas pranešimas Europos Parlamente turi būti priimtas jau spalio mėnesio plenarinėje sesijoje, o kitą savaitę mūsų EMPL komitete.	And I would commend this Commission proposal to the members of the Committee without any amendments. I have already discussed this with all the shadow rapporteurs, and they agree with my approach and with this proposal. We have very little time. This report has to be adopted at the October plenary session, and next week we'll have to adopt it in our EMPL Committee.	2.3.1	siūlau <u>mūsų komitetui</u> > commend <...> to <u>the members of the Committee</u>	EKSPL	IVARD-DAIKT
			2.3.2	iš tikrųjų > <i>neišversta</i>	IMPL	DISKUR-PRALEID
			2.3.3.	<u>Europos Parlamente</u> turi būti priimtas jau spalio mėnesio plenarinėje sesijoje > at the October plenary session	IMPL	LEKS-PRALEID
			2.3.4	Nes šitas pranešimas Europos Parlamente <u>turi būti priimtas</u> jau spalio mėnesio plenarinėje sesijoje, o kitą savaitę mūsų EMPL komitete. > This report has to be adopted at the October plenary session, and next week <u>we'll have to adopt</u> it in our EMPL Committee.	EKSPL	ELIPT-ISPLET

2.4	Todėl, kaip Taryba ir sako, <u>taip pat dalyvauja bendrojo sprendimo procedūroj</u> ir, kiek žinau iš Tarybos patvirtinimo, kad jokių <u>papildomų pakeitimų</u> Taryba nežada daryti šitam Komisijos pateiktam reglamentui. <u>O tai yra labai svarbu, nes</u> Taryba lygiai taip pat supranta, kad iki spalio pabaigos mes turime turėti pakeistą reglamentą.	<u>And this is the joint legislative procedure</u>, and as far as I know, the Council does not intend to table <u>any proposals any amendments to this proposal</u>, and it's very important <u>to understand</u>, because the Council realises very well that we need to amend this regulation by the end of October.	2.4.1	Todėl, kaip Taryba ir sako, taip pat dalyvauja bendrojo sprendimo procedūroj > And this is the joint legislative procedure	IMPL	VEIKS-BEVEIKS
			2.4.2	jokių papildomų pakeitimų Taryba nežada daryti > the Council does not intend to table any proposals any amendments to this proposal	EKSPL	LEKS-PAKART
			2.4.3	O tai yra labai svarbu, nes > and it's very important to understand , because	EKSPL	PASTAB-PRIDEJ
2.5	Vadinasi, Komisija, Parlamentas ir Taryba turi kaip galint greičiau dėl to sutarti. Aš, kiek žinau, EPP frakcijos pranešėja šešėlinė pranešėja ponija Sindi Frensen turi kai kurių pasiūlymų dėl šito pranešimo, jinai, ko gero, pati tai pakomentuos. Ir tiesiog galvočiau, kad mes turim rasti bendrą sprendimą su šešėliniais pranešėjais, kad kaip galint greičiau kitą savaitę galėtumėm, galėtumėm balsuoti.	That means <u>that</u> both the Parliament and the Council have to find an agreement as soon as possible. I know that the EPP shadow rapporteur, Madam Cindy Franci, has some amendments, some proposals with regard to this document, and she will be able to present them herself. But I would like to urge everyone once again to do everything we can to find an agreement so that we could vote on it next week.	2.5.1	<u>EPP frakcijos pranešėja</u> šešėlinė pranešėja > the <u>EPP shadow rapporteur</u>	IMPL	AISKIN-PRALEID
			2.5.2	dėl šito <u>pranešimo</u> > with regard to this <u>document</u>	IMPL	LEKS-GENER
			2.5.3	Vadinasi > That means <u>that</u>	EKSPL	THAT-PRIDEJ
2.6	Ir turim nedaug laiko,	We have very little time. <u>I</u>	2.6.1	terminas galėtų būti > <u>I think</u> that the deadline could be	EKSPL	POZIC-PRIDEJ

	pakeitimų terminas galėtų būti iki rytojaus, o balsavimas, kaip sakiau, spalio antrą mūsų komitete, paskui plenarinė sesijoj. Todėl aš tikrai palaikau Komisijos siūlymą kaip pranešėja ir prašau to paties iš kitų šešėlinių pranešėjų mūsų komitete. Ačiū.	<u>think</u> that the deadline for tabling amendments could be tomorrow. We will vote on this report in our Committee on the second of October. And I, as rapporteur, support the Commission proposal, and I urge all of you to support it as well. Thank you.	2.6.2	kitų šešėlinių pranešėjų mūsų komitete > all of you	IMPL	DAIKTAV-IVARD
--	--	--	-------	---	------	---------------

IRAŠAS NR. 3 PRALEISTAS, NES SUGRETINUS VERTIMUS DĖL SMARKIAI KONDENSUOTOS INFORMACIJOS VERTIME KILO ITARIMU, KAD TAI YRA RĖLĖ IŠ KITOS KALBOS

4.	BR AGRI 20191105 LT	BR AGRI 20191105 EN	Segm. Nr.	Atvejis	IMPL/EKSPL	TIPAS
4.1	Ačiū, gerbiamas Pirmininke. Iš tikrųjų įdomu paklaustyti jūsų pasiūlymus ir pamąstymus, kaip gyvensim po trisdešimties metų. Aišku, gyvenimas Žemėje tęsis ir toliau ir, žinoma, labai gerai, kad prognozuojam ir žiūrime.	Thank you, Mr. Chairman. The presentation of the study was quite interesting, all the thoughts and ideas as to how we are going to live in thirty years. Well, <u>life is</u> going to go on and it's good that we forecast, look forward.	4.1.1	gyvenimas Žemėje tęsis ir toliau > life is going to go on	IMPL	AISKIN-PRALEID
4.2	Mano būtų mintis tokia, reiškia, kokią žemės ūkį turim šiandieną Europoje. Žinoma,	And my idea is that the agriculture that we have today in Europe is quite well	4.2.1	kokią <...> žemės ūkį reiktų sukurti > what agriculture is going to be like	IMPL	LEKS-GENER

	aišku, yra šiandieniniam žemės ūkyje pakankamai problemų, bet kokią Europos Sąjungos žemės ūkį reiktų sukurti ir nuo kada jį reiktų greičiau pradėti kurti? Tai čia labai svarbu ir jūsų tie pamastymai tikrai duos apsispręsti.	known and in the status quo we see a variety of problems in agriculture. Well, the other thing is what agriculture is going to be like in the future in Europe and what we should start with at the moment. And all the ideas you have presented are really very interesting and give food for thought.	4.2.2	Europos Sąjungos > in Europe	IMPL	LEKS-GENER
			4.2.3	jūsų tie pamastymai tikrai duos apsispręsti > all the ideas you have presented <u>are really very interesting</u> and give food for thought	EKSPL	PASTAB-PRIDEJ
			4.2.4	duos apsispręsti > give food for thought	IMPL	METAF-PATEIK
4.3	Jūs šiek tiek kalbėjot apie paramą žemės ūkiui ir minėjot, kad ar nereiktų galvot vėl pereiti prie susietosios paramos, tai vis dėlto galbūt jūs galėtumėt aiškiau paaiškinti šitą dalyką: ar visuose sektoriuose prie susietosios paramos, ar tikrai tuose sektoriuose, kaip yra dabar, ten, kur trūkumai yra, ar kažkas tai tokio. Nes tai labai svarbu.	You spoke about support for agriculture and mentioned that we should probably move towards coupled support. Could you please elaborate a little bit on what you've meant? Did you mean all sectors of support or only those sectors where we see lack, lack of production?	4.3.1	Ivisuose sektoriuose prie susietosios paramos > all sectors of support	IMPL	PATIKSL-PAKEIT
			4.3.2	kaip yra dabar, ten, kur trūkumai yra, ar kažkas tai tokio > where we see lack, lack of production	EKSPL	REIKSM-KONKRET
4.4	O tai, kad žiūrint šiandieną, kas nuo kiekvienam laikotarpiui parama mažėja, tai galbūt, jeigu reikia padidinti apie penkiasimt procentų produktų gamybos, tai galbūt gali atsitikti taip,	Because we see diminishing support in every single funding period and if we need to increase productivity by fifty per cent we could end up without any support altogether. So what scenarios	4.4.1	Tai kokie scenarijai su paramos mechanizmu? Gal jūs į tą galėtumėt, papro-prognozuot > So what scenarios do you envisage with regard to support?	IMPL	MINT-JUNG

	kad išvis paramos kaip ir nebeliks. Tai kokie scenarijai su paramos mechanizmu? Gal jūs į tą galėtumėt, paproprognozuoti.	do you envisage with regard to support?				
--	--	--	--	--	--	--

5	BR AGRI 20191105_1 LT.docx	BR AGRI 20191105_1 EN.docx	Segm. Nr.	Atvejis	IMPL/EKSPL	TIPAS
5.1	Ačiū, gerbiamas Pirmininkė. Man nustebino Komisijos pasakymas. Iš tikrųjų tai yra neteisinga, kad kiaulių maro poveikis Kinijoje daro ir toliau dar didesnę dalį daro poveikį jautienai, nes jeigu jau valstybė neapsirūpina kiauliena, tai, žinoma, tada ir jautienos poreikis didės. Taip, bet lygiai taip pat šita problema jina nebuvo paminėta, jina yra ir Europos Sąjungoje. Prieš penketą metų atsirado pirmieji kiaulių maro židiniai Baltijos šalyse ir paskui Lenkijoje, dabar jau aštuoniose šalyse kiaulių maras. Ir kokią poveikį Europos Sąjungoje kiaulių	Thank you Mr Chairman. I was surprised to hear from the Commission that swine fever in China is having an impact on beef. This is not true. If the country cannot produce enough pork, well that can only increase the beef consumption. Now there's another problem, which wasn't mentioned. We also had swine fever in Europe. Five years ago, we had that in the Baltic States, in Poland, now in eight countries in the European Union. So, what effect will swine fever have for the EU? And how will it affect our beef industry in the next five	5.1.2	kiaulių maro poveikis Kinijoje daro ir toliau dar didesnę dalį daro jautienai > swine fever in China is having an impact on beef	IMPL	PAVYZD-PRALEID
			5.1.3	jautienos poreikis didės > can only increase the beef consumption	EKSPL	REIKSM-KONKRET
			5.1.4	problema jina nebuvo paminėta, jina yra ir Europos Sąjungoje > We also had swine fever in Europe	EKSPL	PAKAIT-KEIT-DAIKT
			5.1.5	Europos Sąjungoje > in Europe	IMPL	LEKS-GENER
			5.1.6	Prieš penketą metų atsirado pirmieji kiaulių maro židiniai > We also had swine fever in Europe. Five years ago, we had that in the Baltic States, in Poland	EKSPL	ELIPT-ISPLET
			5.1.7	Europos Sąjungoje > for the EU	IMPL	PAKEIT-SANTR
			5.1.8	Ir kokią poveikį Europos Sąjungoje kiaulių auginimo mažėjimas daro	IMPL	DAIKTAV-IVARD

	auginimo mažėjimas daro jautienai ir koki darys per ateinančius penketą metų?	years?		jautienai > how will that affect our beef industry		
			5.1.8	poveikį <...> daro jautienai > affect our beef industry	EKSPL	REIKSM-KONKRET
5.2	Juk, pavyzdžiui, Baltijos šalyse jau beveik ar tikrai apie pusę kiaulienos pasigaminama savo poreikiui, kitą reikia atsivežti iš kitų šalių. Tai, manau, klausimas būtų, ar nereiktų panagrinėti, reiškia, koki daro kiaulių maro poveikis šiandienai jautienai Europos Sąjungai, koki darys per artimiausius penketą metų ir ar pakankamai daroma, kad, na, sakykim, sustabdyti šią problemą. Ačiū.	In the Baltic States we produce only half of our pork consumption. We have to import the other fifty per cent of pork. So, maybe we should study the impact of swine fever already for the beef sector in the European Union, and also the impacts in the next five years. And is enough being done to solve this problem? Thank you very much.	5.2.1	Juk, pavyzdžiui , Baltijos šalyse > In the Baltic States	IMPL	KOH-SILPN
			5.2.2	Juk, pavyzdžiui, Baltijos šalyse jau beveik ar tikrai apie pusę kiaulienos pasigaminama savo poreikiui, kitą reikia atsivežti iš kitų šalių> In the Baltic States we produce only half of our pork consumption. We have to import the other fifty per cent of pork .	EKSPL	MINT-SKAID
			5.2.3	jautienai > for the beef sector	EKSPL	REIKSM-KONKRET

6	BR AGRI 20191204 LT.docx	BR AGRI 20191204 EN.docx	Segm. Nr.	Atvejis	IMPL/EKSPL	TIPAS
6.1	Ačiū gerbiamas pirmininke, gerbiami kolegai, iš tikrųjų aš irgi noriu padėkoti pranešėjai	Thank you, Chair. Dear colleagues, I would also like to thank the rapporteur for the	6.1.1	Visus penkis šimtus milijonų Europos gyventojų > five hundred million European Union residents	EKSPL	REIKSM-KONKRET

	už padarytą didelį darbą ir manau, kad šita tema yra viena iš svarbiausių temų ir mes ją turėtume tikrai labai plačiai nagrinėti, kadangi tai liečia ne tik gamintojus, bet liečia ir vartotojus. Visus penkis šimtus milijonų Europos gyventojų. Ir, žinoma, tai liečia ir eksportą, nes reikia konkuruoti ne tik savo šalyje, bet reikia konkuruoti ir su kitomis šalimis ir reikia konkuruoti su trečiomis šalimis.	big job done. <u>I think this topic</u> is one of the most important ones and it deserves a very wide discussion, because this is related not only to the producers but also to the consumers, five hundred million European Union residents. It also is related to exports, because we need to be competitive not only in our countries, but also with other EU member states and the third countries.	6.1.2	reikia konkuruoti ir su kitomis šalimis > but also with other <u>EU member states</u>	EKSPL	REIKSM-KONKRET
			6.1.3	manau, kad šita tema > I think <u>this topic</u>	IMPL	THAT-PRALEID
6.2	Na ir, žinoma, jeigu nekonkurencingas žemės ūkis valstybėje narėje, tai jis nekonkurencingas Europos Sąjungoj, jeigu nekonkurencingas Europos ūkis, tai jis nekonkurencingas pasaulinės, reiškia, rinkoje. Tai iš tikrųjų klausimai, kurie susiję su visais. Ir prieš tai svarstytas biudžeto klausimas irgi labai svarbus, nes jeigu nebus atitinkamo biudžeto, kuris spręs konkurencingumo klausimus, tai mes jų niekada neišspręsim.	And, of course, if the agriculture is not competitive in a member state and in the EU, consequently it is not competitive in the global market. The-These issues are related to everything, and the budget discharge question which we discussed previously is also very relevant, because if we do not have very adequate budget for competitive issues, we will not be able to solve those problems.	6.2.1	Europos Sąjungoj > in the EU	IMPL	PAKEIT-SANTR
			6.2.2	jeigu nekonkurencingas žemės ūkis valstybėje narėje, tai jis nekonkurencingas Europos Sąjungoj, jeigu nekonkurencingas Europos ūkis, tai jis nekonkurencingas pasaulinės > if the agriculture is not competitive in a member state and in the EU, consequently it is not competitive in the global market	IMPL	ELIPT-PAPR
			6.2.3	biudžeto klausimas > budget <u>discharge</u> question	EKSPL	REIKSM-KONKRET
			6.2.4	tai mes <u>ju</u> niekada neišspręsim > we will not be able to solve <u>those problems</u>	EKSPL	PAKAIT-KEIT-DAIKT

6.3	Ir iš principo žemdirbiam reikia konkuruoti labai specifinėse sąlygose, nes, reiškia, vienas dalykas, ką ir kolega Buda minėjo, tai yra kaina, kuri sudaro du trečdalius, daugiau kaip pusė, reiškia, pajamų. Ir kitas dalykas, tai yra išmokos. Tai būtent šita suma, reiškia, yra kaina yra lyg tai konkurencinė, o išmokos yra reguliuojamos. Ir jeigu mes išmokų nereguliuosim, kad kiekvienos šalies žemdirbys būtų konkurencingas, tai kartais galbūt ir skiriama parama jina nepasieks tokios naudos ir mes turėsime, na, rezultata ne to, kurio norim.	Farmers have to compete in very specific conditions. One thing is the price, as was mentioned by a colleague, the colleague, because this actually makes, accounts for two thirds of the income. Another part of the problem is the payments. Payments are regulated, and if we do not regulate them so that the farmers of every member state works competitively, the support granted will not allow us to achieve the desired result.	6.3.1	iš principo > <i>neišversta</i>	IMPL	DISKUR-PRALEID
			6.3.2	kuri sudaro du trečdalius, daugiau kaip pusė, reiškia, pajamų > accounts for two thirds of the income	IMPL	AISKIN-PRALEID
			6.3.3	Ir kitas dalykas > Another part <u>of the problem</u>	EKSPL	AISK-PRIDEJ
			6.3.4	skiriama parama jina nepasieks <u>tokios naudos</u> ir mes turėsime, na, <u>rezultata</u> ne to, kurio norim > the support granted will not allow us to achieve the <u>desired result</u> .	IMPL	PAVYZD-PRALEID
6.4	Man labai patiko praeitą kartą Komisijos pasakytas žodis, kad Komisija siūlys vienodas sąlygas visiems. Tikrai labai norėčiau, kad jos greičiau atsirastų tos vienodos sąlygos ir sąžiningos sąlygos, ir ne kažkada tai teorijoje, bet praktikoje, kad jau dvidešim pirmais dvidešim septintais metais mes Komisijos	The Commissioner had mentioned that they are going to offer fair conditions to all farmers. I actually am looking forward to those fair and honest conditions. We don't want, we would like to see those conditions listed in the Commission's regulations in twenty twenty-one twenty twenty-seven.	6.4.1	praeitą kartą <u>Komisijos</u> pasakytas žodis > The <u>Commissioner</u> had mentioned	EKSPL	LEKS-KONKRET
			6.4.2	siūlys vienodas sąlygas visiems > they are going to offer fair conditions to all farmers	EKSPL	IVARD-DAIKT

	reglamentuose matytumėm, galėtumėm pamatyti tas sąlygas.					
6.5	Na, ir kaip pavyzdį konkurencingumo, noriu pasakyti, kad prieš dvi savaites tūkstančiai Lietuvos žemdirbių išvažiavo su traktoriais į kelius ir čia noriu parodyti net keletą nuotraukų, reiškia, porą, kad nebegali konkuruoti prieš šių sąlygų, kurios šiandieną turit.	I will give you an example. A week ago, thousands of Lithuanian farmers rode their streets with the tractors in Lithuania, and these are the pictures of these tractors. They are no longer competitive under the conditions that they are operating in.	6.5.1	Na, ir kaip pavyzdį konkurencingumo, noriu pasakyti > I will give you an example	IMPL	AISKIN-PRALEID
			6.5.2	tūkstančiai Lietuvos žemdirbių išvažiavo su traktoriais į kelius > Lithuanian farmers rode their streets with the tractors <u>in Lithuania</u>	EKSPL	TIKRIN-PRIDEJ
6.6	Kaip žinia, Baltijos šalių ir Lietuvos tiesioginės išmokos yra vienos iš mažiausių. Ir šiandieną, pavyzdžiui, Lietuvos žemdirbiai tikrai pusę pagamina kiaulienos, ir Lietuvos vartotojas neturi galimybės pasirinkti savo nacionalinės kiaulienos, trūksta pieno produktų, trūksta pieno, ir kaimas apskritai mažėja ir traukiasi.	As you know, the Baltic countries have the lowest direct payments, and today the Lithuanian farmers produce only half of the pork needed, and the Lithuanian consumers are not able to choose the Lithuanian products, and we lack dairy products as well, and the prices are going down.	6.6.1	<u>Baltijos šalių ir Lietuvos</u> tiesioginės išmokos yra vienos iš mažiausių > <u>the Baltic countries have</u> the lowest direct payments	IMPL	PAVYZD-PRALEID
			6.6.2	Lietuvos žemdirbiai tikrai pusę pagamina kiaulienos > Lithuanian farmers produce only half of the pork <u>needed</u>	EKSPL	REIKSM-KONKRET
			6.6.3	neturi galimybės pasirinkti savo <u>nacionalinės</u> kiaulienos > are not able to choose the <u>Lithuanian</u> products	EKSPL	TIKSLIN-BUDV
			6.6.4	trūksta pieno produktų, trūksta pieno > <u>we</u> lack dairy products	EKSPL	BEVEIKS-VEIKS
			6.6.5	IMPL: trūksta pieno produktų , trūksta pieno > we lack dairy	IMPL	LEKS-GENER

				products		
6.7	Tai, iš tikrųjų manau, kad labai svarbu, kad visi Europos Sąjungos žemdirbiai jaustųsi, kad jie nėra diskriminuojami, kad jiems sudarytos pakankamai vienodos sąlygos konkuruoti vienodai rinkoj, ir kad jie galėtų ne tik patys dirbti, bet ir nauji ūkininkai galėtų ateiti į rinką ir jauni ūkininkai ypatingai. Tai yra klausimai, kurie, reiškia, užtikrins mūsų gyvybingumą ne tik artimuoju laikotarpiu, bet ir tolimuoju laikotarpiu. Ir <u>manau, kad</u> tikrai pranešimas yra geras, reikalingas ir mes nuo savęs dar pasiūlysim atitinkamų pakeitimų.	Therefore, it is extremely important that all farmers of the EU feel that they are not being discriminated and that they have fair and equal conditions for competing in the market. And we need to ensure that not only themselves they can work but also they can attract the new generation of farmers. Young farmers will be able to ensure our <emm> viability not only in the short term but also in the long term. And we believe, I <u>believe that</u> the report is good and we will submit our own amendments.	6.7.1	<u>Europos Sąjungos</u> žemdirbiai > farmers of the <u>EU</u>	IMPL	PAKEIT-SANTR
			6.7.2	Tai, iš tikrųjų manau, kad labai svarbu > Therefore, it is extremely important	IMPL	POZIC-PRALEID
			6.7.3	kad jiems sudarytos pakankamai <u>vienodos</u> sąlygos > that they have <u>fair and equal</u> conditions	EKSPL	LEKS-PAKART
			6.7.4	labai svarbu, kad > we need to ensure	EKSPL	BEVEIKS-VEIKS
			6.7.5	manau, kad > I believe that	EKSPL	THAT-PRIDEJ

7	VB FEMM 20191205 LT.docx	VB FEMM 20191205 EN.docx	Segm. Nr.	Atvejis	IMPL/EKSPL	TIPAS
7.1	Ačiū, Pirmininke, ir aš iš tikrųjų dėkoju, dėkoju pranešėjui už mūsų bendrą	Thank you, Madam. I thank rapporteur for our joint work, for cooperation. As shadow	7.1.1	dėl Komisijos aštuonioliktų metų biudžeto > for the twenty eighteen budget	IMPL	AISKIN-PRALEID

	darbą ir už bendradarbiavimą. Iš tikrųjų, kaip šešėlinė pranešėja <u>dėl Komisijos aštuonioliktų metų biudžeto</u> , pateikiau savo pataisas.	rapporteur <u>for the twenty eighteen budget</u> , I have provided my amendments.				
7.2	Tai pirmiausia pataisom pasiūliau, kad moterų teisės ir lyčių lygybė būtų <u>pilnai integruotos ir užtikrinta</u> visose Europos Sąjungos politikos srityse, nes vyrų ir moterų lygybė yra viena iš pamatinių vertybių. Ir, kaip suprantu, kad pranešėja tai priima ir įtrauks į savo siūlomus kompromisinius pranešimus.	First of all, I suggested that women's rights and gender equality would <u>be mainstreamed</u> in all policies of the European Union because equality between men and women is one of the fundamental values. And as far as I understand, the rapporteur agrees with that and is going to include that in her compromise proposals.	7.2.1	pilnai integruotos ir užtikrinta > be mainstreamed	IMPL	LEKS-PRALEID
7.3	Taip pat sakau, kad <u>biudžeto sritis</u> nėra išimtis. Todėl yra labai svarbu kalbėti apie visapusišką lyčių lygybės aspekto įtraukimą <u>ties į patį biudžeto sudarymo procesą, jo panaudojimo bei įgyvendinimo vertinimo procesą</u> . Ir tik tokiu būdu mes tikrai galėsime <u>užtikrinti</u> vienodą prieigą prie <u>Europos Sąjungos</u> finansuojamų programų ir taip pat <u>skatinti</u> moterų dalyvavimą tose	On the other hand, I also say that <u>budget</u> is no exception here, and this is why it is important <eee> to include gender mainstreaming in <u>all stages of budgeting procedures</u> , and only this way will we be able to <u>ensure</u> equal access to <u>EU-financed</u> programmes and women's involvement in those programmes. It is also important to mention gender equality in specific budget	7.3.1	Taip pat sakau > On the other hand, I also say	EKSPL	KOH-STIPR
			7.3.2	biudžeto sritis > budget	IMPL	REIKSM-GENER
			7.3.3	ties į patį biudžeto sudarymo procesą, jo panaudojimo bei įgyvendinimo vertinimo procesą > all stages of budgeting procedures	IMPL	LEKS-PRALEID
			7.3.4	Europos Sąjungos > EU	IMPL	PAKEIT-SANTR
			7.3.5	užtikrinti vienodą prieigą <...> taip pat skatinti moterų dalyvavimą > to ensure equal access <...> and women's involvement	IMPL	MINT-JUNG

	programose. Taip pat labai svarbu, kad lyčių lygybė atspindėtų ir konkrečiose biudžeto eilutėse.	headings.				
7.4	Tač-todėl iš tikrųjų palaikau pasiūlymus nustatyti konkrečias biudžeto eilutes, kad ES išorės veiksmų srityje būtų pasiektas su lyčių lygybe ir moterų teisėmis susiję tikslai.	This is why I support the proposals to have specific budget headings <u>to ensure gender equality and women's rights and the implementation of respective goals.</u>	7.4.1	būtų pasiektas su lyčių lygybe ir moterų teisėmis susiję tikslai > to ensure gender equality and women's rights and the implementation of respective goals	EKSPL	MINT-SKAID
7.5	Taip pat privalom turėti biudžeto eilutę DAPHNE programai, ir atstatyti sumažintas lėšas šiai programai. Tai yra labai svarbu, ir labai gaila, kad nors ir turėjome bendrą deklaraciją dėl lyčių lygybės įtraukimo į dar veikiančią šiuo metu finansinę perspektyvą, tačiau per pastaruosius <u>tikrai</u> septynerius metus nebuvo pasiekta pakankamai pažangos.	As for DAPHNE programme and the decrease of funding for that programme, all that is very important, and we did have a joint declaration about gender mainstreaming before. But we haven't seen much progress within the last seven years.	7.5.1	per pastaruosius tikrai septynerius metus nebuvo pasiekta pakankamai pažangos > we haven't seen much progress within the last seven years	EKSPL	BEVEIKS-VEIKS
			7.5.2	tikrai > <i>neperteikta</i>	IMPL	DISKUR-PRALEID
7.6	Todėl <u>raginu atnaujinti</u> šiuos įsipareigojimus pateikiant aiškią lyčių lygybės strategiją,	So <u>I suggest</u> that <u>we have to renew</u> these commitments and to develop a new gender	7.6.1	raginu > I suggest	IMPL	LEKS-GENER
			7.6.2	raginu atnaujinti > I suggest that we have to renew	EKSPL	BEVEIKS-VEIKS

	ir dėl šio klausimo, manau, turime turėti aiškią poziciją mūsų komitete. Kaip supratau, nuomonės pranešėja jau yra pateikusi, padariusi penkis kompromisinius pranešimus. Mes juos išnagrinėsime, ir matau, kad, ir manau, kad mes rasime bendrą bendrą sprendimą iki sausio mėnesį numatyto mūsų komitete balsavimo.	equality strategy. <u>We have to formulate a clear position on that</u> in our committee. As far as I understand, rapporteur has already submitted five compromise proposals. We will analyse them and I think that we will be able to come to a common solution before the voting in our committee.	7.6.3	Dėl šio klausimo , manau, turime turėti aiškią poziciją > We have to formulate a clear position on that	IMPL	DAIKTAV-BENDR
			7.6.4	dėl šio klausimo, manau, turime > <i>neišversta</i>	IMPL	POZIC-PRALEID
7.7	Dabar dėl Lyčių lygybės instituto biudžeto įgyvendinimo. Tai taip pat pateikiau kelias pastabas ir dar kartą pabrėžiu, kad Lyčių lygybės instituto <u>vaidmuo yra labai svarbus atlyginimų, pensijų skirtumo, smurto prieš moteris, profesinio ir šeimos gyvenimo srityse</u> , bet taip pat noriu pabrėžti, kad ir moterų reprodukcinės sveikatos srityje irgi galim pasinaudoti šio instituto galimybėmis.	As for the budget of the Gender Equality Institute, I have also submitted a few comments and I want to emphasise once again that the role of the Gender Equality Institute is <u>very important in dealing with various issues relating to pension, women's rights, reproductive health of women, all that</u> , and we must use the capacity of that institute for dealing with all these issues.	7.7.1	vaidmuo yra labai svarbus atlyginimų , pensijų skirtumo, smurto prieš moteris, profesinio ir šeimos gyvenimo srityse > very important in dealing with various issues relating to pension, women's rights, reproductive health of women, all that	IMPL	PAVYZD-PRALEID
			7.7.2	bet taip pat noriu pabrėžti > and	IMPL	KOH-SILPN
			7.7.3	moterų reprodukcinės sveikatos srityje > for dealing with all these issues	IMPL	DAIKTAV-BENDR
7.8	Taip pat siūlau įtraukti punktą, jog <i>EIDIGE</i> turi	I believe that we need to ensure <ee> that not only	7.8.1	Taip pat siūlau įtraukti punktą > I believe that we need to ensure	EKSPL	BEVEIKS-VEIKS

	bendradarbiauti ne tik su FEMM komitetu, bet veikti aktyviau ir kituose <u>Europos Parlamento</u> komitetuose, kad lyčių lygybės politika būtų labiau užtikrinta, įtraukta į visas politikos sritis, ir manau, kad mes čia, kaip komitetas, turim irgi padėti bendradarbiauti su kitais komitetuose EIGE institutui.	FEMM committee but also other committees of the <u>Parliament</u> are involved in these activities. And we, as our committee, we should support various areas of the activities of <u>that institute</u> .	7.8.2	Europos Parlamento > Parliament	IMPL	REIKSM-GENER
			7.8.3	EIGE institutui > that institute	IMPL	DAIKTAV-BENDR
7.9	Taip pat paprašiau <u>EIGE instituto</u> sureaguoti ir išspręsti situaciją dėl problemų, kurias, kurių jie turėjo su	Another thing is helping <u>the institute</u> to tackle problems relating to <u>temporary staff</u> . <u>It is important</u> that the institute	7.9.1	EIGE instituto > the institute	IMPL	LEKS-PRALEID
	<u>laikinaisiais agentūrų darbuotojais. Ir manau, jog būtina skirti tinkamą ir pakankamą finansavimą institutui, kad jie galėtų samdytis kvalifikuotus nuolatinius darbuotojus ir, o ne per agentūras, nes dėl lėšų stygiaus taip atsitinka, o paskui kyla įvairių problemų, ir tai ne ir nėra tikrai priimtina. Tai yra šios pastabos, kurias pateikiau ir pranešėja sako jūs padariusi tris kompromisinius pranešimus. Aš manau, kad</u>	receive, receives <u>sufficient</u> financing so that they would be able to hire permanent staff, otherwise they face quite a few problems which are not acceptable. So, these are my proposals and the rapporteur <u>has mentioned three compromise proposals</u> . I believe <u>we will be able to agree</u> on them for, for the budget report.	7.9.2	laikinaisiais agentūrų darbuotojais > temporary staff	IMPL	LEKS-PRALEID
			7.9.3	Ir manau > <i>neperteikta</i>	IMPL	POZIC-PRALEID
			7.9.4	dėl EIGE biudžeto ataskaitos > for the budget report	IMPL	AISKIN-PRALEID
			7.9.5	tinkamą ir pakankamą finansavimą > sufficient financing	IMPL	LEKS-PRALEID
			7.9.6	pranešėja sako jūs padariusi tris kompromisinius pranešimus > rapporteur has mentioned three compromise proposals	IMPL	VEIKS-BEVEIKS

	mes rasime bendrą sutarimą ir dėl EIGE biudžeto ataskaitos.					
--	---	--	--	--	--	--

IRAŠAS NR. 8 PRALEISTAS, NES SUGRETINUS VERTIMUS DĖL SMARKIAI KONDENSUOTOS INFORMACIJOS VERTIME KILO ITARIMU, KAD TAI YRA RĖLĖ IŠ KITOS KALBOS

9	BR AGRI 20200123 LT.docx	BR AGRI 20200122 EN.docx	Segm. Nr.	Atvejis	IMPL/EKSPL	TIPAS
9.1	Ačiū, gerbiamas Pirmininke. Sveikinu, Komisare, atvykus ir pradėjus dirbti ir linkiu, žinoma, Jums visokeriokos sėkmės. Mano klausimas būtų, kokia Jūsų pozicija dėl pilnos išorinės konvergencijos?	Thank you, Mr. Chairman. I would like to congratulate the new Commissioner in your post. Best of luck for you. My question is as follows. What is your position with regards to full convergence?	9.1.1	Sveikinu, Komisare > I would like to congratulate the new Commissioner	EKSPL	DISKUR-PRIDEJ
			9.1.2	atvykus ir pradėjus dirbti > in your new post	IMPL	REIKSM-GENER
			9.1.3	Mano klausimas būtų, kokia Jūsų pozicija dėl pilnos išorinės konvergencijos? > My question is as follows. What is your position with regards to full convergence?	EKSPL	MINT-SKAID
9.2	Kaip žinia, žemės ūkio politika Europos Sąjungoj yra bendra, taisyklės ir reikalavimai yra visoms šalims tie patys, o parama tarp šalių pakankamai skiriasi net iki trijų kartų, tarp atskirų šalių.	The common agricultural policy is common in the European Union. Rules and requirements are the same to all member states. But support can differ three times, threefold when we compare different member	9.2.1	Kaip žinia > neperteikta	IMPL	DISKUR-PRALEID
			9.2.2	skiriasi net iki trijų kartų > differ three times, threefold	EKSPL	LEKS-PAKART

		states.				
9.3	Na ir, kaip pavyzdys, Baltijos šalių parama nesiekia net septyniasdešimt procentų Europos Sąjungos vidurkio. Tai, žinoma, sukelia labai dideles problemas vykdyt tuos <u>nustatytus reikalavimus</u> ir, kaip žinia, toliau reikalavimai dar didėja, ir jeigu šitas klausimas nebus sprendžiamas, tai bus ne-nebus galimybės jų pilnai įgyvendinti.	So, support to Baltic States does not reach seventy per cent of the EU average for support. And, of course, then farmers have serious problems in <u>meeting these targets and following the requirements</u> . And, as the requirements increase and when this issue is not solved, we will not be able to work as we are / <i>pastaba: vertimo transliacija nutraukta</i> /.	9.3.1	Na, ir kaip pavyzdys > So	IMPL	KOH-SILP
			9.3.2	Europos Sąjungos > EU	IMPL	PAKEIT-SANTR
			9.3.3	vidurkio > average for <u>support</u>	EKSPL	PASTAB-PRIDEJ

10	JO AGRI 20200218 LT.docx	JO AGRI 20200218 EN.docx	Segm. Nr.	Atvejis	IMPL/EKSPL	TIPAS
10.1	Ačiū, ačiū Pirmininke. Aš pratęsiu klausimą dėl bičių. Iš tikrųjų pirmiausia ačiū ponui Urmu už tikrai labai įdomią informaciją.	Thank you, Mr. Chairman. I will follow up on bees. In fact, I am very grateful to Mr. Uhl for very interesting information.				

10.2	Kas liečia bičių sveikatą ir gerovę. Jūs minėjote, kad Jūs moksliniškai pagrindžiat tą poveikį ir dabar minėjot, kaip išsaugoti augalus, naujus augalus nuo ligų, tai, koks būtų Jūsų patarimas ir pasirinkimas, kas būtų saugiau: ar daugiau naudoti cheminių priemonių kaip pesticidai ar kitos, ar vis dėlto susikoncentruoti labiau į tą mokslinį ir genų genų procesus, kuriuos mes galime pasiekti. Ir kitas dalykas dėl glifosato, kurį mes vis matome atsirandantį meduje.	As regards the welfare and health of bees, you have mentioned that you rely on scientific advice and also work on the further plant protection for unwanted diseases. So what would you opt for? Some alternative measures or pesticides or maybe to focus on genetic modification processes that are available to us? Yet another point is the glyphosate.	10.2.1	Jūs minėjote, kad Jūs moksliniškai pagrindžiat tą poveikį ir dabar minėjot, kaip išsaugoti augalus, naujus augalus nuo ligų > you have mentioned that you rely on scientific advice and also work on the further plant protection	IMPL	ELIPT-PAPR
			10.2.2	koks būtų Jūsų patarimas ir pasirinkimas, kas būtų saugiau > So what would you opt for?	IMPL	DAIKTAV-IVARD
			10.2.3	nuo ligų > for unwanted diseases	EKSPL	TIKSLIN-BUDV
			10.2.4	genų genų procesus > on genetic modification processes	EKSPL	REIKSM-KONKRET
			10.2.5	Ir kitas dalykas dėl glifosato, kurį mes vis matome atsirandantį meduje > neišversta	IMPL	AISKIN-PRALEID
10.3	Ar jūs turite kokių savo pastebėjimų dėl normų, dėl skyrimų ar dėl netvarkingo glifosato vartojimo žemės ūkyje – jis atsiranda būtent meduje kaip produktas.	Do you have any of your own insights about bad use of glyphosate in agriculture?	10.3.1	netvarkingo glifosato vartojimo žemės ūkyje > bad use of glyphosate	IMPL	LEKS-GENER
			10.3.2	dėl netvarkingo glifosato vartojimo žemės ūkyje ūkyje – jis atsiranda būtent meduje kaip produktas > about <ehm> bad use of glyphosate in agriculture?	IMPL	AISKIN-PRALEID

11	BR AGRI 20200218 LT	BR AGRI 20200218 EN	Segm. Nr.	Atvejis	IMPL/EKSPL	TIPAS
11.1	Ačiū, gerbiamas Pirmininke. Aš irgi noriu padėkoti kolegei Kataininen už gerą darbą, jos komandai už gerą bendradarbiavimą ir manau, kad tikrai pasiekėm neblogų rezultatų ir neblogą pranešimo projektą padarėm, bet, nežiūrint į tai, keletą, na, minčių, keletą pasiūlymų vis dėlto teiksim.	Thank you, Chairman. I'd like to thank Mrs. Katainen for good work, good cooperation with her team. I think we have achieved quite good results and have a good draft report. Regardless of that, I have a couple of suggestion, which we will submit.	11.1.1	na, minčių, keletą pasiūlymų > „I have a couple of suggestion	IMPL	LEKS-PRALEID
			11.1.2	<u>vis dėlto</u> teiksim > we will submit	IMPL	DISKUR-PRALEID
			11.1.3	manau, kad tikrai pasiekėm > I think we have achieved	IMPL	THAT-PRALEID
11.2	Tai visų pirma noriu pasakyti, kad ne tikrai vidinė konvergencija turi būti tęsiama, bet ir turi būti tęsiama ir išorinė konvergencija, <u>tuo labiau jeigu kalbam</u> , kad tai gali užtrukti net ne vienus, o gal du metus, <u>tai iš tikrųjų</u> procesas šitas negali sustoti.	First of all, it's not internal convergence which has to continue, but also the external convergence <ee> <u>because</u> we know that this could take more than one year, up to two years. The process cannot stop.	11.2.1	ne tikrai vidinė konvergencija turi būti tęsiama, bet ir turi būti <u>tęsiama</u> ir išorinė konvergencija > it's not internal convergence which has to continue, but also the external convergence	IMPL	ELIPT-PAPR
			11.2.2	tuo labiau jeigu kalbam > because	EKSPL	KOH-STIPR
			11.2.3	tai iš tikrųjų – <i>neišverstas</i>	IMPL	DISKUR-PRALEID
11.3	Taip pat siūlysim didesnio lankstumo. Nes Komisija siūlo,	We will also propose greater flexibility because	11.3.1	<i>Nėra EKSPL ar IMPL</i>		

	kad reiškia tos valstybės, kurios neturi pinigų, o naudos naujus pinigus tai, kad vykdytų visas programas, tai yra neįmanoma parengti visas programas per metus laiko ir jas įvykdyti. Tai būtų tikrai na punktas, kuris nebus gyvybingas.	Commission suggests that those member states which don't <which don't have money> will use new money, should continue with all the programmes. It's impossible to prepare all programmes in one year and complete them. This is an aspect which will not be viable.				
11.4	Na, ir <u>trečias dalykas</u>, <u>manau</u>, kad labai svarbu, kad <u>ekologinio ūkininkavimo</u> taisyklės nesikeistų <u>ir Komisijos siūlymas trumpinti laikotarpį iki trijų metų yra nelogiškas</u> ir tokiu būdu na, nes paprasčiausiai žmonės nesiteiks ekologinių ūkių ir metams laiko atsidės tas visas procesas, o jeigu dar bus pereinamas laikotarpis ir dviem metams, tai praktiškai du metus mes nematysime Europoje naujų ekologinių ūkių. Tai yra iš tikrųjų yra didelis minusas, ir mes, na, <u>siūlysim šitą pakeitimą</u> ir prašysim palaikyti.	And <u>another thing</u> which is very important is not to change the rules for <u>ecological farming, organic farming</u>. <u>The proposal of the Commission is not logical</u> because people will not <eee> establish organic farms and the process will be extracted. If the transitional period is set for two years, we will not have new organic farms in Europe. This is a negative point and we will propose	11.4.1	trečias dalykas > another thing	IMPL	PATIKSL-PAKEIT
			11.4.2	manau – <i>neišversta</i>	IMPL	POZIC-PRALEID
			11.4.3	ekologinio ūkininkavimo > ecological farming, organic farming	EKSPL	LEKS-PAKART
			11.4.4	taisyklės nesikeistų <u>ir</u> Komisijos siūlymas > „ <i>ir</i> “ <i>neišverstas</i>	IMPL	JUNG-PRALEID
			11.4.5	Komisijos siūlymas trumpinti laikotarpį iki trijų metų yra nelogiškas > The proposal of the Commission is not logical	IMPL	AISKIN-PRALEID

		an adequate amendment and will ask for your support. Thank you.	11.4.6	siūlysim šitą pakeitimą > we will propose an adequate amendment	EKSPL	TIKSLIN-BUDV
--	--	---	--------	---	-------	--------------

12	BR AGRI 20200218_1 LT	BR AGRI 20200218_1 EN	Segm. Nr.	Atvejis	IMPL/EKSPL	TIPAS
12.1	Labai ačiū, gerbiamas Pirmininke, kolegos. Iš tikrųjų parengiau pirmininko paminėto dokumento komitologijos proceso. Tai Komisijos padalinių, kurie rengia įgyvendinimo ir deleguotusius aktus, taisyklių ir principų rinkinys, kada su valstybių narių ekspertų komisijom yra derinamos pozicijos ir priimami dokumentai.	Thank you, Mr. Chairman, colleagues. Indeed, I have drafted an opinion on the Commission's implementing powers on the basis of the entire package of rules which concern coordination of positions between the <u>Member States experts</u> , and <which> <u>result in final documents</u> .	12.1.1	paminėto dokumento komitologijos komitologijos proceso > Commission's implementing powers	EKSPL	REIKSM-KONKRET
			12.1.2	priimami dokumentai > result in final documents	EKSPL	TIKSLIN-BUDV
			12.1.3	su valstybių narių ekspertų komisijom > between the Member States experts	IMPL	LEKS-PRALEID
12.2	Tai nėra didelės apimties mano nuomonės projektas, bet jis manyčiau, kad yra pakankamai svarbus, ir iš tikrųjų mes, kaip ir buvo minėta, turim pateikti savo nuomonę Teisės reikalų komitetui, ir nuo to, na, kokia	It is not a very long document, but to my mind it's quite important because we do have the right to submit our opinion to the legal committee and depending on our position, the legal committee most probably will form its own opinion	12.2.1	IMPL: Tai nėra didelės apimties mano nuomonės projektas > It is not a very long document		
			12.2.2	kaip ir buvo minėta > <i>neišversta</i>	IMPL	DISKUR-PRALEID
			12.2.3	iš tikrųjų > <i>neišversta</i>	IMPL	DISKUR-PRALEID
			12.2.4	Teisės reikalų komitetui > to	IMPL	LEKS-GENER

	bus mūsų pozicija, taip, matyt, ir svarstydamas, Teisės komitetas pateiks paskui Parlamentui. Tai <u>iš tikrųjų</u> keleta yra dalykų, kurie jaudina į Komisijos pateiktas pasiūlymus, ir vienas iš principų, tai yra atsargumo principas.	which will be submitted to the entire Parliament. So, there are several proposals and one of them is the precautionary principles which matters in this case.		the legal committee		
			12.2.5	vienas iš principų, tai yra atsargumo principas > one of them is the precautionary principles	IMPL	DAIKTAV-IVARD
12.3	Tai Komisija nesiūlo, o mes aš noriu pasiūlyti, kad, kai teisės aktas priiminėjamas, susijęs su sveikatos apsaugos ar žmonių, gyvūnų, augalų saugumu ar aplinka, turėtų būti taikomas atsargumo principas, ir tais atvejais, jeigu nėra sutarimo, tai leidimas yra neišduodamas. <u>Tai toks principas, kad, na, sprendimas būtų neigiamas.</u>	The Commission doesn't flag it up, but I would like to propose the following. When a legal act concerns the protection of the health or safety of humans, animals, plants or the environment, the precautionary principles should apply, and in case no agreement is reached, authorization should not be granted.	12.3.1	Tai Komisija nesiūlo, o mes aš noriu pasiūlyti > The Commission doesn't flag it up, but I would like to propose the following	EKSPL	LEKS-PAKART
			12.3.2	Tai toks principas, kad, na, sprendimas būtų neigiamas > <i>neišversta</i>	IMPL	AISKIN-PRALEID
12.4	<u>Antras dalykas</u> ko-komisija nori ir siūlo neskaičiuoti susilaikiusius balsus. Ir atskirais atvejais būna tų valstybių, kurios balsuoja už ar prieš. Labai nedaug keletas valstybių. Ir praktiškai nedidelis kiekis valstybių tada priima sprendimus.	<u>Next point</u> is that the Commission is proposing not to count those votes, the abstain votes. Usually, the votes for and against their number is not that great, which means that each Member State then has to take its own opinion.	12.4.1	Antras dalykas > Next point	IMPL	PATIKSL-PAKEIT
			12.4.2	nori ir siūlo > is proposing not to	IMPL	LEKS-PRALEID

12.5	Mano nuomone, <u>tai nebūtų geras dalykas ir tokiu atveju</u> na atskirais atvejais valstybės narės, nenorėdamos išreikšti savo pozicijos, jos susilaiko ir lyg tai tam procese dalyvauna ar nedalyvauna ir atsakomybės neprisiima. Tai vis dėlto aš siūlau, kad daugiau viešinti tuos žmones, kurie dalyvauna: <u>tų ministerijų atstovus, ministrus ir taip toliau</u>, ir turėtų būt viešinami jų argumentai, kodėl jie susilaikė, kodėl jie nepriėmė ir tokio principo, kad neskaičiuoti susilaikiusių balsus, aš manau, yra netikslinga ir perduoti teisę priiminėti ma-mažumai valstybių, visiems kitiems sprendimus.	In my view, it would not be a very good mechanism <u>because</u> sometimes the Member States don't want to voice their position; therefore, they abstain during the voting and do not disclose their own position. So, I propose to ensure greater transparency not only to make public who participates in voting on behalf of the Member States, but also to make public their arguments for voting for or against, because all the Member States should take a reasoned and justified decision.	12.5.1	tai nebūtų geras dalykas > it would not be a very good mechanism	EKSPL	LEKS-KONKRET
			12.5.2	ir tokiu atveju na atskirais atvejais valstybės narės > because sometimes the Member States	EKSPL	KOH-STIPR
			12.5.3	daugiau viešinti tuos žmones, kurie dalyvauna: tų ministerijų atstovus, ministrus ir taip toliau > who participates in voting on behalf of the Member States, but	IMPL	PAVYZD-PRALEID
12.6	Na, taipogi Komisija siūlo ir na atskirais atvejais, kada nesusitariama, organizuoti antrą kitą posėdį kviečiant ministrus ir taip toliau. Manau, kad toks Komisijos siūlymas nėra tinkamas, ir tai bus <u>pasaka be galo, bus vėl ieškoma, reiškia, susitikimo</u>	The Commission also proposes in case of a failure to agree during the first round to organize further ministerial meetings. I believe that this is a superfluous provision because it will simply result in <u>delaying and delaying the final decision</u>.	12.6.1	<u>pasaka be galo</u>, bus vėl ieškoma, reiškia, susitikimo vėl <u>kalbamasi ir vėl atidedama ir atidedama</u> > „it will simply result in delaying and delaying the final decision	IMPL	LEKS-PRALEID
			12.6.2	vėl atidedama ir atidedama > delaying and delaying the	EKSPL	PASTAB-PRIDEJ

	vėl kalbamasi ir vėl atidedama ir atidedama.			final decision		
12.7	Tai siūlau tokiu atveju, jeigu nepavyksta daugumos surinkti nuomonės, ar teigiamos, ar neigiamos, tai tokiu atveju Komisija turėtų siūlyti Parlamentui, <u>Parlamentas</u> turėtų teisę keisti pagrindinį aktą ir įgyvendinimo įgaliojimus Komisijai. Na, jeigu jau iš tikrųjų aktas labai svarbus ir Komisija patenka į aklavietę. Na, tai pagrindiniai principai, kuriuos manau, kuriuos siūlau, kad mes galėtumėm pritarti ir įgyvendinti, ir, žinoma, su malonumu lauksiu <u>jūsų nuomonių, minčių, pasvarstymų</u> ir, žinoma, siūlau, kad iki vasario dvidešimt pirmos tryliktos valandos jūs galėtumėt pateikti savo pasiūlymus dėl šios mano pateiktos nuomonės projekto. Ačiū.	So, if there's no necessary majority of votes, the Commission should propose to the <u>EP</u> to amend the main legal act. That is my proposal. If a legal act is very significant, the system that would apply otherwise would lead to <u>catch twenty-two situation</u>. Certainly, there are some other minor amendments and I would be glad to hear the <u>opinion</u> of <u>all the colleagues</u>. And I propose to submit all your amendments until the twenty-first of February, one pm. Thank you.	12.7.1	jeigu nepavyksta daugumos surinkti nuomonės, ar teigiamos, ar neigiamos > if there's no necessary majority of votes	IMPL	AISKIN-PRALEID
			12.7.2	Parlamentas > EP	EKSPL	LEKS-KONKRET
			12.7.3	patenka į aklavietę > would lead to catch twenty-two situation	IMPL	METAF-PATEIK
			12.7.4	lauksiu jūsų nuomonių, minčių, pasvarstymų > I would be glad to hear the opinion of all of the colleagues	IMPL	LEKS-PRALEID
			12.7.5	lauksiu jūsų nuomonių > of all of the colleagues	EKSPL	PAKAIT-KEIT-DAIKT

13	VB EMPL 20200218 LT	VB EMPL 20200218 EN	Segm. Nr.	Atvejis	IMPL/EKSPL	TIPAS
13.1	Ačiū Pirmininke, Mieli kolegos, pirmiausiai norėčiau užduoti klausimą, ar mums reikia europinės vaiko garantijos? Tikriausiai kiekvienas čia esantis pasakytų, ar tai būtų <u>mano mylimi ir gerbiami</u> komisari, ar tai būtų nacionalinių parlamentų nariai, kad taip, <u>europinė vaiko garantija</u> mums yra būtina.	Thank you very much indeed Mr. Chairman, colleagues. First of all, I have a question to you. Do we really need a European child guarantee? <u>I think everyone</u> could say, either the commissioners or the members of the national parliaments, they would say that yes, indeed, we need <u>that</u> . <u>It</u> is of the utmost importance.	13.1.1	<i>Priedama</i> „I think“	EKSPL	POZIC-PRIDEJ
			13.1.2	Kiekvienas čia esantis > everyone	IMPL	PATIKSL-PAKEIT
			13.1.3	mano mylimi ir gerbiami komisari > the commissioners	IMPL	DISKUR-PRALEID
			13.1.4	Tikriausiai kiekvienas čia esantis <u>pasakytų</u> , ar tai būtų mano mylimi ir gerbiami komisari, ar tai būtų nacionalinių parlamentų nariai, kad taip > could <u>say</u> , either the commissioners or the members of the national parliaments, <u>they would say</u>	EKSPL	ELIPT-ISPLET
			13.1.5	taip, europinė vaiko garantija mums yra būtina > yes, indeed, we need that . It is of the utmost importance.	IMPL	DAIKTAV-IVARD
13.2	Ir štai kodėl. Juk yra taip elementaru ir suprantama, kad kiekvienas mūsų vaikas kur jis begyventų, ar mano gimtojoje Lietuvoje, ar Prancūzijoje, ar Vokietijoje, ar	And why? It seems so elementary, so understandable. Every child, no matter where he lives, whether in Lithuania, in my native country, or in Germany, or in France, or in	13.2.1	kokybiškas nemokamas švietimo, ugdymo > good quality education	IMPL	LEKS-PRALEID
			13.2.2	Tinkamos mitybos paslaugas > proper nutrition	IMPL	REIKSM-GENER

	Slovėnijoje, ar Kroatijoje, tad kiekvienas vaikas turi turėti teisę į kokybiškas nemokamas <u>švietimo, ugdymo, sveikatos priežiūros, tinkamo apgyvendinimo, tinkamos mitybos paslaugas.</u>	Slovenia, or in Croatia, every little child has a right to good quality education, healthcare services, accommodation services, <u>proper nutrition.</u>				
13.3	Bet mano mielieji mes esam politikai, kodėl beveik dvidešimt milijonų vaikų <u>Europos Sąjungos bendrijoje, turtingoje bendrijoje, gyvena skurde ir to negauna?</u>	But my dear friends, we are politicians. Why almost twenty million children in the <u>European Union</u> , in a very wealthy community, are living in poverty? And they are not getting <u>those basic services I have just mentioned.</u>	13.3.1	Europos Sąjungos bendrijoje > in the European Union	IMPL	REIKSM-GENER
			13.3.2	to negauna > are not getting <u>those basic services I have just mentioned</u>	EKSPL	PAKAIT-KEIT-DAIKT PASTAB-PRIDEJ
13.4	Mielas komisaras Nikolaj Šmitas kalbėdamas pasakė, kad gal prieš penkeris metus, <u>ar ne</u> , mes pradėjome tą kryžiaus kelią, kiekvieną kartą sakydami, kad mums reikalinga <u>europinė vaiko garantija.</u>	Nicola Schmidt, <u>I think</u> , said that five years ago we started this crusade and we started repeating that we need the child guarantee.				
			13.4.1	Mielas komisaras Nikolaj Šmitas kalbėdamas pasakė > Nicola Schmidt, I think , said	EKSPL	POZIC-PRIDEJ
			13.4.2	europinė vaiko garantija > the child guarantee	IMPL	LEKS-PRALEID
			13.4.3	prieš penkeris metus, ar ne , mes pradėjome > five years ago we started	IMPL	DISKUR-PRALEID
13.5	Aš prisimenu praeitą kadenciją Europos Parlamente, <u>kiek kartų reikėjo spausti politikus</u> iš įvairių	I remember the previous term in the European Parliament. <u>We kept on pushing politician</u> from various political groups in order	13.5.1	iš tikrųjų pritartų ne vienai mūsų parengtai ir priimtai čia rezoliucijai > that they would support our resolutions	IMPL	LEKS-PRALEID

	politinių grupių, kad <u>iš tikrųjų pritartų ne vienai mūsų parengtai ir priimtai čia rezoliucijai</u>, kad neužtenka vien tik nacionalinių valstybių indėlių, nacionalinių lėšų, kad mes turime sukooperuoti bendrai europines lėšas ir nacionalinių biudžeto lėšas ir tik tokiu būdu įveiksime vaikų skurdą.	to achieve <u>that they would support our resolutions</u>. It is not sufficient to have national input, national funds, national finance. We must cooperate. We must take European funds, national funds, and only by doing that we can defeat the children's poverty.	13.5.2	kiek kartų reikėjo spausti politikus > We kept on pushing politician	EKSPL	BEVEIKS-VEIKS
13.6	Prisiminkime, kolegos, <u>Europos Sąjungos strategiją dvidešimt dvidešimt</u> – turėjo nulinis vaikų skurdas būt, <u>nelikt vaikų skurdo</u>, kiek mums pavyko ištraukti vaikų? Apie milijoną. Tikrai. Tai kartą įrodo, jog mes turime dirbti kartu, ir dabar kreipiuosi į nacionalinių parlamentų narius.	Remember <u>the strategy twenty-twenty</u>. Poverty was supposed to be zero, but now we see that only one million of children were evicted from that poverty. So, we must work together. It is obvious. I would like to address the members of the National Parliament.	13.6.1	Europos Sąjungos strategiją dvidešimt dvidešimt > the strategy twenty-twenty	IMPL	LEKS-PRALEID
			13.6.2	turėjo nulinis vaikų skurdas būt, nelikt vaikų skurdo, kiek > poverty was supposed to be zero, but now	IMPL	AISKIN-PRALEID
13.7	<u>Vyksta derybos, vyksta svarstymai dėl ateinančio septynmečio Europos Sąjungos biudžeto</u>. Jeigu jis bus toks sumažintas, kaip dabar yra siūloma, tai tikrai	<u>We are now discussing the multi-annual financial programme</u>. And if it is going to stay as decreased as it is now, I am sure that children will keep on living in that	13.7.1	Vyksta derybos, vyksta svarstymai > We are now discussing	EKSPL	BEVEIKS-VEIKS
			13.7.2	ateinančio septynmečio Europos Sąjungos biudžeto > the multi-annual financial programme	IMPL	LEKS-GENER

	vaikai toliau gyvens skurde, tikrai mes nesukursime socialinės Europos, <u>todėl</u> labai prašau Jūsų indėlio, Jūsų paramos ir mūsų bendro bendradarbiavimo vardan mūsų vaikų. Ačiū.	poverty we are discussing today. We are not going to create the social Europe. I am asking for your input, for your support, and for our cooperation in order to save our children. Thank you.	13.7.3	nesukursime socialinės Europos, todėl labai prašau > We are not going to create the social Europe. I am asking	IMPL	JUNG-PRALEID
--	---	--	--------	---	------	--------------

14	BR REGI 20200219 LT	BR REGI 20200219 EN	Segm. Nr.	Atvejis	IMPL/EKSPL	TIPAS
14.1	Ačiū, gerbiamas Pirmininke, gerbiama kolegė. Iš tikrųjų, pradžioj norėčiau Komisijos atkreipti dėmesį, kad <u>Jūs</u> pateikt ataskaitą, pateikt raportą, bet Lietuva pažymėta kaip vienas NUTS2 regionas. Noriu pasakyti, kad du šešioliktais metais Lietuva patvirtinta kaip du regionai, ir tikiuosi, kad ateity nebus tokių daromų klaidų, nes tai yra labai svarbu šitam planui.	Thank you, Mr. Chairman, colleagues. Indeed, first of all, I would like to draw the attention of the Commission to one aspect. <u>The Commission</u> has submitted the report, but Lithuania is included into the NUTS2 area. It was done in two thousand-sixteen, and I believe that this is a major thing in respect of the <u>JTF</u> , so we have to avoid mistakes in the future.	14.1.1	šitam planui > the JTF	EKSPL	REIKSM-KONKRET
			14.1.2	Jūs pateikt ataskaitą > The Commission has submitted the report	EKSPL	IVARD-DAIKT
14.2	<u>Na, o taip iš tikrųjų manau, kad procesas yra prasidėjęs</u> ir mes turim galvoti, kaip jį paleisti tinkamai, <u>kad iš to būtų nauda</u> . Nauda tiek atskirom atskiriam <u>regionam, tiek, sakykim, atskirom</u>	<u>One way or another, the ball starts rolling, and we have to draw the most benefits from all those processes.</u> The process should be beneficial to the European Union as a whole and to individual regions.	14.2.1	Na, o taip iš tikrųjų manau > One way or another	IMPL	POZIC-PRALEID
			14.2.2	procesas yra prasidėjęs > the ball starts rolling	IMPL	METAF-PATEIK
			14.2.3	kad iš to būtų nauda > the most benefits from all those processes	EKSPL	IVARD-DAIKT

	<u>valstybėms ir taip pačiai Europai.</u>		14.2.3	regionam, tiek, sakykim, atskiram valstybėms ir taip pačiai Europai > to the European Union as a whole and to individual regions.	IMPL	PAVYZD-PRALEID
14.3	Tai iš tikrųjų manau, kad Komisijos na ambicijos pakankamai didelės, <u>bet pinigai, matyt, kažkur sugalvoti</u> tikrai, todėl galbūt tai yra pradiniai pinigai, nes būtų labai gerai, kad būtų išdėstyta finansavimas ir priemonės <u>iki penkiasdešimtų metų</u>, kad mes žinotumėm, reiškia, visą planą, ne tikrai planą, kuris bus iki dvidešimt septintų metų. Tai labai svarbu, nes, ar tai bus tikrai pabandymas, ar bus ateity rimtesni darbai, rimtesnės investicijos. Tai šito aš tikrai Komisijos norėčiau paklausti.	The Commission has fixed very ambitious goals, but <u>the financial envelope</u> is still only imaginary <u>because we don't have MFF until now</u>. And it would be very good to have clear view of financing possibilities <u>for a longer period</u>, not just seven years. Only then we would be able to plan serious investment. So what does the Commission think about it?	14.3.1	Tai iš tikrųjų manau - <i>neišversta</i>	IMPL	POZIC-PRALEID
			14.3.2	bet pinigai , matyt, kažkur sugalvoti > the financial envelope is still only imaginary	EKSPL	REIKSM-KONKRET
			14.3.3	because we don't have MFF until now – <i>pridėta tai, kas implikuota posėdyje</i>	EKSPL	PASTAB-PRIDEJ
			14.3.4	iki penkiasdešimtų metų > for a longer period	IMPL	PATIKSL-PAKEIT
14.4	Dabar kitas dalykas. Manau, kad turim pasinaudoti jau esama <u>Europoj</u> patirtimi: <u>turim vietovių, regionų</u>, kur buvo <u>uždamos stambios imonės, atominės imonės ir kitos</u>, yra iškilę ir sprendžiamos begalės visokių	Also, I believe we should build on the existing experience. We have areas <u>in the European Union</u> where nuclear power plants were shut down, and the local authorities had to cope with enormous problems. They did succeed, and I think we	14.4.1	Europoj > in the European Union	EKSPL	REIKSM-KONKRET
			14.4.2	turim vietovių, regionų > We have areas	IMPL	LEKS-PRALEID

	problemų, ir pažiūrėti, kiek jos maždaug kainuoja, kiek jos trunka, kaip tą visą padaryt ir taip toliau. Todėl tikrai kviečiu.	have to take their experience into consideration.				
14.5	<u>Na, ir, labai svarbu, manau,</u> kad aš iš patirties, kadangi teko atominės elektrinės regioną uždarinėti atominę elektrinę, tai iš patirties žinau, kad labai svarbu remti ne tikrai pasikeitimą, bet remti tol, kol tas regionas, reiškia, pasieks vidurkį socialinių ekonominių rodiklių.	We also have similar experience in Lithuania because we are decommissioning our nuclear power plant, and may stress that in such case, in the region, it is very important to take a preparatory action, because only good preparatory work can ensure smaller social problems, and we need to think about the real needs of the areas.	14.5.3	Na, ir, labai svarbu, manau > <i>praleista</i>	IMPL	POZIC-PRALEID
14.6	Tai nebūtinai ten dešimt metų ar dvidešimt. Pasiekia vidurkį nacionalinės valstybės, ir tam regionui jau be paramos neužtenka. Ir labai svarbu, kad kada vyks pertvarkymas,	Maybe what the area needs today will not be needed in ten or fifteen years, so we have to have a broader view, a broader perspective of the region, and see maybe we could play with	14.6.1	emigruoti iš vienos valstybės į kitą, iš vieno regiono į kitą > for the people to emigrate between the regions	IMPL	MINT-JUNG
			14.6.2	Todėl, manau, šitie dalykai yra tikrai labai svarbu > <i>neišversta</i>	IMPL	POZIC-PRALEID

	kad būtų pertvarkoma ne esami pajėgumai, o reikalingi pajėgumai: galbūt tokių didelių pajėgumų, kokie yra šiandiena, jų nereikės po penkių metų, po dešimties metų, galbūt atskiri regionai ne tikrai savo poreikiam gamina, bet ir eksportuoja į gretimas valstybes, į trečiasis šalis, o kiti regionai, kitas valstybes importuoja. Tai gal geriau padėti, kad kiekviena valstybė, kiekvienas regionas turėtų savo pajėgumus ir tokiu būdu jie bus savarankiški, jie bus saugūs tie regionai ir nebus poreikio žmonėms, gyventojams bėgti, <u>emigruoti iš vienos valstybės į kitą, iš vieno regiono į kitą</u>. Todėl, manau, šitie dalykai yra tikrai labai svarbu.	import-export schemes and thus develop certain productions <production> capacity in every area. Only then each region will be safe, and there will be no need <u>for the people to emig-migrate between the regions</u>.				
14.7	Na, o iš tikrųjų, <u>manau</u>, kolegų išsakytos nuomonės labai <u>svarbios, ir mes tikrai</u> turim visi padirbėti, kad tas planas būtų realus, įgyvendinamas ir duotų naudos.	Also, I <u>believe that</u> colleagues have voiced the whole range of very interesting <u>ideas, but we have to</u> work hard in order to get it realized.	14.7.1	nuomonės labai svarbios, ir mes tikrai turim visi padirbėti > very interesting ideas, but we have to work hard	EKSPL	KOH-STIPR
			14.7.2	Manau > I believe that	EKSPL	THAT-PRALEID

15	VB EMPL 20200220 LT	VB EMPL 20200220 EN	Segm. Nr.	Atvejis	IMPL/EKSPL	TIPAS
15.1	Labas rytas. Ačiū, gerbiama Pirmininke, gerbiami kolegos, trumpai pristatysiu, kokia gi yra situacija dėl Europos globalizacijos fondo. Mes prieš porą savaitių turėjome pirmąjį įvadinį tarpinstitucinį dialogą, tačiau prieš tai dar buvome susitikę su <u>EGFo šešėliniais pranešėjais</u>. Apsvarstėme bendrą situaciją dėl galimybės politinių dialogų ir vieningai šešėlinių pranešimų pranešėjų susitikime nusprendėme, kad tikrai palaikysime mūsų Europos Parlamento vadovų <u>pateiktą situaciją ir įvertinimą</u>, kad negali vykti jokie politiniai dialogai ir derybos iki tol, kol nėra visiškai aiškumo dėl MFF: kokie bus skaičiai, kokie bus įnašai, kokias lėšas turėsime ir dėl ko mes galime tartis. Taigi šitą mūsų poziciją pristačiau ir pirmojo dialogo metu, ir, tiesą sakant, <u>tuo ir</u>	Good morning. Thank you, Madam Chair, colleagues. Briefly, the results of the situation concerning the European Globalisation Adjustment Fund. Two weeks ago, we had the first inter-institutional dialogue, but before that we had a shadow <meeting of shadows> and we discussed the possibility of political dialogues. During the meeting of shadow rapporteurs we decided that we were ready <u>to support the viewpoint</u> of the leaders of the European Parliament. <u>To be more specific</u>, no political dialogues and negotiations could be taking place as long as we don't have certainty on the new MFF. We don't know the amounts of funds, the amounts of contributions, therefore we cannot start discussing those things. I introduced this position during the first dialogue and I have to say that	15.1.1	su EGFo šešėliniais pranešėjais > of shadows	IMPL	LEKS-PRALEID
			15.1.2	pateiktą situaciją ir įvertinimą > the viewpoint	IMPL	REIKSM-GENER
			15.1.3	Parlamento vadovų pateiktą situaciją ir įvertinimą, kad negali vykti jokie politiniai dialogai > To be more specific , no political dialogues	EKSPL	KOH-STIPR
			15.1.4	tuo ir baigėsi mūsų dialogas > this was the end of the first dialogue	EKSPL	TIKSLIN-BUDV

	baigėsi mūsų trialogas.	<u>this was the end of the first trialogue.</u>				
15.2	Bet iš tikrųjų mes nusprendėme toliau tęsti techninius trialogus ir <u>techniniai trialogai</u> prasidėjo. Vakaras buvo pirmasis <u>techninis trialogas</u> . Iš tikrųjų per tris valandas <u>buvo labai intensyviai diskutuojama</u> ir ieškoma kompromisų dėl kiekvieno klausimo, ir, tiesą pasakius, gan netoli pasistūmėjome, tačiau tačiau darbo atmosfera, iš tikrųjų, tarp trijų institucijų buvo gan geranoriška, ir toliau tęsėme techninius trialogus, kurie bus ir kovo pradžioj, ir kovo vienuolikta. Jau dabar apsisprendėme. Nors kovo vienuolikta buvo numatytas jau politinis trialogas, tačiau iš tikrųjų mes pradėt jo negalime, nes nelabai ko tikimės ir iš šiandienos, šiandien prasidedančios, Europos Sąjungos Vadovų Tarybos dėl MFFo. Taigi ta pozicija lieka mūsų nepakeitusi. Politinių	But we decided to carry on with technical trialogues. <u>They</u> have already started. Yesterday, we had the first <u>one</u> . We worked during three hours. <u>We had intensive discussions</u> in order to arrive at a compromise on each point. And I would like to say that we haven't made much headway, but the working atmosphere between the three institutions was very favourable. We are going to carry on with technical trialogues. Another one will be taking place on the eleventh of March. This date was marked for a political dialogue, but we cannot start a political trialogue without sufficient results. Today, the summit will be discussing the MFF, but we will not be able to start political trialogues as long as we are not sure about numbers which are necessary for us in order to be able to <u>meet all the EU challenges</u> and to reach all priorities.	15.2.1	Iš tikrųjų > neišversta	IMPL	DISKUR-PRALEID
			15.2.2	toliau tęsti techninius trialogus ir techniniai trialogai prasidėjo > to carry on with technical trialogues. They have already started	IMPL	DAIKTAV-IVARD
			15.2.3	Vakaras buvo pirmasis techninis trialogas . > Yesterday, we had the first one .	IMPL	DAIKTAV-BENDR
			15.2.4	buvo labai intensyviai diskutuojama > We had intensive discussions	EKSPL	BEVEIKS-VEIKS
			15.2.5	Visus mūsų Europos Sąjungos iššūkius > meet all the EU challenges	IMPL	PAKEIT-SANTR
			15.2.6	kad galėtumėm įgyvendinti visus mūsų Europos Sąjungos iššūkius ir mūsų prioritetus > to be able to meet all the EU challenges and to reach all priorities	EKSPL	LEKS-PAKART

	trialogų mes nepradedame, kol nežinome, nežinome aiškių skaičių ir tokių, kurie mums būtini tam, kad galėtumėm įgyvendinti <u>visus mūsų Europos Sąjungos iššūkius ir mūsų prioritetus.</u>					
15.3	Taip pat kartu dar noriu informuoti, jog raštu kreipėmės į Komisiją, kad Komisija pateiktų <būtų pasirengusi> ir pateiktų savo tam tikrus neatidėliotinus siūlymus, <u>kaip galėtų būti tęsiamos toliau Europos globalizacijos fondo programos,</u> kad jos nenutrūktų tuo atveju, jeigu mes iš tikrųjų negalėsime susitarti ir priimti sprendimo <u>iki gruodžio pabaigos, iki ateinančių metų,</u> nes, ką gali žinoti, bet koku atveju mes turime būti tam pasirengę. <u>Tai yra ir mūsų, Europos Parlamento vadovo sueigos, rekomendacija.</u> Tai mes ją irgi lygiai taip pat įgyvendinom, ir raštu kreipėmės į Komisiją dėl EGF programų. Taigi kol kas	I would also like to inform you that we have sent a letter to the Commission and have asked it to present the most pertinent proposals on the continuity of <u>the programmes under the EFG</u> in the event we fail to reach an agreement before the end of December, before the beginning of next year, anything can happen and we have to be prepared for any contingency, and <u>we have to follow the recommendations of the Parliament's leaders.</u> Therefore, we have addressed the Commission with a letter on the continuation of the EGF programmes. So that's it. If there is any news, I will keep you informed, colleagues. Thank you.	15.3.1	kaip galėtų būti tęsiamos toliau Europos globalizacijos fondo programos > on the continuity of the programmes under the EFG	IMPL	PAKEIT-SANTR
			15.3.2	Tai yra ir mūsų, Europos Parlamento vadovo sueigos, rekomendacija > we have to follow the recommendations of the Parliament's leaders	IMPL	LEKS-GENER
			15.3.3	Iki gruodžio pabaigos, iki ateinančių metų > before the end of December, before the beginning of next year	EKSPL	REIKSM-KONKRET

	tokia informacija. Kiekvieną kartą, kai bus kažkas naujo, tikrai informuosiu jus, kolegos, ačiū.					
--	--	--	--	--	--	--

IRAŠAS NR. 16 PRALEISTAS, NES SUGRETINUS VERTIMUS DĖL SMARKIAI KONDENSUOTOS INFORMACIJOS VERTIME KILO ITARIMŲ, KAD TAI YRA RĖLĖ IŠ KITOS KALBOS

17	BR AGRI 20220124 LT	BR AGRI 20220124 EN	Segm. Nr.	Atvejis	IMPL/EKSPL	TIPAS
17.1	Laba diena, gerbiamas Pirmininke, kolegos. Tai sveikinu Jus išrinkus, linkiu ko geriausios sėkmės ir tikiuosi susikalbėjimo. Na ir dėkoju pranešėjui už pateiktą dokumentą ir iš tikrųjų šiek tiek turėsime ir pasiūlymų. Manau, kad labai svarbu tai, kad šis labai svarbus dokumentas jįsai yra kasmetinis.	Good afternoon, Mr Chairman, colleagues. Congratulations with the election of all of you and I wish you good luck and good communication among us. <u>I would like to thank the rapporteur for the draft.</u> I think we will have some suggestions to it. <u>I think it's important</u> that this important document is an annual one.	17.1.1	dėkoju pranešėjui už pateiktą dokumentą > thank the rapporteur for the draft	EKSPL	LEKS-KONKRET
			17.1.2	dėkoju pranešėjui > I would like to	EKSPL	DISKUR-PRIDEJ
			17.1.3	Manau, kad labai svarbu > I think it's important	IMPL	THAT-PRALEID
17.2	Bet jįsai dvidešimt treči metai, <u>kaip žinia</u> , yra ypatingi, <u>nes smarkiai didėja energetikos kainos išlaidos, smarkiai didėja trąšų kainos</u> , tai visa tai mes turime turėti omeny ir	But twenty twenty-three is a special year because the energy prices and costs will increase greatly as well as the fertilizer prices. We have to bear this in mind and provide for the	17.2.1	dvidešimt treči metai, <u>kaip žinia</u> , yra ypatingi > But twenty twenty-three is a special year	IMPL	DISKUR-PRALEID
			17.2.2	nes <u>smarkiai didėja energetikos kainos išlaidos, smarkiai didėja trąšų kainos</u> >	IMPL	ELIPT-PAPR

	turim numatyti reikiamus resursus. Kaip žinia, dar formuojant naują BŽUP, dešimt milijardų buvo skirta mokslo tyrimams. Tai labai svarbu, kad lygiagrečiai mokslas pasiūlytų naujas technologijas, kaip mes galėtumėm įgyvendinti žaliąjį kursą, strategija „Nuo lauko iki stalo“, kad su mažesnėmis pajamomis galėtumėm pasiekti didesnius derlius. Tai čia labai svarbu, kad būtų labai aiškios ir suprantamos naujos technologijos.	necessary resources. As you know, when we created the new CAP, ten billion was allocated to scientific research. It's important that science propose new technologies to deal with the Green Deal and the Farm to Fork strategy so that we can achieve bigger productivity with lesser resources. So, this is very important, the new technologies.		because the energy prices and costs <u>will increase</u> greatly as well as the fertilizer prices		
			17.2.3	galėtumėm pasiekti didesnius derlius > we can achieve bigger productivity	IMPL	LEKS-GENER
17.3	Lygiai taip pat manau, kad, kylant prekių kainoms, labai svarbu būtų <u>numatyti papildomus pinigus</u> nepasiturintiems europiečiams paremti. Labai svarbu mokyklų programom, ir labai svarbu vykdyti toliau išorinę konvergenciją.	I also think <u>that</u> with the rising of prices for goods, we need <u>to provide for additional financing</u> for poor Europeans. School programmes are also important and we have to continue with the external convergence as well.	17.3.1	numatyti papildomus pinigus > to provide for additional financing	EKSPL	LEKS-KONKRET
			17.3.2	labai svarbu būtų numatyti > we need to provide for	EKSPL	BEVEIKS-VEIKS
			17.3.3	Lygiai taip pat manau, kad > I also think that	EKSPL	THAT-PRIDEJ

18	JO AGRI 20220125 LT	JO AGRI 20220125 EN	Segm. Nr.	Atvejis	IMPL/EKSPL	TIPAS
----	---------------------	---------------------	-----------	---------	------------	-------

18.1	Ačiū, pirmininke, ačiū už jūsų nuveiktą darbą ir galimybę pasidalinti savo mintim. Aš visiškai sutinku, kad visas penkiasdešimt penkių paketų yra labai svarbus. Tai turi būti mūsų prioritetas ir mes, kaip Europos Parlamentas, turime didinti pastangas klimato kaitos srityje. Tačiau rengdami planus sumažinti išmetamų teršalų kiekį žemės ūkio ir miškininkystės sektoriuose, mes ir valstybės narės, taip pat turime pakankamai remti ūkininkus ir miškų savininkus, kad jie skatintų pokyčius.	Thank you, Chairman. Thank you for your contribution and possibility to share some ideas. I fully agree that all this package, Fit for 55, is of great importance, and we as the European Parliament <u>must step up in our efforts in the field of climate, combating climate change</u> . But speaking about the sectors of forestry and agriculture, the Member States must also support farmers and forest owners so that they contribute to the changes.	18.1.1	turime didinti pastangas klimato kaitos srityje > must step up in our efforts in the field of climate, combating climate change	EKSPL	LEKS-PAKART
18.2	Turime daugiau dėmesio skirti paskatoms, o ne draudimams ar bausmėms. <u>Žemės ūkis ir miškininkystė yra šiuolaikinių klimato ir aplinkos problemų sprendimo dalis. Tačiau negalime ją padaryti atpirkimo ožiu.</u> Miškai yra ne tik anglies telkinys, bet ekonominė veikla yra ir turi likti neatsiejama mūsų politikos	We should focus on encouragement and support rather than punishment and regulation, because <u>these sectors cannot be just responsible for anything</u> . Forests are not only a carbon thing, but they also contribute to certain economic activities, and we must not risk to undermine this economic activity. We must also	18.2.1	Žemės ūkis ir miškininkystė yra šiuolaikinių klimato ir aplinkos problemų sprendimo dalis > these sectors cannot be just responsible for anything	IMPL	REIKSM-GENER
			18.2.2	ją padaryti atpirkimo ožiu > cannot be just responsible for everything	EKSPL	METAF-AISK

	dalimi, kitaip rizikuojame, kad veikla bus apleista. Turime ieškoti priemonių, kurios palengvintų teisingą perėjimą prie tvaresnių ūkininkavimų ir miškų valdymo formų. Kad prisitaikymas prie tvaresnių ūkininkavimo sistemų būtų veiksmingas, jis turi būti vykdomas sklandžiai. Reikalaudami sumažinti išmetamų teršalų kiekį, turime remti veiksmingą ir tvarų žemės ūkį, mažus ir vidutinius ūkius, tvarią miškininkystę. Kalbant apie anglies dioksido surinkimo padidinimą.	encourage transition to more sustainable farming and forestry, and to ensure that the process is smooth. So we must support sustainable forestry, sustainable agriculture, and especially small farms and small <forest> forestries.³				
18.3	LULUCF sektoriuje, atskirų valstybių narių tikslai turėtų būti paskirstyti atsižvelgiant į žemės potencialą. Tačiau turime užtikrinti, kad atliekant skaičiavimus būtų kiek įmanoma labiau atsižvelgta į ilgalaikes tendencijas ir valstybių narių ypatumus, kartu išlaikant aukštas	LULUCF goals should be distributed according to the land potential, but we must make sure that long-term trends also take into considerations, along with the specificities of Member States. <u>LULUCF sector and the values</u> vary from year to year, and <eee> parasite invasions or forest fires quite	18.3.1	LULUCF sektoriaus duomenys ir jų vertės > LULUCF sector and the values	IMPL	REIKSM-GENER
			18.3.2	pakankamo lankstumo užtikrinant, kad galėtume atsižvelgti į tokius įvykius. Turime išlaikyti lankstumą ir nebausti sektoriaus už tai, kad jis išgyveno nelaimę. > we need to show sufficient	IMPL	ELIPT-PAPR

³ Šiame segmente yra vertimo netikslumų, praleidimų, kurių negalima būtų vertinti implikavimu, todėl tyrimo objekto atžvilgiu galima vertinti tik tam tikrus šio segmento aspektus.

ambicijas. <u>LULUCF sektoriaus duomenys ir jų vertės kasmet labai skiriasi. Didelė tikimybė, kad tokie įvykiai kaip miškų gaisrai ar parazitų išpuoliai iškraipo vienerių metų skaičius. Turime rasti kompromisą tarp privalomų ambicingų metinių pašalinimo tikslų ir pakankamo lankstumo užtikrinant, kad galėtume atsižvelgti į tokius įvykius. Turime išlaikyti lankstumą ir nebausti sektoriaus už tai, kad jis išgyveno nelaimę. Sektorių sujungimas į vieną po du tūkstančiai trisdešimtų metų yra šiek tiek neaiškus, nes išmetamųjų teršalų kiekis nėra palyginamas, o pasiūlyme pateikiama koncepcija nežinant, kokios nuostatos bus taikomos, koks valdymo mechanizmas ar kokie tikslai bus, todėl prieš sektorius sujungiant reikalingas išsamus poveikio vertinimas. Ačiū</u>	distort the annual figures. So we need to show sufficient flexibility to take into account such phenomena. We should not punish the sector when they already suffer from some <u>natural disasters and calamities</u> . The future perspective is not very clear, because emissions are not totally comparable, and we don't know exactly what management mechanism will be applicable or what goals will be set. Therefore, before joining the sectors, we should carry out impact assessment.		flexibility to take into account such phenomena. We should not punish the sector when they already suffer from some natural disasters and calamities.		
		18.3.3	nebausti sektoriaus už tai, kad jis išgyveno nelaimę > they already suffer from some natural disasters and calamities	EKSPL	PAVYZD-PRIDEJ
		18.3.4	todėl prieš sektorius sujungiant reikalingas išsamus poveikio vertinimas > Therefore, before joining the sectors, we should carry out impact assessment.	EKSPL	BEVEIKS-VEIKS

19	JO AGRI 20220125_1 LT	JO AGRI 20220125_1 EN	Segm. Nr.	Atvejis	IMPL/EKSPL	TIPAS
19.1	Ačiū, pirmininke. Aš taip pat noriu padėkoti pranešėjui už tikrai įdėtą darbą ir galimybę vakar pasidalinti mūsų nuomonėmis. Sutinku, kad privalome užtikrinti, kad <u>ambicingi Europos Sąjungos tikslai</u> būtų įgyvendinti, bet taip pat turime būti ambicingi, kad tarp valstybių narių būtų paskirstyta teisingai. <u>Deja</u> , žemės ūkio sektoriuje, nepaisant Europos Sąjungos įpareigojimų, tiesioginių išmokų netolygumai vis dar egzistuoja. Negalima leisti, kad kova su klimato kaita dar pagilintų šią nelygybę. Turime užtikrinti, kad emisijų <u>mažinimo tikslai būtų paskirstyti sąžiningai ir teisingai</u> .	Thank you Mr. Chairman. I would also like to thank the rapporteur for the efforts and for the opportunity to share our opinions which we had yesterday. We do have to ensure that the <u>ambitious goals of the Union</u> be actually implemented, but we also have to ensure that there is a fair distribution of the goals between the Member States. We see the discrepancies in direct payments between Member States. We can't allow that fighting climate change should even increase this inequality. So we need a <u>fair distribution of climate change goals</u> .	19.1.1	ambicingi Europos Sąjungos tikslai > ambitious goals of the Union	IMPL	TIKRIN-BENDR
			19.1.2	Deja, > <i>neišversta</i>	IMPL	DISKUR-PRALEID
			19.1.3	mažinimo tikslai būtų paskirstyti <u>sąžiningai ir teisingai</u> > we need a <u>fair</u> distribution of climate change goals	IMPL	LEKS-PRALEID
19.2	<u>Mes, kaip sakiau, nepasiekėme</u> išorinės tiesioginių išmokų konvergencijos, todėl turime užtikrinti, kad raginimas suvienodinti šilumo-ši-	We haven't reached a convergence of direct payments, so we have to ensure that all the goals <for> in fighting the climate change would not fall on the shoulders	19.2.1	Mes, kaip sakiau , nepasiekėme > We haven't reached	IMPL	DISKUR-PRALEID
			19.2.2	Siekiant užtikrinti <u>sąžiningą ir skaidrią</u> tolimesnę Europos Sąjungos išmetamų teršalų	IMPL	REIKSM-GENER

	šiltnamio efektą sukeliančių dujų emisijų mažinimo tikslus, neperkelti atsakomybės naštos valstybės narėms, susiduriančioms su didžiausios pertvarkos iššūkiais. <u>Siekiant užtikrinti sąžiningą ir skaidrią tolimesnę Europos Sąjungos išmetamų teršalų mažinimo tikslų konvergenciją</u>, reiktų valstybių narių pastangas vertinti pagal tūkstantis devyniasdešimt devyniasdešimtuosius metus.	of the countries that are experiencing problems now because of direct payments. <u>We have to aim for better convergence</u> and we should aim for nineteen ninety as the benchmark to evaluate the efforts taken by the Member States.		mažinimo tikslų konvergenciją > We have to aim for <u>better</u> convergence		
19.3	<u>Manau, kad</u> Komisijos numatytos lankstumo priemonės tarp šio reglamento ir LULUSFo, taip pat su ATLPS sektoriumi, yra gera idėja, o jų perkėlimas ir pirkimas tarp valstybių narių galėtų užtikrinti praktinį ekonomiškumo principo taikymą. Dar ką norėčiau pabrėžti, kad norint pasiekti didesnę ekonominę ir, svarbiausia, socialinę ir aplinkos tvarumą, tačiau norint pasiekti visus šiuos tikslus, reikia veiksmingo	I think it's very good to make a link with the LULUSF sector, and transfers between the sectors could ensure the more cost-efficient implementation of the measures to ensure a better resiliency of the economy and to ensure <i>/neaiškus tarimas/</i> social goals. We need more investment in rural areas. We have to ensure that the farmers can start using new technologies and we also have to ensure that all consumers have the possibility to actually buy the food.	19.3.1	sudaryti sąlygas ūkininkams perimti naujas technologijas > farmers can start using new technologies	EKSPL	LEKS-KONKRET
			19.3.2	Manau, kad > I think it's very good	IMPL	THAT-PRALEID

	politikos įgyvendinimo ir pakankamų investicijų į kaimo vietoves, turime sudaryti sąlygas ūkininkams perimti naujas technologijas ir tuo pačiu metu suteikti visiems vartotojams galimybę įpirkti maistą. ⁴					
--	--	--	--	--	--	--

20	BR ITRE 20220127_LT	BR ITRE 20220127_EN	Segm. Nr.	Atvejis	IMPL/EKSPL	TIPAS
20.1	Labą dieną. Ačiū, Pirmininke, ačiū ministrėms už pristatytus prioritetus. Iš tikrųjų, daugumą jų palaikau ir, žinoma, jie yra perspektyvūs, bet, kaip ten bebūtų išaugusios ženkliai energetikos kainos mums reikalauja šiandieną greitų sprendimų. Ir susidaro kartais toks įspūdis, kad visi laukiame ateis, galbūt gegužis, birželis, nukris kainos ir situacija	Thank you, President. Thank you to the ministers for the priorities of the French presidency. I do support the majority of them and they are really promising priorities. However, with the exacerbation of energy prices, we need today to find fast solutions and sometimes it looks as if everyone is waiting for May or June to come for the prices to go down and the	20.1.1	už pristatytus prioritetus > for the priorities of the French presidency	EKSPL	REIKSM-KONKRET

⁴ Šio segmento vertimas nėra tikslus, yra nemažai vertimo klaidų ir praleidimų, todėl tyrimo objekto požiūriu vertinti tik aiškiai implikavimo / eksplikavimo vietos.

	susitvarkys savaime.	situation to be resolved automatically.				
20.2	Tai iš tikrųjų taip nebus. Išmokėsim kompensacijas gyventojams, kad skurdas sumažėtų, išmokėsim įmonėm, ir to viso pakaks. Tikrai to nepakaks ir jau tas, kas buvo, tikrai nebebus ir mes turim ieškoti bent keletą gerų, efektyvių, greitų sprendimų, kuriuos įgyvendinę gautumėm rezultatą.	No, it won't happen. We will pay compensations to our citizens to fight poverty. We will pay compensations to our enterprises, but that's definitely not enough. We are not going to get back to what it used to have. So we need to find at least a few very <u>efficient, rapid solutions</u> with the help of which we might achieve a long-lasting solution.	20.2.1	gerų, efektyvių, greitų sprendimų > efficient, rapid solutions	IMPL	LEKS-PRALEID
20.3	Tai, kaip jūs manot, ar neverta, būtų, pavyzdžiui, <u>paimti du klausimus: elektros gamybos, saulės elektros ir renovacijos</u> , užsibrėžti tikslus per penketą metų padidinti bent trisdešimt keturiasdešimt procentų šitos gamybos, numatyti resursus ir įgyvendinti, nes tai, žinom, pačios efektyviausios priemonės. Europa šiandien importuoja iš trečiųjų šalių virš šešiasdešimt procentų energetikos. Mums verkiant reikia didinti elektros	Don't you think <u>that</u> we should take <u>two issues, solar energy and renovation</u> , for instance, set very concrete targets and increase in a few years this production by thirty or forty percent? Because we know that these are the most efficient solutions. Europe today is importing from the third countries over sixty percent of its energy. We absolutely need to increase our energy productions. We speak about electric cars. How are we going to charge them if we don't have	20.3.1	paimti du klausimus: elektros gamybos, saulės elektros ir renovacijos > take two issues, solar energy and renovation	IMPL	REIKSM-KONKRET
			20.3.2	Mums verkiant reikia didinti elektros gamybą, tuo labiau kad kalbam apie elektromobilius. > We absolutely need to increase our energy productions. We speak about electric cars.	IMPL	KOH-SILPN
			20.3.3	Tai, kaip jūs manot, ar > Don't you think that	EKSPL	THAT-PRIDEJ

	gamybą, <u>tuo labiau kad</u> kalbam apie elektromobilius. Kuo mes juos krausim, kai mes neturėsime energijų elektros energijos gamybos resursų. Ačiū.	enough energy production capacities? Thank you.				
--	--	---	--	--	--	--

21	BR AGRI 20220322_LT	BR AGRI 20220322_EN	Segm. Nr.	Atvejis	IMPL/EKSPL	TIPAS
21.1	Ačiū, gerbiamas Pirmininke. Tikrai ačiū Komisijai už pristatytą ataskaitą. <u>Iš tikrųjų</u> matom, kad skirtumai pakankamai dideli ir <u>analizė jų parodytų</u> , kokius mes turėtumėm greitesnius sprendimus ateičiai priiminėti. Man labai gaila, kad visi matom ir žinom ir vertinam tai, kad <u>Rytų šalis skiriamos nesažiningos išmokos</u> ir <u>Rytų šalių ūkininkai</u> nu praktiškai gyvena labai sudėtingai ir praktiškai ūkiai beveik nesivysto. Todėl <u>labai svarbu kuo greičiau šitą klausimą išspręsti</u> , kad sutvarkyti, kad konkurencija jaustų visi	Thank you, Mr. Chairman, and many thanks to the Commission for the report. We can see there are still quite wide gaps existing, and <u>better analysis could show</u> which decisions are needed for the future. I'm sorry that we all see and understand that unjust payments to the Eastern Member States still exist. The farmers there have a complicated life, and the farms have almost no development. We need to deal with this so that competition is felt by everybody evenly.	21.1.1	Iš tikrųjų > neišversta	IMPL	DISKUR-PRALEID
			21.1.2	analizė jų parodytų > better analysis could show	EKSPL	TIKSLIN-BUDV
			21.1.3	Rytų šalis skiriamos nesažiningos išmokos > unjust payments to the Eastern Member States	EKSPL	REIKSM-KONKRET
			21.1.4	Rytų šalių ūkininkai > The farmers	IMPL	REIKSM-GENER
			21.1.5	labai svarbu kuo greičiau šitą klausimą išspręsti > We need to deal with this so that	EKSPL	BEVEIKS-VEIKS

	vienodai.					
			21.1.6	Todėl labai svarbu kuo greičiau šitą klausimą išspręsti > We need to deal with this	IMPL	JUNG-PRALEID
21.2	Šiandieną, kada yra klausimas, kaip mes pamaitinsim europiečius, galbūt ir kitus žmones, reiškia, kada vyksta karas Ukrainoje. Iš tikrųjų labai svarbu, kad tos galimybės, kurios yra Europoje, būtų išnaudotos. Pavyzdžiui, ir mano šaly, ir Baltijos šaly, apie dvidešimt procentų yra nedarbomos žemės dėl to, kad praktiškai ne visose srityse apsimoka ūkininkauti, todėl galima būtų išnaudoti, jeigu būtų išmokos sąžiningos ir atitiktų tas išlaidas, kurios yra patiriamos tuose ūkiuose. Todėl labai norėčiau, kad tvirtinant strateginius planus visa tai būtų atsižvelgta ir mes galėtumėm jau dabar, jau nuo kitų metų, pradėti tvarkytis Europoje taip, kaip reikia, ir kad turėtumėm ateity ir šiandien, rytoj ir ateity,	We are asking ourselves how will we be able to feed the Europeans in the context of the war in the Ukraine, and therefore we need to use the potential that we have. In the Baltic countries, my country included, about twenty percent of arable land is not being used. Therefore, if the payments were just, we could use this land. I think that the national strategic plans should take this into account so that beginning already from this year, we could start working with our eyes on the future so that we can provide enough food for everybody.	21.2.1	Šiandieną, kada yra klausimas > We are asking ourselves	EKSPL	BEVEIKS-VEIKS
			21.2.2	svarbu, kad tos galimybės, kurios yra Europoje, būtų išnaudotos > we need to use the potential that we have	EKSPL	BEVEIKS-VEIKS
			21.2.3	svarbu, kad tos galimybės, kurios yra Europoje , būtų išnaudotos > we need to use the potential that we have	EKSPL	TIKRIN-BENDR
			21.2.4	Pavyzdžiui , ir mano šaly, ir Baltijos šaly > In the Baltic countries, my country included	IMPL	DISKUR-PRALEID

	ap rūpinti tinkamais, prieinamais maisto produktais. Ačiū.					
--	--	--	--	--	--	--

22	BR AGRI 20220322_1 LT	BR AGRI 20220322_1 EN	Segm. Nr.	Atvejis	IMPL/EKSPL	TIPAS
22.1	Ačiū, Pirmininke, ačiū pranešėjai, iš tikrųjų labai gerai padirbėta ir manau, kad mes visi kartu toliau padirbėsime, kad šitą dokumentą dar patobulinti. Aš pilnai tikiu, kad visi čia susirinkę <u>esam už tai, kad kaimas turėtų ateitį, ir aiškia</u> , ir tie žmonės, kurie nori <u>susieti savo gyvenimą su kaimu, jie tą galėtų padaryti, jie apie tai galėtų galvoti. Todėl, manau, labai svarbu nustatyti minimalius</u> standartus: kokie gi minimalūs standartai turėtų būti atskiroj valstybėj, Europos Sąjungoj, galbūt net ir atskiram regione.	Thank you, Chairman. Thank you very much to the rapporteur. You have done a great job and I believe that we will do our best in order to improve the document. I believe that all of us who are here <u>want a good future for rural areas</u> . Those people who want to <u>stay in rural areas must have all these possibilities</u> . Therefore, it is extremely important to have minimal standards. What minimal standards we should apply in a member state, in the European Union, maybe in a particular region.	22.1.1	esam už tai, kad kaimas turėtų ateitį, ir aiškia > want a good future for rural areas	EKSPL	REIKSM-KONKRET
			22.1.2	susieti savo gyvenimą su kaimu > stay in rural areas	EKSPL	REIKSM-KONKRET
			22.1.3	jie tą galėtų padaryti, jie apie tai galėtų galvoti > must have all these possibilities	IMPL	MINT-JUNG
			22.1.4	Todėl, manau , labai svarbu > Therefore, it is extremely important	IMPL	POZIC-PRALEID
22.2	<u>Tai</u> labai nukreiptų žmones apie tai <u>apsispręsti: ar</u>	<u>I believe</u> that <u>these standards</u> could <u>help people to decide</u>	22.2.1	Tai labai nukreiptų žmones apie tai apsispręsti > I believe that these standards	EKSPL	POZIC-PRIDEJ

	pasirinkti vieną kelią, ar pasirinkti kitą kelią. Aš jau nekalbu apie tai, kad turi būti aiškus paslaugų paketas: jeigu nebus <u>reikiamo tinkamo paslaugų paketo auginti vaikus, gauti įvairias finansines, buitines, komunalines ir kitokias paslaugas</u> už prieinamą kainą, žinoma, tai bus sudėtinga, kad žmonės norėtų plėstis ir vykti į kaimo vietas.	<u>which way they want to go.</u> Moreover, we need to provide a clear service package. For example, it is necessary to ensure child care services, all kinds of household services and they must be cheap enough. This should attract people to stay and live in rural areas.		could help people to decide		
			22.2.2	Tai labai nukreiptų > these standards could help	EKSPL	IVARD-DAIKT
			22.2.3	apsispręsti: ar pasirinkti vieną kelią, ar pasirinkti kitą kelią > help people to decide which way they want to go	IMPL	ELIPT-PAPR
			22.2.4	reikiamo tinkamo paslaugų paketo auginti vaikus, gauti įvairias finansines, buitines, komunalines ir kitokias paslaugas > to ensure child care services, all kinds of household services	IMPL	PAVYZD-PRALEID
22.3	Toliau kalba eina apie pajamas. Čia labai <u>svarbu, manau, kad</u> pajamos atsitiktų <u>realybę ir realybę ir šalies, ir regionų, ir Europos Sąjungos,</u> jeigu to nebus, jeigu žmonės galės pasirinkti lengviau, sakykim, <u>susikurt gyvenimą miesto vietovei jie rinksis miesto vietovę.</u> Šiandien jau mes nekalbam apie tai, kaip tik sulaikyti žmones kaimo vietovėse, bet kalbam jau ir apie tai, kad iš miesto grįžtų į kaimą, o norint, kad tai įvyktų iš tikrųjų, turėtų būti labai aiški. Labai manau, daug	Another important issue is income and it is important for the income to meet the reality <u>on the ground.</u> Without that, for example, if a person might earn easier in a city, they will choose that. So today, we must not only talk about how to allow people to stay in rural areas, but also how to attract people from cities to rural areas. And I believe that in this case, we should ensure the production of food in place, so we have a very short provision chains. And I don't think that we should go to one member	22.3.1	svarbu, manau, kad > <i>neišversta</i>	IMPL	POZIC-PRALEID
			22.3.2	atsitiktų realybę ir realybę ir šalies, ir regionų, ir Europos Sąjungos > to meet the reality on the ground	IMPL	MINT-JUNG
			22.3.3	susikurt gyvenimą miesto vietovei jie rinksis miesto vietovę > might earn easier in a city, they will choose that	IMPL	DAIKTAV-BENDR
			22.3.4	Turim kiekvienas savo šaly gyventi, o turim važiuoti į svečius, turim važiuoti pasižiūrėti, turim važiuoti pasitobulėti > No, we need to live in our countries and then we need to visit other	IMPL	ELIPT-PAPR

	padėtų trumposios grandinės, kad kiekvienam regione kiekviena šalis pasigamintų reikiamus būtinus maisto produktus, juos vietoje maksimaliai perdirbtų ir vietoje vartotų, ir tokiu būdu būtų patrauklūs tie regionai atvažiuojantiems. Ir aš tikrai noriu pasakyti, kad neturim važiuoti vieni pas kitus skinti bulvių, obuolių ar kasti reiškia dar kažką tai. <u>Turim kiekvienas savo šaly gyventi, o turim važiuoti į svečius, turim važiuoti pasižiūrėti, turim važiuoti pasitobulėti.</u> Tai aš tikiuosi, kad tokią mes kaimo vietovės viziją ir sukursim.	state to pick apples, to dig potatoes and so on. No, we need to live in our countries and then we need to visit other countries to improve ourselves and to see interesting things.		countries to improve ourselves and to see interesting things		
--	---	--	--	---	--	--

23	BR ITRE 20220322_LT	BR ITRE 20220322_EN	Segm. Nr.	Atvejis	IMPL/EKSPL	TIPAS
23.1	Ačiū, gerbiamas Pirmininke. Iš tikrųjų, komisaras pristatė labai svarbų dalyką. Jau šiandieną mes susiduriame su lustų trūkumu. <u>Tai esamai gamybai.</u> Ir kada dabar kalbam apie <u>didesnį</u>	Thank you, Chair. Indeed, the Commissioner presented a very important act. This very day we are facing shortage of chips and at the moment we are discussing digitalization in all the areas. There is no doubt	23.1.1	Tai esamai gamybai > <i>neišversta</i>	IMPL	AISKIN-PRALEID
			23.1.2	kalbam apie didesnį skaitmenimą, platesnį skaitmenimą > we are discussing digitalization in all the areas	IMPL	LEKS-PRALEID

	skaitmenimą, platesni skaitmenimą visose srityse, tai, žinoma, turėsime šitą klausimą išspręsti ir spręsti kuo greičiau.	that this matter will need to be tackled as soon as possible.	23.1.3	tai, žinoma > There is no doubt that	EKSPL	THAT-PRIDEJ
23.2	Europa pasižymi gera aukšta kokybe savo gaminių, ir tai labai svarbu, ir prie kokybės dar reikia ir tvarumo, ir tikiuosi, kad ir lustų gamyboje mes par- galim parodyti ne tik tai kiekius, bet ir kokybę, ir tokiu būdu galėti paskui ateity remontuoti tuos daiktus <i> <iš> pailginti jų naudojimą. Tai labai svarbu. Na, ir siūlau dar komisarui atsižvelgti į atskiras šalis, kurios turi įdirbį. Pavyzdžiui, Lietuva jau daugiau kaip pusę metų dirba su Taivaniu ir dėl to susilaukia Kinijos nemalonumų, bet jau yra įdirbiai ir fondai sukurti. Tai galbūt galima kartu padaryti daugiau ir nelaukiant, kada bendri ateis dalykai, todėl siūlau pasinaudoti jau esamų šalių patirtimi.	Europe <is a brand> has various high-quality brands and it's important to ensure not only the quality but sustainability. I hope that in the production of chips we will be able to produce not only quantities but quantities that are of high quality. We also need to ensure the circularity that we are able to repair those chips. This is very important and also it's important to take into account various member states. For example, Lithuania has been working with Taiwan for six months and of course because of that we are now in trouble with China. We can do much more together without waiting for things to happen on their own. Let's use the experience of all the countries.	23.2.1	galėti paskui ateity remontuoti tuos daiktus <i> <iš> pailginti jų naudojimą > to ensure the circularity that we are able to repair those chips	EKSPL	REIKSM-KONKRET
			23.2.2	galėti paskui ateity remontuoti tuos daiktus > we are able to repair those chips	EKSPL	REIKSM-KONKRET
			23.2.3	daugiau kaip pusę metų > for six months	EKSPL	TIKSLIN-BUDV

24	BR AGRI 20220322_2 LT	BR AGRI 20220322_2 EN	Segm. Nr.	Atvejis	IMPL/EKSPL	TIPAS
24.1	Ačiū, gerbiamas Pirmininke. Liūdna, žinoma, ir graudu, klausytis ministro pasisakymo, bet, deja, <u>tokia yra realybė, kada agresorius</u> visiškai be priežasties užpuolė kaimyną, užpuolė šalį ir nori ten įvesti savo tvarką. Labai džiugu, kad Europa susivienijo, bando daryti sprendimus ieškoti išeičių. Visiškai tiek mano frakcija, tiek aš palaikom Ukrainos žmones ir ministrą, jus palaikom. Linkim kartu, kiek galima padėti, kad susidoroti su šita baisia nelaime.	Thank you very much Chairman. It's of great concern, it's shocking what we've heard from the Minister about <u>the reality in Ukraine</u> facing an aggressor that has attacked a neighbour without reason and wants to impose his force on them. Now I'm very pleased to see that Europe is providing support, that's trying to reach agreements together to provide some solutions and on behalf of my group I would like to say that we support people in Ukraine and Minister. Let us think together how we can support you, how we can try and mitigate this terrible tragedy.	24.1.1	tokia yra realybė , kada agresorius > the reality in the reality in Ukraine facing an aggressor facing an aggressor	EKSPL	TIKRIN-PRIDEJ
24.2	Žinoma, kiekviena šalis bando dar individualiai padėti tiek, kiek jos galimybes leidžia. Bet tai, ar ką pa, ar ką padarom, ar tai to gana? <u>Iš tikrųjų aš išgirdau iš ministro pasakymo</u> , kad didžiausia bėda, tai yra, reiškia, maisto produktų eksportas iš	We see in all our countries people are individually trying to help, the individual member states are doing so as well. Now the question is does that add up to sufficient help? <u>Minister you said</u> that most disappointing is the fact that it perhaps won't be possible to be	24.2.1	Iš tikrųjų aš išgirdau iš ministro pasakymo > minister you said	IMPL	POZIC-PRALEID
			24.2.2	Uostai, kurie didžiąją dalį išveža produktų > seaports are blocked	IMPL	REIKSM-GENER
			24.2.3	produktų, tiek grūdų, tiek saulėgrąžų, tiek kitų > that's true for sunflower seeds ,	EKSPL	PAV-PRIDEJ

	Ukrainos. <u>Uostai, kurie didžiąją dalį išveža produktų, tiek grūdų, tiek saulėgrąžų, tiek kitų.</u> Tai mes turim ieškoti būdų, kaip tuos uostus išvalyti, kaip juos atgaivinti, kaip juos paleisti gyvenimui, kaip sustabdyti naikinimą tos infrastruktūros, kuri tenai reikalinga, kitaip eksporto nebus ir užauginsim grūdai liks, jeigu nebus kelių, kur eksportuoti.	able to export food from Ukraine, that <u>seaports are blocked</u> and that's true for sunflower seeds, sunflower oil, cereals of all kinds and so we need to consider how we're able to open up these corridors again, how we can make it possible for you to live, how we can ensure that your enemy can't simply destroy those infrastructures that you need to be able to survive if we do nothing. Cereal will remain in the country.		sunflower oil, cereals of all kinds		
24.3	Ministras sakė: geležinkelis beveik negali eksportuoti, labai mažus kiekius eksportuoja, pagrindinai yra uostai, jūrų keliai. Tai šitą klausimą turim neatidėliotinai spręsti. Visiškai solidarizuojusi ir pritariu, kad turim didinti sankcijas Putinui. Europa šiandieną apsirūpinusi iki žiemos tiek dujom, tiek naftos produktais. Turim stabdyti pirkimus iš Rusijos. Tikrai nėra jokios šiandieną problemos, bet kažkaip kažkodėl tai tempėm	The Minister has said: rail can only be used to export small quantities, most of exports take place through the ports <u>and these have been blocked</u>. These are the questions we need to resolve. I feel solidarity for you, I think sanctions need to be stronger, they need to be the strongest and harshest sanctions ever, we <u>need to put the brakes on fully</u>, oil and gas imports need to be stopped, all relations of any kind with Russia need to be cut, there's no way around that. Because	24.3.1	labai mažus kiekius eksportuoja, pagrindinai yra uostai, jūrų keliai > of exports take place through the ports and these have been blocked	EKSPL	PASTAB-PRIDEJ
			24.3.2	pritariu, kad turim didinti sankcijas Putinui > I think sanctions need to be stronger	IMPL	AISKIN-PRALEID
			24.3.3	Turim stabdyti pirkimus > we need to put the brakes on fully	IMPL	METAF-PATEIK

	ir kiekvieną dieną po šešis septynis šimtus milijonų Putinui į kišenę kraunam. Tai tokiu atveju mes taip darydami tikrai bloginsim situaciją. Ir, žinoma, yra visa eilė klausimų, kuriuos turbūt Jūs, ministre, pateiksit vėliau.	otherwise in Russia nothing will change, Putin will simply continue with his propaganda, and his war will continue. Perhaps you could answer a question for me, Minister. ⁵				
24.4	Mes turim padaryti viską, kad Ukraina kuo daugiau pasiektų, kad Ukraina kuo daugiau reiškia pagamintų žemės ūkio produktų. Ir, žinoma, iš antros pusės, kad turim sutvarkyti ir eksporto kelius, turim dirbti galbūt su tom šalim, kurios badaus, jeigu negaus: Egiptas, Sirija, kitos šalys. Tai turim dirbt kartu, turim <u>atlaisvint tuos kelius</u> ir jie turi dirbti. Taip, kad iš tikrųjų labai dėkoju ir tikiuosi, kad mes bendrom jėgom, nu, <u>turim šitą bėdą, šitą katastrofą įveikti.</u>	We need to do everything we can to ensure that Ukraine can still be reached as easily as possible, that there are corridors to be able to provide support to Ukraine so Ukraine can export its products. We need to make sure that there are ways in and out of the country and work together with those countries that are suffering from issues of starvation, Egypt, Syria, etc. that have supply problems, those countries too need <u>to ensure that these corridors are open</u> and they need to do everything that's in their power as well so that we are all pulling in the same direction, <u>we need to work together to stop this.</u>	24.4.1	atlaisvint tuos kelius > to ensure that these corridors are open	EKSPL	LEKS-KONKRET
			24.4.2	turim šitą bėdą , šitą katastrofą įveikti > we need to work together to stop this	IMPL	DAIKTAV-IVARD

⁵ Šio segmento antroje pusėje vertėja daug interpretuoja, kai kur mintis visiškai perdaroma ir aiškinama pridedant to, kas nebuvo pasakyta prieš tai, todėl ta dalis nėra vertinama implikavimo / eksplikavimo atžvilgiu.

25	BR REGI 20220615 LT	BR REGI 20220615 EN	Segm. Nr.	Atvejis	IMPL/EKSPL	TIPAS
25.1	Ačiū, gerbiamas Pirmininke, gerbiami kolega, ačiū Komisijai už pateiktą informaciją. Aš irgi noriu pasidalinti keleta tokių bendro pobūdžio klausimų. <u>Taip, iš tikrųjų šie dvidešimt pirmi dvidešimt antri metai yra labai jau išskirtiniai, turbūt visi žinom, tai yra kovidai, energetika, infliacija, Ukraina, karas. Tai iš tikrųjų verčia mus peržiūrėti ir programas, ir finansavimą. Visiškai logi, logiška. Bet aš, kiek prisimenu, kada svarstėm dvide reiškia dvidešimt pirmų dvidešimt septintų naują sanglaudos politiką, buvo labai stipri diskusija, kokios gi reikia: ar N plus trys, ar N plus du, ar išvis neturėtų būti, reiškia, laikotarpio įgyvendinimo pratęsimo.</u>	Thank you, Mr. Chairman, colleagues. Thank you to the Commission representative for all the information. I would like to raise a number of questions. <u>The year twenty twenty-one twenty-two are exceptional years. We all know what we are talking about: energy, inflation, Covid, the war in Ukraine. And all this makes us to review our programmes and financing. This is really a logic step. But I remember when we were discussing the new cohesion policy for twenty-one twenty-seven, <u>we spoke about</u> whether we need the principle N plus 3, N plus 2 or whether we should do away with the extension of implementation periods.</u>	25.1.1	Taip, iš tikrųjų šie dvidešimt pirmi dvidešimt antri metai > The year twenty twenty-one twenty-two	IMPL	DISKUR-PRALEID
			25.1.2	buvo labai stipri diskusija > we spoke about	IMPL	REIKSM-GENER
			25.1.3	buvo labai stipri diskusija > we spoke about ⁶	EKSPL	BEVEIKS-VEIKS

⁶ Tame pačiame junginyje yra ir implikavimas, ir eksplikavimas

25.2	Tai manau, kad tas klausimas iškils ir formuoja naują sanglaudą po dvidešimt septintų metų. Iš vienos pusės gal ir gerai, kada yra šiek tiek laiko, bet <u>susidaro įspūdis, kad laukiama paskutinio laiko, paskutinių metų, paskutinio mėnesio</u>, kad pradėti naujas programas jas derint, o kol dar tos programos susiderins su partneriais, tai įgyvendinimas prasideda praktiškai po penkių, po šešių metų, vos ne laikotarpio vidury ir antrojo pusėj. Ne <u>visos šalys turi</u>, sakykim, programų rezervo. Vienos turi, kitos neturi. Ir tokiu atveju susidaro labai dideli skirtumai ir atskirose šalyse, ir tarp šalių.	I think <u>that</u> this question will arise again when we start discussing new period of cohesion policy after twenty twenty-seven. Now <u>we have the impression that we are waiting for the last year, the last month</u> in order to start new programmes. But then those programmes will need to be coordinated with partners and we will start their implementation after five or six years. That is in the middle of the following period. And not all <u>Member States have</u> programme reserves. Some do have them, some do not. And therefore, we see huge discrepancies between Member States.	25.2.1	susidaro įspūdis, kad laukiama paskutinio laiko, paskutinių metų, paskutinio mėnesio > we have the impression that we are waiting for the last year, the last month	EKSPL	BEVEIKS-VEIKS
			25.2.2	laukiama paskutinio laiko , paskutinių metų, paskutinio mėnesio > we have the impression that we are waiting for the last year, the last month	IMPL	LEKS-PRALEID
			25.2.3	Ne visos šalys turi > not all Member States have programme	EKSPL	REIKSM-KONKRET
			25.2.4	tarp šalių > between Member States .	EKSPL	REIKSM-KONKRET
			25.2.5	Tai manau, kad > I think that	EKSPL	THAT-PRIDEJ
25.3	Todėl būtų labai svarbu ateity apsispręsti ir na stengtis, kad programos prasidėtų laikotarpio pradžioj, nes suprantam, kad kol susiderina, kol reiškia pasirengiama, kol kvietimai, kol konkursai, kol viskas, tai pinigų poreikis dar vėliau	Therefore, it is very important to make a decision and to make sure that all programmes begin to be implemented at the beginning of the period because all the procedures, procurement and all the other things take a long time. And then the need for funds	25.3.1	kad dvidešimt procentų, penkiolika procentų > just twenty per cent or so	IMPL	PAVYZD-PRALEID
			25.3.2	Tada galbūt susidaro įspūdis > And then we create an impression	EKSPL	BEVEIKS-VEIKS
			25.3.3	nukreipti į kitas sritis > channelled for other needs	EKSPL	REIKSM-KONKRET

	reikalingas pasidaro. Ir iš tikrųjų pirma laikotarpio pusė gaunasi, kad praktiškai pinigai nenaudojami. Mes gi svarstėm anksčiau, kad dvidešimt procentų, penkiolika procentų yra panaudojama pirmojoje laikotarpio pusėje. Tada galbūt susidaro įspūdis kitiems, kad sanglaudos pinigai nenaudojami ir juos galima nukreipti į kitas sritis.	increases towards the end. And at the beginning of the period, very few funds are being used, <u>just twenty per cent or so. And then we create an impression</u> that Member States don't want to use cohesion funds and they are <u>channelled for other needs</u> .				
25.4	Bet aš manau, kad tos <u>problemos, kurios yra iškilę</u> , turi spręsti ne vien sanglaudos fondai, turi spręsti <u>visi Europos Sąjungos fondai</u> . Turim solidariai visi prisidėti ne tik tai leisti valstybei nare: jūs perkelti sanglaudos pinigus ir spręskit ten kovo ar infliacijos ar kitą klausimą, bet jos turi būti nukreiptos	But our problems should be addressed not only by cohesion funds, but all funds. We should not suggest to Member States or anyone else that cohesion funds should be directed for this or that target. We should look at <u>cohesion policy</u> during this period. We should assess differences between Member States, whether differences	25.4.1	Bet aš manau, kad tos problemos > But our problems	IMPL	POZIC-PRALEID
			25.4.2	visi Europos Sąjungos fondai > all funds	IMPL	AISKIN-PRALEID
			25.4.3	kaipgi sanglaudos politika Europos Sąjungoje > at cohesion policy during this period	IMPL	AISKIN-PRALEID
			25.4.4	tarp turtingų ir neturtingų regionų > between regions	IMPL	PATIKSL-PAKEIT

	specialiai tam, kad iš tikrųjų, sakykim, tos problemos būtų sprendžiamos. Bus labai įdomu pažiūrėti, o <u>kaipgi sanglaudos politika Europos Sąjungoje</u>. Ar per tą laikotarpį skirtumai tarp valstybių padidėjo ar sumažėjo, skirtumai valstybių viduje tarp turtingų ir neturtingų <u>regionų</u> padidėjo ar sumažėjo. Tai ar nepadarysim mes taip, sakykim, laisvai finansuodami, meškos paslaugos.	have increased or decreased, whether differences <u>between regions</u> have increased or decreased. Therefore, we should be stricter with financing.	25.4.5	tos problemos, <u>kurios yra iškilę</u> > our problems should be addressed	IMPL	AISKIN-PRALEID
25.5	<u>Na, ir dėl partnerystės</u>. Tai vis dėlto noriu atkreipti dėmesį, kad partnerystė turėtų būti tikra. Ir iš tikrųjų mes <u>turim aiškiai nustatyti taisykles, kad partneriai, kurie</u> dalyvauna su valdžios institucijom, jie turėtų jaustis lygiaverčiai partneriai. Ir, jeigu jie teikia pasiūlymus, jeigu jie derina projektus, nederina, tai turėtų galimybę tiesiogiai kreiptis į Komisiją, jeigu kyla kažkokie tai nesutarimai ir taip toliau.	<u>Another point is partnership</u>. I want to emphasise that partnership should be real. <u>We need clear rules regarding partners. Partners who are working together with</u> authorities should be treated as equal partners. If they are making proposals, if they want to coordinate projects, they should also have the opportunity to address the Commission directly if they face programmes.	25.5.1	Na, ir dėl partnerystės > Another point is partnership	EKSPL	DISKUR-PRIDEJ
			25.5.2	turim aiškiai nustatyti taisykles, kad partneriai, kurie > We need clear rules regarding partners. Partners who are working together with	EKSPL	ELIPT-ISPLET
25.6	Nes labai dažnai valstybės	Because very often, central	25.6.1	suformina gražiai protokolus > write very good, excellent	EKSPL	LEKS-PAKART

	narės centrinės valdžios <u>suformina gražiai protokolus</u>, bet natūroj vyksta ne visiškai taip, kaip parašyta protokoluose. Todėl siekiant pagyvinti visose šalyse, visose regionuose reiškia tiek efektyvumą, <u>tiek reiškia pinigų skaidrumą</u>, mes tikrai turim labai rimtai šitoj srity pradėjom, bet turim rimtai ir užbaigti klausimą, kad partneriai jaustųsi lygiaverčiai ir jie galėtų iš tikrųjų dirbti taip, kad reiškia duotų svarbiausią rezultatą.	authorities write very good, excellent memoranda, but reality is different from those memoranda. By doing everything appropriately, we would be able to increase efficiency and <u>transparency</u>. We have started working in this area, but we should carry on in order to make sure that partners could feel that they are treated equally. This would lead to more positive results.		memoranda		
			25.6.2	tiek reiškia pinigų skaidrumą > increase efficiency and transparency	IMPL	REIKSM-GENER
25.7	Na ir iš tikrųjų mane labai domina klausimas, ar visos valstybės narės solidariai prisideda prie ypatingai Ukrainos pabėgelių klausimo sprendimo. Ar tikrai tos valstybės narės, kuriom didžiausia tekusi našta, jom leista persikelti pinigus, ar ir kitos valstybės narės padeda, kad mes galėtumėm reiškia sąžiningai išspręsti šią problemą.	Another point, which is of interest to me, is whether all Member States contribute to the resolution of the problem of Ukrainian refugees. Are only those Member States active which have been allowed to transfer funds, or what about other Member States? Are they all honest in contributing? Thank you.	25.7.1	Ar tikrai tos valstybės narės, kuriom didžiausia tekusi našta, jom leista persikelti pinigus, ar ir kitos valstybės narės padeda, kad mes galėtumėm reiškia sąžiningai išspręsti šią problemą > Are only those Member States active which have been allowed to transfer funds, or what about other Member States? Are they all honest in contributing?	EKSPL	MINT-SKAID

26	AS FEMM 20220616 LT	AS FEMM 20220616 EN	Segm. Nr.	Atvejis	IMPL/EKSPL	TIPAS
26.1	Aš kalbėsiu, kalbėsiu lietuviškai. Esu vienas iš tų žmonių, kuris su-persirgo vėžiu. Aš susirgau vėžiu po mėnesio po to, kai buvau išrinkta į Europos Parlamentą. Ir aš tikrai kategoriškai nesutinku kaip tas žmogus, kuris tai pergyveno. Aš jau tuos pusę metų esu visiškai remisijoje. Bet ta prasme kaip tas žmogus, kuris tai pergyveno, aš visiškai nesutinku su pačia nuostata ir va, ypač dėl savo asmeninės patirties, <u>kaip kalbama apie vėžį.</u>	I'm going to speak Lithuanian. I'm one of the people who have survived cancer. I have been diagnosed with cancer one month after the elections to the European Parliament. I am categorically against these ideas that people who have survived cancer <eee> we have a different opinion. I am against <u>the general discussion about cancer.</u>	26.1.1	kaip kalbama apie vėžį > the general discussion about cancer	EKSPL	TIKSLIN-BUDV
26.2	Man labai patinka idėja, kad būtų šnekama apie tą vėžio raštingumą. Tačiau man visiškai nepatinka idėja, kai pradedama kalbėti, kad žmogus, kuris susirgo vėžiu, turi keisti savo gyvenimo būdą, <u>turi keisti daugybę dalykų</u> , jis turi pasidaryti kažkoks atitrauktas nuo visuomenės ir taip toliau.	<u>I like the idea about cancer literacy</u> , but I do not like the idea that people who have survived cancer have to change their lifestyle, <u>they have to adapt</u> , they have to get isolated from the society and so on and so forth.	26.2.1	patinka idėja, <u>kad būtų šnekama</u> apie tą vėžio raštingumą > I like the idea about cancer literacy	IMPL	MINT-JUNG
			26.2.2	turi keisti daugybę dalykų > they have to adapt	IMPL	REIKSM-GENER

26.3	<u>Aš visiškai nenorėjau sirgti vėžiu viešai</u>, bet, kaip politikė, aš tiesiog negalėjau viešai nesirgti. taip, nes tai tapo na žinoma po keleto mėnesių, yra visai visoje Lietuvos spaudoje aptarta. <u>Tai aš sulaukiau, aišku</u>, daugybę visokiausios reakcijos, ir vienas dalykas, kurį aš sužinojau sirgdama, yra visiškai ne tai, kad trūksta vaistų, <u>kad gali būt, kokios prieigos nėra</u>. Beje, girdžiausi per pandemiją, ir visiškai nieko ypatingo, ir net nepraleidau nė vieno balsavimo. Ketvirtadienį nusukridavau į Vilnių, penktadienį <u>padarydavau chemoterapiją</u>, pirmadienį grįždavau ir, beje, sėdėdavau salėje. Ta prasme, vienintelis daiktas, kas pasikeitė, pasidarė <u>plaukai dabar, kurie man dabar, beje, labiau patinka negu buvo prieš tai</u>.	<u>I didn't want</u> to publicize the knowledge about my cancer, but as a politician I could not hide it. The whole Lithuanian media was writing about it a couple of months after, and the reaction was very diverse. One of the things <u>that</u> I discovered when I had fallen ill was not that there is a lack of pharmaceuticals or <u>access to the healthcare</u>. By the way, I had to be treated during the pandemic and I didn't miss a single voting. I would fly back to Vilnius on Thursday and on Friday I <u>had my chemotherapy sessions</u>. The only thing that changed is my hair, and by the way, <u>I prefer my current haircut to the previous one</u>.	26.3.1	Aš visiškai nenorėjau sirgti vėžiu viešai > I didn't want to publicize the knowledge about my cancer	IMPL	DISKUR-PRALEID
			26.3.2	Tai aš sulaukiau, aišku > <i>vertime neperteikta</i>	IMPL	POZIC-PRALEID
			26.3.3	kad gali būt, kokios prieigos nėra > access to the healthcare	EKSPL	REIKSM-KONKRET
			26.3.4	padarydavau chemoterapiją > had my chemotherapy sessions	EKSPL	REIKSM-KONKRET
			26.3.5	plaukai dabar, kurie man dabar, beje, labiau patinka negu buvo prieš tai > I prefer my current haircut to the previous one	EKSPL	LEKS-KONKRET
			26.3.6	plaukai dabar, kurie man dabar, beje, labiau patinka negu buvo prieš tai > I prefer my current haircut to the previous one	IMPL	DAIKTAV-BENDR
			26.3.7	vienas dalykas, kurį aš sužinojau > One of the things that I discovered	EKSPL	THAT-PRIDEJ
26.4	Tai, <u>žiūrėkite kas yra blogai tame toje nuostatoje ir būtent politikų nuostatoje</u>. Pradėkime kalbėti, kad vėžys	What's wrong with the general approach of the politicians towards cancer? We have to tell people that cancer is just a	26.4.1	Tai, <i>žiūrėkite kas</i> > <i>neperteikta</i>	IMPL	DISKUR-PRALEID
			26.4.2	blogai tame toje nuostatoje ir būtent politikų nuostatoje >	EKSPL	REIKSM-KONKRET

yra tik liga. Aš Lietuvoje dabar jau darau antri metai tokią ir knygutę, mes dabar išleidžiam. Vėžys yra tik liga. Jis gali būt daug lengvesnė liga negu diabetas, jis yra nepalyginamai lengvesnė liga negu ilgus metus Alzheimeriu sergantys galbūt mūsų tėvai ir daugybė kitų dalykų. Bet į vėžį vis dar kažkaip – nežinau, kaip kitose šalyse, bet Lietuvoj aš tą labai susidūriau – į vėžį žiūrima kaip į tam tikrą nežinau viduramžišką kažkokią logiką, kad vėžys yra dėl to, kad tavo charakteris blogas, vėžys yra todėl, kad tu nepakankamai save myli arba vėžys yra tau todėl, kad tu pikta ir visokio kitokio marazmo. Aš taip įtariu, kad <u>Dievas turi daugiau darbų negu rūpintis Maldeikienės charakteriu, tai tikriausiai vis dėlto vėžį gavau dėl labai paprastos priežasties: nu per daug estrogenų, taip?</u>	disease, one of the many diseases. I am carrying out a campaign in Lithuania now claiming that cancer is just a disease. Sometimes it can be easier than diabetes, it is much easier than the Alzheimer, which makes people suffer year after year. However, when it comes to the cancer, I don't know what the situation is in other countries, but in Lithuania I see that this disease, cancer, is treated with some Mediterranean logic. You get cancer because you have a bad character, because you don't love yourself enough, or because you are angry, or all sorts of nonsense I can hear. <u>I am sure that the God has much more issues to deal than my health</u>, but I think <u>that</u> the only thing that can be associated with the <u>appearance of cancer is the excess of estrogens.</u>		wrong with the general approach of the politicians towards cancer		
	26.4.3	Dievas turi daugiau darbų negu rūpintis Maldeikienės charakteriu > I am sure that the God has much more issues to deal than my health	EKSPL	REIKSM-KONKRET ⁷	
	26.4.4	nu per daug estrogenų, taip? > the appearance of cancer is the excess of estrogens	IMPL	DISKUR-PRALEID	
	26.4.5	Aš taip įtariu, kad > I am sure that	EKSPL	THAT-PRIDEJ	
	26.4.6	tai tikriausiai > I think that	EKSPL	THAT-PRIDEJ	

⁷ Patikslinama, kad ji kalba apie save.

26.5	Tai vat šitą reikėtų, šitą reikėtų labai pirmiausia mūsų pačių nuostatų, politikų, kalbant apie vėžį ne nedaryti iš ligos kažkokio baubo. Ir apie vėžį visą laiką diskutuojama ir labai jis pabrėžiamas, ir visą laiką, kalbant kaip stiprinsim, gerinsim. Aš, kai išgirstu ką nors „stiprinsim, gerinsim“, aš šimtu procentų žinau: nei stiprins, nei gerins, tiesiog kalbės. Bet pradėt kalbėti tiesiog, kad <u>tai yra liga</u>, mes turim daugybę dalykų iš gydymo priemonių, išgyvenamumas nuo krūties vėžio, jeigu anksti pasitikrinat, yra fantastiškas.	So when we speak about cancer among politicians, let us not make a monster out of this disease. <u>We speak about cancer a lot. We stress that this is something special</u>, something different. We do not have to strengthen or improve something. We simply have to speak to everyone about <u>this disease as one of the many diseases</u>. There are many treatments to cancer now. The survival rate for breast cancer nowadays is fantastically good nowadays.	26.5.1	Ir apie vėžį visą laiką diskutuojama > We speak about cancer a lot	EKSPL	BEVEIKS-VEIKS
			26.5.2	labai jis pabrėžiamas > We stress that this is something special,	EKSPL	BEVEIKS-VEIKS
			26.5.3	tai yra liga > this disease as one of the many diseases	EKSPL	PASTAB-PRIDEJ
26.6	Aš nuo vėžio pasitikrinau todėl, kad atėjo laikas, ir todėl, kad nuėjau pakeist akinių ir man sako: „O, žiūrėk, dar tavo mamograma nepadaryta“. Ir aptiko tą vėžį, ir supratau, kodėl buvo toks nuovargis kurį laiką, nu jau ilgą laiką iki tol. Iš tikrųjų <u>pakeiskime pačią nuostatą</u>. Kad jūs suvoktumėte, kur	I have been diagnosed with cancer when I had my ordinary mammogram carried out. I was only feeling a certain fatigue before, nothing else. So the first thing we have to work with is <u>the approach of the people, the mentality of the people towards cancer</u>. There are so many <u>people who think that cancer</u> requires a special	26.6.1	pakeiskime pačią nuostatą > the approach of the people, the mentality of the people towards cancer	EKSPL	LEKS-PAKART
			26.6.2	nu kalbėjimas amžinai, kad > people who think that cancer	EKSPL	THAT-PRIDEJ

	veda šitoks <u>nu kalbėjimas amžinai, kad</u> nu vėžys reikalauja kažkaip ypatingo dėmesio, reikia kažkaip ypatingai susikaupti.	attention, that we have to focus on it, whatever.				
26.7	<u>Buvo atliktas Lietuvoje toks tyrimas:</u> buvo klausama žmonių, pers-moterų, persirgusių krūties vėžiu, <u>kai-kas joms paliko didžiausią įspūdį, kai juos gynėsi, ir nu, kai juos gydėsi.</u> Ir man dabar emociškai yra sudėtinga jums tai pasakyti. Aš atsiprašau, kad užtempiu laiką, bet norėčiau, kad jūs tai išgirstumėt, kad būna ir taip. Pats baisiausias atsakymas buvo tikrai ne apie vaistus, ne apie nieką. Baisiausias dalykas, kurį aš perskaičiau ir kuris mane privertė po to ir pradėti kampaniją, kad vėžys tik liga, yra vienos moters parašymas. <u>Jinai sako:</u> „Aš suprantu, kad po to, kai man pašalino krūtis, aš jau nebesu moteris, ir aš visiškai suprantu, kodėl mano vyras atsivedė kitą moterį į namus, bet man labai skaudu, kad aš	We had a <u>special public opinion survey</u> in Lithuania. Women who had survived breast cancer were interviewed and they were asked <u>what was the most important factor in their treatment</u>, what impressed them most in the treatment. In emotional terms, for me it is difficult to speak about it now, but I want you to know the most horrible reply was not linked to the pharmaceuticals or whatever. The most horrible thing that I read after that survey, the thing that made me start the campaign that cancer is just a disease, was the response by one woman. <u>One woman</u> responded by saying that I understood that when the breasts have been removed, I am no longer a woman, and I can understand why my husband brought another woman home, and I have to	26.7.1	Buvo atliktas Lietuvoje toks tyrimas > We had a special public opinion survey in Lithuania	EKSPL	BEVEIKS-VEIKS
			26.7.2	tyrimas > special public opinion survey	EKSPL	REIKSM-KONKRET
			26.7.3	kas joms paliko didžiausią įspūdį, kai juos gynėsi, ir nu, kai juos gydėsi > what was the most important factor in their treatment	EKSPL	PAKAIT-KEIT-DAIKT
			26.7.4	Jinai sako > One woman responded by saying	EKSPL	IVARD-DAIKT

	turiu jiems juos prižiūrėti“.	take care of them.				
26.8	Deja, šiaip sugalvot <u>nejmanoma</u> ir aš dabar jums tai sakau. <u>Pakeiskite nuostatą</u> , keiskite nu moterus moterims savigarbą suteikite. Vyrams suteikite kažkokio suvokimo apie pasaulį. Tai yra mūsų politikų darbas pirmiausiai keisti žmonių nuostatas, o ne nereguliuoti kur kas ten, kur ką pasuks. ir kartais mes iš tikrųjų kalbame labai šaltus: aš, pavyzdžiui, niekada nebūčiau patikėjusi iki tol, kad mano šalyje <u>aš gyvenu tokioj nu, kaip ir visi mes gyvenam tam tikroj terpėje</u> : aplink vieni intelektualai, universitetas, profesūra ir visa kita. Ir staiga tu supranti, kad <u>žmonėms trūksta elementarių įgūdžių</u> .	It is difficult to invent a <u>response</u> like this, but I have to say that we have to change the understanding of cancer. We have to restore the dignity of women. Men have to understand what sort of a disease that is. We, politicians, have to work with the mentality of the people. We do not have to adjust the ideas of the people, the decisions of the people. <u>In my country, I live in a certain social stratum</u> . I am surrounded by mainly academic people, university professors and so on. And I see that people lack the <u>basic knowledge</u> .	26.8.1	Deja , šiaip sugalvot neįmanoma > It is difficult to invent a response	IMPL	POZIC-PRALEID
			26.8.2	Pakeiskite nuostatą > we have to change the understanding of cancer	EKSPL	REIKSM-KONKRET
			26.8.3	aš gyvenu tokioj nu, kaip ir visi mes gyvenam tam tikroj terpėje > In my country, I live in a certain social stratum	IMPL	AISKIN-PRALEID
			26.8.4	žmonėms trūksta elementarių įgūdžių > I see that people lack the basic knowledge .	EKSPL	LEKS-KONKRET
26.9	Tai va raštingumas yra nuostabu, bet <u>kartais raštingumas turi kalbėt ne apie naujas galimybes</u> , dar kažką. Tai tiesiog apie paprastus labai dalykus, kurie	So <u>when we speak about a disease literacy</u> , we do not have to <u>invent a wheel</u> . We have to speak about the most basic things which people sometimes do not understand. Most of us	26.9.1	kartais raštingumas turi kalbėt ne apie naujas galimybes > when we speak about a disease literacy , we do not have to invent a wheel	EKSPL	REIKSM-KONKRET
			26.9.2	Tai yra tik liga ir, kadangi	IMPL	ELIPT-PAPR

	yra na žiauriai, kartais neįtikimai, ir ypač mums, kurie praktiškai visi esame išsilavinę daugiau, mažiau, ir visom prasmėm ir bendra kultūra. Kartais tiesiog trūksta tokio va labai pajautimo, kad tiesiog nebestigmatizuokime pačios ligos. <u>Tai yra tik liga ir, kadangi tik liga, tai tada reikia ir tikrintis, ir gydytis</u> , ir nieko ypatingo neįvyksta. Taip ir nu visaip būna, bet nieko ypatingo. Ačiū, kad išklausėte. Tikrai atsiprašau, kad kalbėjau ilgai, bet na, galbūt tiesiog toks jau atvejis.	have a more or less basic education here and we know quite a bit, but very often we lack the general knowledge, the general feeling that we have to avoid stigmatizing the disease. This is just an ordinary disease. So we have to be diagnosed, we have to be screened, and we have to be treated, and it will be treated. Thank you very much for listening to me. Sorry for speaking too long, but I wanted to tell it to you. Thank you.		tik liga , tai tada reikia ir tikrintis, ir gydytis > This is just an ordinary disease. So we have to be diagnosed, we have to be screened		
			26.9.3	Tai yra tik liga > This is just an ordinary disease	EKSPL	TIKSLIN-BUDV

27	BR AGRI 20220711 LT	BR AGRI 20220711 EN	Segm. Nr.	Atvejis	IMPL/EKSPL	TIPAS
27.1	<u>Ačiū, gerbiamas Pirmininke, gerbiamas Ministre, ačiū už pristatymą prioritetų ir tikrai aš Jums linkiu labai sėkmės. Šis laikotarpis labai sudėtingas</u> , ir tai, kad neturim užbaigtos naujos <u>bendros žemės ūkio politikos</u> , ir karas Ukrainoj ir, žinoma, kainų kilimai, išlaidų didėjimai. Tai	Thank you, Chairman, Minister. <u>Thank you for presenting your priorities</u> . And of course, I wish you all the success because we are in a very complex period, and just because we don't have the new CAP and we have a war in Ukraine, increasing prices and costs. It's translating a difficult	27.1.1	Ačiū, gerbiamas Pirmininke, gerbiamas Ministre > Thank you, Chairman, Minister	IMPL	LEKS-PRALEID
			27.1.2	linkiu labai sėkmės. Šis laikotarpis labai sudėtingas > I wish you all the success because we are in a very complex period	EKSPL	KOH-STIPR
			27.1.3	bendros žemės ūkio politikos > CAP	IMPL	PAKEIT-SANTR

	tikrai ant Jūsų pečių pakankamai daug išbandymų, ir aš tikiuosi, kad Jūsų patirtis ir norai na šituos klausimus padės spręsti.	burden on your shoulders. I <u>hope that</u> your experience and your will will help solve these issues.	27.1.4	ačiū už pristatymą prioritetų > Thank you for presenting your priorities	EKSPL	REIKSM-KONKRET
27.2	Na aš norėčiau paklausti dėl <u>maisto švaistymo</u> . Iš tikrųjų europiečiai kažkur iki dešimt procentų išmeta maisto, jeigu pervesti į žaliavas tai gaunasi iki dvidešimt procentų. Tai pakankamai dideli kiekiai. Ir jūs apie tai šiek tiek užsiminėt, kad reiktų šituo klausimu stipriau dirbti. Ir, <u>pavyzdžiui, Lietuvoj</u> tikrai vienas prekybos tinklas atiduoda, reiškia, paskutinės dienos produktus labdaros organizacijom. Tai sudaro maždaug apie dvidešimt procentų visos apyvartos. O kiti prekybos tinklai jie paprasčiausiai utilizuoja arba perdirba.	About food waste. The Europeans throw away about ten per cent of their food. In raw materials, it's about twenty per cent. That's a lot. And you mentioned the need to address this issue. <u>In Lithuania, only one</u> supermarket chain gives away the last-day products to charities. About twenty per cent of its turnover. Other supermarket chains, they just process this waste.	27.2.1	Na aš norėčiau paklausti dėl maisto švaistymo > About food waste	IMPL	DISKUR-PRALEID
			27.2.2	Ir, pavyzdžiui , Lietuvoj > In Lithuania, only one	IMPL	DISKUR-PRALEID
			27.2.3	tikiuosi, kad Jūsų patirtis > I hope that your experience	EKSPL	THAT-PRIDEJ
27.3	Ar negalima būtų galvoti <u>sukurti</u> kažkokios tai sistemos visoje Europoje, tuo labiau, kad žmonių, kuriems reikalingas poreikis pagalba maistu, vis	Shouldn't we create a different system because help among people is more and more welcome <u>as prices increase</u> ? Shouldn't we make it a	27.3.1	Ar negalima būtų galvoti sukurti > Shouldn't we create	EKSPL	BEVEIKS-VEIKS
			27.3.2	brangstant maistui > as prices increase	IMPL	REIKSM-GENER

	daugėja ir <u>brangstant maistui</u> ta problema dar darosi aktualesnė? Sukurti sistemą, kad visi <u>tinklai</u> privalomai paskutinės dienos produktus priduotų. Galbūt, prireikus, galbūt galima už kažkokią simbolinę kaimą-kainą jiems atlyginti už tai, bet tai būtų didelė paspirtis. Ačiū.	mandatory question so that <u>supermarkets</u> give away the, such waste? That would be a huge support.	27.3.3	visi tinklai > supermarkets	EKSPL	LEKS-KONKRET
--	---	---	--------	-----------------------------	-------	--------------

28	JO AGRI 20220712 LT	JO AGRI 20220712 EN	Segm. Nr.	Atvejis	IMPL/EKSPL	TIPAS
28.1	Ačiū, Pirmininke. Aš irgi pratęsiu šokio siūlymą. Man atrodo, kad tai ge-gera nuotaika. <u>Aš palaikysčiau Pirmininke, Jūsų siūlymą, kad mes žinotume tas valstybes, kurios susiduria su problemom</u> , ir galbūt padėti spręsti, kaip Jūs minėjote išsiaiškinant, dėl ko tai vyksta.	Thank you, Chairman. I would like to continue dancing. I believe it makes us all very happy. Chairman, <u>I will support you. I would like to know those Member States who have problems</u> and I would like to know the reasons for their problems.	28.1.1	Aš palaikysčiau Pirmininke, Jūsų siūlymą, kad mes žinotume tas valstybes, kurios susiduria su problemom > , I will support you. I would like to know those Member States who have problems	EKSPL	MINT-SKAID
28.2	Bet aš pratęsiu tą klausimą dar toliau. O kas nutiks, jei kai kurios valstybės narės nebus pasirengusios pradėti įgyvendinti savo planus	I would also like to know what is going to happen if some of the Member States will not be ready to implement their plans on first of January. Could Mr.	28.2.1	Ar Komisija galėtų mums pateikti naujausią informaciją apie regionų, kurie įgyvendins strateginių planų elementų skaičių, pasiskirstymą pagal valstybes	EKSPL	MINT-SKAID

	sausio pirmą dieną. Gal galėtum ponas Dmitrijov Dmitrijov atsakyti į šią klausimą, nes tai atrodo taip pat aktualu. Ir galbūt galėtumėt pasakyti, kaip atrodo regioninė dimensija naujuose strateginiuose planuose? <u>Ar Komisija galėtų mums pateikti naujausią informaciją apie regionų, kurie įgyvendins strateginių planų elementų skaičių, pasiskirstymą pagal valstybes nares ir palyginimą su dabartiniu laikotarpiu? Ir viena iš problemų, man atrodo, su kuriomis susiduria valstybės, tai yra finansavimas. Ypatingai tos valstybės, kurios gauna mažesnę, mažesnę tiesioginę išmoką.</u>	Dimitrov answer this question because I think it is very relevant. Could you also tell us what is the regional dimension like in the strategic plans? <u>Could the Commission provide us with the newest information on the regions that will be implementing the strategic plans? How are they distributed among the Member States? Could you also make a comparison with the current period? One of the problems that the Member States are facing is the lack of financing, especially in those Member States that have fewer direct payments.</u>		nares ir palyginimą su dabartiniu laikotarpiu? > Could the Commission provide us with the newest information on the regions that will be implementing the strategic plans? How are they distributed among the Member States? Could you also make a comparison with the current period?		
			28.2.2	Ir viena iš problemų, man atrodo, su kuriomis susiduria valstybės > One of the problems that the Member States are facing	IMPL	POZIC-PRALEID
28.3	<u>Man atrodo, prie to klausimo kažkada reikėtų taip pat sugrįžti. Bet aš noriu</u>	I think we should go back to that issue. I also want to know <u>about one of the proposals</u>	28.3.1	apie vieną iš siūlymų, kurie sklando > about one of the proposals concerning	IMPL	AISKIN-PRALEID

	paklausti apie vieną iš siūlymų, kurie sklando, kad Repower EU programos, yra jos finansavimas galėtų būti per Europos fondą žemės ūkio ir kaimo plėtrai. Ir kaip, Jūsų nuomone, galimas toks sprendimas paveiktų strateginius planus ir jų finansavimo perspektyvas.	concerning the Repower EU programme. It was suggested that it should be financed through the Rural Development Fund. How do you think this decision would impact the strategic plans and their financing?	28.3.2	Man atrodo, prie > I think we should go back	IMPL	THAT-PRALEID
--	--	--	--------	--	------	--------------

29	BR REGI 20220712 LT	BR REGI 20220712 EN	Segm. Nr.	Atvejis	IMPL/EKSPL	TIPAS
29.1	Ačiū, gerbiamas Pirmininke, ačiū pristatytojams už pagal padėtį Bulgarijoje. Iš tikrųjų, kiek aš suprantu, tai planavimas vyksta visos šalies mastu, kaip vieno, reiškia, regiono, ir tokiu būdu na ir projektas, ir <u>programos</u> vyksta bendrai visai šaliai.	<u>Thank you.</u> I too want to thank our speakers for providing sufficient information about the situation in Bulgaria. I gather that the plans are being drafted for the whole territory of Bulgaria as a single region and then the <u>programmes</u> are <u>implemented in the same manner.</u>	29.1.1	Ačiū, gerbiamas Pirmininke > Thank you.	IMPL	LEKS-PRALEID
			29.1.2	Iš tikrųjų > vertime neperteikta	IMPL	DISKUR-PRALEID
			29.1.3	programos vyksta bendrai visai šaliai > programmes are implemented in the same manner	IMPL	PATIKSL-PAKEIT
29.2	Man įdomu, kiek pasikeitė tai, kad iš tikrųjų tas vienuolika milijardų davė efektą. Aš net neabejoju, kad ir pagerėjo infrastruktūra, pagerėjo prieinamumas prie paslaugų ir	When we are trying to find out what was the impact of the eleven billion euros used, I understand that there have been infrastructure projects, beneficiaries, project	29.2.1	Bet kaip su išsivystymo lygiu? Koks buvo išsivystymo lygis iki periodo pradžios, iki dvidešimtų metų? Ir koks, reiškia, iki keturioliktų ir koks jau po	IMPL	MINT-JUNG

	žmonės gavo papildomai, reiškia, pagerintas sąlygas ir paslaugų kokybę ir taip toliau. Bet kaip su išsivystymo lygiu? Koks buvo išsivystymo lygis iki periodo pradžios, iki dvidešimtų metų? Ir koks, reiškia, iki keturioliktų ir koks jau po dvidešimtų metų ar devynioliktų metų, kokia yra statistika? Nes tai yra sanglaudos principas investuojant pinigus, suprantama, jie investuojami žmonių labui, bet turi kartu eiti ir valstybės išsivystymo lygis. Jeigu valstybės išsivystymo lygis nekyla, tai reiškia, galbūt, projektai neatrinkti patys geriausi, kurie duoda didžiausią efektą dabar ir ateičiai.	beneficiaries received direct impact, but <u>what about the general level which existed before two thousand fourteen and what are your conclusions and estimates after twenty twenty-one</u>, because this is where the cohesion principle lies. I understand that <u>we invest in order to ensure better welfare for people</u>. At the same time, <u>we want to achieve better level of development countrywide since we are thinking about the present and the future.</u>		dvidešimtų metų ar devynioliktų metų, kokia yra statistika? > what about the general level which existed before two thousand fourteen and what are your conclusions and estimates after twenty twenty-one		
			29.2.2	sanglaudos principas investuojant pinigus > we invest in order to ensure better welfare for people	IMPL	REIKSM-GENER
			29.2.3	turi kartu eiti ir valstybės išsivystymo lygis > we want to achieve better level of development	EKSPL	BEVEIKS-VEIKS
29.3	Todėl labai svarbu, sakykim, kaip jūs planuojat keturioliktus, dvidešimt pirmus, dvidešimt septintus irgi panašiai investuoti, kaip investavot? Ar jau ruošiatės kažkokį tai regioną galbūt po dvidešimt septintų išskirti kaip turtingą regioną, kuris	I would like to ask what about your plans for the period twenty-one to twenty-seven. Are you planning to focus your investment on the same areas or probably you are going to <u>delineate a separate region in Bulgaria which is a richer</u>, better developed and you will	29.3.1	kažkokį tai regioną < ...> išskirti kaip turtingą regioną > delineate a separate region in Bulgaria which is a richer	EKSPL	PASTAB-PRIDEJ
			29.3.2	kokie yra skirtumai tarp Sofijos regiono > between the capital Sofia region	EKSPL	TIKSLIN-BUDV
			29.3.3	Du, tris, keturis kartus? > What is the difference?	IMPL	REIKSM-GENER

	gautų mažiau pinigų, o neturtingiems regionams tada liktų daugiau pinigų ir visa valstybė vystytų panašiai? Vat įdomu, kaip valstybės viduje, kokie yra skirtumai tarp Sofijos regiono ir, sakykim, neturtingo kalnų regiono. <u>Du, tris, keturis kartus?</u> Ir ar jūs, reiškia, darydami programas, kviesdami teikti kvietimus ar į tai atkreipėt dėmesį, <u>kad mažinti skirtumus šalies viduje tarp regionų.</u>	have several regions? What about the internal situation? Is there a difference, let's say, <u>between the capital Sofia region and mountainous regions of Bulgaria?</u> <u>What is the difference?</u> And then when you announce standards, do you call, do you specifically emphasize that the purpose is to <u>reduce differences between regions?</u>	29.3.4	kad mažinti skirtumus šalies viduje tarp regionų > reduce differences between regions	IMPL	LEKS-PRALEID
29.4	Kiek suprantu, devyniasdešimt devintais metais buvo padaryta reforma ir Bulgarija <u>suskirstyta į dvidešimt aštuonias sritis ir turėtų tų sričių dvidešimt aštuonių skirtumai būti.</u> Ir žinoma, kaip ir minėjau, klausimas ateičiai. Po dvidešimt septintų Jūs planuojat taip pat visos šalies planavimą vykdyti ar jau išskirti turtingus ir neturtingus regionus ir planuoti pagal tai, kad sulygint daugumoj valstybės gyvenimą, kad	As I understand, Bulgaria is <u>subdivided into twenty-eight regions and probably you are seeking to ensure cohesion between these regions.</u> Therefore I have a question about your future plans. Are you planning to identify better well-off and less well-off regions and to aim for cohesion in that respect to prevent people moving from <u>less well-off regions, for example, in Bulgaria to Sofia, the capital?</u> So that you don't have crowds of people streaming into Sofia,	29.4.1	suskirstyta į dvidešimt aštuonias sritis ir turėtų tų sričių dvidešimt aštuonių skirtumai > subdivided into twenty-eight regions and probably you are seeking to ensure cohesion between these regions	IMPL	ELIPT-PAPR
			29.4.2	iš neturtingo regiono į Sofiją > less well-off regions, for example, in Bulgaria to Sofia, the capital?	EKSPL	PASTAB-PRIDEJ

	siekiant, kad žmonės nebėgtų iš neturtingo regiono į Sofiją dėl to, kad reikia darbo, reikia pajamų, o galėtų uždirbti savo gyvenamame regione, kad, vienu žodžiu, nebūtų taip, kad žmonės, kurie suvažiuos daug žmonių į Sofiją, Sofijai, atsirastų problemos, truks gyvenamo ploto, truks mokyklų ir kitų dalykų. Ačiū.	since you will be faced with other difficulties. Thank you.				
--	---	---	--	--	--	--

30	JO AGRI 20220712_1 LT	JO AGRI 20220712_1 EN	Segm. Nr.	Atvejis	IMPL/EKSPL	TIPAS
30.1	Ačiū, Pirmininke. <u>Aš taip pat noriu</u> padėkoti pagrindiniam pranešėjui už paruoštą nuomonę. Maisto tiekimo grandinės tampa vis labiau pažeidžiamos ir joms kyla vis daugiau pavojų dėl klimato kaitos, dėl stichinių nelaimių, taip pat dėl logistikos problemų, kurios sustiprėjo <u>COVID pandemijos metu</u> , taikomo dėl karantininių apribojimų, ir pastaruoju metu dėl <u>neteisėto, neišprovokuoto ir nepateisinamo Rusijos agresijos karo prieš Ukrainą</u> .	Thank you, Chairman. <u>I would like to thank</u> our rapporteur for his opinion. Food production chains are more and more vulnerable. They face risk due to climate change, natural causes, logistical problems. We also had a lot of quarantine requirements <u>during the pandemic</u> , and now we also see problems caused by <u>the Russian aggression</u> in Ukraine.	30.1.1	Aš taip pat noriu > I would like to	IMPL	DISKUR-PRALEID
			30.1.2	COVID pandemijos metu > during the pandemic	IMPL	REIKSM-GENER
			30.1.3	neteisėto, neišprovokuoto ir nepateisinamo Rusijos agresijos karo > the Russian aggression	IMPL	AISKIN-PRALEID

30.2	Norint užtikrinti didesnį maisto sistemų atsparumą, būtinas ilgalaikis nuoseklumas ir įsipareigojimas didinti Europos žemės ūkio gamybos ir tiekimo grandinių savarankiškumą ir tvarumą. Todėl šiame dokumente siūlau pabrėžti, kad įvairūs veiksniai <u>sukuria naujus logistikos iššūkius, kurie yra daug dažesni ir rimtesni nei praeityje</u> . Turime pabrėžti, kad Rusijos agresijos karas prieš Ukrainą sukūrė didžiules problemas, ypač ne Europos Sąjungos šalyse, kurios yra priklausomos nuo pagrindinių maisto produktų tiekimo iš Ukrainos. <u>Tai kelia iššūkius Europos Sąjungai ir kitiems regionams, ypač ieškant galimybių pertvarkyti prekybos maisto modelius</u> .	In order to ensure a better resilience, we need to take obligations and to increase the autonomy of the food supply chains. Therefore, I suggest that we emphasize the needs for the new actions <u>that create new logistic issues. And these logistical issues are much bigger</u> than in the past. The Russian war in Ukraine created a lot of problems, especially in non-EU countries that depend on the main food products from Ukraine. <u>This causes challenge to the EU</u> and other regions when trying to review the food production model.	30.2.1	sukuria naujus logistikos iššūkius, kurie yra daug dažesni ir rimtesni > that create new logistic issues. And these logistical issues are much bigger	EKSPL	ELIPT-ISPLET
			30.2.2	ne Europos Sąjungos šalyse > in non-EU countries	IMPL	PAKEIT-SANTR
			30.2.3	Tai kelia iššūkius Europos Sąjungai > This causes challenge to the EU	IMPL	PAKEIT-SANTR
30.3	Siekiant sumažinti pesticidų ir	In order to decrease the use of	30.3.1	Europos Sąjungos piliečių > EU citizens	IMPL	PAKEIT-SANTR

	trašų naudojimą, <u>turime atkreipti dėmesį į naujoviškų žemės ūkio technologijų, mokslinių tyrimų ir jų pritaikymo poveikį</u> maisto gamybos ir tiekimo atsparumui, pabrėžti būtinybę užtikrinti, kad ūkininkai, įskaitant smulkius, vidutinius ir jaunos ūkininkus, turėtų galimybę pasinaudoti tokių mokslinių tyrimų ir technologijų plėtros teikiama nauda. Atsparus tiekimo – atsparias tiekimo grandines ilgainiui gali užtikrinti tik gamybos tvarumas ir gamintojų apsauga nuo nesąžiningos konkurencijos, susijusios su importu arba nesąžininga praktika Europos Sąjungose, Sąjungos ar trečiojoje šalyje. Taip pat būtina atkreipti dėmesį į sparčiai kylančias maisto kainas ir infliaciją, kuri riboja <u>Europos Sąjungos piliečių</u> galimybes įpirkti maistą. Ačiū.	pesticides and fertilizers, <u>we should look for scientific knowledge</u>, which should help to increase the resilience of food supply chains. The farmers, including small and medium farms, should be able to make use of this scientific knowledge and technologies. A more resilient food supply chain can only be ensured by proper production and the protection from unfair competition that is caused by unfair practices in third countries. We should also pay attention to rapidly increasing food prices and inflation that limits the abilities of <u>EU citizens</u> to buy food.	30.3.2	turime atkreipti dėmesį į naujoviškų žemės ūkio technologijų, mokslinių tyrimų ir jų pritaikymo poveikį > we should look for scientific knowledge	IMPL	PAVYZD-PRALEID
--	---	---	--------	---	------	----------------

31	BR REGI 20220901_LT	BR REGI 20220901_EN	Segm. Nr.	Atvejis	IMPL/EKSPL	TIPAS
31.1	Ačiū, gerbiamas Pirmininke. Aš irgi noriu padėkoti Komisijai už iniciatyvą ir labai džiaugiuosi, kad tiek Taryba, tiek Parlamentas ieškom būdo kaip greičiau tą sprendimą priimti, kad žmonės, kurie iš tikrųjų pakliuvę labai didelėj bėdoj, galėtų tinkamai sulaukti tą pagalbą. Na, yra žinoma, tai, kad srautas yra lyg tai, sakykim, na, sumažėjęs iš Ukrainos, arba tokio nėra kaip pradžioj, bet mes visiškai negalim garantuoti, kas bus toliau.	Thank you, Chairman. I would also like to thank the Commission for the initiative and I'm very happy that both the Council and the Parliament are trying to find the quickest possible solution so that <u>people who find themselves in dire straits could get the support immediately. The support that they need.</u> We understand that <u>the number of people fleeing Ukraine has decreased. It's not as intense as it was at the beginning</u> but we can't really forecast what's going to happen.	31.1.1	žmonės, kurie iš tikrųjų pakliuvę labai didelėj bėdoj > people who find themselves in dire straits	IMPL	METAF-PATEIK
			31.1.2	galėtų tinkamai sulaukti tą pagalbą > could get the support immediately. The support that they need.	EKSPL	ELIPT-ISPLET
			31.1.3	sumažėjęs iš Ukrainos, arba tokio nėra kaip pradžioj > the number of people fleeing Ukraine has decreased. It's not as intense as it was at the beginning	IMPL	JUNG-PRALEID
31.2	Mes neprognozavom, kad, reiškia, tiek ilgai gali užsitęsti	We never thought that the war could go on for so long, but	31.2.1	kada gi mes ten pasieksim kažkokį susitarimą > when we could find a ceasefire	EKSPL	LEKS-KONKRET

	karas, bet šiandieną, na, sakykim, turbūt sunkiausia būtų prognozuoti, <u>kada gi mes ten pasieksim kažkokį susitarimą, ir žmonės galės grįžti atgal.</u> Labai daug žmonių tikėjosi, kad na, sakykim, ten, mėnesis kitas ir galės važiuot namo. Buvo laikinai išsikūrę. Net labai na, sakykim, ir darbo nieškojo. Dabar nori išsikurti pastoviau, bet dėl ypatingai energetikos kainų tokių didžiulių šuolių dešimtimis kartų labai išaugo, reiškia, patalpų nuomos, ir žmonės tikrai yra pasimetę ir laukia labai rimtai tos pagalbos.	today we certainly cannot forecast as to <u>when we could find a ceasefire</u> and a lot of <u>people could come back home.</u> Many people thought that in a month or so they will be able to travel home. They found temporary shelters and they were not really looking for jobs or anything. Now they want to settle down, but because of energy prices, especially this huge increase in energy prices, the rent prices have gone up and people are really in dire straits now.	31.2.2	žmonės galės grįžti atgal > people could come back home	EKSPL	PASTAB-PRIDEJ
31.3	Ir antras dalykas, tie, kurie galėjo įsidarbinti, tai dėl energetikos kainų krizės, kadangi kai kurios ypatingai mažos įmonės pradėjo užsidaryti arba nepriima į darbą, arba <u>atleidžia jau buvusius darbuotojus.</u> Todėl lygiagrečiai labai svarbu, na, sakykim, spręsti ir <u>klausimą dėl energetikos kainų suvaldymo.</u>	Those who were able to find jobs, because of the increase of energy prices, some of especially small companies are closing down, they are not hiring new people, they are <u>laying off people.</u> So we need to solve <u>problems related to the increase in the energy prices.</u>	31.3.1	Ir antras dalykas > <i>vertime neperteikta</i>	IMPL	DISKUR-PRALEID
			31.3.2	atleidžia jau buvusius darbuotojus > laying off people	IMPL	LEKS-GENER
			31.3.3	klausimą dėl energetikos kainų suvaldymo > problems related to the increase in the energy prices	IMPL	REIKSM-GENER

31.4	<u>Man labai keistai atrodo, kad šiandieną tarp skirtingų Europos Sąjungos šalių, pavyzdžiui, elektros kaina, skyrėsi iki dešimt kartų. Tai neturi taip būti. Nėra taip, kad visa energija gaminama tikrai iš dujų, bet, matyt, ryšium su liberalizavimu, yra tenai ir daug netvarkos toje kainos skaičiavime. Ir jeigu vienos kainos, sakykim, didėja dėl to, kad išlaidos didėja, tai, pavyzdžiui, atsinaujinanti energija, nedidėja išlaidos, bet jie irgi naudojami ta proga, kad gali imti didelę kainą.</u>	Today, <u>in different member states</u> energy prices can vary up to ten times. It shouldn't be like this. We can't say that all of our energy is produced from gas, but probably <u>due to the liberalisation of the market</u>, it's not quite clear how the energy prices are being calculated and if certain prices are going up <u>because the production costs are highing up. With renewable energy the production costs are not going up</u>, but they are taking advantage of the situation and putting the prices higher.	31.4.1	Man labai keistai atrodo > neperteikta vertime	IMPL	POZIC-PRALEID
			31.4.2	tarp skirtingų Europos Sąjungos šalių > in different member states	IMPL	LEKS-PRALEID
			31.4.3	ryšium su liberalizavimu > due to the liberalisation of the market	EKSPL	REIKSM-KONKRET
			31.4.4	didėja dėl to, kad išlaidos didėja > because the production costs are highing up	EKSPL	REIKSM-KONKRET
			31.4.5	atsinaujinanti energija, nedidėja išlaidos > With renewable energy the production costs are not going up	EKSPL	REIKSM-KONKRET
31.5	Tai <u>iš tikrųjų turim lygiagrečiai reikalauti iš Komisijos, kad būtų pateikti paketai, kaip suvaldyti kainas, nes šiandieną nesuprantami procesai. Kas pasirašė sutartis prieš pusę metų, turi dešimt kartų mažesnę kainą, negu šiandieną pasirašo sutartis.</u>	So we need to demand from the Commission <u>to provide very specific packages and solutions as to how to regulate those prices</u> because the processes are difficult to realise nowadays. <u>Those consumers who signed their contracts</u> half a year ago, they have ten times	31.5.1	iš tikrųjų > neperteikta vertime	IMPL	DISKUR-PRALEID
			31.5.2	kad būtų pateikti paketai , kaip suvaldyti kainas > to provide very specific packages and solutions as to how to regulate those prices	EKSPL	LEKS-PAKART
			31.5.3	Kas pasirašė sutartis > Those consumers who signed their contracts	EKSPL	PAKAIT-KEIT-DAIKT

	Taip neturi būti, turi kažkokia tai būti logika. Tai iš tikrųjų šitie dalykai labai neramina.	lower prices <u>than the ones who signed their contracts today</u> so there is no logic in that. These are really worrying signs.	31.5.4	negu šiandieną pasirašo sutartis > than the ones who signed their contracts today	EKSPL	DAIKTAV-BENDR
31.6	Ir dar vienas dalykas, ką paskutinę, paskutiniu mėnesiu yra pastebima, tai ypatingai va, kas <u>liečia mus, manau, ir Lenkiją</u> , labai padidėjo nelegalių migrantų iš Baltarusijos. Ar nėra čia kažkoks, tai vėl Putino ir Lukošėnos suokablis, <u>kad Europoj dar sakykim kabutėse padėti dar da, dar sakykim didesnį kiekį pasiųsti nelegalių migrantų</u> . Tai mes negalėsime jų gi palikti likimo valiai, suprantama, visi ir reikės jais rūpintis ir ateinant šią žiemą, ir taip toliau. Nors, žinoma, jų ten mintys ir norai pakliūti Vokietijon ar į kitas valstybes, bet realiai tie skaičiai iš tikrųjų liūdina, kad jie didėja. Tai vėl Fronteksas turėtų, mano galva, šitoj vietoj rimčiau pažiūrėti į šitą	One more thing, the thing that we've noticed in the recent months <u>which really concerns us and Poland</u> , we see an increase in illegal migrants from Belarus. It might be that Lukashenko is trying <u>to put some extra pressure on us</u> with those illegal migrants. They try to send as many of those illegal migrants as possible. Of course we can't leave them alone, we need to take care of them and we'll have to take care of them in winter time. Of course, they dream of travelling onward to Germany and other countries but the numbers that we receive, they are growing and it's worrying and Frontex in my opinion should really take it more seriously. The repercussions of the war in Ukraine can be felt so widely	31.6.1	liečia mus, manau , ir Lenkiją > which really concerns us and Poland	IMPL	POZIC-PRALEID
			31.6.2	kad Europoj dar sakykim kabutėse padėti dar da > to put some extra pressure on us	EKSPL	REIKSM-KONKRET

	situaciją ir na, sakykim Ukrainos karo pasekmės, jos na pakankamai plačiai šiandieną atsiliepė, todėl turim šitą procesą greičiau paleisti ir lygiagrečiais spręsti kitus būtinus klausimus. Ačiū.	everywhere and we need to solve this question but also others as well. Thank you.				
--	--	---	--	--	--	--

32	VB FEMM 20220912 LT	VB FEMM 20220912 EN	Segm. Nr.	Atvejis	IMPL/EKSPL	TIPAS
32.1	<u>Ačiū, gerbiamas pirmininke, Robertai.</u> Na ir pirmiausia aš tikrai iš visos širdies dėkoju komisarei Dali ir visai jos komandai už pateiktą priežiūros strategijos paketą, <u>nes iš tiesų labai reikalingi,</u> kaip Jūs sakėte, bendri	<u>Thank you, Chairman. Thank you, Robert.</u> First of all, I would like to thank wholeheartedly to Commissioner Daly and her whole team for the package of the European Care Strategy <u>because, definitely, we need</u>	32.1.1	Ačiū, gerbiamas pirmininke, Robertai > Thank you, Chairman. Thank you, Robert.	EKSPL	ELIPT-ISPLET
			32.1.2	nes iš tiesų labai reikalingi > because, definitely, we need	EKSPL	BEVEIKS-VEIKS
			32.1.3	nes tai tikrai yra reikalinga > I think we need all of these things	EKSPL	PAKAIT-KEIT-DAIKT

	Europos Sąjungos veiksmai priežiūros sistemoje. Na, iš tikrųjų mes gyvenam, mūsų žmonės Europos Sąjungoj, vis ilgiau ir ilgiau. Ilgėja mūsų gyvenimo amžius, ar ne? Bet ar mes gyvename kokybiškai, tai pirmiausia priklausys nuo priežiūros. Ir tikrai tikslus išsikėlėme šioj strategijoj, keturis pagrindinius ramsčius, kaip sakant, ant kurios stato mūsų priežiūros strategiją, tai yra prieinamumą, įperkamumą, patrauklumą ir deramą kokybę. Taip, tai tikrai labai pritariu tam, <u>nes tai tikrai yra reikalinga.</u>	common actions in the European Union in the care sector. We and our people live longer and longer in the European Union. The life expectancy is becoming longer. But the question is, do we live in a dignified way? Is our life of a high enough quality? And we have four major pillars in this strategy on which we are building the whole care system, that is accessibility, availability, and affordability, as well as high quality. I fully agree with that. And I think we need <u>all of these things.</u>	32.1.4	labai pritariu tam, nes tai > I fully agree with that. And I think	IMPL	KOH-SILPN
32.2	Ir jeigu mes dabar sakom, kad vyresniems žmonėms kaip šešiasdešimt penkeri metai, kaip septyndešimt penkeri metai, daugiau negu pusė tų žmonių jau reikalinga priežiūra, ir tų žmonių visą laiką daugės. Vadinasi,	And if we say that people above sixty, above seventy, half of them need care services, and we'll have more and more people like that. So it means that investment in care, it's not just a waste of money, as sometimes we hear in some of	32.2.1	investicijos yra tiesiog būtinos > this is a kind of investment that we need	EKSPL	BEVEIKS-VEIKS
			32.2.2	pagal esamą dabar statistiką > According to the statistical data	EKSPL	REIKSM-KONKRET

	investicijos į priežiūrą – investicijos – ne kaip nors iššvaistomos lėšos, kaip kai kada pasigirsta valstybėse narėse, bet <u>investicijos yra tiesiog būtinos</u>. Ir todėl mano irgi klausimas būtų štai toks: <u>pagal esamą dabar statistiką</u> iš tikrųjų labai mažai valstybėse narėse yra investuojama priežiūrai. Bene penkiolika Europos Sąjungos valstybių narių priežiūrai skiria vieną procentą nuo BVP, o netgi ir mažiau. Tai reiškia, kad mes tikrai <u>nepasieksim tų tikslų su tom lėšom</u>, kurios yra dabar.	the member states, but <u>this is a kind of investment that we need</u>. And my question is the following. <u>According to the statistical data</u>, there is not enough investment in care in the European Union member states. Around fifteen member states just earmark one per cent of their GDP, sometimes even less. So <u>with this kind of investment, with this kind of resources</u>, we will not be able to achieve the goals that we've set.	32.2.3	nepasieksim tų tikslų su tom lėšom > with this kind of investment , with this kind of resources	EKSPL	LEKS-PAKART
32.3	<u>Nes čia mes kalbam</u> apie formalią priežiūrą, o dar visai neformali priežiūra, kur sudaro pagrindą. Ten dešimtys milijonų žmonių, kuriems reikalinga ta priežiūra, ir dešimtys milijonų, kur namuose, devyniasdešimt procentų su viršum moterys, tai teikia. Todėl čia labai svarbu, kad Europos Komisija akcentuotų ir rastų priėjimą įrodymą valstybėm narėm, kad būtinos investicijos <u>norint</u>	We speak about formal care, but there is this whole set of informal care, which means tens of millions of people who need care and tens of millions who, ninety per cent of them women, provide those informal care services. So the European Commission needs to find ways of pressurising member states, saying that it's necessary to invest in the care sector if we want to implement the European Care Strategy and <u>if</u>	32.3.1	Nes čia mes kalbam > We speak about	IMPL	JUNG-PRALEID
			32.3.2	tarpe dvidešimt septynių Europos Sąjungos valstybių > in all member states	IMPL	REIKSM-GENER
			32.3.3	norint įgyvendinti > if we want to ensure	EKSPL	BEVEIKS-VEIKS

	<u>įgyvendinti</u> priežiūros strategiją ir apskritai žmonių gyvenimo kokybę užtikrinti. Nes iš tikrųjų bendri veiksmai kodėl Europos Sąjungoj reikalingi? Todėl, kad priežiūros kokybė, prieinamumas, įperkamumas, patrauklumas skyrėsi <u>tarpe dvidešimt septynių Europos Sąjungos valstybių</u>, oi kaip skyrėsi, ir čia reikalingi būtinai bendri veiksmai. Dar kartą ačiū, reikia greičiau priimt strategiją, kad prasidėtų darbas.	<u>we want to ensure</u> better quality of life for our people. Because we need common actions in the European Union, because affordability, availability, and accessibility cannot be equally ensured <u>in all member states</u>. There are huge discrepancies and that's why we need our common actions. Thank you once again. We need to adopt this strategy as soon as possible. Thanks.				
--	--	--	--	--	--	--

33	BR AGRI 20220929 LT	BR AGRI 20220929 EN	Segm. Nr.	Atvejis	IMPL/EKSPL	TIPAS
33.1	Ačiū, gerbiamas Pirmininke. Iš tikrųjų ir aš sveikinu poną Tarabelą su jo atliktu darbu. Man teko praeitą kartą, tai penkioliktais metais, berods, praeitą pareiškimą, pranešimą rengti, būti šešėliniu	Thank you, Chairman. I would also like to congratulate Mr. Tarabella for the job well done. In two thousand and fifteen, I remember I was shadow rapporteur back then and <u>I know Mark Tarabella is an</u>	33.1.1	Tai tikrai yra puikus specialistas > I know Mark Tarabella is an excellent expert	EKSPL	PAKAIT-KEIT-DAIKT
			33.1.2	bet, iš kitos pusės, problemos, kurios kėlėm tada > But the problems we raised back	IMPL	DISKUR-PRALEID

	pranešėju. <u>Tai tikrai yra puikus specialistas, bet, iš kitos pusės, problemos, kurios kėlėm tada jos labai panašios ir dabar lieka.</u> Tai tikrai buvo neblogai atkovota, kad tai būtų neperdirbami produktai ir maksimaliai ekologiški, be įvairių nereikalingų priedų.	<u>excellent expert. But the problems we raised back</u> then remain relevant even today and luckily we excluded processed products and tried to introduce as much, as many organic products as possible without additional additives.	33.1.3	jos labai panašios ir dabar lieka > remain relevant even today	EKSPL	LEKS-KONKRET
33.2	<u>Bet noriu pasakyti, kad tai programa nėra privaloma mokyklom: jos gali dalyvaut, gali nedalyvauti. Todėl manau, kad jinai galėtų turėti ir kai kuriuos privalomus įpareigojimus toms mokykloms, kurios nori dalyvauti. Tai yra, kaip ir buvo šnekėta, trumposios grandinės principas. Tai turėtų būti ne rekomendacija, o turėtų būt privalomi dalykai.</u>	It is not a compulsory scheme. Schools choose to take part in this scheme, but I think some mandatory requirements should be raised for the schools who want, which want to take part. <u>For instance, short supply chains should be not a recommendation</u> but a mandatory requirement.	33.2.1	Bet noriu pasakyti > <i>neperteikta vertime</i>	IMPL	DISKUR-PRALEID
			33.2.2	Tai yra, kaip ir buvo šnekėta, trumposios grandinės principas. Tai turėtų būti ne rekomendacija > For instance, short supply chains should be not a recommendation	IMPL	MINT-JUNG
33.3	<u>Ir antras dalykas kokybės reikalai, ekologiškumo reikalai</u> – irgi turi būti privaloma, nes tai nėra didelė programa: tenka vaikui, kam obuolys, kam kriaušė, kam stiklinė pieno, kam dar	<u>Then</u> quality, <u>organic products</u> , this has to be mandatory. It is not a huge scheme. A child gets a pear, an apple, a glass of milk, a banana, some other product. It is not a catering programme. It is an educational	33.3.1	Ir antras dalykas > Then	IMPL	KOH-SILPN
			33.3.2	ekologiškumo reikalai > organic products	EKSPL	REIKSM-KONKRET
			33.3.3	kaip ūkyje auginami ir sveiki produktai, ir nesveiki produktai > how they are	EKSPL	ELIPT-ISPLET

	kažkoks tai produktas, bananas ar kažkas tai kito. Tai nėra maitinimo programa. Tai yra daugiau švietimo programa, ir aš <u>tikrai manyčiau, kad daugiau turėtų būti vedamos pamokos</u>, apskritai mokinama ir šviečiama vaikai, ką tai reiškia valgyti produktus su cukrum, be cukraus, ekologiškus, neekologiškus, kad vaikas galėtų gauti visą paletę žinių ir kartu tuo pačiu paragauti gerų, sveikų produktų ir pažiūrėti, <u>kaip ūkyje auginami ir sveiki produktai, ir nesveiki produktai</u>. Ir tokiu būdu, man atrodo, būtų maksimali nauda. O jeigu mes darysim na, tikrai išdalinsim po obuolį ar po kriaušę, tai nauda bus pusėtina.	scheme and <u>I think that we should focus on lessons</u> in schools, lessons where children are taught what means eating organic products, products with sugar and things like that, so that children can accumulate knowledge and at the same time taste good quality products, see <u>how they are grown in the farms, how unhealthy food is produced</u>. They need that knowledge. And if we only distribute pears and apples, the benefit will not be fully fledged.		grown in the farms, how unhealthy food is produced		
			33.3.4	kaip ūkyje auginami ir sveiki produktai, ir nesveiki produktai > how they are grown in the farms, how unhealthy food is produced	EKSPL	PASTAB-PRIDEJ
			33.3.5	tikrai manyčiau, kad daugiau turėtų būti vedamos pamokos > I think that we should focus on lessons	EKSPL	THAT-PRIDEJ
33.4	<u>Todėl aš manau, kad</u> iš tikrųjų	We need to really focus on	33.4.1	Todėl aš manau, kad > vertime neperteikta	IMPL	DISKUR-PRALEID

	daugiau reikia linkti į pamokų vedimą, į privalomų pamokų vedimą. Tokiu atveju bus didelė pridėjamoji vertė, ir vaikai, atėję namo, galės <u>pasakyti tėvui, mamai</u> , kad žinai, va mokykloj davė tokių tai produktų, ekologiškų, kodėl tu namuose nenuperki, kodėl šaldytuve neekologiški ir taip toliau. Tai iš tikrųjų duotų gerą efektą. Ačiū.	lessons, on educational aspects that will create a much greater added value and then children coming back home would be able <u>to say to their parents</u> : “Look I received those healthy foods, healthy products at school, why don't we have them at home? Why don't we have organic products in our fridge?”	33.4.2	pasakyti tėvui, mamai > to say to their parents	IMPL	LEKS-GENER
--	---	--	--------	--	------	------------

34	BR ITRE 20221004 LT	BR ITRE 20221004 EN	Segm. Nr.	Atvejis	IMPL/EKSPL	TIPAS
34.1	Ačiū, gerbiamas Pirmininke. Gerbiama komisare, iš tikrųjų šiandieną jūs esat Europoje viena iš svarbiausių, ir tikrai kviečiu ne delsti, o priiminėti drąsius sprendimus, kuriuos spręstu iš šios dienos klausimus, ir rytdienos. Taip pat noriu pasakyti, kad mano šalyje Lietuvoj elektros kainos yra vienos iš didžiausių <u>Europos Sąjungoj</u> .	Thank you, Chairman. Madam Commissioner, today you are a leading figure in Europe, and I would like to urge you to come up with bold decisions to resolve the questions of today and tomorrow. I would like to say that in my country, Lithuania, electricity prices are among the highest <u>in Europe</u> because we only produce up to thirty per cent. Nonetheless, the	34.1.1	Europos Sąjungoj > in Europe	IMPL	REIKSM-GENER
			34.1.2	nustatė prievolę visiems pasirinkti nepriklausomą privatų tiekėją > all consumers have to choose an independent supplier	EKSPL	REIKSM-KONKRET
			34.1.3	nes direktyvoje yra numatyta, kad > because in the directive, the directive says that	EKSPL	ELIPT-ISPLET

	Todėl, kad gamy-savo gamyba siekia tik iki trisdešimt procentų, bet, nežiūrint į tai, vyriausybė sukūrė Liberalizavimo direktyvos įgyvendinimo schemą, kad <u>nustatė prievolę visiems pasirinkti nepriklausomą privatų tiekėją</u>. Jeigu kas nesutinka, tai baudžiama dvidešimt penkais procentais didesne kaina ir netgi teise atjungti po šešių mėnesių, jeigu nepasirenka tekėjo. Kaip Jūs manot, ar tokie veiksmai ne tikrai yra nemoralūs bet ir ar teisėti, <u>nes direktyvoje yra numatyta, kad rinkoj nenorintys dalyvauti neturėtų būti baudžiami?</u> Ačiū.	government has created a scheme for implementing the Liberalisation Directive, and now <u>all consumers have to choose an independent supplier</u>. Those who do not agree would have to pay a price twenty-five per cent higher than the others and after six months they might be disconnected if they don't choose a supplier. What do you think? These measures, these steps, they look immoral but are they legal <u>because in the directive, the directive says that</u> those who do not participate in the market should not be punished. Thank you.				
--	--	--	--	--	--	--

35	BR ITRE 20221027 LT	BR ITRE 20221027 EN	Segm. Nr.	Atvejis	IMPL/EKSPL	TIPAS
35.1	Ačiū, gerbiamas Pirmininke. Ačiū pranešėjai. Keletą minčių noriu ir aš pasakyti, kad palaikyt biški balansą tarp vyrų ir moterų mūsų komiteto posėdyje. Tai iš tikrųjų labai svarbu ką Jūs paminėjot, labai įdomią informaciją pateikiat, statistiką. Mes ne visada susimąstome, kas daugiau kenčia, pavyzdžiui, kai sakom, kad ten <u>trisdešimt ar dvidešimt penki procentai atskirose šalyse žmonių</u> yra energetikos skurde ar apskritai skurde, o duomenų kaip ir neturim. O koks gi procentas iš jų vyrų, o koks gi procentas moterų, koks gi procentas šeimų. Tai būtų labai svarbi ta statistika, <u>informacija</u> , ir žmonės visai kitaip reaguotų, daugiau žinotų, nes na iš tikrųjų moterų, gyvenančių vienu, yra kur kas daugiau negu vyrų, gyvenančių vienu, ir <u>jūs</u> labai dažnai savo tuo	Thank you, President. I would like to thank the rapporteur and I would like to share a few ideas to make sure there is a balance between men and women in the meeting of our committee. So it is very important what you have presented, what you have talked about, all the statistics. It is very important information. We don't always think about who suffers more, for instance, when you say that <u>twenty-five or thirty percent of people in our member states</u> are in energy poverty or in poverty in general. We don't always have the percentages of how many men, how many women are there in those groups. <u>So it is very important to communicate this information</u> so that people are more aware. Like, for instance, women living alone make up a much larger group in our population than men, and usually <u>they work a lot,</u>	35.1.1	trisdešimt ar dvidešimt penki procentai atskirose šalyse žmonių > twenty-five or thirty percent of people in our member states	EKSPL	REIKSM-KONKRET
			35.1.2	Tai būtų labai svarbi ta statistika , informacija > So it is very important to communicate this information	IMPL	LEKS-PRALEID
			35.1.3	jūs labai dažnai savo tuo kantrumu, savo darbštumu stengiasi paprasčiausiai nerodi-nesirodyti ir netgi paramos atskirais atvejais nedrįsta prašyti > they work a lot, they try to survive on their own, not ask for help, not ask for assistance	IMPL	MINT-JUNG
			35.1.4	Todėl šitie duomenys tikrai labai svarbūs > So I think this data is very, very important	EKSPL	POZIC-PRIDEJ

	<u>kantrumu, savo darbštumu stengiasi paprasčiausiai nerodi-nesirodyti ir netgi paramos atskirais atvejais nedrįsta prašyti. Jos paprasčiausiai sugeba kukliau išgyventi. Todėl šitie duomenys tikrai labai svarbūs.</u>	<u>they try to survive on their own, not ask for help, not ask for assistance. So I think this data is very, very important for decision making.</u>				
35.2	Na ir aš, naudodamasis proga dėl to, kad <u>Lyčių lygybės institutas yra reziduoja mano šaly, Vilniuje, tikrai noriu paklausti aš Jūsų, o kokia gi situacija yra Lietuvoj? Kokia situacija yra Baltijos šalyje šalyse? Nes, pavyzdžiui, didžiausia infliacija praeitą mėnesį buvo Lietuvoje apie trisdešimt procentų. Lygiai taip pat elektros kainos yra vienos iš didžiausių, jeigu ne didžiausios, Lietuvoj, lyginant netgi ir su Lenkija, tai keliais kartais didesnė, lyginant, pavyzdžiui, su Skandinavija. Tai iš tikrųjų skirtumai Europos Sąjungos tarp šalių yra labai dideli. Ir galbūt, jeigu vienas receptas tinka visom šalim, tai atskiroms</u>	<u>And EIGE is established in my country, Lithuania, in Vilnius. So I would like to ask you about the situation in Lithuania or in the Baltic States in general. We have the highest inflation last month in Lithuania. It was about thirty percent. Energy prices are also probably the most, the highest, even higher than in Poland, in the Scandinavian countries. They are the highest in Lithuania. So the differences between member states are really high. So some solutions may be good for some countries, but for other member states maybe different solutions would be needed. You have spoken about education and I think it is not good.</u>	35.2.1	Lyčių lygybės institutas > EIGE	IMPL	PAKEIT-SANTR
			35.2.2	reziduoja mano šaly, Vilniuje > is established in my country, Lithuania, in Vilnius	EKSPL	PASTAB-PRIDEJ
			35.2.3	o kokia gi situacija yra Lietuvoj? Kokia situacija yra Baltijos šalyje šalyse? > ask you about the situation in Lithuania or in the Baltic States in general	IMPL	ELIPT-PAPR
			35.2.4	Nes, pavyzdžiui , didžiausia infliacija praeitą mėnesį buvo Lietuvoje apie trisdešimt procentų > We have the highest inflation last month in Lithuania. It was about thirty percent.	IMPL	DISKUR-PRALEID
			35.2.5	Nes, pavyzdžiui , didžiausia infliacija praeitą mėnesį buvo Lietuvoje apie trisdešimt procentų > We have the highest inflation last month in	EKSPL	MINT-SKAID

	šalim reiktų galbūt specifinių, kažkokių tai pasiūlymų ir rekomendacijų.			Lithuania. It was about thirty percent.		
			35.2.6	kainos yra vienos iš didžiausių, jeigu ne didžiausios, Lietuvoj, lyginant netgi ir su Lenkija, tai keliais kartais didesnė, lyginant, pavyzdžiui, su Skandinavija > Energy prices are also probably the most, the highest, even higher than in Poland, in the Scandinavian countries. They are the highest in Lithuania.	IMPL	ELIPT-PAPR
			35.2.7	skirtumai Europos Sąjungos tarp šalių > differences between member states	IMPL	REIKSM-GENER
			35.2.8	atskiroms šalim reiktų > for other member states maybe	EKSPL	REIKSM-KONKRET
	Tai jūs gerai paminėjot, pavyzdžiui, gatvių apšvietimą. Iš tikrųjų labai na, sakyčiau, neteisingai elgiasi vietiniai vadovais, savivaldybės taupydami, lyg tai sutaupys apšviečiant, išjungiant gatvės apšvietimus. Nors, kai suskaičiuoja visą socialinį poveikį, tai gaunasi, atskirais atvejais, atvirkščiai, išlaidos net padidėja šitą	You have also spoken about lighting of the streets when the cities have decided to switch off lighting. I would support your idea that, actually, this is not good because probably the costs in the end will be higher. We instead should focus on replacement of the lamps, for instance. We have a possibility to use a much lower voltage in our lamps that would be saving	35.2.9	Tai jūs gerai paminėjot, pavyzdžiui > <i>vertime neperteikta</i>	IMPL	DISKUR-PRALEID

	žingsnį padarius. Šiandieną mes turim puikiausias galimybes pakeisti šviestuvus. Daug Europoje šviestuvų, kurie naudoja du tris šimtus, reiškia, vatų lemputes, kai tuo tarpu galima dešimt kartų mažesnio galingumo le, reškia, šviestuvus, ir turėti ir komfortą, ir taupyti, ir džiaugtis ta aplinka, kurioj gyvenam. Ačiū.	electricity and still provide lighting. And we will be living in a comfortable situation. Thank you. ⁸				
--	--	---	--	--	--	--

36	BR REGI 20221108 LT	BR REGI 20221108 EN	Segm. Nr.	Atvejis	IMPL/EKSPL	TIPAS
36.1	Ačiū, gerbiamas Pirmininke. Iš tikrųjų įdomu paklausti, ir labai ačiū, kad Jūs įtraukėt šitą klausimą į darbotvarkę. Tikrai, tie klausimai mums kyla turbūt namuose, <u>kiekvienoj valstybėj</u> kada matom, ar tai informaciją, ar tai šneka mes, kaip tie pinigai naudojami ir kaip planuoti naudoti.	Thank you, Mr. Chairman. It is very interesting to listen to all these views and I'm really very grateful that you have included this point into our agenda. This is the questions that we are asking at home <u>in every member state</u> when we read the information on how this money is being used.	36.1.1	kiekvienoj valstybėj > in every member state	EKSPL	REIKSM-KONKRET

⁸ Šis vertimo segmentas yra labiau apibendrinamojo pobūdžio, yra daug praleidimų ir interpretacijų, todėl fakultatyviojo implikavimo / eksplikavimo atžvilgiu sunku vertinti.

36.2	Aš irgi noriu šiek tiek pasakyt tą, ką žinau apie savo valstybę, apie Lietuvą. <u>Tai, visų pirma, kiek suprantu, tai sanglaudos fondus, sanglaudos programą mes patvirtinom dar praeitoj kadencijoje.</u> Tai ten dirbom daug, kelis metus, ir nustatėm taisykles, ir pagal tas taisykles ir eina darbai, ir finansavimas. Ir tikrai valstybės narės dar šiais metais rengs priemones, derins su partnerystėm, taip toliau ir kitų metų galbūt pabaigoj, tikrai prasidės pirmieji konkursai sanglaudos pinigų. Tai čia visada taip du trys metai vėluojam, paskui du trys metai užbaiginėjam. Tai dar turbūt užbaiginėjam šiemet dvidešimtų metų pinigus.	I would like to say something about Lithuania, my country. Cohesion policy was adopted <u>in our last term in Parliament.</u> We spent several years and we set the rules, and work is being carried out in accordance with these rules, and finance is allocated, and different measures are being implemented, and only at the end of the next year, the first public tenders will take place for the things planned according to the cohesion fund.	36.2.1	Tai, visų pirma, kiek suprantu > neperteikta	IMPL	DISKUR-PRALEID
			36.2.2	dar praeitoj kadencijoje > in our last term in Parliament	EKSPL	PASTAB-PRIDEJ
36.3	O čia, kiek suprantu, jokių partnerysčių nėra. Tai yra, savotiškai, sakyčiau, ne valstybių narių, bet savotiškai nacionalinių valdžių yra papildomi biudžetai, kuriuos jos pasitvirtina. Jeigu nori,	<u>And when we speak about RRF,</u> we are talking about enriching the budgets of national governments, and national governments adopt their budgets and maybe discuss these budgets,	36.3.1	O čia > And when we speak about RRF	EKSPL	PAKAIT-KEIT-DAIKT
			36.3.2	iškreips šitą priemonę > will distort the RRF measures	EKSPL	REIKSM-KONKRET
			36.3.2	pablogins šitą priemonę, iškreips šitą priemonę > will distort the RRF measures	IMPL	LEKS-PRALEID

	šiek tiek su kažkuo pasidera, pasižneka. Jeigu nenori, kaip, pavyzdžiui, mano valstybei, tai su niekuo nebuvo derinta. Ir su Komisija suderinę tuos pinigus paskui pradeda leisti. Tai, kada aš užklausiu, kodėl Jūs neskyrėt reiškia regionam pinigų, tai man atsakė taip: kadangi suskirstyta valstybė į du regionus – vienas neturtingas, kitas turtingas – tai neturtingam regionui eina sanglaudos pinigai, o čionai bus sostinės pinigai, kadangi sostinė negauna iš sanglaudos. Ir iš tikrųjų procesas jau nuvažiavęs. Gerai, kad mes diskutuojam ateičiai. Jeigu, kaip sakė reiškia Komisijos atstovas, kad jau praktiškai dvidešimt procentų sąskaitų apmokėta, tai reiškia jau penkiasdešimt procentų padaryta darbų, tai, kas liko tenai dvidešimt, trisdešimt procentų liko. Tai praktiškai jau eina viskas į pabaigą, jau procesai užsukti. Ir aš net neabejoju, kad sanglauda, bent jau atskirose valstybėse, bent jau atskirose	coordinate them. But my member state has not coordinated this budget with anyone except the Commission. So when I ask why haven't you allocated any money to regions, so my member state has only two regions – one poor, one rich – so the poor region gets the cohesion money and the rich, the capital, gets the RRF money. So things have already been done and we cannot change them, and it's good that we can talk about the future. It seems that fifty per cent of work has already been carried out and twenty per cent of bills have already been paid. So we are coming to an end, processes are there, they are taking place. So when we talk about cohesion, I'm sure that cohesion will distort the RRF measures.				
--	---	---	--	--	--	--

	regionuose, <u>pablogins šita priemonę, iškreips šita priemonę.</u>					
36.4	Pavyzdžiui, mano šaly pinigai išleidžiami yra sostinės regione, kurioj yra, sakykim, išsivystymo lygis apie šimtą dvidešimt procentų Europos Sąjungos vidurkio. Tai bus šimtas šešiasdešimt procentų, kai tame tarpe kito regiono tiktai apie <u>šešiasdešimt penkis procentus vidurkio.</u> Tai pasekmes mes tikrai turim žiūrėt ir skaičiuot. <u>Bet aš suprantu, kad čia buvo tiktai centralizuotas skolinimas. Komisija skolinasi pinigų ir pagal sutartas formules išdalina valstybėm.</u> Jos, suderinę programas, išleidžia, atsiskaito ir viskas. Ir taip mes <u>įliejom greitų pinigų</u> iki dvidešimt šeštų metų, kad kovoti su pasekmėm. Bet kadangi tų programų mes prie jų nežiūrėjom, kokias valstybės padarė, tai vienoje valstybėse gal bus energetikos programos, kitose aplinkosaugos programos,	In my country, money is spent in the region of the capital which has the one hundred and twenty per cent level of that of the European Union, whereas there are regions which only reach <u>sixty-five per cent of the average level of the EU. So I understand that we so far had only the centralized lending system when the Commission borrows the money and then distributes this money to member states,</u> and member states are accountable for how they use this money. So, till twenty twenty-six, <u>we have this so-called quick or fast money,</u> but different member states can carry out whatever they want, energy programmes or environmental programmes or some kind of organic problems or waste management programmes, etc., but there is no coherence in implementing all these programmes.	36.4.1	Pavyzdžiui > <i>vertime neperteikta</i>	IMPL	KOH-SILPN
			36.4.2	kito regiono tiktai apie šešiasdešimt penkis procentus vidurkio > sixty-five per cent of the average level of the EU	EKSPL	PASTAB-PRIDEJ
			36.4.3	čia buvo tiktai centralizuotas skolinimas. Komisija skolinasi pinigų ir pagal sutartas formules išdalina valstybėm > had only the centralized lending system when the Commission borrows the money and then distributes this money to member states	EKSPL	KOH-STIPR
			36.4.3	centralizuotas skolinimas > centralized lending system	EKSPL	REIKSM-KONKRET
			36.4.4	išdalina valstybėm > distributes this money to member states	EKSPL	REIKSM-KONKRET
			36.4.5	įliejom greitų pinigų > we have this so-called quick or fast money	EKSPL	LEKS-PAKART
			36.4.6	Bet aš suprantu, kad > So I understand that	EKSPL	THAT-PRIDEJ

	trečiose gal bus tenai ekologinės kažkokios programos, šiukšlių tvarkymo programos. Visokių, matyt, bus tų programų, bet kažkokių tai nuoseklumų nebus.					
36.5	Tai tikrai mums turbūt gerai būtų, <u>kad šitokiam pokalby dalyvautų ir Komisijos narė</u> . Kaipgi jai atrodo Komisijos narei, kuri atsakinga už europinę sanglaudos politiką. kiek jinai prisideda prie RRFO veiklos, tų priemonių, jų priežiūros, kontrolės svarstant pačioj Komisijoj. Tai vat būtų įdomu Komisijos narės nuomonės. Aš gi net noriu pasakyti kitą dalyką, kad mes sanglaudoj leidom valstybėm penkiolika procentų iš neturtingų perkelti turtingus regionus. <u>Ir, pavyzdžiui, mano valstybėj iš karto vyriausybė, reiškia, parašė prašymą perkelt pinigų. Tai, kada įsikišom, reiškia tada, tada Komisija jau leido pusę pinigų perkelt ne penkiolika, o septynis su puse procentų.</u>	So we would very much like <u>the Commission to participate in such discussions</u> as the Commission is responsible for the European cohesion policy and we like to really know how much, where is the input of the Commission in the RRF and the implementation of these measures. How much it controls and does other things. And it was allowed to transfer fifteen per cent of all the funds from poor regions to the rich regions, <u>which was done in Lithuania</u> , and then later when this was criticized, the Commission said that only five and a half per cent of the funds could be redistributed in such a way. So there are capitals that have problems, there are regions and I'm sure that the major part of this money would	36.5.1	kad šitokiam pokalby dalyvautų ir Komisijos narė > the Commission to participate in such discussions	IMPL	REIKSM-GENER
			36.5.2	Ir, pavyzdžiui, mano valstybėj > which was done in Lithuania	EKSPL	TIKRIN-PRIDEJ

	Tai, iš tikrųjų, kadangi sostinėse nacionalinės valdžios yra įsikūrę ir jiems daugiausia rūpi sostinių problemos, sostinių regionų, tai aš net neabejoju, kad didžioji dalis šitų pinigų atiteks sostinėm arba prie didžiųjų miestų. Ir tai, iš tikrųjų, nu galbūt ten ir didžiausios problemos, ir matysim, koks bus rezultatas, po to. Ačiū.	go to the capitals and maybe they have lots of problems but we will see what the results will be. ⁹				
--	--	--	--	--	--	--

37	BR ITRE 20221129 LT	BR ITRE 20221129 EN	Segm. Nr.	Atvejis	IMPL/EKSPL	TIPAS
37.1	Ačiū, gerbiamas, ačiū, gerbiamas Pirmininke. Keletą minčių norėjau ir aš pasakyti šituo klausimu. Ypatingai šiuo metu tai labai svarbus klausimas ir tą parodyt iniciatyvą labai ačiū visiems už pateiktą pasiūlymą – tikrai yra savalaikis ir labai svarbus.	Thank you, Chairman. I have a couple of ideas to present on this issue. Especially at the moment, it is a very important issue, and thanks for the proposal and the initiative. It's a timely and important proposal.		<i>Nenustatyta</i>		
37.2	Na, žinoma, kad Rusijai pradėjus nieko nepagrįstą	As we know, Russia's war against Ukraine, unmotivated	37.2.1	aktuali, tai yra fizinė sauga > physical protections, physical	EKSPL	LEKS-PAKART

⁹ Šiame segmente nemažai apibendrinamojo vertimo atsisakant pavyzdžių, detalių, todėl sunku vertinti, ar tai būtų implikavimas ar praleidimas.

	karą prieš Ukrainą, tampa labai svarbi dabar <u>aktuali, tai yra fizinė sauga</u>, ypačiai tos šalys: Baltijos šalys, Lenkija, Suomija, kurios turi tiesioginę sieną su Rusija, su Baltarusija. Labai svarbu apsaugoti pačią fizinę sieną ir, žinoma, ne tik tai ant žemės, bet ir oro gynybos sistemoje apsaugoti. Tai turi solidarizuoti mus visus ir mes turim parodyti, išmokyti šitą pamoką, kad iš tikrųjų jaustumėmės pasiruošę, <u>jeigu kartais ateityje iškiltų vėl panašūs klausimai</u>.	war, is very important, and <u>physical protections, physical security</u> is very important for both the countries, Finland and Poland, which have a direct border with Russia and Belarus. It's important to protect the physical border, not only on the ground, but in the air defence systems. We should show solidarity and learn the lesson on this occasion, so that we could feel prepared <u>if we have similar problems in the future</u>.		security		
			37.2.2	jeigu kartais ateityje iškiltų vėl panašūs klausimai > if we have similar problems in the future	EKSPL	LEKS-KONKRET
37.3	Lygiai taip pat man kyla klausimas, ar mes išmokom pamoką dėl „Nord Stream“ avarijos. Ar tai jau išmokta mūsų pamoka, ar tai tik tai yra	Again, I have a question whether we have learned the lessons in the incident with Nord Stream. Is this a lesson we have learned, or is it just an	37.3.1	saugumo dalykai, tiekimo dalykai, energetikos dalykai, duomenų perdavimo dalykai ir visa kita > this is security, energy, data transfer issues	IMPL	PAVYZD-PRALEID

	incidentas, kuris tyrinėjamas, ir galvojama, kas bus toliau. Tokių sistemų mes turbūt turim ne vieną šiandieną Europoje. Ir neskaitant taršos dalykų, bet tai yra <u>saugumo dalykai, tiekimo dalykai, energetikos dalykai, duomenų perdavimo dalykai ir visa kita</u>. Būtų tai, labai manau, geras, neblogas klausimas, jį panagrinėti giliau, pristatyti priežastis, pasekmes ir prevenciją, ką gi, mes ruošiamės daryti. <u>Ir aš manau, kad trečiųjų šalių kaip savininkų Europoje yra daugiau su monopolinėm įvairiom sistemom. Mes ir jas turim atkreipti dėmesį, kad padaryti prevenciją ir ateiti tokių dalykų nebūtų. Ačiū.</u>	incident which is analyzed with the thinking what will happen in the future? We have more than one of such systems in Europe. Apart from pollution, <u>this is security, energy, data transfer issues</u> are related to this. I think we should analyze this issue in more depth by presenting causes, consequences, and prevention measures. <u>And I think that there are</u> more third parties in Europe which have monopolized systems. We have to focus on the issues of prevention, so that we can prevent such things happening in the future.	37.3.2	Ir aš manau, kad > and I think that there are	EKSPL	THAT-PRIDEJ
--	--	--	--------	---	-------	-------------

38	BR REGI 20221130 LT	BR REGI 20221130 EN	Segm. Nr.	Atvejis	IMPL/EKSPL	TIPAS
38.1	Ačiū, gerbiamas Pirmininke. Ačiū Regionų komiteto atstovei, Komisijai už papasakojimą apie situaciją. Iš tikrųjų aš esu pats, gyvenu netoli <u>Europos Sąjungos</u>	Thank you, Chair. I would like to thank the Commissioner and Representative for outlining the situation. I actually live close to <u>an external EU border</u> and I can see that the processes over	38.1.1	Europos Sąjungos išorinės sienos > an external EU border	IMPL	PAKEIT-SANTR
			38.1.2	kitokie vyksta negu valstybių centruose ar sostinėse arba didmiesčiuose > a bit	IMPL	PAVYZD-PRALEID

	<u>išorinės sienos</u> ir žinau ir matau ir stebiu, kad ten procesai truputį <u>kitokie vyksta negu valstybių centruose ar sostinėse arba didmiesčiuose</u>. Ir tikrai pritariu, kad nutolę regionai, ypatingai salos, jos neišvengiamai reikalauja papildomos paramos, nes priešingu atveju ten nebeliks kam gyventi arba turėsime pradėti mokėti pinigus, kad žmonės tenai gyventų. Tai kur kas pigiau būtų dabar daryti didesnes paramas, <u>dideles injekcijas</u>, na, sakykim, bent jau panašų gyvenimą kaip žemynuose ir tokiu atveju mes laimėtumėm du kartus. Tai vieną kartą žmonės tie, kurie dabar gyvena, ir jų vaikai liks tenai.	there are <u>a bit different than in the central areas or cities</u>. I can only echo that the remote regions or islands inevitably require additional support because otherwise there will be no people remaining there and we will have to pay some money to motivate people to stay there. Therefore, it is better that we make certain <u>injections of money</u>, of support right now. And that means that this will be useful on two occasions. First, people will remain there with their children.		different than in the central areas or cities		
			38.1.3	dideles injekcijas > injections of money	EKSPL	REIKSM-KONKRET
38.2	Ir antras dalykas, reiškia, mums nereikės tuščių teritorijų paskui išlaikyti ir prižiūrėti. Na, ir aš tikrai noriu atkreipti dėmesį į tai, ką Jūs sakėt, kad, taip, <u>pasienio regionai, kurie, na, yra prie Europos Sąjungos išorinės</u>	Secondly, we will avoid the situation when later areas have to be managed when they remain empty. Now, you mentioned that regarding the outermost regions which have the common border <u>with third countries, in our case, Belarus</u>	38.2.1	kada ribojiesi su Baltarusija, su Rusija > with third countries , in our case, Belarus and Russia	EKSPL	PASTAB-PRIDEJ
			38.2.2	pasienio regionai, kurie, na, yra prie Europos Sąjungos išorinės sienos > the outermost regions which have the common border with	IMPL	REIKSM-GENER

	<u>sienos</u>, ypatingai sakykim, mūsų atveju tai, <u>kada ribojiesi su Baltarusija, su Rusija</u>, tai iš tikrųjų papildomi dar iššūkiai, nes per tas sienas yra ne tikrai, sakykim, pati siena, bet ir vykdomi įvairūs kontrabandiniai. Kaip žinoma dabar, ir nelegalių reiškia, piliečių pervežimas iš kitų šalių, per prievartą ir taip toliau. Tai jie tikrai reikalauja kitokio truputį dėmesio. Ir labai svarbu, kaip ir minėjot galbūt <u>reiktų kažkiek tai sukonkretinti ir apibrėžt</u>.	<u>and Russia</u>. In that case, we need to bear it in mind that it's not only border control for the purposes of safety that is necessary, but also controlling smuggling or human trafficking and so on. So, you have also mentioned that we need to be more specific in the document.	38.2.3	reiktų kažkiek tai sukonkretinti ir apibrėžt > we need to be more specific in the document	EKSPL	BEVEIKS-VEIKS
			38.2.4	reiktų kažkiek tai sukonkretinti ir apibrėžt > we need to be more specific in the document	EKSPL	PASTAB-PRIDEJ
			38.2.4	reiktų kažkiek tai sukonkretinti ir apibrėžt > we need to be more specific in the document	IMPL	LEKS-PRALEID

38.3	Mes bandėm tam dokumente, kur, reiškia, kaimo vietovės iki keturiasdešimtų metų bandėm apibrėžti galbūt pavyks, apie bazinės paslaugas. Nes natūralu: <u>jeigu paslaugos mažėja švietimo, kultūros, reiškia, sveikatos, tai ir tada jauniems žmonėms nėra prasmės tenai pasilikti, ir jie važiuoja paskui tas paslaugas.</u> Na o kada jau išvažiuoji iš vienos vietovės, tai tada nevažiuoji dvidešimt kilometrų, o važiuoji jau į ateities vietovę, kur jau žinai, kad galės išsikurti ir gyventi ir taip toliau. Todėl labai svarbu ir turėtų valstybės narės gauti prievolę išlaikyti paslaugas. Jeigu ji ima paramą, tai ir prievolė išlaikyti paslaugų paketą, kad gyventojai žinotų, kokios paslaugos ir kaip jiems bus teikiamos. Nes priešingu atveju ta nežinia, kada žmogus nežino. A, šiandien yra ligoninė. Po dvejų metų jau sako uždarys. Mokykla	There were a few things related to the basic services in rural areas because such services as education, healthcare, and cultural services <u>disappear from rural areas and there's no motivation left for individuals to stay there. And if these services leave an area, people follow the services and they will leave the area</u> forever. That's why the member states have to have an obligation to keep a package of services for a specific area if they receive support, so that people know that in the future, these services will be available to them in the place where they are living. For instance, if they know that today they have a hospital or a school at a place, they will be aware that it will stay there for a period of time. Because, at the moment, they are not sure if these are going to stay there in two or three years. So, actually, we have the support mechanism and we have to regulate it.¹⁰	38.3.1	jeigu paslaugos mažėja švietimo, kultūros, reiškia, sveikatos, tai ir tada jauniems žmonėms nėra prasmės tenai pasilikti, ir jie važiuoja paskui tas paslaugas > disappear from rural areas and there's no motivation left for individuals to stay there. And if these services leave an area, people follow the services and they will leave the area	EKSPL	ELIPT-ISPLET
------	---	--	--------	---	-------	--------------

¹⁰ Šiame segmente nemažai apibendrinama, praleidžiama, todėl daugelis reiškinių negali būti vertinami kaip fakultatyvusis implikavimas / eksplikavimas.

	šiandien yra, jau vaikų mažėja, sako uždarys. Vietoj dvidešimt kilometrų pasidarė penkiasdešimt kilometrų. Nužinoma tai vat šitie va dalykai yra labai svarbūs ir jie ir jais galima reguliuoti. Tas paramos mechanizmas yra.					
38.4	Ir ypatingai va norėčiau atkreipti dėmesį, pavyzdžiui, LEADERio programą. <u>Su LEADERio programa mes galėtumėm daugiau padaryti</u>	Let's take into consideration the LEADER programme. <u>We can do more in rural areas with that programme.</u> However, at the moment, for the coming period,	38.4.1	Su LEADERio programa mes galėtumėm daugiau padaryti kaimiškose vietovėse > We can do more in rural areas with that programme	IMPL	DAIKTAV-BENDR

	<u>kaimiškose vietovėse</u>, bet, deja, na, reikia pasakyti, kad šitam laikotarpiui, naujam laikotarpiui LEADERio programoje mažesnė yra. Tai norėdami lygtai <u>kalbam, kad daugiau remsim, daugiau padėsime</u>, o faktiškai mažinam pinigų ir sakom, kad, reiškia, darysim daugiau programų. Lygiai taip pat programa va ką tikrai, kai buvo pristatinėjamos, reiškia derybos dėl Repower'io programos arba Atsigavimo fondo programos, kurios papildomai lyg tai duotos, bet jos nueis į didmiesčius, nueis į regionų centrus, nueis kur šiandien žmonių gyvenimo lygis yra labai geras palyginus su tom atsilikusiom vietovėm. Tai gal bent jau valstybės narės turi įsipareigoti nedidinti skirtumų tarp regionų arba, reiškia, ne negerinti gyvenimo jau dabar gerai gyvenančiose regionuose, palyginus su neturtingais regionais.	we have a lesser amount for the LEADER programme. Therefore, <u>we are speaking that we will be supporting more</u>, but on the other hand, we are cutting down the funding. You are also speaking about the negotiations regarding Repower EU or the Recovery Fund. Well, the money will be allocated, but it will reach the cities, the cultural centres, the places where people already lead a nice life to compare it to rural areas. Therefore, member states should undertake to avoid increasing disparities between regions, to avoid improving the life of those regions which already lead a nice life to compare it to those rural areas.	38.4.2	kalbam, kad daugiau remsim, daugiau padėsime > we are speaking that we will be supporting more	IMPL	LEKS-PRALEID
--	--	--	--------	--	------	--------------

38.5	Tai vat šitie dalykai, aš manau, kad labai svarbus, kad mes dvidešimt septintais metais nepasakytume: „Investavom triliardą, reiškia, są-bendrų pinigų atsigavimo fondą aštuonis šimtus milijardų, ir gavosi situacija dar prastesnė, dar daugiau iškreiptas veidrodis. Tai vat šitie dalykai labai svarbūs ir turim prižiūrėt. Ačiū.	We had eight hundred billion euros in the Recovery Fund, but the situation has become even more distorted. That's why we have to be very careful. Thank you.		<i>Nenustatyta</i>		
------	---	--	--	--------------------	--	--

39	BR ITRE 20230124 LT	BR ITRE 20230124 EN	Segm. Nr.	Atvejis	IMPL/EKSPL	TIPAS
39.1	Ačiū, Gerbiamus Pirmininke. Noriu padėkoti abiems ministrams už pateiktą pranešimą. Tikrai buvo labai naudinga pasikeisti informacija, išgirsti prioritetus. Na ir aš tikrai labai dėkoju jums, kad jūs pasakėt, kad parama Ukrainai bus skiriama tiek, kiek reikės. Bet aš siūlau šitą mintį pratęsti toliau ir kada reikės. Nes <u>visi norim ir visi suprantam</u> , kad Ukraina kuo greičiau turi atlaisvinti savo teritorijas ir kad kuo greičiau	Thank you, Chair. I'd like to thank both ministers for their presentations. It was indeed very useful to exchange some information, to hear about their priorities. And I'm very grateful to you for saying that support to Ukraine will be allocated as long and as much as needed. But I suggest to extend this idea, also adding whenever needed, because <u>we all realize</u> that Ukraine must liberate its territory as soon as possible to finish this war as soon as possible and that would	39.1.1	visi norim ir visi suprantam > we all realize	IMPL	LEKS-PRALEID

	mes siektumėm karo pabaigos. Nes tai ir apskritai pigiausiai kainuos šitie šitas procesas, jeigu jisai nebus užvilktas.	be the cheapest solution. I mean, the faster it all ends, the less money we spend.				
39.2	Antras dalykas, ministre Buš pasakėt jūsų premjero pasakytus žodžius „žalesnė, saugesnė ir laisvesnė Europa“. Būtent <u>tą pasiekti reikalingas solidarumas</u> , solidairesnė Europa turi būti. Nes būtent <u>energetikos sektoriuje, energetikos na politikoje mes tikrai stokojam, labai stokojam solidarumo</u> . Ir tas matosi: labai skirtingos gamybos, skirtingos kainos, skirtingi perdavimai dėl įvairių situacijų. Pavyzdžiui, mano šalis Lietuva negamina dėl to, kad stodama į Europos Sąjungą buvo vienoj sąlygų <u>uždaryta atominė elektrinė, ir neturim pajėgumų kol kas</u> . Bet pirkdami elektrą iš Švedijos, ačiū už tą galimybę, kad mes ją turim, mes mokam kelis kartus brangiau negu Švedijoje vartotojai.	The second aspect, Mr. Bush quoted the Prime Minister: “greener, more free, more safe Europe”. And to achieve that, <u>we need more solidarity</u> in Europe, because exactly the <u>energy sector, energy policy now lacks the solidarity</u> . And it's quite obvious. We see different pricing. We see different transmission capabilities. We see different production capacities. And there are different reasons to that. My country, Lithuania, for instance, does not produce because when we were joining the European Union, one of the conditions was to decommission our nuclear power plant. Now we buy electricity from Sweden and we're grateful to this possibility. But we pay more than Swedish consumers do in their local market.	39.2.1	tą pasiekti reikalingas solidarumas > we need more solidarity	EKSPL	BEVEIKS-VEIKS
			39.2.2	energetikos sektoriuje, energetikos na politikoje mes tikrai stokojam, labai stokojam solidarumo > energy sector, energy policy now lacks the solidarity	IMPL	VEIKS-BEVEIKS
			39.2.3	uždaryta atominė elektrinė, ir neturim pajėgumų kol kas > one of the conditions was to decommission our nuclear power plant	IMPL	AISKIN-PRALEID

39.3	Tai, iš tikrųjų jūs pasakėt, kad vienas iš prioritetų bus energijos kainos ir jūs siūlysit naujas priemones. Gal galite pavadinti kokias? Nes šiandieną visi sektoriai ir maisto perdirbimas rodo ir sako: „Sutvarkykite energetiką ir mūsų <u>kainos susinormalizuos</u> “.	So indeed, you said that one of the priorities would be energy pricing and you will suggest some <u>new means, new measures</u> . Maybe you could be more specific, because nowadays all sectors basically say that, you know, “handle energy sector and our pricing will go down also”.	39.3.1	jūs siūlysit naujas priemones > you will suggest some new means, new measures	EKSPL	LEKS-PAKART
			39.3.2	kainos susinormalizuos > pricing will go down also	EKSPL	LEKS-KONKRET

40	BR AGRI 20230131 LT	BR AGRI 20230131 EN	Segm. Nr.	Atvejis	IMPL/EKSPL	TIPAS
40.1	Ačiū, gerbiamas Pirmininke. Ačiū, Ministre, <u>už pristatytą programą</u> . Iš tikrųjų Jūs minėjot, kad <u>vienas iš svarbiausių Jūsų prioritetų yra konkurencingumas</u> . Tai aš norėčiau Jūsų paklausti, kad skirtumas tarp Skandinavijos šalių ir Švedijos, pavyzdžiui, ir <u>Baltijos šalių ir Lietuvos paramos, yra, siekia net iki dviejų kartų</u> . Ar Jūs nemanot, kad tai na nesąžininga yra konkurencija ir Jūs nemanot, <u>kad reikia baigti šituos sakymus, skirtumus</u> ir	Thank you Mr. President. Thank you, Minister, <u>for the programme of the Swedish Presidency</u> . You've mentioned that <u>one of the main priorities of the Swedish Presidency is competitiveness, strengthening of competitiveness</u> . I would like to ask you this. Differences between the Nordic countries and <u>the Baltic countries, including my country Lithuania</u> , in terms of support is twice as low in Lithuania compared to the Nordic countries. Don't you think it's	40.1.1	už pristatytą programą > for the programme of the Swedish Presidency	EKSPL	PASTAB-PRIDEJ
			40.1.2	vienas iš svarbiausių Jūsų prioritetų > one of the main priorities of the Swedish Presidency	EKSPL	PASTAB-PRIDEJ
			40.1.3	vienas iš svarbiausių Jūsų prioritetų yra konkurencingumas > one of the main priorities of the Swedish Presidency is competitiveness, strengthening of competitiveness	EKSPL	LEKS-PAKART

	suvienodinti konkurencingas sąlygas? užbaigti išorinę konvergenciją ir sudaryti visiems Europos Sąjungos žemdirbiams vienodas ūkininkavimo sąlygas? Tai būtų vienas klausimas.	unfair competitiveness and don't you think that <u>we should get rid of these differences and discrepancies</u> and we need to deal with external convergence and create similar and same conditions to all farmers.	40.1.4	Baltijos šalių ir Lietuvos > the Baltic countries, including my country Lithuania	EKSPL	PASTAB-PRIDEJ
			40.1.5	we should get rid of these differences and discrepancies > kad reikia baigti šituos sakym, skirtumus	IMPL	LEKS-PRALEID
			40.1.6	visiems Europos Sąjungos žemdirbiams > to all farmers	IMPL	AISKIN-PRALEID
40.2	Antras dėl maisto kainų. Paskutiniu metu labai jos kilo ir skirtingai, pavyzdžiui, mano šaly maisto kainos padidėjo net iki trisdešimt penkių procentų. Ir kai pradėti stebėti ir analizuoti, pagrindinį, sakym, antkainį užsideda prekybininkai, o žemdirbiui ten dešimt penkiolika procentų tikrai skiriama. Ar jūs nemanot, kad reikia šitą sąž-nesąžiningą grandinę, ją tvarkyti, ir kokie būtų jūsų pasiūlymai?	Next question – food prices. Food prices were rising very differently in different countries. In my country, up to thirty-five per cent the prices went higher. And when you try to analyse the situation, you see that the supermarkets charge extra whereas the farmers receive very low. So don't you think that this chain of supply needs to be dealt with and do you have any proposals for it?	40.2.1	Antras dėl maisto kainų > Next question – food prices	IMPL	PATIKSL-PAKEIT

41	BR AGRI 20230322 LT	BR AGRI 20230322 EN	Segm. Nr.	Atvejis	IMPL/EKSPL	TIPAS
41.1	Ačiū, pirmininke. Iš tikrųjų labai noriu padėkoti pranešėjai Izabelei, kuri ėmėsi šito tikrai labai svarbaus darbo, ir jina pati pasakė: tai ir nėra nauja tema. Šita tema jau rengtas yra ne vienas pranešimas ir ne viena diskusija. Ir iš tikrųjų turbūt tiktai liūdina tai, kad <u>situacija prastėja ir situacija blogėja</u>. Tai reiškia, tos priemonės, kurios buvo iki šiol priimtose, jos nedavė to efekto, kurio mes tikėjome. Ir, reiškia, tiek naujas, dabartinis BŽŪP, tiek strateginiai planai, kurias valstybės narės pačios kūrė, neįvertino tai, kad gautume rezultatą. Tai vienas dalykas yra reikia spręsti jaunų žmonių pritraukimą šiandieną. Ir kai, <u>jeigu kalbam apie ateities ūkius, tai turėtume apsispręsti, o kokie gi tie ateities ūkiai turėtų būti</u>. Kas bus po penkiasdešimt metų? Žemės	Thank you Mr. Chairman. I would like to thank Isabel, the reporter who took the task, which is very important. And she herself said that the subject matter is not new. The subject matter has been discussed on numerous occasions, but the <u>situation is deteriorating</u> still. And it means that whatever measures have been taken in the past did not bring the desired result. All the plans, including the national strategic plans, failed to assess all the aspects that is necessary to achieve the desired result, as I said. Attracting young people to rural areas, <u>we first of all have to decide on the shape and type of farms in the future</u>. What kind of farms will we have in the future? What number of them we expect to have in the future? Will they remind more of a factory or some other model will be chosen? As regards my country	41.1.1	situacija prastėja ir situacija blogėja > the situation is deteriorating	IMPL	LEKS-PRALEID
			41.1.2	jeigu kalbam apie ateities ūkius, tai turėtume apsispręsti, o kokie gi tie ateities ūkiai turėtų būti > we first of all have to decide on the shape and type of farms in the future	IMPL	ELIPT-PAPR
			41.1.3	važiuoja į tas šalis , kur geresnės gyvenimo sąlygos > leave for the member states where the conditions are much better	EKSPL	REIKSM-KONKRET

	gyventojų gal bus, reiškia, dvidešimt milijardų ar penkiolika. Kokie ūkiai turėtų būti? Ar tai reiškia pramoniniai ar tai kokie? Kokios ten tos sąlygos? Tai vat šitie dalykai yra labai svarbūs. O šiandieną bent jau, sakykim, mano šaly, Baltijos šalyje, Rytų šalyje labai daug jaunimo <u>važiuoja į tas šalis, kur geresnės gyvenimo sąlygos</u>: Šiaurės šalis, Vakarų šalis. Ir jie tenai puikiausiai ūkininkauja, bet jie nenori pas save ūkininkauti. O už tai, kad didžiuliai skirtumai yra neįvykdyta išorinė konvergencija, didžiuliai skirtumai tarp išmokų ir galimybių remti, gyvenimo lygio.¹¹	and other Baltic countries, a number of young people <u>leave for the member states where the conditions are much better</u> and they earn more there, actually remaining in the agricultural sector. There is a huge gap between different types of payments in my country and in other countries, so convergence has not been yet ensured.				
--	---	---	--	--	--	--

¹¹ Šiame segmente yra nemažai praleidimų, pateikiamas apibendrintas vertimas.

41.2	Ir tai būtų iš tikrųjų kuo greičiau klausimą spręsti, reiškia, išorinės konvergencijos įvykdymą. Ir, žinoma, reiškia, skatinimas turi būti aišku, suprantamas ir perspektyvus. Jeigu tėvai blogai gyvena, vaikai neis į ūkį. Reikia, kad ir dabar ūkininkai geriau gyventų, tada ir jauni norės ateiti į ūkį. Mes lozungais, kalbom nepritraukim, jeigu matys, jeigu jie matys, kad <u>jie turi geresnį pasirinkimą nei žemės ūkį.</u>	So incentives should be clear, simple, and open up some future. We need farmers to live better today already, only then we can be sure to attract new generations, younger farmers, because otherwise they are looking <u>for something better, for some other sector.</u>	41.2.1	jie turi geresnį pasirinkimą nei žemės ūkį > for something better, for some other sector	IMPL	LEKS-GENER
------	---	---	--------	--	------	------------

42	BR AGRI 20230323 LT	BR AGRI 20230323 EN	Segm. Nr.	Atvejis	IMPL/EKSPL	TIPAS
42.1	Ačiū, gerbiamas pirmininke. Na, iš tikrųjų, <u>klausimas toks pakankamai įdomus, jis nėra vieningos nuomonės</u> ir, matyt, nėra galimybės tos vieningos nuomonės surasti. Kadangi, na, turbūt druska yra tokia, kokia yra, bet gamybos procesas tikrai gali būti galbūt, reiškia, vienoks, kitoks: <u>išgavimo, ten, perdirbimo, džiovavimo ir taip toliau ir taip toliau</u> . Tai pats daiktas yra, išlieka bazė ta pati, tikrai kaip ją pa, kaip ją išgausim. Tai nelabai man suprantama, ko mes, čionai, norim ir ką čia Komisija, ko čia Komisija siekia. Ar čia nori kažkam tai sudaryt galimybes kainas pasididinti, ar kažkoks kitoks interesas.	Thank you, Chairman. Well, <u>the issue is rather interesting because there is no united opinion</u> and there is no possibility to get it. Salt is the way it is. The only difference is <u>the method of production, drying, whatever</u> . The thing itself, the basis is the same. The only difference is the production method. I don't understand really what we aim to achieve with this. Does the Commission want to create conditions for someone to increase prices or some other interest there are?	42.1.1	klausimas toks pakankamai įdomus, jis nėra vieningos nuomonės > the issue is rather interesting because there is no united opinion	EKSPL	JUNG-PRIDEJ
			42.1.2	išgavimo, ten, perdirbimo, džiovavimo ir taip toliau ir taip toliau > the method of production, drying, whatever	IMPL	PAVYZD-PRALEID
42.2	Bet aš dar noriu vieną momentą paminėti, kas nebuvo kalbama. Buvo kalbama tikrai apie akmens	I'd like to mention another aspect that hasn't been mentioned. You talked about rock salt and marine salt, but in	42.2.1	rauginant įvairias daržoves > for fermentation	IMPL	REIKSM-GENER

	druską ir jūros druską, bet bent jau mano šaly, kiek žinau, yra kitose šalyse labai daug yra požeminio požeminio vandens druskų. Yra didžiuliai ištekliai požeminio vandens, labai druskingo, kuris šiandieną labai plačiai naudojamas medicinoje. Tai gydymo vonios, druskų kambariai, baseinai, ir nemažai žmonių tą druską tą druskingą vandenį naudoja buity. Tai yra, reiškia, naudoja vietoj kietosios druskos <u>rauginant įvairias daržoves</u> ir taip toliau ir taip toliau. Tai ir čia ištekliai yra labai dideli ir, kiek žinau, labai daug tokios druskos. Jinai vadinama kaip ir geresnės kokybės, kaip ir medicininė druska, kaip ir sveikatai susiję. Ją, reiškia, irgi lygiai taip pat iš to sūrimo <u>išgauna džiovinant tą druską, ją įvairiai pakuoja ir pardavinėja</u>. Ir jos sudėtis yra pakankamai iš kiekvieno vandens pažeminio telkinio yra kitokia sudėtis.	my country, other countries, there's lots of groundwater salts. There's lots of resources of salty water underground and this is widely used in medicine. This is healing baths, salt chambers, pools, and so on. And quite a few people use this salty water in everyday life. Instead of rock salts, they use <u>for fermentation and so on</u>. And here we have quite huge resources. As far as I know, lots of people think that it's better quality salt, medical salt. And <u>you can produce dry salt also from this sludge and it can be sold</u>. And the composition, depending on the body of water, underground water is different.	42.2.2	išgauna džiovinant tą druską, ją įvairiai pakuoja ir pardavinėja > you can produce dry salt also from this sludge and it can be sold	IMPL	LEKS-PRALEID
--	---	---	--------	--	------	--------------

42.3	Ir vat apie šitą kažkaip tai nebuvo kalbos, o tokia pramonė yra pakankamai nemaža. <u>Ir kaip jinai, ar yra, reiškia, turėt omeny ar nėra turėt omeny.</u>	And this industry is quite extensive. It wasn't mentioned today here. <u>Should we take this into account?</u>	42.3.1	Ir kaip jinai, ar yra, reiškia, turėt omeny ar nėra turėt omeny > Should we take this into account?	IMPL	MINT-JUNG
------	--	--	--------	---	------	-----------

43	BR AGRI 20230523 LT	BR AGRI 20230523 EN	Segm. Nr.	Atvejis	IMPL/EKSPL	TIPAS
43.1	Ačiū, gerbiamas Pirmininke. Iš tikrųjų ačiū už pristatymą bandomojo projekto. Kai kas naujo, kai kas galbūt kartoja, ir tikrai, jūs pasakėt, kad valstybės narės taiko labai skirtingas priemones. Ir, mano galva, kad <u>Jūs galėtumėt pakomentuoti ir atrinkt, kurios gi tos priemonės yra efektyviausios.</u> Nes vienos priemonės galbūt yra labai pažangios, bet nėra efektyvios, o kitos galbūt yra efektyvios ir mažai kainuojančios.	Thank you, Chairman. Thank you for the presentation of this pilot project. Some things are new, some things are not. You said that member states apply different measures. <u>Could you comment on that? Which of these measures are the most effective?</u> Because some of them look very progressive, but they are not effective, and others are more effective and cost less.	43.1.1	Jūs galėtumėt pakomentuoti ir atrinkt, kurios gi tos priemonės yra efektyviausios > Could you comment on that? Which of these measures are the most effective?	EKSPL	MINT-SKAID
43.2	Nes, kaip žinia, skirtumai tarp valstybių narių irgi yra labai	As we know, differences among member states are huge.	43.2.1	senose Vakarų Europos šalyse > the old member states	EKSPL	REIKSM-KONKRET

	dideli. Jeigu, pavyzdžiui, mano šalyje, Baltijos šalyse naudojama maždaug du, du su puse karto mažiau pesticidų negu <u>senose Vakarų Europos šalyse</u>, tai iš tikrųjų, ar tos priemonės efektyvumas yra, nuo ko jisai priklauso? Ar tikrai nuo turimų išteklių? Ar nuo noro, sakykim, pirkti? Ar nuo galimybės taikyti kitas priemones? Ir ką Jūs sakėt apie konsultavimą. <u>Aš manau, kad labai svarbu</u>, kad konsultavimas atsirastų kaip prievolė valstybėse narėse ir toks sisteminis konsultavimas. Ačiū.	In my country and with Baltic countries, we use about two, two and a half times less pesticides than in <u>the old member states</u>. So what does the efficiency of this measure depend on? On the resources or the wishes and readiness to apply different measures? When you talk about advisory services, <u>I think it has to be</u> an obligation for member states to provide such services.	43.2.2	Ar nuo noro, sakykim, pirkti? Ar nuo galimybės taikyti kitas priemones? > On the resources or the wishes and readiness to apply different measures?	IMPL	MINT-JUNG
			43.2.3	Aš manau, kad labai svarbu > I think it has to be	IMPL	THAT-PRALEID

44	BR REGI 20230525 LT	BR REGI 20230525 EN	Segm. Nr.	Atvejis	IMPL/EKSPL	TIPAS
44.1	Ačiū, gerbiamas Pirmininke. Iš tikrųjų, labai ačiū, kad įtrauktas klausimas, ir kad mes gavom pakankamai aiškią informaciją apie tai,	Thank you, Mr. Chairman. Indeed, I'm very grateful to you for including this issue into our agenda because it allows us to receive firsthand information	44.1.1	prisidedu prie visų > And as my colleagues	EKSPL	PAKAIT-KEIT-DAIKT
			44.1.2	labai gražu ir gerai > It is very good	IMPL	LEKS-PRALEID

	kokia yra šiandieną situacija. Ir tikrai labai <u>prisidedu prie visu</u>, reiškia, reiškiu užuojauta tiems žmonėms, kurie nukentėjo, kurie prarado ir gyvybes, ir turtą. Ir, žinoma, <u>labai gražu ir gerai</u>, kad prisijungė <u>kaimynai</u>, savanoriai, kurie labai padėjo. Labai džiugu, kad girdėti, kad kaimyninės šalys teikia reikiamą pagalbą. Ir tai labai svarbu mums visiems.	about the latest developments. <u>And as my colleagues</u>, I would like to express my deepest sympathy to all the victims, to all those who lost their lives and who lost everything they had. <u>It is very good</u> that the <u>neighbouring countries</u> rushed to assistance and that they provide all the necessary assistance they can. Solidarity for us is very important in two ways.	44.1.3	kaimynai > neighbouring countries	EKSPL	REIKSM-KONKRET
44.2	Tai vienas dalykas yra solidarumas, kurį teikiame bendrai iš kažkokio tai fondo, pervedam ateity pinigų ir tam tikrom, sakykim, veiklom, bet labai svarbu <u>tuo pačiu momentu suteikti pagalbą, kada jos daugiausia reikia, tą pačią, sakykim, valandą, tą pačią parą</u>. Tai būtent kartu mes turim žiūrėti ne tik tai suformuoti reikiamą, tinkamą fondą, bet ir <u>tarnybas, civilinės saugos, gelbėjimo tarnybas</u>, kad jos irgi sureaguotų pakankamai stipriai ir pakankamai laiku.	First, solidarity that comes, let's say, from <u>the Solidarity Fund</u> in the form of financial assistance. But no less important is solidarity through – shown through – <u>immediate efforts after the disaster</u>. So now we have to talk not only about, most probably, a new fund like Resilience Fund, but also about strengthening all <u>the emergency services</u>, to strengthen their capacity in order them to be able to react immediately without delay when such a disaster occurs.	44.2.1	iš kažkokio tai fondo > from the Solidarity Fund	EKSPL	REIKSM-KONKRET
			44.2.2	tuo pačiu momentu suteikti pagalbą, kada jos daugiausia reikia, tą pačią, sakykim, valandą, tą pačią parą > immediate efforts after the disaster	IMPL	MINT-JUNG
			44.2.3	tarnybas, civilinės saugos, gelbėjimo tarnybas > the emergency services	IMPL	REIKSM-GENER

44.2	Tai mes tuos dalykus jau esam įsitikinę ir kitose srityse ir mes nežinom, kokios nelaimės gali būti rytoj, poryt. Vien tai, sakykim, gamtinės nelaimės. <u>Bet iš kitos pusės, yra ir tokių, kurie, sakykim, kaip objektai</u>, kokie kaip ta pati, sakykim, <u>Astravo atominė elektrinė</u>, jeigu sutiktų nelaimė. Kaip mes visi ar pasiruošę sureaguot, ir ar nebus, sakykim, pakankamai dar didesnė katastrofa Europos Sąjungoj. Tai vat šitie, sakykim, dalykai, šitos situacijos mus verčia pergalvoti apskritai: <u>ar regionai, valstybės</u>, sakykim, pasiruošę valdyti tokias tokias situacijas, tai iš tikrųjų kviečiu ir apie tai pagalvoti.	Because we don't know what the future will bring. It might be natural disaster, but it also might be man-made disaster like the <u>Belarusian nuclear power plant in Astrava</u>. I'm afraid we may be not properly ready to react in case of a catastrophe, which would be much, much bigger than we can imagine. So all this makes us reconsider whether the regions or the member states really have the capacity of managing the entire situation. I think we have to think about it.	44.2.1	Bet iš kitos pusės, yra ir tokių, kurie, sakykim, kaip <u>objektai</u> > but it also might be <u>man-made disaster</u>	EKSPL	REIKSM-KONKRET
			44.2.2	Astravo atominė elektrinė > Belarusian nuclear power plant in Astrava	EKSPL	TIKRIN-PRIDEJ
			44.2.3	ar regionai, valstybės > the regions or the member states	EKSPL	REIKSM-KONKRET

45	BR REGI 20230525_1 LT	BR REGI 20230525_1 EN	Segm. Nr.	Atvejis	IMPL/EKSPL	TIPAS
45.1	Ačiū, gerbiamas Pirmininke. Ačiū pranešėjau, kad atvykot pas mus. Labai malonu, kad jūs ėmėtės tokios iniciatyvos, manau, labai svarbios, kurį ateity turės labai didelę reikšmę. Ir iš tikrųjų, jeigu mes turbūt pasakysim šiandieną viską, ką norim, tai bus labai sunku įgyvendinti šitą principą. <u>Galbūt pradžiai reiktų pasiekti, kad tas principas atsirastų apskritai</u> , o paskui jau galvoti, tvirtinti įvairius mechanizmus, kurie, sakykim, tą principą leistų įgyvendinti. Nes jeigu viską šiandien susakysim, <u>tai gali būt daug oponentų ir galim, reiškia, sulaukti didelį pasipriešinimą</u> . Todėl aš manyčiau, kad reiktų eiti pagal etapus.	Thank you. Mr. Chairman. Thank you to the rapporteur from this very important initiative. It will be of special importance in the future. It would be very difficult to implement this principle in future if we start speaking about all the things at once. <u>We have to formulate the principle first</u> , and then we need to move to a specific mechanism that would allow the implementation of this principle. Otherwise, we would come across a lot of opposition. Therefore, we need to go step by step.	45.1.1	Galbūt pradžiai reiktų pasiekti, kad tas principas atsirastų apskritai > We have to formulate the principle first	EKSPL	BEVEIKS-VEIKS
			45.1.2	tai gali būt daug oponentų ir galim, reiškia, sulaukti didelį pasipriešinimą > Otherwise, we would come across a lot of opposition	IMPL	MINT-JUNG

45.2	Tai visų pirma, žinoma, <u>vienas dalykas yra nekenkti sanglaudai, ne-nesumažinti sanglaudos. Kitas dalykas turbūt nekenkti ir nepadėti, kad sanglauda labai kiltų.</u> Tai tokia turi būti pusiausvyra. Bet tas principas turėtų, mano manymu, būti taikomas ir tarp valstybių narių, ir valstybės viduje. Ir nežinau, ar reiktų sustoti tikrai regionuose NUTS du, bet gal ir eiti iki NUTS trys regionų. Tai iš tikrųjų labai svarbus dalykas, nes vien tikrai, reiškia, užbaigti, reiškia, ties NUTS du regionais nėra taip labai svarbu /<i>pasitaisė</i>/ nėra taip labai paprasta. Tai, bet tai, žinoma, turėtų būti ir kitose srityse, kaip, pavyzdžiui, noriu pasakyti. Šiandieną yra labai didelis skirtumas tiesioginių išmokų bendrojoje žemės ūkio politikoj, net iki dviejų su puse kartų tarp valstybių narių. <u>Aš manau, kad</u> tas skirtumas kenkia sanglaudai. Tai vėlgi reiktų galvot.	<u>One thing is, of course, not to harm cohesion, but on the other hand, we should not overdo things.</u> There must be a balance there, and this principle should be applied both among the member states, between member states, but also within individual member states. Perhaps we should not limit ourselves with NUTS two regions, but also perhaps think about NUTS three. But of course, it should be reflected in other fields as well. For example, when we speak about the common agricultural policy, we see a huge difference in direct payments for the farmers. <u>And I think that</u> this difference also has a negative impact on cohesion.	45.2.1	Tai visų pirma, žinoma, vienas dalykas yra nekenkti sanglaudai, ne-nesumažinti sanglaudos. Kitas dalykas turbūt nekenkti ir nepadėti, kad sanglauda labai kiltų > One thing is, of course, not to harm cohesion, but on the other hand, we should not overdo things	IMPL	ELIPT-PAPR
			45.2.2	Aš manau, kad > And I think that	EKSPL	THAT-PRIDEJ

45.3	Ir, Pirmininke, noriu užbaigti konkrečiu pavyzdžiu. <u>Aš, matydamas, kad</u> mano vyriausybė Lietuvoj iš neturtingo regiono, kuris du kartus neturtingesnis, nori perkelti lėšas į turtingą regioną, kreipėjau, kreipiausi į Komisiją ir prašiau užkirsti tą kelią. Ir labai džiugu, kad komisarė atsižvelgė, bet vis dėlto penkiasdešimt procentų leido pinigų perkelti iš neturtingo regiono į turtingą. Tai ir labai džiugu, kad iš vienos pusės išgirdo, bet neįgyvendino viso principo. Ir tas sprendimas Komisijos, kuri leido perkelti, tikrai pakenks sanglaudai, kadangi dar daugiau padidės skirtumas tarp vieno regiono ir kito. Ačiū.	Looking at Lithuania, when I <u>see that</u> there are efforts to bring over some of the funds from a less well-to-do region to a region which is doing better, I had to speak to the Commission about that, and I am glad that the Commission has managed to find a solution. Anyway, we should do everything possible.¹²	45.2.3	Aš, matydamas, kad > I see that	EKSPL	THAT-PRIDEJ

¹² Šiame segmente vertimas apibendrinamojo pobūdžio, panašesnis į santrauką. Esama nemažai faktinių praleidimų, kurių neįmanoma vertinti kaip implikavimą.

2 PRIEDAS

Nr.	Posėdžio nuoroda	LT	EN	Kalbėtojas	Komitetas	Data	Pradžios laikas	Pabaigos laikas	Trukmė, sek.	Kalbėtojo tempas	Trukmė, min.	Žodžių skaičius
1	20190903-1000- COMMITTEE- REGI	BR REGI 20190903 LT	BR REGI 20190903 EN	BRONIS ROPĖ (BR)	REGI	9/3/2019	10:28:30	10:32:33	243	109.87	04:03	445
2	20190924-0900- COMMITTEE- EMPL	VB EMPL 20190924 LT	VB EMPL 20190924 EN	VILIJA BLINKEVIČIŪTĖ (VB)	EMPL	24/09/2019	12:10:03	12:13:03	180	102.33	03:00	307
3 (atmestas)	20191105-0900- COMMITTEE- REGI	BR REGI 20191105 LT	BR REGI 20191105 EN	BRONIS ROPĖ (BR)	REGI	5/11/2019	11:23:40	11:28:13	273	105.49	04:33	480
4	20191105-0900- COMMITTEE- AGRI	BR AGRI 20191105 LT	BR AGRI 20191105 EN	BRONIS ROPĖ (BR)	AGRI	5/11/2019	10:18:16	10:19:54	98	106.53	01:38	174
5	20191105-1430- COMMITTEE- AGRI	BR AGRI 20191105_1 LT	BR AGRI 20191105_1 EN	BRONIS ROPĖ (BR)	AGRI	5/11/2019	15:31:34	15:32:59	85	101.64	01:25	144
6	20191204-0900- COMMITTEE-	BR AGRI 20191204 LT	BR AGRI 20191204 EN	BRONIS ROPĖ (BR)	AGRI	4/12/2019	9:36:19	9:39:58	219	113.97	03:39	416

	AGRI											
7	20191205-1000- COMMITTEE- FEMM	VB FEMM 20191205 LT	VB FEMM 20191205 EN	VILIJA BLINKEVIČIŪTĖ (VB)	FEMM	5/12/2019	11:26:08	11:29:52	222	121.07	03:44	452
8 (atmestas)	20200122-1430- COMMITTEE- AGRI	BR AGRI 20200122 LT	BR AGRI 20200122 EN	BRONIS ROPĖ (BR)	AGRI	22/01/2020	16:53:20	16:54:58	98	125.51	01:38	205
9	20200123-0900- COMMITTEE- AGRI	BR AGRI 20200123 LT	BR AGRI 20200123 EN	BRONIS ROPĖ (BR)	AGRI	23/01/2020	10:15:33	10:16:29	56	105.00	00:56	98
10	20200218-0900- COMMITTEE- AGRI	JO AGRI 20200218 LT	JO AGRI 20200218 EN	JUOZAS OLEKAS (JO)	AGRI	18/02/2020	9:28:34	9:29:38	64	105.00	01:04	112
11	20200218-0900- COMMITTEE- AGRI	BR AGRI 20200218 LT	BR AGRI 20200218 EN	BRONIS ROPĖ (BR)	AGRI	18/02/2020	10:48:28	10:50:04	96	126.88	01:36	203
12	20200218-1430- COMMITTEE- AGRI	BR AGRI 20200218_1 LT	BR AGRI 20200218_1 EN	BRONIS ROPĖ (BR)	AGRI	18/02/2020	15:32:43	15:36:48	245	96.98	04:05	396
13	20200218-1715- COMMITTEE- EMPL	VB EMPL 20200218 LT	VB EMPL 20200218 EN	VILIJA BLINKEVIČIŪTĖ (VB)	EMPL	18/02/2020	17:59:51	18:02:27	156	105.38	02:36	274
14	20200219-1500-	BR REGI	BR REGI	BRONIS ROPĖ	REGI	19/02/2020	18:00:58	18:04:11	193	122.80	03:13	395

	COMMITTEE- REGI	20200219 LT	20200219 EN	(BR)								
15	20200220-0900- COMMITTEE- EMPL	VB EMPL 20200220 LT	VB EMPL 20200220 EN	VILIJA BLINKEVIČIŪTĖ (VB)	EMPL	20/02/2020	9:07:13	9:10:43	210	98.86	03:30	346
16 (atmestas)	20200220-0900- COMMITTEE- REGI	BR REGI 20200220 LT	BR REGI 20200220 EN	BRONIS ROPĖ (BR)	REGI	20/02/2020	9:22:38	9:26:35	237	111.65	03:57	441
17	20220124-1645- COMMITTEE- AGRI	BR AGRI 20220124 LT	BR AGRI 20220124 EN	BRONIS ROPĖ (BR)	AGRI	24/01/2022	17:36:04	17:37:42	98	95.51	01:38	156
18	20220125-0900- COMMITTEE- AGRI	JO AGRI 20220125 LT	JO AGRI 20220125 EN	JUOZAS OLEKAS (JO)	AGRI	25/01/2022	11:39:02	11:41:40	158	115.06	02:38	303
19	20220125-1345- COMMITTEE- AGRI	JO AGRI 20220125_1 LT	JO AGRI 20220125_1 EN	JUOZAS OLEKAS (JO)	AGRI	25/01/2022	13:56:09	13:58:17	128	99.84	02:08	213
20	20220127-0900- COMMITTEE- ITRE	BR ITRE 20220127_L T	BR ITRE 20220127_E N	BRONIS ROPĖ (BR)	ITRE	27/01/2022	10:24:31	10:26:09	98	101.02	01:38	165
21	20220322-0900- COMMITTEE- AGRI	BR AGRI 20220322_L T	BR AGRI 20220322_E N	BRONIS ROPĖ (BR)	AGRI	22/03/2022	9:51:32	9:53:26	114	95.79	01:54	182

22	20220322-0900- COMMITTEE- AGRI	BR AGRI 20220322_1 LT	BR AGRI 20220322_1 EN	BRONIS ROPĖ (BR)	AGRI	22/03/2022	10:28:49	10:31:17	148	117.16	02:28	289
23	20220322-1000- COMMITTEE- ITRE	BR ITRE 20220322_L T	BR ITRE 20220322_E N	BRONIS ROPĖ (BR)	ITRE	22/03/2022	11:36:37	11:37:53	76	115.26	01:16	146
24	20220322-1345- COMMITTEE- AGRI	BR AGRI 20220322_2 LT	BR AGRI 20220322_2 EN	BRONIS ROPĖ (BR)	AGRI	22/03/2022	14:17:07	14:20:23	196	96.73	03:16	316
25	20220615-1030- COMMITTEE- REGI	BR REGI 20220615 LT	BR REGI 20220615 EN	BRONIS ROPĖ (BR)	REGI	15/06/2022	11:26:36	11:31:37	301	105.25	05:01	528
26	20220616-1430- COMMITTEE- FEMM	AS FEMM 20220616 LT	AS FEMM 20220616 EN	AUŠRA SEIBUTYTĖ (AS)	FEMM	16/06/2022	15:17:54	15:23:54	360	135.00	06:00	810
27	20220711- 1500- COMMITTEE- AGRI	BR AGRI 20220711 LT	BR AGRI 20220711 EN	BRONIS ROPĖ (BR)	AGRI	11/7/2022	16:23:49	16:25:29	100	114.00	01:40	190
28	20220712-0900- COMMITTEE- AGRI	JO AGRI 20220712 LT	JO AGRI 20220712 EN	JUOZAS OLEKAS (JO)	AGRI	12/7/2022	10:00:48	10:02:27	99	112.73	01:39	186
29	20220712-	BR REGI	BR REGI	BRONIS ROPĖ	REGI	12/7/2022	16:20:30	16:23:48	198	102.12	03:18	337

	1430-COMMITTEE-REGI	20220712 LT	20220712 EN	(BR)								
30	20220712-1500-COMMITTEE-AGRI	JO AGRI 20220712_1 LT	JO AGRI 20220712_1 EN	JUOZAS OLEKAS (JO)	AGRI	12/7/2022	15:17:00	15:19:24	144	99.17	02:24	238
31	20220901-0900-COMMITTEE-REGI	BR REGI 20220901_L T	BR REGI 20220901_E N	BRONIS ROPĖ (BR)	REGI	1/9/2022	11:02:53	11:07:11	258	103.26	04:18	444
32	20220912-1800-COMMITTEE-FEMM	VB FEMM 20220912 LT	VB FEMM 20220912 EN	VILIJA BLINKEVIČIŪTĖ (VB)	FEMM	12/9/2022	18:37:07	18:40:01	174	106.55	02:54	309
33	20220929-0900-COMMITTEE-AGRI	BR AGRI 20220929 LT	BR AGRI 20220929 EN	BRONIS ROPĖ (BR)	AGRI	29/09/2022	10:56	10:58:43	146	119.18	02:26	290
34	20221004-2000-COMMITTEE-ITRE	BR ITRE 20221004 LT	BR ITRE 20221004 EN	BRONIS ROPĖ (BR)	ITRE	4/10/2022	20:55:39	20:56:48 PM	69	104.35	01:09	120
35	20221027-0900-COMMITTEE-ITRE	BR ITRE 20221027 LT	BR ITRE 20221027 EN	BRONIS ROPĖ (BR)	ITRE	27/10/2022	10:51:07	10:53:57	170	114.71	02:50	325
36	20221108-1430-COMMITTEE-	BR REGI 20221108 LT	BR REGI 20221108 EN	BRONIS ROPĖ (BR)	REGI	8/11/2022	15:56:37	16:01:42	305	111.34	05:05	566

	REGI											
37	20221129-1000-COMMITTEE-ITRE	BR ITRE 20221129 LT	BR ITRE 20221129 EN	BRONIS ROPÉ (BR)	ITRE	29/11/2022	12:03:04	12:05:06	122	109.18	02:02	222
38	20221130-1430-COMMITTEE-REGI	BR REGI 20221130 LT	BR REGI 20221130 EN	BRONIS ROPÉ (BR)	REGI	30/11/2022	15:35:39	15:40:46	307	105.15	05:07	538
39	20230124-1430-COMMITTEE-ITRE	BR ITRE 20230124 LT	BR ITRE 20230124 EN	BRONIS ROPÉ (BR)	ITRE	24/01/2023	15:34:15	15:36:27	132	95.91	02:12	211
40	20230131-0900-COMMITTEE-AGRI	BR AGRI 20230131 LT	BR AGRI 20230131 EN	BRONIS ROPÉ (BR)	AGRI	31/01/2023	9:56:44	9:57:55	71	117.46	01:11	139
41	20230322-1700-COMMITTEE-AGRI	BR AGRI 20230322 LT	BR AGRI 20230322 EN	BRONIS ROPÉ (BR)	AGRI	22/03/2023	17:33:38	17:35:59	141	113.62	02:21	267
42	20230323-0900-COMMITTEE-AGRI	BR AGRI 20230323 LT	BR AGRI 20230323 EN	BRONIS ROPÉ (BR)	AGRI	23/03/2023	11:27:42	11:29:59	137	113.87	02:17	260
43	20230523-0900-COMMITTEE-AGRI	BR AGRI 20230523 LT	BR AGRI 20230523 EN	BRONIS ROPÉ (BR)	AGRI	23/05/2023	9:38:16	9:39:28	72	119.17	01:12	143

44	20230525-0900- COMMITTEE- REGI	BR REGI 20230525 LT	BR REGI 20230525 EN	BRONIS ROPĚ (BR)	REGI	25/05/2023	9:54:14	9:56:30	136	100.59	02:16	228
45	20230525-0900- COMMITTEE- REGI	BR REGI 20230525_1 LT	BR REGI 20230525_1 EN	BRONIS ROPĚ (BR)	REGI	25/05/2023	10:24:00	10:26:49	169	107.57	02:49	303

SANTRAUKA

Fakultatyvusis implikavimas ir fakultatyvusis eksplikavimas – šio **darbo objektas** – tai nuo vertimo neatsiejamas reiškinys, atsirandantis dėl įvairių priežasčių, o veiksmai implikuojant (t. y. vertime neperteikiant tai, kas pasakyta originale, nes tai yra aišku ir lieka numanoma) ir eksplikuojant (t. y. vertime įvardijant tai, kas galimai buvo numanoma ir tiesiogiai neįvardyta originale) atliekami arba sąmoningai, arba nesąmoningai.

Šis reiškinys iš dalies jau yra pakankamai gerai ištirtinėtas mokslinėje plotmėje: didesnis dėmesys dažniau skiriamas eksplikavimui. Kita vertus, nors implikavimas yra mažiau tyrinėta tema, tam tikruose moksliniuose darbuose keliama mintis, kad implikavimas gali būti labiau būdingas vertimui žodžiu nei eksplikavimas. Darbo naujumas taip pat grindžiamas tuo, kad tiriamojo objekto atžvilgiu dar nebuvo analizuotas Europos Parlamento (EP) narių pasisakymų sinchroninis vertimas iš lietuvių kalbos į anglų kalbą.

Šio darbo **tikslas** yra išanalizavus sudarytą lygiagretųjį pasisakymų lietuvių kalba EP komitetuose ir jų vertimų į anglų kalbą tekstyną nustatyti, ar tokiam vertimui labiau būdingas fakultatyvusis implikavimas ar fakultatyvusis eksplikavimas, įvertinant kokio pobūdžio veiksmai vyrauja šių reiškinių atvejais. Darbe aptariami ir adresatas (ne tik tiesioginiai klausytojai, bet ir kiti vertėjai, atliekantys relinį vertimą), komunikacinės rizikos ir kognityvinio krūvio mažinimo aspektas. Tyrime taikyta empiriniu tyrimu grįsta išsami fakultatyviojo eksplikavimo klasifikacija ir opoziciniu principu šiame darbe parengta fakultatyviojo eksplikavimo klasifikacija.

Tyrimas parodė, kad nors **fakultatyviojo implikavimo atvejų nustatyta kiek daugiau nei fakultatyviojo eksplikavimo atvejų**, šis skirtumas nėra labai didelis, todėl galima teigti, jog Europos Parlamento (EP) narių pasisakymų sinchroniniam vertimui iš lietuvių kalbos į anglų kalbą būdinga pusiausvyra tarp fakultatyviojo implikavimo ir fakultatyviojo eksplikavimo. Vis dėlto pavyko nustatyti, kad tekстыne fakultatyvusis implikavimas buvo labiau susijęs su **diskurso ir pragmatiniu** lygmeniu, o fakultatyvusis eksplikavimas – su **semantiniu ir sintaksiniu** lygmenimis.

Tyrimo rezultatai taikytini aiškiai apibrėžtam verčiamojo įvykio kontekstui, nes vertėjams, verčiantiems žodžiu Europos Parlamente, žinomas adresatas ir vertimo tikslas, jie pasižymi itin gerais vertimo įgūdžiais ir bendru dalykinės srities išmanymu.

SUMMARY

The **object** of the present thesis is optional implicitation and optional explicitation as the translation-inherent phenomena occurring for a number of different reasons. Implicitation refers to keeping implicit certain elements that can be inferred from context, while explicitation involves verbalising the elements that were implied in the original. These actions by interpreters may be performed either consciously or unconsciously.

The phenomenon has already been relatively well studied in the academic field, with greater focus typically placed on explicitation. Although implicitation has been studied to a much lesser extent, some scholars have put forward an idea that implicitation may be more characteristic of interpretation than explicitation. The novelty of this research lies in the fact that, with regard to the object of the study, the simultaneous interpretation of the speeches made by the Members of the European Parliament (MEPs) performed by interpreters from Lithuanian into English has not previously been analysed.

The **aim** of this thesis is to determine whether this type of simultaneous interpretation is more characterised by optional implicitation or optional explicitation based on the analysis of a parallel corpus of MEPs' speeches made at the EP committees and their simultaneous interpretation from Lithuanian into English. In addition, the identified cases are analysed with reference to the classification defined in the thesis. The study also addresses issues such as the complex character of the addressee (consisting of not only the actual participants of the committee meetings, but also other interpreters performing relay interpreting), communicative risk, and cognitive load. The research employs a detailed classification of optional explicitation based on an empirical study and a classification of optional implicitation designed for the purpose of this work on the basis of the explicitation classification based on the opposition principle.

The findings indicate **slightly more instances of optional implicitation than of optional explicitation**; however, the difference is not significant. Therefore, it may be stated that simultaneous interpretation of MEPs' speeches from Lithuanian into English is characterised by the balance between optional implicitation and optional explicitation. Nonetheless, the identified optional implicitation tends to largely take place on the **discourse and pragmatic levels**, while optional explicitation is more linked to the **semantic and syntactic levels**.

The results of this study are applicable to a clearly established and largely non-variable context, as interpreters working in the European Parliament are aware of the target audience and the purpose of the interpretation. Moreover, they can be claimed to possess very good interpretation skills as well as general subject-matter knowledge.